

«САҲИҲИ БУХОРИЙ» БОБЛАРИ

СЎЗБОШИ

«Саҳиҳи Бухорий» ҳажман ва маънан жуда катта асардир. Ҳамма ҳам, жуда истаса-да, уни охиригача ўқиб чиқа олмайди. Шундай бир вазиятда ҳадис ихлосмандлари ҳеч бўлмаса асар боблари билан танишиб чиқиши ҳам мақсадга мувофиқдек кўринади. Зеро, бу Бухорийга кириш учун биринчи қадам бўлади. Бобларнинг номланишини ўрганишнинг ўзиёқ одамга ўша даврнинг руҳияти, муаллифнинг мақсаду кайфияти ҳақида тасаввур беради.

Боблар номларининг алоҳида нашр этилиши тадқиқотчилар учун қулайлик туғдиради. Керакли ҳадисни тезда ва осон топиш имкон яратилади.

Аллома Синдий Саҳиҳи Бухорийнинг ҳошиясига ёзган шарҳида шундай дейди:

«Бухорийнинг тарожимлари, яъни бобларининг номланиши (бир мавзудаги ҳадислар жамланган бобни олимлар «таржама» дейдилар, кўплиги «тарожим») икки турлидир: а) баъзи таржамалар ўз остидаги ҳадисларни шарҳлаб келади, таржамага қараб туриб, унинг остидаги ҳадисларнинг маъносини тушуниб олиш мумкин, яъни ҳадисларнинг айрим умумий қирраларини шу таржамалар билдириб туради; б) баъзи таржамаларда эса Имом Бухорий ўзининг маълум бир хулосасини беради, унинг остидаги ҳадислар эса шу хулосани исботлаш учун келтирилади».

Имом Бухорийнинг таражамалари шу кунгача кўплаб олимларни ўйлантириб, изланишларга мажбур қилиб келяпти. Чунки шундай таржамалар борки, унинг

остида ҳадис йўқ. Ёки акси – ҳадислар бору, сарлавҳасиз. Бу ҳам тадқиқотчиларни ўйлантиради: нега баъзи жойларда сарлавҳа бору, тагида ҳадис йўқ, баъзи жойларда ҳадис келади-да, сарлавҳа йўқ? Баъзи сарлавҳалардан тагидаги мазмун жуда англашилиб туради, баъзи жойларда сарлавҳа билан остидаги ҳадисларнинг боғлиқлик жойини топиш учун анча ўйланиш керак бўлади.

Ҳадис олимлари айтадиларки, Имом Бухорийнинг заковати, фаросати, фикҳи, илмни чуқур билиши шу таржамаларида кўринади. Имом Бухорий ўқувчига ўз фикрини айнан мана шу таржамалари орқали етказди. Чунки таржаманинг остидаги ҳадисларга аралашиб бўмайди. Улардан фақат фикр уқиб олиш мумкин. Бобларнинг сарлавҳасида Имом Бухорийнинг ҳадислардан чиқарган хулосалари кўринади. Шу сабабли таржамаларни имом Бухорийнинг фикҳи кўринадиган жой дейишади.

Имом Бухорий китобларига ном қўяётганларида, «мухтасар» сўзини ҳам ишлатганлар. Яъни пайғамбаримизнинг бутун ҳаётларини қамраб олишни эмас, иложи борида, қисқа-лўнда маълумотларни ўқувчига етказишни мақсад қилиб олганлар. Биз ҳам шундан келиб чиқиб ва замонамиз талабларини эътиборга олган ҳолда «Саҳиҳи Бухорий» ҳақидаги ибтидоий илмларнинг ўзини ҳам янада қисқа ва лўнда қилиб ўқувчиларга етказишга ҳаракат қиляпмиз.

І ЖИЛД

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

Ваҳий китоби

1-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)га ваҳий кела бошлагани ҳамда Аллоҳ таолонинг «(Эй Муҳаммад!) албатта, Биз Нухга ва ундан кейинги пайғамбарларга ваҳий юборганимиз каби, Сизга ҳам ваҳий юбордик» («Нисо» сураси, 163-оят) деган сўзи хусусида.

2-боб.

3-боб.

4-боб.

5-боб.

6-боб.

Имон китоби

1-боб. Имон(нинг кўпайиб-озайиб туриши) ҳақида.

2-боб. «Дуоларингиз – имонларингиз».

3-боб. Имонга доир амаллар.

4-боб. Бировга зарари тегмаган киши мусулмондир.

5-боб. Исломда энг афзал амал қайси?

6-боб. Очларни тўйғазиш исломдандир.

7-боб. Ўзи яхши кўрган нарсани биродарига раво кўрмоқлик имондандир.

8-боб. Севишлик имондандир.

9-боб. Имон ҳаловатига эришмоқ.

10-боб. Ансорларни яхши кўриш киши имонининг мукамаллиги аломатидир.

11-боб. Расулulloҳ (с.а.в.) насиҳатлари.

12-боб. Фитнадан ҳазар қилмоқ диндандир.

13-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг: «Мен ҳаммаларингиздан кўра Аллоҳни яхшироқ биламан», – деганлари.

14-боб. Қайта кофир бўлишни ўтда куйишни хоҳламагандек инкор этиш имондандир.

15-боб. Имон аҳли ҳаётларида қилган ишларига кўра бир-бирларидан афзалликлари.

16-боб. Ҳаё имондандир.

17-боб. Тавба қилиб, исломга кирган мушриклар ҳақида.

18-боб. Имон – ислом амрига амал қилмоқ.

19-боб. Исломни ўлимдан қўрққанидан ёки таслим бўлиш юзасидан қабул қилган кишининг имони имон эмас!

20-боб. Салом бериш ислом амалларидандир.

21-боб. Эрининг қадрига етмаслик куфрга яқин нарсасидир.

22-боб. Гуноҳлар жаҳолат қилмишидир.

Боб. Икки гуруҳ мўминлар бир-бирлари билан уришсалар, ўрталарига тушиб, яраштириб қўйингиз, зеро, Аллоҳ уларни ҳам мўминлар деб атаган.

23-боб. Энг катта зулм.

24-боб. Мунофиқнинг аломатлари.

25-боб. Лайлатул Қадр кечасида ибодат қилиб чиқмоқ имондандир.

26-боб. Аллоҳ йўлида жиҳод қилиш имондандир.

27-боб. Рамазонда кечалари ибодат қилиб чиқмоқлик имондандир.

28-боб. Аллоҳдан савоб умид қилиб Рамазон рўзасини тутиш имондандир.

29-боб. Ислом дини осонлик динидир.

30-боб. Намоз ўқиш имондандир.

31-боб. Киши исломга кириб, уни яхшиласа, қилган хатоларини Аллоҳ кечиради.

32-боб. Аллоҳ таоло энг хушлайдиган амал узоқроқ қилинадиган ибодатдир.

33-боб. Имоннинг зиёда ва кам бўлмоғи.

34-боб. Закот бериш исломдандир.

35-боб. Жанозада қатнашиш имондандир.

36-боб. Мўмин ўзи билмаган ҳолда амалининг ҳабата (бекор) бўлиб қолишидан қўрқиши лозим.

37-боб. Жаброил (а.с.)нинг имон, ислом, эҳсон ва қиёмат вақти тўғрисида Расулуллоҳ (с.а.в.)дан сўраганлари ва Расулуллоҳнинг жавоблари, «Жаброил (а.с.) сизларга динингизни ўргатгани келди, мазкур сўзларнинг барчаси дин демакдир», – деганлари, Абдулқайс қабиласидан келган кишиларга имонни баён қилганлари.

38-боб.

39-боб. Дин туфайли гуноҳлардан фориғ бўлмоқнинг фазилати.

40-боб. Ўлжанинг бешдан бирини (Байтул Молга) беришлик имондандир.

41-боб. Амаллар ният ва ихлосга қараб қабул қилинишининг баёни.

42-боб. Дин насихатдир.

Илм китоби

1-боб. Илм фазилати тўғрисида.

2-боб. Сўзга машғул бўлиб турган одамдан илм (билим) сўралганда унинг сўзни тамомлаб, кейин жавоб бериши тўғрисида.

3-боб. Бирор илм (билим)ни баланд овоз билан айтмоқнинг мумкинлиги ҳақида.

4-боб. Ҳадис айтган одам (муҳаддис)ни «бизга ҳадис айтди, хабар берди, хабар қилди» деган сўзлар билан ифодалаш тўғрисида.

5-боб. Имомнинг кишилар илмини синаш учун бирор масалани ўртага ташлаши.

6-боб. Аллоҳнинг илм тўғрисида нозил қилган каломи.

7-боб. Қуръон қироатини муҳаддис кўригидан ўтказиб олиш лозимлиги тўғрисида.

8-боб. Қуръон ва ҳадисларни бошқа мамлакатларга тарқатиш жоизлиги тўғрисида.

9-боб. Даврага келган одамнинг бўш жойга ёки давранинг бир чеккасига бориб ўтириши зарурлиги тўғрисида.

10-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг «Шояд, мендан эшитган одамдан кўра кейин эшитган одам ёдида тутувчи-роқ бўлса» деган сўзлари тўғрисида.

11-боб. Бир ишни қилишдан ҳам, сўзлашдан ҳам аввал илм даркорлиги тўғрисида.

12-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг одамларга малол келмасин деб муайян кунларни илм ва ваъз айтиш учун белгилаб қўйганлари.

13-боб. Илм ўрганувчилар учун маълум кунларни белгиллаган киши тўғрисида.

14-боб. Аллоҳ таоло кимга яхшилиқни раво кўрса уни фақиҳ қилиб қўяди.

15-боб. Илмни фаҳмлаш (теран тушуниш).

16-боб. Илму ҳикматни орзу қилмоқ.

17-боб. Мусо (а.с.)нинг денгиз бўйлаб Хизр (а.с.) хурурларига борганлари.

18-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Илоҳи, бу йигитга Қуръони каримни ёд олмоқни ва уни (теран) тушунмоқни насиб айлагин!» – деб дуо қилганлари.

19-боб. Қачон ёш болага танбеҳ бериш тўғри бўлади?

20-боб. Илм олиш ниятида сафар қилиш.

21-боб. Илм ўрганиш ва ўргатишнинг фазилати.

22-боб. Илмга эътиборсизлик ва нодонлик (жаҳолат)нинг авж олиши.

23-боб. Илмнинг фазилатлари ҳақида.

24-боб. Бирор улов миниб ёки бошқа нарса устида туриб фатво айтмоқ.

25-боб. Фатво сўраган одамга бош ёки қўл билан ишора қилиб жавоб беришнинг мумкинлиги.

26-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг Абдулқайс қабиласидан келган меҳмонларга имон ва илмни эҳтиёт қилиш кераклигини айтганлари ва бу тўғрида: «Келгуси авлодни ҳам хабардор қилинглар!» – деганлари.

27-боб. Вужудга келган масалани сўраб билиб олиш учун сафар қилиш ва қайтгач оила аъзоларига ҳам ўргатиш ҳақида.

28-боб. Навбат билан илм олмоқ.

29-боб. Ваъз айтаётган ва илм ўрганаётган кишининг ёқтирмаган нарсани пайқаганда ғазабланиши жоиз эканлиги ҳақида.

30-боб. Имом ёки муҳаддиснинг ҳузурида тиз чўкиб ўтиришнинг афзаллиги.

31-боб. Тушунарли бўлиши учун ҳар бир гапни уч бор қайтаришнинг афзаллиги.

32-боб. Киши ўз оила аъзолари ва қўл остидагиларга (чўрисига) таълим бермоғининг афзаллиги.

33-боб. Имомнинг аёлларга ваъз айтмоғи ва уларга диндан таълим бермоғи (мустаҳаблиги).

34-боб. Ҳадис илмини ўрганишга иштиёқманд бўлишнинг афзаллиги.

35-боб. Илм қандай йўқолади? (Кишилар дилидан илмнинг кўтарилиб кетиши тўғрисида).

36-боб. Аёлларга илм ўргатмоқ учун алоҳида кун тайинласа бўладими?

37-боб. Эшитганини яхшилаб билиб олиш учун қайтадан сўрашнинг жоизлиги.

38-боб. Ҳадис эшитганлар эшитмаганларга етказиши лозим.

39-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.) номларидан ёлғон гап тўқиган одамнинг гуноҳи тўғрисида.

40-боб. (Дин) илмини (китоб қилиб) ёзмоқ.

41-боб. Тунда илм (таълим) бериш ва ваъз айтиш хусусида.

42-боб. Тунда илмдан суҳбатлашиш.

43-боб. Илмни ёд олиш.

44-боб. Олимларга жим туриб қулоқ солишнинг маъқуллиги.

45-боб. «Одамларнинг энг олими қайсидир?» – деб сўралганида «Олим кишини Аллоҳ билади», – деб жавоб қилишнинг маъқуллиги.

46-боб. Ўтирган олимдан тик турган ҳолда масала сўрашнинг мумкинлиги.

47-боб. Рамйул Жиморда (шайтонга тош отадиган жойда) савол ва фатво сўраш.

48-боб. Аллоҳ таолонинг «Сизларга эса оз илм берилгандир» («Исро» сураси, 85-оят) деган ояти каримаси хусусида.

49-боб. Баъзилар нотўғри тушунмасин деб ўзи ихтиёр қилган нарсалардан воз кечиш.

50-боб. Тушунишни истамаган қавм ўрнига тушунадиган қавмга илм ўргатиш ҳақида.

51-боб. Илм ўрганишдан уялмоқ.

52-боб. Сўрашдан ўзи уялса, биров орқали сўрашнинг жоизлиги тўғрисида.

53-боб. Масжидда илмдан сўзлашмоқ ва фатво айтишнинг жоизлиги.

54-боб. Масала сўраган одамга сўраганидан кўпроқ жавоб қайтаришнинг жоизлиги.

Таҳорат китоби

1-боб. Аллоҳ таолонинг қўидаги ояти каримаси мазмуни ҳақида.

2-боб. Намоз таҳоратсиз қабул қилинмайди.

3-боб. Таҳорат фазилати ва (қиёмат кунда) таҳорат таъсиридан ювилган аъзоларнинг ярқираши (ал-ғурр ул-муҳажжалун).

4-боб. Таҳорати синганини аниқ билмагунча қайта таҳорат олмаслик ҳақида.

5-боб. Таҳорат олишни осонлаштириш тўғрисида (оқчил, бир марта ювиш).

6-боб. Таҳоратни мукаммал олмоқ.

7-боб. Бир ҳовуч сув билан икки қўллаб юз ювмоқ.

8-боб. Ҳар қандай ҳолатда ва жимоъ (жинсий алоқа) олдида ҳам бисмиллоҳ айтишнинг суннатлиги.

9-боб. Ҳожатхонага кираётганда нима дейилади?

10-боб. Ҳожатхона олдида мустаҳаб учун сув тайёрлаб қўйиш.

11-боб. Қиблага қараб ҳожатга ўтириб бўлмайди, бирор бинонинг ичида девор ёки шу каби нарсага қараб ўтириш мумкин.

12-боб. Икки ғишт устига чиқиб қазои ҳожат қилмоқ.

13-боб. Хотинларнинг (қазои ҳожат учун) ҳовлидан ташқарига чиқиши.

14-боб. Ҳовли-жойларда таҳорат синдириш.

15-боб. Сув билан мустаҳаб қилиш (остини ювиш).

16-боб. Таҳорат учун ўзи билан бирга сув олиб юриш.

17-боб. Таҳорат пайтида анза (темир учли ҳасса) ва идишда сув тайёрлаб турмоқ.

18-боб. Ўнг қўл билан таҳорат қилишдан қайтариш.

19-боб. Олатни ўнг қўл билан ушлаб таҳорат ушатишмайди.

20-боб. Тош ва кесак билан покланмоқ.

- 21-боб.** Мусулмон киши тезак билан артмайди.
- 22-боб.** Таҳоратда аъзоларни бир мартадан ювмоқ.
- 23-боб.** Таҳоратда аъзоларни икки мартадан ювмоқ.
- 24-боб.** Таҳоратда аъзоларни уч мартадан ювмоқ.
- 25-боб.** Таҳорат қилаётганда бурунга сув олиб қоқмоқ.
- 26-боб.** Кесакни тоқ ишлатмоқ.
- 27-боб.** Оёқларни ювмоқ.
- 28-боб.** Таҳорат олаётганда оғиз чайқамоқ.
- 29-боб.** Товонларни яхшилаб ювмоқ.
- 30-боб.** Наълга (пойабзалга) масҳ тортмай, уни ечиб оёқларни ювиш.
- 31-боб.** Таҳорат ва ғуслни ўнг томондан бошламоқ.
- 32-боб.** Намоз вақти яқинлашганда таҳоратга сув сўрамоқ.
- 33-боб.** Инсон сочи ювилган сувнинг ҳукми (ҳалол ё ҳаром).
- Боб.** Агар бирортангизнинг идишингизни ит яласа, етти марта ювинглар!
- 34-боб.** Катта ва кичик ҳожатдан бошқаси таҳоратни синдирмайди деб ҳисобловчилар.
- 35-боб.** Ҳамроҳи таҳорат олаётганида сув қуйиб турмоқ.
- 36-боб.** Таҳоратсиз Қуръон ўқимоқ ва ундан бошқа нарсаларнинг жоизлиги.
- 37-боб.** Кўзи қаттиқ тиниб кетганлиги учунгина (бошдан) сув қуймоқ.
- 38-боб.** Бошнинг ҳаммасига масҳ тортмоқ.
- 39-боб.** Оёқни тўпиғича ювмоқ.
- 40-боб.** Одамларнинг таҳорат қилинган сувни ишлатмоғи жоизлиги.
- 41-боб.** Бир ҳовуч сув билан оғиз ва бурун чайқаш.
- 42-боб.** Бошга бир марта масҳ тортмоқ.

43-боб. Эркак кишининг ўз хотини билан бир идиш-дан таҳорат олишининг афзаллиги ва хотин кишининг (уйидан олинган) сув ҳукми.

44-боб. Жаноб Расулуллоҳ (с.а.в.) таҳорат қилган сувларини ҳушидан кетган одам устидан қуйганлари.

45-боб. Тош ёки ёғочдан қилинган идишлардаги сувга таҳорат ва ғусл қилмоқ.

46-боб. Тоғорадан таҳорат олмоқ.

47-боб. Бир муд (тахминан бир литр) сув билан таҳорат олмоқ.

48-боб. Маҳсига масҳ тортмоқ.

49-боб. Маҳсини таҳоратли оёққа кийганда...

50-боб. Қўй гўшти ва талқон егандан кейин таҳорат олмаслик хусусида.

51-боб. Талқон егандан кейин оғиз чайқашлик ва таҳорат олмаслик хусусида.

52-боб. Сут ичганда оғиз чайқаш лозимми?

53-боб. Ухлаб тургандан кейинги таҳорат масаласи ва «бироз мудраса ёки мизғиса лозим эмас» деб ҳисобловчилар хусусида.

54-боб. Таҳорат синмаса ҳам таҳорат олмоқ.

55-боб. Сийдигидан сақланмаслик гуноҳи азимлардандир!

56-боб. Сийдикни ювиш тўғрисида.

57-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.) ва бошқа кишиларнинг бир аробий (бадавий) масжидда сийиб бўлгунича индамай турганлари.

58-боб. Масжиддаги сийдикни юиб ташлаш хусусида.

Боб. Сийдик устига сув қуймоқ.

59-боб. Ёш болаларнинг сийдиги тўғрисида.

60-боб. Тик туриб ва ўтириб сиймоқнинг ҳукми.

61-боб. Йўлдошининг ёнида пешоб қилмоқ ва йўлдошининг уни пана қилиб турмоғи.

62-боб. Қавмнинг ахлатхонасига пешоб қилиш тўғрисида.

63-боб. Қонни ювмоқ ҳукми.

64-боб. Манийни ювмоқ ва ишқалаб ташламоқ, жинсий алоқа вақтида хотин кишидан чиқадиган намини ювмоқ.

65-боб. Жинсий алоқадан теккан намини ва бошқа нарсаларни ювса-ю, доғи кетмаса.

66-боб. Туя, йилқи ва қўй сийдикларининг ҳамда улар сақланадиган жойларнинг (қўра, молхонанинг) ҳукми.

67-боб. Ёғга ва сувга тушган ифлос нарсалар ҳукми.

68-боб. Қўлмақ сув тўғрисида.

69-боб. Агар намозхоннинг устига нопок нарса ташланса ёки ўлимтик ташланса, намози бузилмайди.

70-боб. Кийимга теккан тупук, манқа ва шунга ўхшаш нарсаларнинг ҳукми.

71-боб. Набиз (хурмо шарбати) ёки маст қилувчи ичимликлар билан таҳорат олмоқ жоиз эмас.

72-боб. Аёл киши отасининг юзидаги қонни ювиб қўйишининг жоизлиги.

73-боб. Мисвок билан тиш тозаламоқ.

74-боб. Мисвокни (икки киши турган бўлса) ёши каттасига бермоқ.

75-боб. Таҳорат олиб ётмоқнинг фазилати.

Ғусл китоби

1-боб. Ғуслдан аввал таҳорат олмоқ.

2-боб. Эру хотиннинг бирга ғусл қилмоғи.

3-боб. Бир соъ (3 – 6 литр) ёки шунга яқин сув билан ғусл қилмоқ.

4-боб. Бошга уч ҳовуч сув қуймоқ.

5-боб. Бир марта ювмоқ.

6-боб. Ғулни хушбўйликлар ишлатишдан бошламоқ.

7-боб. Жимоъдан кейин ғул қилиш вақтида оғиз ва бурунни чайқашнинг ҳукми.

8-боб. Қўлни поклаш учун ерга ишқамоқ.

9-боб. Жимоъ қилган киши, агар қўлига ифлос тегмаган бўлса, қўлини ювмай туриб сувга тиқиши мумкинми?

10-боб. Ғул билан таҳоратни алоҳида-алоҳида қилиш жоизми?

11-боб. Ғулда аввал ўнг кафтига сув олиб, кейин чап кафтига қуйиш тўғрисида.

12-боб. Киши хотини билан бир марта алоқа қилиб, кейин (ғул қилмасдан) яна алоқа қилиши ёки (ҳамма) хотинларини айланиб чиққач бир марта ғул қилиши мумкинми?

13-боб. Мазий (олат учига манийдан олдин келадиган нам) келса, таҳорат жоизми?

14-боб. Ўзига хушбўй нарсалар сепиб, кейин ғул қилса-ю, лекин баданида ҳиди қолса, жоизми?

15-боб. Баданнинг ҳаммасини ювиб бўлдим деб ҳисоблагандан кейин ҳам соч орасига панжани тиқиб қўймоқ.

16-боб. Бир киши жимоъдан сўнг таҳорат олса, кейин қолган аъзоларини ювса, таҳоратда ювган жойларини қайтадан ювмаса, жоизми?

17-боб. Агар киши масжидда турган вақтда жимоъдан кейин ювинмаганлиги эсига тушиб қолса, шу аҳволда масжиддан чиқиб кетадими ёки таяммум қиладими?

18-боб. Жимоъдан сўнг ғул қилганда қўлда қолган сувни силқитмоқ.

19-боб. Ғулни ўнг томондан бошламоқ.

20-боб. Хилватда яланғоч чўмилиш мумкинми? Хилватда панада чўмилмоқ афзалдир!

21-боб. Одамлар бор жойда ўзини панага олиб ғул қилмоқ.

22-боб. Хотин киши **ихтилом** бўлиб (булғаниб) қолса...

23-боб. Ювуқсиз кишининг (уятдан) терлагани ва мўмин кишининг ювуқсиз юрмаслиги хусусида.

24-боб. Ювуқсиз ҳолда уйдан чиқиб, бозор ва бошқа жойларда юриш мумкинми?

25-боб. Ювуқсиз одам таҳорат олиб (ғул қилмай) ётавериши мумкинми?

26-боб. Ювуқсиз кишининг ухлаши.

27-боб. Ювуқсиз одам таҳорат олиб, кейин ухлайди.

28-боб. Эру хотиннинг олатлари бир-бирига тегса...

29-боб. Аёл кишининг олатидан теккан рутубатни ювиш.

Ҳайз китоби

1-боб. Аёллар қачондан ҳайз кўра бошлаган?

2-боб. Ҳайз кўрган хотинларга буйруқ.

3-боб. Ҳайз кўрган хотин эрининг бошини ювиб, сочларини тараб қўйиши мумкин.

4-боб. Ҳайз кўрган хотиннинг қучоғида туриб қироат қилмоқ.

5-боб. «Ҳайз кўрмоқ» иборасининг ўрнига «ой кўрмоқ» иборасини қўлаш.

6-боб. Ҳайз кўрган хотинни эри қучоқласа бўладими?

7-боб. Ҳайз кўрган хотин рўза тутмаслиги лозим.

8-боб. Ҳайз кўрган хотин ҳаж амалларининг барчасини қилади, аммо Каъбатуллоҳни тавоф қилмайди.

9-боб. Истиҳоза (бетўхтов қон кетиши).

10-боб. Ҳайз қонини ювмоқ.

11-боб. Истиҳоза бўлган хотиннинг масжидда эътикоф қилиб ўтириши.

12-боб. Хотин киши ҳайз кўрган кийимида намоз ўқийдими?

13-боб. Аёл ҳайздан кейин ғул қилгач ўзига хушбўй нарса сепади.

14-боб. Аёлнинг ҳайздан покланганда баданини иш-қалаб ювмоғи ҳамда қандай қилиб ғул қилмоғи, атирланган латтани олдига қўйиб қоннинг ҳидини кетказмоғи хусусида.

15-боб. Ҳайз келган жойни ювмоқ.

16-боб. Аёлнинг ҳайздан кейин ғул қилаётганда сочини тараши.

17-боб. Ҳайз кўрган аёлнинг ғул қилишдан олдин сочини ёймоғи тўғрисида.

18-боб. Аллоҳ таолонинг «...сўнгра (шаклланиб) битган ва битмаган парча ғўштан яратдик» («Ҳаж» сураси, 5-оят) деган сўзи ҳақида.

19-боб. Ҳайз кўрган хотин ҳаж ва умрага қандай эҳром боғлайди?

20-боб. Ҳайзнинг келиши ва тугаши.

21-боб. Ҳайз кўрган хотин намозининг қазосини ўқимади.

22-боб. Ҳайз кўрган хотин билан, агар у ҳайз кийимида бўлса, бирга ётмоқнинг жоизлиги.

23-боб. Хотин кишининг ҳайз кўрмаганда киядиган кийимидан ташқари ҳайз учун (алоҳида) кийим қилиб қўймоғи.

24-боб. Ҳайз кўрган хотиннинг иккала ҳайитда ва мусулмонларнинг дуои илтижолари (масалан, жамоат бўлиб ёмғир сўраш)да намозгоҳдан нарироқда туриб қатнашуви.

25-боб. Бир ойда уч марта ҳайз кўрса... Аёлларнинг ҳайз кўриш ва ҳомиладорлик муддатини тасдиқловчи далиллар тўғрисида.

26-боб. Ҳайз кунларидан бошқа пайтда келадиган сарғиш ва хира ранг суюқлик.

27-боб. Истиҳоза келадиган томир.

28-боб. Ҳажда Арафот тоғидан тушгандан кейин ҳайз кўриб қолган хотин ҳақида.

29-боб. Истиҳоза кўрадиган хотин тозаланса...

30-боб. Туғолмай ўлган хотинга жаноза ўқиш ва унинг суннати.

31-боб.

Таяммум китоби

1-боб. Агар киши таҳоратга сув ҳам, таяммум қилмоққа (тоза) тупроқ ҳам топмаса нима қилади?

2-боб. Бир жойда ўтириб қолган одам сув топмай намози қазо бўлишидан қўрқса таяммум қилсин.

3-боб. Таяммум қилувчи киши қўлини тупроққа ургандан сўнг пуфлаб ташлайдими?

4-боб. Таяммум юз ва икки қўлга қилинади.

5-боб. Тоза тупроқ мусулмон киши учун (сув йўғида) сув ўрнига ўтадиган таҳорат воситасидир.

6-боб. Ювуқсиз (наҳс) одам агар ғусл қилсам касал бўламан ёки ўлиб қоламан деб қўрқса ёхуд (сувни ишлатиб қўйиб) сувсиз қоламан деб чўчиса таяммум қилсин.

7-боб. Таяммум бир зарбдир (қўлни тупроққа бир урмоқ).

8-боб.

Намоз китоби

1-боб. Исро кечасида намоз қандай фарз қилинган?

2-боб. Кийим кийиб намоз ўқишнинг вожиблиги, Аллоҳ таолонинг «Ҳар бир масжид (намоз) олдидан

зийнатларингиз (пок кийимларингиз)ни (кийиб) олингиз!» («Аъроф» сураси, 31-оят) деган ояти каримаси ва биргина лунги (мато)га ўралиб намоз ўқиш ҳақида.

3-боб. Намоз ўқишдан аввал авратпўшни белга (орқага) боғлаб олиш.

4-боб. Бир кийимга (матога) ўралиб намоз ўқишнинг ҳукми.

5-боб. Агар бир кийимда намоз ўқиса икки елкасидан ошириб ўраб олсин!

6-боб. Агар кийимлик энсиз бўлса, нима қилинади?

7-боб. Шомий (мажусий тўқиган) тўнда намоз ўқимоқ.

8-боб. Намоз вақтида (ва муқаддас жойларда) яланғоч бўлишнинг макруҳлиги.

9-боб. Қўйлак-иштон ёки калта иштон ва чопон кийиб намоз ўқимоқ.

10-боб. Авратни ёпувчи кийимлар баёни.

11-боб. Ридосиз намоз ўқимоқ.

12-боб. Соннинг аврат эканлиги ҳақида.

13-боб. Аёл неча кийимда намоз ўқиши лозим?

14-боб. Агар гулдор қўйлак кийган бўлса-ю, қўйлагининг гулларига кўзи тушиб хаёли қочадиган бўлса, ўша кийимда намоз ўқиса жоизми?

15-боб. Агар нақш ёки суратлар солинган кийимда намоз ўқиса, намози бузиладими ва бу хусусида нималар ман қилинган?

16-боб. Ипак чопонда намоз ўқиб, кейин уни ечиб ташлаш тўғрисида.

17-боб. Қизил кийимда намоз ўқишнинг ҳукми.

18-боб. Том, минбар ва тахта устида намоз ўқимоқ ҳукми.

19-боб. Намозхон сажда қилган вақтида кийими хотинига тегиб кетса, намози бузиладими?

20-боб. Бўйра устида намоз ўқишнинг ҳукми.

21-боб. Хумра устида намоз ўқимоқ.

22-боб. Ўрин-тўшак устида намоз ўқишнинг ҳукми.

23-боб. Жазирама иссиқда кийим устига сажда қилмоқ.

24-боб. Пойабзалда намоз ўқишнинг ҳукми.

25-боб. Маҳсида намоз ўқимоқ.

26-боб. Намозхон қиёмига етказиб сажда қилмаса (намози қабул бўлмади).

27-боб. Икки билакни ерга теккизмай (билаклар енгидан чиқиб кўринадиган даражада) ўзидан нарироққа сажда қилмоқ.

28-боб. (Жойнамозда) оёқ панжалари учини қиблага тўғрилашнинг афзаллиги.

29-боб. Мадина, Шом ва Машриқ аҳлининг қибласи; қибла на машриқда ва на мағрибда.

30-боб. Аллоҳ таоло: «Иброҳим мақоми»ни намозгоҳ қилиб олингиз!» («Бақара» сураси, 125-оят) – дейди.

31-боб. Қаерда бўлса ҳам қиблага қараб намоз ўқимоқ керак.

32-боб. Қибла тўғрисида айтилган ҳадислар, янглишиб қибладан бошқа томонга қараб намоз ўқиган киши намозини қайтариб ўқимаслиги ҳақида.

33-боб. Масжиддаги тупукни қўл билан кўчириб ташлаш.

34-боб. Масжиддаги мишиқни майда тош билан кўчириб ташламоқ.

35-боб. Намозхон ўнг томонига тупурмасин!

36-боб. Чап томонига ёки чап оёғининг остига тупурсин!

37-боб. Масжидда тупурган киши айбини қандай ювади?

38-боб. Масжиддаги тупукни кўмиш.

39-боб. Агар тупугини қайтаролмаса кийимининг бир чеккасига (ёки рўмолчасига) тупурсин!

40-боб. Имомнинг намозни мукаммал ўқиш ва қибла-ни ёддан чиқармаслик тўғрисида одамларга ваъз айтмоғи.

41-боб. Фалон қавмнинг масжиди дейиш жоизми?

42-боб. Масжидда мол тақсимлаш ва масжидга хурмо шингини олиш.

43-боб. Масжидга бориб овқатга таклиф қилган ва унга «хўп» деб жавоб қилган кишилар.

44-боб. Масжидда қозилик ва лиён қилмоқ.

45-боб. Агар киши таклифга биноан бировнинг уйига кирса, пок ёки ифлослигини текширмай намозини ўзи хоҳлаган жойда ўқийверадими ёки хонадон соҳиби кўрсатган жойда ўқийдими?

46-боб. Уйларда махсус намоз ўқийдиган жой (масжид) қилиб олиш.

47-боб. Масжид ва бошқа жойларга ўнг оёқ билан кирмоқ.

48-боб. Жоҳилият (исломдан аввалги) давридаги мушриклар қабрини кўчириб, ўрнига масжид қурса бўладими?

49-боб. Қўйхоналарда намоз ўқишнинг ҳукми.

50-боб. Туяхоналарда намоз ўқишнинг ҳукми.

51-боб. Олдида тандир ёки ўт (аланга) ёхуд қандайдир сиғиниладиган нарса тургани ҳолда фақат Аллоҳ таолони назарда тутиб намоз ўқиган киши хусусида.

52-боб. Қабристонда намоз ўқимаслик тўғрисида.

53-боб. Одам ютган ерларда ва азоб юборилган жойларда намоз ўқимаслик ҳақида.

54-боб. Канисада (черковда) намоз ўқишнинг ҳукми.

55-боб. Пайғамбарларининг қабрларини масжид қилиб олганларга Аллоҳнинг лаънати бўлсин.

56-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг: «Ер менга саждагоҳ ҳамда таҳорат воситаси қилиб берилди», – деганлари хусусида.

57-боб. Масжидда аёл кишининг (агар унинг бошқа бошпанаси бўлмаса) яшамоғи ва ухламоғи тўғрисида.

58-боб. Масжидда кишиларнинг ухлаши тўғрисида.

59-боб. Сафардан қайтгач ўқиладиган намоз.

60-боб. Кимки масжидга кирса икки ракъат намоз ўқисин!

61-боб. Масжидда таҳорат синдириш тўғрисида.

62-боб. Масжидун Набийнинг биноси.

63-боб. Масжид қурилишига ҳашар қилиш.

64-боб. Уста ва ҳунармандлардан масжид ва минбарларни тузатишда ёрдам сўрамоқ.

65-боб. Масжид қурган киши хусусида.

66-боб. Масжидда ўқ-ёйнинг учидан ушлаб юрилади.

67-боб. Масжидда юриш тартиби.

68-боб. Масжидда шеър айтмоқ тўғрисида.

69-боб. Найзабардорларнинг масжидга кирмоғи ҳақида.

70-боб. Масжид минбаридан туриб олди-сотди тўғрисида сўзлаш.

71-боб. Масжидда қарздордан пулини қистамоқ ва берасан деб туриб олишнинг ҳукми.

72-боб. Масжидга тушган латта-путта, хас-чўп ва бошқа ташландиқ нарсаларни йиғиштирмоқ ҳамда масжидни супурмоқ.

73-боб. Масжидда маст қиладиган ичимликлар сотишни тақиқлаш.

74-боб. Масжидга хизмат қилиш.

75-боб. Асир ва душманни масжидга боғлаб қўймоқ.

76-боб. Кофирнинг мусулмон бўлганидан кейин ғул қилиши лозимлиги ва (яна) масжидга асирни боғлаб қўйишлик ҳақида.

77-боб. Масжидда касаллар ва бошқалар учун чодир қуришнинг лозимлиги.

78-боб. Бирор зарурат сабабли масжидга туя билан кириш ҳақида.

79-боб.

80-боб. Масжидга уйидан дарча ва йўл очмоқ.

81-боб. Каъбатуллоҳ ва масжидлар эшигини очмоқ ва уларни беркитмоқ тўғрисида.

82-боб. Масжидга мушрикларнинг кирмоғи хусусида.

83-боб. Масжидларда баланд овоз билан гаплашмоқнинг ноўринлиги.

84-боб. Масжидда давра олиб ўтиришнинг жоизлиги.

85-боб. Масжидда чўзилиб ва оёқни узатиб ётиш ҳақида.

86-боб. Масжидни йўл чеккасига, одамларга ҳалал бермайдиган қилиб қурмоқ.

87-боб. Бозордаги масжидда намоз ўқимоқ.

88-боб. Масжид ва бошқа жойларда (бирор заруратга кўра) икки қўл бармоқларини бир-бирига чалиштирмоқ.

89-боб. Мадинага борадиган йўллар ёқасидаги масжидлар ва Расулуллоҳ (с.а.в.) тўхтаб намоз ўқиган жойлар.

90-боб. Имом олдидаги тўсиқ (сутра) орқадаги намозхонларга ҳам кифоя қилади.

91-боб. Намозхон билан тўсиқ оралиғи қанча бўлиши лозим?

92-боб. Рўпарасига санчиб қўйилган найзага қараб намоз ўқимоқ.

93-боб. Учи найза ҳассага қараб намоз ўқимоқ.

94-боб. Маккаи мукааррама ва бошқа жойларда намозхон олдида сутра (тўсиқ) қўйиш.

95-боб. Устунга қараб намоз ўқиш.

96-боб. Жамоатсиз, ёлғиз устунлар орасида намоз ўқиш.

97-боб. Каъбада намоз ўқиш хусусида.

98-боб. Чўктириб қўйилган туя ҳамда дарахт ва эгар-га қараб намоз ўқимоқ.

99-боб. Чорпояга қараб намоз ўқимоқ.

100-боб. Намоз ўқувчи одам олдидан ўтаётган одам-ни орқасига қайтаради.

101-боб. Намоз ўқиётган одамнинг олдидан ўтувчи кишининг гуноҳи.

102-боб. Намоз ўқиётган кишининг рўпарасига келиб туриш.

103-боб. Ухлаётган одамнинг орқа томонида намоз ўқимоқ.

104-боб. Аёлнинг орқа тарафида нафл намози ўқимоқ.

105-боб. Намозхон олдидан ҳар қандай нарса ўтса ҳам, намоз бузилмайди дейдиганларнинг далили.

106-боб. Намозхон намоз ўқиётиб елкасига қизчасини миндириб олса...

107-боб. Киши ҳайз кўрган аёл ётган кўрпага қараб намоз ўқиса, кароҳияти борми?

108-боб. Киши саждага бош қўяётиб: «Менга ҳалал беряпсан, сал йиғиштириниброқ ётгин!» – деб хотинини туртиб қўйиши мумкинми?

109-боб. Аёл кишининг намозхон устидаги бирор озор бериб турган нарсани олиб ташлаши.

Намоз вақтлари ҳақида китоб

1-боб. Намоз вақтлари ва уларнинг фазилатлари.

2-боб. Аллоҳ таолонинг «Унга (Аллоҳга) ўзингизни топширган ҳолларингизда (динини маҳкам тутингиз) ва Ундан қўрқингиз ҳамда намозни баркамол адо этингиз, мушриклардан бўлмангиз!» («Рум» сураси, 31-оят) деган каломи шарифи хусусида.

- 3-боб.** Намоз ўқишга байъат қилмоқ хусусида.
- 4-боб.** Намознинг (гуноҳлар учун) каффорат эканлиги ҳақида.
- 5-боб.** Намозни ўз вақтида ўқишнинг фазилати.
- 6-боб.** Беш вақт намоз гуноҳларга каффоратдир.
- 7-боб.** Намоз вақтини бой бериш ҳақида.
- 8-боб.** Намозхон рабби – Аллоҳ таолога муножот қилади.
- 9-боб.** Жазирама кунларда салқин тушишини кутиб пешин ўқиш ҳақида.
- 10-боб.** Сафарда пешинни салқин тушганда ўқиш ҳақида.
- 11-боб.** Кун оғганда пешин ўқиш ҳақида.
- 12-боб.** Пешинни асргача кечиктириб ўқиш ҳақида.
- 13-боб.** Аср вақти тўғрисида.
- 14-боб.** (Яна) аср вақти ҳақида.
- 15-боб.** Асрни қазо қилиб қўйган кишининг гуноҳи ҳақида.
- 16-боб.** Кимки аср ўқимаса...
- 17-боб.** Аср намозининг фазилати ҳақида.
- 18-боб.** Кун ботишидан олдин аср ўқиётган киши қолган бир ракъатини ўқиб улгурмаслигини фаҳмлаб қолса намозини ўқиб тугатади.
- 19-боб.** Шом намози ўқиладиган вақт ҳақида.
- 20-боб.** Шомни хуфтон деб аташларини макруҳ қилган киши ҳақида.
- 21-боб.** Ишоъ ва атама баёни ҳамда иккаласини: «Бемалол ишлатса бўлади», – деган киши ҳақида.
- 22-боб.** Намозхонлар вақтида йиғилганда ёки кеч қолганда хуфтон қачон ўқилади?
- 23-боб.** Хуфтоннинг фазилати.
- 24-боб.** Хуфтондан олдин ухлаш макруҳдир.

25-боб. Хуфтондан олдин чарчаб ухлаб қолган киши хусусида.

26-боб. Хуфтонни ярим кечагача ўқиса бўлади.

27-боб. Бомдод намозининг фазилати.

28-боб. Бомдод ўқиладиган вақт ҳақида.

29-боб. Бомдод ўқиётган одам қолган бир ракъатини қуёш чиққунча ўқиб улгурмаслигини англаса...

30-боб. Намоз ўқиётган одам қолган бир ракъатини ўқиб улгурмаслигини фаҳмлаб қолса...

31-боб. Тонг отгандан кейин қуёш чиқиб бўлгунча намоз ўқилмайди.

32-боб. Қуёш ботмай туриб намоз ўқимаслик ҳақида.

33-боб. Аср ва тонг отгандан кейинги намозлардан бошқасини ман қилмаган киши хусусида.

34-боб. Асрдан кейин ўқиладиган қўшимча ва шунга ўхшаш намозлар ҳақида.

35-боб. Ҳаво булут бўлган куни намозни эртароқ ўқиш ҳақида.

36-боб. Азон вақти ўтган бўлса ҳам, азон айтилгани тўғрисида.

37-боб. Вақт ўтган бўлишига қарамасдан, одамлар билан жамоат бўлиб намоз ўқиш хусусида.

38-боб. Бирор намозни эсидан чиқариб ўқимаган одам эсига тушганда ўша намознигина қайта ўқийди.

39-боб. Аввал қазо бўлган намоз ўқилади.

40-боб. Хуфтондан кейин гаплашиб ўтиришни ёқтирмаганликлари ҳақида.

41-боб. Хуфтондан кейин фикҳ ва савоб ҳақида сўзлашиб ўтирмақ.

42-боб. Хуфтондан кейин бола-чақалари ва меҳмонлар билан сўзлашиб ўтириш ҳақида.

Азон (айтиш) китоби

1-боб. Азон айтишнинг бошланиши (тарихи) ва Аллоҳ таолонинг «(Улар) намозга азон айтсангиз, уни (намозни ёки азонни) мазах ва ўйин қилиб оладилар. Бу уларнинг ақлсиз қавм эканидан (далолат)дир» («Моида» сураси, 58-оят) ҳамда «Эй имон келтирганлар! Қачонки **жумъа** кунисидаги намозга (азон) чақирилса...» («**Жумъа**» сураси, 9-оят) деган каломи шарифи ҳақида.

2-боб. Азон жумлалари икки марта-икки мартадан айтилади.

3-боб. Такбир тоқ, «**Қад қоматис салот**» жуфтдир.

4-боб. Азон айтишнинг фазилати.

5-боб. Баланд овоз билан азон айтмоқ.

6-боб. Азон овозини эшитиши билан қон тўкиш тўхтатилади.

7-боб. Азон овозини эшитган киши нима дейди?

8-боб. Азонни эшитиб бўлгач дуо айтмоқ.

9-боб. «Мен азон айтаман», – деб талашмоқ.

10-боб. Азон айтаётиб бошқа сўзларни айтиб юбориш.

11-боб. Кўзи ожиз одам, агар унга намоз вақти бўлганлиги хабар қилинса, азон айтиши мумкин.

12-боб. Тонг отгандан кейин азон айтмоқ.

13-боб. Бомдоддан аввал азон айтмоқ.

14-боб. Азон билан такбир орасида қанча вақт бор? Намоз ўқишнинг бошланишини кутиб ўтирган киши.

15-боб. Такбир айтилишини кутиб турган киши.

16-боб. Хоҳлаган киши ҳар бир азон билан такбир ўртасида намоз ўқиб олиши мумкин.

17-боб. «Биттангиз азон айтинг», – деган киши хусусида.

18-боб. Мусофирлар учун азон ва такбир айтмоқ, шунингдек, Муздалифада азон ва такбир айтмоқ; муаз-

зиннинг совуқ кечада ёки ёмғирли кечада: «Намозни жой-жойларингизда ўқинглар», – деб азон айтиши.

19-боб. Муаззин азон айтаётганда бошини ё гавдасини у ёқ-бу ёққа ўгирадими?

20-боб. Киши: «Намоз вақти ўтиб кетибди», – деса бўладими?

21-боб. Киши намозга ҳовлиқмай, виқор билан келсин!

22-боб. Киши имомни такбир айтилаётганида кўрса қачон сафга туради?

23-боб. Киши намозхонлар сафига шошилиб келиб турмасин, тинчлик ва оҳисталик билан турсин!

24-боб. Такбир айтилгандан сўнг киши бирор сабаб билан масжиддан чиқса бўладими?

25-боб. Агар имом: «Ўринларингиздан қимирламangлар!» – деб чиқиб кетса, қайтиб келгунича кутиб турилади.

26-боб. Кишининг: «Ҳали намоз ўқимадик», – дейиши ҳақида.

27-боб. Такбир айтилгандан кейин имом бирор зарур иш билан банд бўлиши мумкинми?

28-боб. Намозга такбир айтилгандан сўнг (бирор билан) сўзлашмоқ.

29-боб. Жамоат билан намоз ўқишнинг вожиблиги.

30-боб. Жамоат билан намоз ўқишнинг фазилати.

31-боб. Намози бомдодни жамоат билан ўқишнинг фазилати.

32-боб. Пешин намозига эртaroқ боришнинг фазилати.

33-боб. Масжид томон босган қадамларни ҳисобламоқ.

34-боб. Хуфтон намозини жамоат билан ўқишнинг фазилати.

35-боб. Икки киши ва ундан ортиғи жамоатдир.

36-боб. Масжидда намоз вақти бўлишини кутиб ўтирган кишининг ҳамда масжидларнинг фазилати баёни.

37-боб. Масжидга эрта бориб, кеч қайтишнинг фазилати.

38-боб. Намозга такбир айтилса, фарз намозидан бошқа намозлар тўхтатилади.

39-боб. Касал кишининг жамоат олдида чиқмоққа ҳадди борми (имоматга ўта оладими)?

40-боб. Ёмғир ёки касаллик туфайли масжидга бормай ўз уйида ўқишга рухсат берилгани ҳақида.

41-боб. Имом жума куни, ёмғир ёғиб турган бўлса, ҳозир бўлганлар билан намоз ўқиб, хутба айтадими?

42-боб. Овқат тайёр бўлса-ю, намозга такбир айтилса.

43-боб. Имомнинг қўлида егулик нарса бўлса-ю, намозга чақирилса.

44-боб. Кимки уйида бир зарур иш қилиб турган бўлса-ю, намозга такбир айтилса, ишини ташлаб намозга чиқади.

45-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг қандай намоз ўқиганларини ҳамда у зотнинг буюрган суннатларини ўргатиш ниятидагина одамларга намоз ўқиб берган киши ҳақида.

46-боб. Олим ва фозил кишилар имомлик қилишга ҳақлироқлар.

47-боб. Бирор сабабга кўра намозхонлардан бирининг имомнинг ёнида туриши.

48-боб. Кеч қолаётган имомнинг ўрнига ўтиб имомлик қилаётган одам, имом келиб қолса, тисарилиб ўрнини бўшатса ҳам, бўшатмаса ҳам, намоз жоиз бўлади.

49-боб. Агар намозхонларнинг қироати бир хил бўлса, ораларида ёши улуғи имомлик қилади.

50-боб. Имом бирор қавмнинг зиёфатига борса намоз вақтида уларга имомлик қилади.

51-боб. Имомга иқтидо қилиш керак, у киши шунинг учун имом қилинган!

52-боб. Имомга иқтидо қилиб намоз ўқиётган одам қачон сажда қилади?

53-боб. Имомдан аввал бошини кўтарган одамнинг гуноҳи.

54-боб. Қул ёки озод қилинган қулнинг имомликка ўтиши ҳақида.

55-боб. Имом ёмон имомлик қилса, гуноҳи ўзига.

56-боб. Йўлдан озган ва бидъатчи одамнинг имомлик қилиши хусусида.

57-боб. Агар намоз ўқиётганлар икки киши бўлса, бири имом бўлиб, иккинчиси унинг ўнг томонига ўтиб иқтидо қилади.

58-боб. Агар иқтидо қилувчи бир дона бўлса-ю, имомнинг чап томонида турса, имом уни ўнг томонга ўтказиб қўйса, намозлари бузилмайди.

59-боб. Кишининг имомлик қиламан деган нияти бўлмаса-ю, одамлар келиб унга иқтидо қилишса...

60-боб. Агар имом намозни чўзиб юборса-ю, иқтидо қилувчининг бирор ҳожати бўлса, у сафдан чиқиб, ўзи ўқиб олса...

61-боб. Имомнинг қиёмни енгилроқ, рукуъ ва суҷудни тўлароқ қилиши хусусида.

62-боб. Агар киши намозни ёлғиз ўзи ўқиса хоҳлаганича чўзаверсин!

63-боб. Имом намозни чўзиб юборганда устидан шикоят қилган киши ҳақида.

64-боб. Намозни қисқа ва мукаммал ўқиш тўғрисида.

65-боб. Чақалоқ йиғлаб қолганда намозни қисқароқ ўқиш хусусида.

66-боб. Бир киши имомга иқтидо қилиб намоз ўқиса-ю, сўнг ўз қавмига бориб имомлик қилса...

67-боб. Имомнинг такбирини одамларга эшиттириб турган киши.

68-боб. Бир киши имомга, одамлар эса унга иқтидо қилиши ҳақида.

69-боб. Имом иккиланса одамларнинг сўзига ишонадими?

70-боб. Имом намозда йиғласа...

71-боб. Такбир айтаётганда ва ундан кейин сафларни тўғрилаш.

72-боб. Сафлар тўғриланаётганда имомнинг одамларга ўгирилиб қараши.

73-боб. Биринчи саф.

74-боб. Сафни тўғриламоқ намознинг мукамал бўлмоғи шартларидандир!

75-боб. Сафни тўғриламаган (тўлдирмаган) кишининг гуноҳи.

76-боб. Сафда оёқни оёққа, елкани елкага тегизиб турмоқ.

77-боб. Агар иқтидо қилувчи киши имомнинг чап ёнига келиб турса, имом уни орқа томонидан айлантириб ўнг ёнига турғизиб қўйса, намоз бузилмайди.

78-боб. Аёлнинг якка ўзи бир саф бўлади.

79-боб. Имом ва масжиднинг ўнг томони афзал.

80-боб. Агар имом билан қавм (намозхонлар) ўртасида девор ёки қандайдир тўсиқ бўлса...

81-боб. Кечаси (туриб) намоз ўқимоқ.

82-боб. Намозни «Аллоҳу акбар» деб такбири таҳрима айтиш билан бошлашнинг фазилати.

83-боб. Такбири таҳрима айтмоқ, айна пайтда, қўлни кўтариш билан бошланади.

84-боб. Такбири таҳрима айтаётганда қўлни қаерга-ча кўтариш лозим?

85-боб. Иккинчи рақъатдан турганда қўлни кўтармоқ.

86-боб. Намозда (қиёмда) ўнг қўлини чап қўлининг устига қўймоқ.

87-боб. Намозда (Аллоҳга) бўйин эгиб турмоқ.

88-боб. Намозхон такбири тахримадан кейин нима-ни ўқийди?

89-боб. Намоз ўқиётиб имомга қарамоқ.

90-боб. Намоз ўқиётиб осмонга назар ташламоқ.

91-боб. Намоз ўқиётиб у ёқ-бу ёққа аланглашнинг макруҳлиги.

92-боб. Намозхон намоз вақтида содир бўлган бирор ишга эътибор берадими ёки қибла томондаги бирор нарсага қарайдими?

93-боб. Имом ва унга иқтидо қилувчиларнинг барча намозларда – сафарда ва сафарда бўлмаган пайтда ўқиладиган намозларда ҳам, овоз чиқариб ва ичида ўқиладиган намозларда ҳам қироат қилишининг вожиблиги.

94-боб. Пешин намозида қироат қилмоқ.

95-боб. Аср намозида қироат қилмоқ.

96-боб. Шомда қироат қилмоқ.

97-боб. Шом намозида овоз чиқариб қироат қилмоқ.

98-боб. Хуфтон намозида овоз чиқариб қироат қилмоқ.

99-боб. Хуфтон намозида (сура) қироат қилиб сажда қилмоқ.

100-боб. Хуфтон намозида қироат қилмоқ.

101-боб. Намозхон хуфтоннинг дастлабки икки ракъатида узунроқ, кейинги икки ракъатида эса қисқароқ қироат қилади.

102-боб. Бомдод намозида қироат қилмоқ.

103-боб. Бомдод намозини овоз чиқариб қироат қилмоқ.

104-боб. Бир ракъатда икки сурани жам қилиб ўқиш; суранинг охирги оятларини ўқиш; суранинг каттасидан

аввал кичигини ўқиш ҳамда суранинг дастлабки оятларини ўқиш.

105-боб. Фарз намозининг охирги икки ракъатида «Фотиҳа» сурасини ўқиш ҳақида.

106-боб. Пешин ва асрни овоз чиқармай ўқиш.

107-боб. Имом (баъзи) оятни эшиттириб ўқиса...

108-боб. Намозхон биринчи ракъатда узунроқ қироат қилади.

109-боб. Имомнинг «омин» деб эшиттириб айтиши ҳақида.

110-боб. «Омин» дейишнинг фазилати.

111-боб. Намозхонларнинг овоз чиқариб «омин» дейиши ҳақида.

112-боб. Намозхон сафга кирмасдан аввал рукуъ қилса, жоизми?

113-боб. Рукуъда такбирни тўлиқ айтиш ҳақида.

114-боб. Саждага кетаётганда ва саждадан қайтаётганда такбирни тўлиқ айтмоқ.

115-боб. Саждадан тураётганда такбир айтмоқ.

116-боб. Рукуъда кафтларни тиззага қўймоқ (тизза кўзини чангалламоқ).

117-боб. Намозхон чала рукуъ қилса...

118-боб. Рукуъда белни текис букмоқ.

119-боб. Рукуънинг мукаммаллик ва текислик чегра-си ҳамда унинг тўғрилигидан қаноат ҳосил қилмоқ.

120-боб. Расулulloҳ (с.а.в.) рукуъни мукаммал қилмаган одамга намозни қайтариб ўқишни буюрдилар.

121-боб. Рукуъ қилаётганда дуо айтмоқ.

122-боб. Имом рукуъдан бош кўтарганда нима дейди ва орқасидаги намозхонлар нима дейди?

123-боб. «Аллоҳумма роббана ва лакал ҳамд» дейишнинг фазилати.

124-боб. Такбир айтишнинг фазилати.

125-боб. Намозхоннинг рукуъдан бош кўтарганда бир зум нафас ростлаб олиши ҳақида.

126-боб. Такбир айтиб сажда қилинади.

127-боб. Сажданинг фазилати.

128-боб. Намозхон саждада билагининг ич тарафини кўрсатиб, қорнини сонидан узоқлаштириб туради.

129-боб. Намозхон оёқ панжалари учини қиблага қаратади.

130-боб. Намозхон саждани тўлиқ қилмаса...

131-боб. Тананинг етти аъзоси билан сажда қилмоқ.

132-боб. Бурни билан сажда қилмоқ.

133-боб. Ер лой бўлган вақтда бурун билан сажда қилмоқ.

134-боб. Кийимни боғлаб ва орқага қайтариб олиш ҳақида.

135-боб. Намозхон (намозда) сочини жамламайди (яъни сочини жамлаб бошнинг ўртасига боғлаган ҳолда турмак қилмайди).

136-боб. Намозхон (намозда) кийимини орқага қайтармайди.

137-боб. Саждада дуо ва тасбеҳ айтиш ҳақида.

138-боб. Икки сажда ўртасида бир зум тин олмоқ.

139-боб. Намозхон саждада билакларини ерга теккизмайди.

140-боб. Намозхоннинг тоқ ракъат қилганда аввал бироз ўтириб олиб, кейин туриши ҳақида.

141-боб. Намозхон ракъатдан тураётганда ерга қандай тиралади?

142-боб. Намозхон 2-ракъатдан тураётиб такбир айтади.

143-боб. Ташаҳҳудда ўтиришнинг йўли (қонун-қоида).

144-боб. Дастлабки ташаҳҳудга ўтириш фарз эмас.

145-боб. Дастлабки ташаххудга ўтирмоқ.

146-боб. Охирги ташаххудга ўтиришнинг вожиблиги (фарз маъносида).

147-боб. Намозда салом беришдан аввал дуо ўқиш (яъни ташаххуддан сўнг).

148-боб. Ташаххуддан кейин ўқишга дуо танламоқ.

149-боб. Пешона ва бурнига теккан лойни намозни ўқиб бўлгунча артмаган киши.

150-боб. Намоз ўқиб бўлгач салом бериш ҳақида.

151-боб. Иқтидо қилувчи имом салом берганда салом беради.

152-боб. «Имомнинг саломига алик қайтармаса ҳам бўлади, намозда берилган салом кифоя қилади», – деган киши ҳақида.

153-боб. Намоздан кейин зикр айтиш ҳақида.

154-боб. Имом (намоздан сўнг) салом бергач одамларга қараб ўгирилиб ўтиради.

155-боб. Имомнинг салом бергандан кейин ҳам жойнамоз устида қолиши ҳақида.

156-боб. Имом (намоз тугаб, салом бергач) бирор зарур нарсани эслаб намозхонларни тарк этиши мумкинми?

157-боб. Чап ёки ўнг томони билан намозхонларга ўгирилиб қараш ҳақида.

158-боб. Хом саримсоқ, хонаки ва ёввойи пиёз ейиш тўғрисида Расулulloҳ (с.а.в.)нинг: «Кимки, очликданми ёки бошқа сабабданми, саримсоқ ёки хом пиёз еган бўлса бизнинг масжидимизга келмасин!» – деганлари тўғрисида.

159-боб. Қачон болаларга ғусл ва таҳорат вожиб бўлади? Қачон улар жамоат йиғинлари, ҳайитлар ва жанозаларда қатнашадилар, катталар сафида туриб намоз ўқийдилар?

160-боб. Аёлларнинг кечаси ва ғира-ширада масжидларга чиқишлари.

161-боб. Аёлларнинг эркаклар орқасидаги сафга туриши ҳақида.

162-боб. Аёллар бомдод намозидан кейин уйларига қайтишлари ҳамда масжидда камроқ ушланиб туришлари лозим.

163-боб. Аёл кишининг масжидга чиқиш учун эридан ижозат сўраши ҳақида.

Жума китоби

1-боб. Жуманинг фарз эканлиги.

2-боб. Жума куни ғул қилишнинг афзаллиги; балогатга етмаган болаларнинг ёки аёлларнинг жумага қатнашишлари лозимми?

3-боб. Жумага хушбўй нарсалар сепиб бориш ҳақида.

4-боб. Жуманинг фазилатлари.

5-боб. Ҳар бирингиз жумага ғул қилиб бординг.

6-боб. Жумага гул ёғи суртиб бориш ҳақида.

7-боб. Жума намозига энг яхши кийимларни кийиб бориш ҳақида.

8-боб. Жума куни мисвок билан тиш тозалаш ҳақида.

9-боб. Бировнинг мисвоки билан тиш тозалаган киши.

10-боб. Жума куни бомдодда ўқиладиган зам сура.

11-боб. Қишлоқ ва шаҳарларда жума ўқиш ҳақида.

12-боб. Жумада қатнашмайдиган аёллар, болалар ва бошқаларга жума куни ғул лозимми ёки йўқми?

13-боб. Ёмғирли кунда жумага келмасликка рухсат.

14-боб. Қанчалик узоқ жойдан жумага келинади ва кимга (жумага) келиш вожиб?

15-боб. Куёш қиёмдан оғганда жума вақти бошланади.

16-боб. Жума куни кун қаттиқ исиб кетса.

17-боб. Жума намозига (пиёда) бормоқ; Аллоҳ таолонинг «Қачонки жума кунидаги намозга (азон) чақирилса, дарҳол Аллоҳнинг зикри сари (имом хутбасини тинглаш учун) ҳаракатга тушингиз» («Жума» сураси, 9-оят) деган ояти каримаси; «ҳаракатга тушингиз» деган сўз «жумага тезроқ тайёргарлик кўриб, масжидга ошиқмай боришни англатади» деган кишилар ҳақида.

18-боб. Жума куни намозда сафда турган кишиларнинг орасидан ёриб ўтилмасин!

19-боб. Жума куни биродарини турғизиб юбориб, ўрнига ўтириб олинмайди.

20-боб. Жума куни азон айтиш ҳақида.

21-боб. Жума куни бир киши муаззинлик қилади.

22-боб. Имом азонни эшитса минбарда ўтириб, сўзларини такрорлаб туради.

23-боб. Азон айтилаётганда хатибнинг минбарда ўтириши – суннат.

24-боб. Хутба вақтида азон айтиш ҳақида.

25-боб. Минбарда хутба айтмоқ.

26-боб. Тик туриб хутба қилмоқ.

27-боб. Имом одамларга қараб хутба айтади, одамлар эса имомга қараб, уни тинглашади.

28-боб. Хутбада Аллоҳга сано айтгандан сўнг: «Аммо баъд» («Ундан кейин эса»), – деган киши ҳақида.

29-боб. Жума куни имомнинг икки хутба ўртасида ўтириб дам олиши ҳақида.

30-боб. Жума куни хутба тинглаш ҳақида.

31-боб. Имом хутба айтиб турганида бир кишининг кириб келганини кўрса унга икки ракъат намоз ўқишни буюради.

32-боб. Имом хутба айтаётганида келиб, икки ракъат енгил намоз ўқиган киши.

33-боб. Имомнинг хутба айтаётиб қўлларини кўтариб дуо қилиши ҳақида.

34-боб. Жума куни хутбада ёмғир сўраш ҳақида.

35-боб. Жума куни имом хутба айтаётганда ўзаро сўзлашаётганларни тинчитиш ҳақида.

36-боб. Жума куни дуо ижобат бўладиган вақт тўғрисида.

37-боб. Жума куни одамлар имомни ташлаб намоздан чиқиб кетиб қолишса, имом ва у билан қолган кишиларнинг намози жоиздир.

38-боб. Жумадан кейин ва жумадан аввал намоз ўқиш ҳақида.

39-боб. Аллоҳ таолонинг «Бас, қачонки намоз адо қилинган, ерда тарқалиб, Аллоҳнинг фазли (ризқи)дан истайверингиз!» («Жума» сураси, 10-оят) деган ояти қаримаси ҳақида.

40-боб. Жума намозидан кейин қайтула қилиш ҳақида.

Салотул хавф китоби

1-боб. Салотул хавф (хавф туғилганда ўқиладиган намоз) ҳақида.

2-боб. Тик туриб ва от минган ҳолда салотул хавф ўқиш ҳақида.

3-боб. Салотул хавф ўқиётганда намозхонлар бир-бирларини қўриқлайдилар.

4-боб. Қалъани забт этиш ва душманга ҳужум бошлаш олдидан ўқиладиган намоз ҳақида.

5-боб. Душманни қувиб кетаётган ва орқасидан душман қувиб келаётган одамнинг от устида намоз ўқиши ҳақида.

6-боб.

7-боб. Намози бомдодни тонг отмасдан барвақтроқ ўқиш; ҳужум ва уруш олдидан намоз ўқиб олиш ҳақида.

Икки ҳайит ҳақида китоб

1-боб. Икки ҳайит ва уларда ясаниш тўғрисида.

2-боб. Ҳайит куни қиличбозлик, найзабозлик ўйинларининг жоизлиги.

3-боб. Ҳайит куни дуо айтмоқ.

4-боб. Рамазон ҳайити куни ҳайит намозига чиқишдан олдин овқатланиш ҳақида.

5-боб. Қурбон ҳайити куни ҳайит намозидан сўнг овқатланиш ҳақида.

6-боб. Минбарсиз намозгоҳда ваъз айтмоқ.

7-боб. Ҳайит намозига пиёда ва уловда бориш ҳамда хутбадан аввал азон ҳам, такбир ҳам айтмай, намоз ўқиш ҳақида.

8-боб. Ҳайит намозини ўқигандан кейин хутба айтиш ҳақида.

9-боб. Ҳайитда ва ҳарамда қурол кўтариб юришнинг макруҳлиги ҳақида.

10-боб. Ҳайит намозига эртароқ бормоқ.

11-боб. (Ташриқ кунларида) 1 – 4-ҳайит кунларида қилинадиган солиҳ амалларнинг фазилати ҳақида.

12-боб. Арафотга чиқаётганда ва Мино кунларида такбири ташриқ айтиш ҳақида.

13-боб. Ерга санчиб қўйилган найзага қараб намоз ўқиш ҳақида.

14-боб. Ҳайит куни имом ҳузурида аназа (учида темири бор ҳасса) ёки ҳарба (калта найза) кўтариб юриш ҳақида.

15-боб. Ҳайз кўрмаган ва ҳайз кўрган хотинларнинг намозга чиқиши.

16-боб. Ёш болаларнинг намозгоҳга чиқиши ҳақида.

17-боб. Ҳайит намози ўқилгандан кейин имомнинг одамларга қараб хутба айтиши ҳақида.

18-боб. Намозгоҳга ўрнатилган байроқ.

19-боб. Имомнинг ҳайит намозида хотинларга ваъз-насихат айтиши ҳақида.

20-боб. Хотин кишининг ҳайит намозига ёпиниб чиқишга паранжиси бўлмаса...

21-боб. Ҳайз кўрган хотинларнинг намозгоҳдан нарида туриши ҳақида.

22-боб. Ҳайит куни намозгоҳда қурбонлик қилмоқ.

23-боб. Ҳайит намози хутбасида имом ва одамларнинг гапирмоғи; имомдан бирор нарса тўғрисида сўралса, жавоб берадими?

24-боб. Ҳайит намозидан қайтаётганда борган йўл қолиб, бошқа йўлдан юрганлари ҳақида.

25-боб. Ҳайит намозига улгурмай қолган эркаклар ҳам, намозгоҳга кела олмаган хотинлар ҳам, уйда ва қишлоқда қолган ҳам икки рақъат намоз ўқийди.

26-боб. Ҳайит намозидан аввал ва ундан кейин намоз ўқиш мумкинми?

Витр китоби

1-боб. Витр ҳақида келган ҳадислар.

2-боб. Витр ўқиладиган вақтлар ҳақида.

3-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг хотинларини витрга уйғотганлари ҳақида.

4-боб. Намозхон тунги намознинг охирини витр қилсин!

5-боб. От-улов устида витр ўқиш ҳақида.

6-боб. Сафарда витр ўқиш ҳақида.

7-боб. Рукуъдан аввал ва рукуъдан кейин Қунут дуосини ўқиш ҳақида.

Истисқо китоби

1-боб. Аллоҳ таолодан ёмғир сўраш; Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг ёмғир сўраб илтижо қилганлари ҳақида.

2-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Илоҳи, уларга Юсуф (а.с.) даврларидагидек қурғоқчилик (йилларини) юборгин!» – деб дуойи бад қилганлари ҳақида.

3-боб. Қаҳатчилик бўлганда одамларнинг: «Аллоҳ таолодан ёмғир тилаб беринг!» – деб имомга айтиши ҳақида.

4-боб. Ёмғир сўраётганда ридони танага яхшилаб ўраб олиш ҳақида.

5-боб. Жомеъ масжидида ёмғир сўраш ҳақида.

6-боб. Жума хутбасида қиблага қарамай ёмғир сўраш ҳақида.

7-боб. Минбарда туриб ёмғир сўраш ҳақида.

8-боб. Ёмғир сўрашда жума намозининг ўзи билангина кифояланмоқ.

9-боб. Ёмғир кўп ёғиб, кўчалар хувилаб қолганда дуо айтиш ҳақида.

10-боб. Жума куни Расулуллоҳ (с.а.в.) ёмғир сўраганларида ридоларининг ўнгини чапга, чап томонини эса ўнгга ўгириб олмаганлари тўғрисида айтилган гаплар ҳақида.

11-боб. Одамлар: «Ёмғир сўраб беринг!» – деб илтимос қилса, имом рад қилмаслиги ҳақида.

12-боб. Мушриклар қаҳатчиликда мусулмонлардан шафқат қилишни сўраганда...

13-боб. Ҳаддан ортиқ ёмғир ёғганда: «Атрофимизга ёғдиргин, устимизга ёғдирмагин!» – деб илтижо қилиш ҳақида.

14-боб. Тик турган ҳолда ёмғир сўраб дуо қилиш ҳақида.

15-боб. Ёмғир сўраб намоз ўқиганда овоз чиқариб қироат қилиш ҳақида.

16-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.) (ёмғир сўраётганда) одамларга қандай қилиб орқа ўгириб турдилар?

17-боб. Ёмғир сўраб ўқиладиган намоз икки ракъатдир.

18-боб. Намозгоҳга чиқиб ёмғир сўраш ҳақида.

19-боб. Ёмғир сўраётганда қиблага қараб туриш ҳақида.

20-боб. Имом ёмғир сўраётганда одамларнинг ҳам у билан барабар дуога қўл очишлари ҳақида.

21-боб. Имомнинг ёмғир сўраётганда дуога қўл очиши ҳақида.

22-боб. Ёмғир ёғганда нима дейилади?

23-боб. Соқолидан сув томгунча ёмғирда турган киши ҳақида.

24-боб. Қаттиқ шамол эсганда...

25-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Аллоҳ таоло тонгги шамол билан менга зафар йўллади», – деганлари ҳақида.

26-боб. Зилзила ва ҳар хил офатлар тўғрисида айтилган ҳадислар.

27-боб. Аллоҳ таолонинг «Яна (Қуръонни) ёлғонга чиқаришингизни ўз ризқингиз («шукри») қилиб оляпсизми?» («Воқеа» сураси, 82-оят) деган ояти каримаси ҳамда Ибн Аббоснинг «ризқ» сўзини «шукр» деб талқин қилгани ҳақида.

28-боб. Ёмғир қачон ёғишини Аллоҳдан ўзгаси билмайди.

Қуёш тутилиши тўғрисидаги китоб

1-боб. Қуёш тутилганда ўқиладиган намоз ҳақида.

2-боб. Қуёш тутилганда садақа қилмоқ.

3-боб. Қуёш тутилганда жамоат бўлиб намоз ўқиш учун одамларни намозга чақирмоқ.

4-боб. Қуёш тутилганда имомнинг хутба айтиши ҳақида.

5-боб. «Қуёш тутилди» деб айтиладими ёки «Қуёшнинг нури кетди» деб айтиладими?

6-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг «Аллоҳ таоло бандаларини кунни нурсизлантириш, ёруғлигини кетказиш билан қўрқитади» деган сўзлари тўғрисида.

7-боб. Қуёш тутилганда намоз ўқиётиб Аллоҳдан гўр азобидан асрашини сўраш ҳақида.

8-боб. Қуёш тутилганда ўқиладиган намоз саждаси ҳақида.

9-боб. Қуёш тутилганда ўқиладиган намозни жамоат бўлиб ўқиш ҳақида.

10-боб. Қуёш тутилганда эркаклар билан бирга аёлларнинг ҳам намоз ўқимоғи.

11-боб. Қуёш тутилганда қулни озод қилишни яхши кўрадиган киши ҳақида.

12-боб. Қуёш тутилганда ўқиладиган намозни масжидда ўқимоқ.

13-боб. Қуёш бирор кишининг дунёга келгани ёки вафот этгани туфайли тутилмайди.

14-боб. Қуёш тутилганда зикр айтиш ҳақида.

15-боб. Қуёш тутилганда дуо ўқимоқ.

16-боб. Имомнинг қуёш тутилганда хутба айтаётиб «аммо баъд» дейиши ҳақида.

17-боб. Қуёш ёки Ой тутилганда намоз ўқиш ҳақида.

18-боб. Қуёш тутилганда ўқиладиган намознинг биринчи ракъати – энг узун ракъат.

19-боб. Қуёш тутилганда ўқиладиган намозда овоз чиқариб қироат қилиш ҳақида.

Қуръон тиловатидаги саждадар ҳақида китоб

1-боб. Унинг суннат (вожиб маъносида) эканлиги ҳақида келган ҳадислар.

2-боб. «Танзилус сажда» сурасини тиловат қилиб сажда қилиш ҳақида.

3-боб. «Сод» сурасини тиловат қилиб сажда қилиш ҳақида.

4-боб. «Нажм» сурасини тиловат қилиб сажда қилиш ҳақида.

5-боб. Муслмонларнинг мушриклар билан бирга сажда қилиши ҳақида.

6-боб. Сажда оятини тиловат қилиб сажда қилмаган киши ҳақида.

7-боб. «Иншиқоқ» сурасини тиловат қилиб сажда қилиш ҳақида.

8-боб. Қорининг саждасига қўшилиб сажда қилиш ҳақида.

9-боб. Имом сажда оятини ўқиганида одамларнинг тўпланиши ҳақида.

10-боб. «Аллоҳ таоло сажда ояти тиловат қилингандан кейин сажда қилишни вожиб қилмаган» деган фикрга борган кишилар ҳақида.

11-боб. Намоз ўқиётиб сажда оятига келганда сажда қилган киши ҳақида.

12-боб. Тиқилинчда сажда қилишга жой топмаган киши ҳақида.

Намозни қаср қилиб ўқиш ҳақидаги китоб

1-боб. Қаср ўқиш ва унинг муддати ҳақидаги ҳадислар тўғрисида.

- 2-боб.** Минода намоз ўқиш ҳақида.
- 3-боб.** Расулulloҳ (с.а.в.) ҳажда неча кун турдилар?
- 4-боб.** Неча кунлик сафарда қаср ўқилади?
- 5-боб.** Уйидан (сафарга) чиқиши биланоқ намозни қаср ўқийверади.
- 6-боб.** Шом сафарда уч ракъат ўқилади.
- 7-боб.** Улов устида нафл ўқиш ҳақида.
- 8-боб.** Улов устида имо-ишора билан нафл ўқиш ҳақида.
- 9-боб.** Фарз намози уловдан тушиб ўқилади.
- 10-боб.** Эшак миниб кетаётиб нафл ўқиш ҳақида.
- 11-боб.** Сафарда фарз намозидан кейин нафл ўқимаган киши.
- 12-боб.** Сафарда фарз намозидан аввал ва кейин ўқиладиган суннат намозларидан ташқари нафл ҳам ўқиган киши.
- 13-боб.** Сафарда шом ва хуфтон намозларини қўшиб ўқиш ҳақида.
- 14-боб.** Сафарда намозхон шом билан хуфтонни (суратан) қўшиб ўқиганда азон ва такбир айтадимиз, йўқми?
- 15-боб.** Кун оғмасдан илгари сафарга чиқса пешинни асрга қўшиб ўқийди.
- 16-боб.** Кун оғгандан кейин сафарга чиқадиган бўлса, пешинни ўқиб, кейин йўлга чиқади.
- 17-боб.** Ўтириб ўқийдиган намоз ҳақида.
- 18-боб.** Ўтирган ҳолда имо-ишора билан намоз ўқишмоқ.
- 19-боб.** Агар киши ўтириб ўқишга ярамаса, ёнбошлаб ўқийди, агар қиблага қараб ўтира олмаса, тўғри келган томонга қараб ўқийди.
- 20-боб.** Агар ўтирган ҳолда намоз ўқиётган киши намоз давомида соғайиб қолса ёки ўзини енгил ҳис қилса намозини охирига етказади, қайтариб ўқимайди.

Таҳажжуд ҳақида китоб

1-боб. Кечаси таҳажжуд ўқиш ва Аллоҳ таолонинг «Тунда (ярим кечада) уйғониб ўзингиз учун таҳажжуд (нафл) намозини ўқинг!» («Исро» сураси, 79-оят) деган каломи шарифи ҳақида.

2-боб. Тунда туриб намоз ўқишнинг фазилати.

3-боб. Тунги намозда узоқроқ сажда қилиш ҳақида.

4-боб. Касал одамнинг тунги намозни ўрнидан турмай, ўтириб ўқиши ҳақида.

5-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг тунги намоз ва нафл ўқишга мажбур қилмай ундаганлари; Расулulloҳ (с.а.в.)нинг эшикни тақиллатиб (қизлари) Фотима ва (куёвлари) Ҳазрат Алини (иккалаларидан ҳам Аллоҳ рози бўлсин!) тунги намозга уйғотганлари.

6-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг оёқлари шишиб кетгунча нафл ўқиганлари ҳақида.

7-боб. Саҳарда (турмай) ухлаган киши ҳақида.

8-боб. Саҳарлик қилиб, бомдод намозини ўқигунча ухламаган киши тўғрисида.

9-боб. Расулulloҳ (с.а.в.) тунги намозни қандай ўқир эдилар? Расулulloҳ (с.а.в.)нинг тунги намозлари неча рақъат бўларди?

10-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг тунги намозлари ва уйқулари тўғрисида ҳамда кечаси намоз ўқишнинг фарз эканлигини бекор қилиш тўғрисида.

11-боб. Агар инсон кечаси туриб намоз ўқимаса, шайтон унинг орқа миясини туғиб қўяди.

12-боб. Кимки намоз ўқимай ухласа, шайтон унинг қулоғига сийиб қўяди.

13-боб. Тун охирида қолганда туриб дуо ва намоз ўқиш ҳақида.

14-боб. Туннинг биринчи қисмида ухлаб, унинг қолган қисмини бедор ўтказган киши.

15-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг Рамазон ва бошқа ойларда кечаси туриб намоз ўқиганлари ҳақида.

16-боб. Кечаю кундуз таҳоратли юриш ва таҳоратли намоз ўқишнинг фазилати.

17-боб. Ибодатни қийинлаштириб юборишнинг макруҳлиги тўғрисида.

18-боб. Кечалари ибодат қиладиган одамнинг тарки одат қилиши макруҳ.

19-боб.

20-боб. Кечаси уйғониб намоз ўқиган одамнинг фазилати ҳақида.

21-боб. Бомдодда икки рақъат қўшимча намоз ўқиш ҳақида.

22-боб. Бомдоднинг икки рақъат суннاتини ўқигандан сўнг ўнг қўлини босиб ёнбошлаш ҳақида.

23-боб. Бомдод намозининг икки рақъат суннатини ўқиб бўлгандан кейин ёнбошлаш ўрнига сўзлашиб ўтириш ҳақида.

24-боб. Нафл намозларини икки-икки рақъатдан ўқиш тўғрисидаги ҳадислар.

25-боб. Бомдод намозининг икки рақъат суннатини ўқигандан кейин сўзлашиб ўтириш ҳақида.

26-боб. Бомдодда икки рақъат суннат ўқишни одат қилмоқ ва бомдоднинг икки рақъат суннатини «нафл» деган киши ҳақида.

27-боб. Бомдод намозининг икки рақъат суннатида нималар ўқилади?

28-боб. Фарз намозлардан кейин ўқиладиган нафл намозлар.

29-боб. Фарз намозидан сўнг нафл ўқимаган киши ҳақида.

30-боб. Сафарда «Зуҳо» намозини ўқиш ҳақида.

31-боб. Зуҳо намозини ихтиёрий деб ўқимаган киши ҳақида.

32-боб. Муқимликда «Зуҳо» намози ўқиш ҳақида.

33-боб. Пешиннинг фарзидан аввал икки ракъат намоз ўқиш ҳақида.

34-боб. Шом намозидан аввал намоз ўқиш ҳақида.

35-боб. Нафл намозларни жамоат бўлиб ўқиш ҳақида.

36-боб. Уйда нафл намози ўқиш ҳақида.

Маккаи мукаррама ва Мадинаи мунаввара масжидларида ўқилган намознинг фазилатлари ҳақида китоб

1-боб. Маккаи мукаррама ва Мадинаи мунаввара масжидларида ўқилган намознинг фазилатлари тўғрисида.

2-боб. Қубо масжиди ҳақида.

3-боб. Қубо масжидига ҳар шанба келган киши ҳақида.

4-боб. Қубо масжидига от миниб ёки пиёда келиш ҳақида.

5-боб. Жаноб Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг қабрлари билан минбарлари орасида намоз ўқишнинг фазилати.

6-боб. Байтул Мақдис масжиди ҳақида.

Намозда қилинадиган ҳаракатлар тўғрисидаги китоб

1-боб. Намозда (агар буюрилган бўлса) қўлдан фойдаланиш ҳақида.

2-боб. Намоз вақтида сўзлашиш тақиқланади.

3-боб. Намозхоннинг намозда тасбеҳ ва ҳамд айтиши жоиз.

4-боб. Намозда айтиш мумкин эмаслигини билмаган ҳолда бирор қавмнинг номини тилга олмоқ ёки бир-бирига салом бермоқ ҳақида.

5-боб. Қарсак чалмоқ хотинларга хос қилиқ эканлиги ҳақида.

6-боб. Намоз ўқиётиб орқага тисарилган ёки бирор сабабга кўра олдинга (намозхонларнинг олдинги сафига) ўтиб олган кишилар ҳақида.

7-боб. Намоз ўқиётган болани онаси чақириб қолса...

8-боб. Намоз ўқиётиб сажда қилинадиган ерни майда тошлардан тозалаб ташлаш ҳақида.

9-боб. Саждага бош қўйиладиган ерга кийимини ёзиб қўйиш ҳақида.

10-боб. Намозда қандай ҳаракатлар қилиш жоиз бўлади?

11-боб. Намоз ўқиётган одамнинг улови бўшалиб (ечилиб) кетса...

12-боб. Намозда тупуриш ва уф тортиш ҳақида.

13-боб. Эркак киши мумкин эмаслигини билмасдан имомни бирор нарсадан огоҳлантириш учун кафтини кафтига уриб овоз қилса, намози бузилмайди.

14-боб. Агар намозхонга: «Олдинга ўт ёки кутиб тур!» – дейилса, кутиб тургани маъқул.

15-боб. Намозда саломга алик олинмайди.

16-боб. Намоз ўқиётиб бирор зарурат билан қўлини тепага кўтариш ҳақида.

17-боб. Намозда қўлни белга қўйиб туриш жоиз эмас.

18-боб. Намозда бошқа бир нарса ҳақида фикр юритмоқ.

Саждаи саҳв китоби

1-боб. Намозининг иккинчи рақъатида ўтирмасдан туриб кетгандаги хатони тузатиш учун қилинадиган сажда ҳақида.

2-боб. Агар намозхон тўрт рақъатли намозни беш рақъат қилиб ўқиб қўйса...

3-боб. Намозхон иккинчи ёки учинчи рақъатда билмай салом бериб қўйса одатдаги сажда каби ёки ундан узоқроқ яна икки марта сажда қилади.

4-боб. Саждаи саҳв қилгандан сўнг «Ат-Таҳийёт»ни ўқимай салом берган киши хусусида.

5-боб. Намозда янглишган одам ҳар иккала саждаи саҳвда такбир айтади.

6-боб. Уч ёки тўрт рақъат ўқиганини унутса саждаи саҳв қилади.

7-боб. Фарз ва нафл намозларида саждаи саҳв қилмоқ.

8-боб. Биров намоз ўқиётган кишига гапирса-ю, у: «Нари тур!» – деб ишора қилганда қулоқ солиб нари кетса.

9-боб. Намозда ишора қилиш ҳақида.

Жаноза китоби

1-боб. Жаноза ва кимнинг охирги айтган сўзи «Ла илаҳа иллаллоҳ» бўлса, ўшалар (яъни ўликлар) ҳақидаги боблар.

2-боб. Жанозада қатнашиш тўғрисида берилган буйруқ ҳақида.

3-боб. Кафанлаб қўйилган ўлик ётган уйга кирмоқ.

4-боб. Вафот этган одамнинг тепасида бўлган киши унинг оиласига шахсан ўзи хабар етказиши жоиз.

5-боб. Жанозага чақирмоқ.

6-боб. Боласи ўлган одамнинг Аллоҳнинг иродасига рози бўлиб, сабр-тоқат қилишининг афзаллиги.

7-боб. Қабр устида йиғлаб ўтирган аёлга: «Сабр қилинг!» – деган киши ҳақида.

8-боб. Ўликни сув ва сидр (хушбўй ишқор) билан ювиб, таҳорат қилдириб қўймоқ.

9-боб. Ўликни тоқ марта ювишнинг мустаҳаблиги.

10-боб. Майит ўнг аъзоларидан бошлаб ювилади.

11-боб. Майитни таҳоратда ювиладиган жойларидан бошлаб ювишнинг мустаҳаблиги ҳақида.

12-боб. Эркак кишининг изорига аёл кишини кафанлаб бўладими?

13-боб. Энг охирида сувга кофур қўшиб ювилади.

14-боб. Вафот этган хотиннинг сочини тараб қўйиш ҳақида.

15-боб. Ўлик ички кафан билан қандай ўралади?

16-боб. Аёл майитнинг сочи уч ўрим қилинади.

17-боб. Аёл майитнинг сочи орқасига ташлаб қўйилади.

18-боб. Оқ матодан кафанлик қилиш ҳақида.

19-боб. Икки қават қилиб кафанлашнинг жоизлиги.

20-боб. Ўликни ҳанутламоқ (хушбўй моддалар сеппиш) ҳақида.

21-боб. Майитнинг эгнида эхроми бўлса, қандай кафанланади?

22-боб. Этаги букилган ёки букилмаган қўйлакка кафанлаш ҳақида.

23-боб. Қўйлак кийдирмай кафанлаш ҳақида.

24-боб. Салла кийдирмай кафанлаш ҳақида.

25-боб. Кафанлик ҳақи майитдан қолган молу маблағдан чегириб қолинади.

26-боб. Майитни кафанлаш учун кийимидан бошқа нарса топилмаса...

27-боб. Майитга бошини ёпса, оёғи, оёғини ёпса, боши очилиб қоладиган нарсадан бўлак кафанлик топилмаса, бош томонини ўрайди.

28-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.) замонларида ўзига кафан тайёрлаб қўйган кишини қойишмагани ҳақида.

29-боб. Аёлларнинг жанозада иштирок этиши ҳақида.

30-боб. Аёл кишининг эридан бошқа яқинлари вафот этганидаги азадорлик муддати ҳақида.

31-боб. Қабрларни зиёрат қилмоқ ҳақида.

32-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Агар майит ҳаётлигида ўз аҳлини ўликка аза тутганда (ортиқча) йиғи-сиғи қилишга ўргатиб қўйган бўлса-ю, ўзи ўлганда аҳли унга аза тутиб, оҳ-воҳ қилиб йиғласа, қабрида унга азоб берилади», – деганлари ҳақида.

Боб. Овоз чиқармай йиғлашга рухсат берилганлиги ҳақида.

33-боб. Майитга (аза тутиб) дод солиб йиғлашнинг макруҳлиги.

34-боб.

35-боб. Азада ёқасини йиртиб дод солган киши биздан эмас (мусулмон эмас)!

36-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг Саъд ибн Хавлага марсия айтганлари.

37-боб. Мусибат етганда сочини юлмоқни ман қилганлари ҳақида.

38-боб. Бошига мусибат тушганда юзига шапалоқлаб уриб, дод-вой солганлар биздан эмас (мусулмон эмас)!

39-боб. Бошига мусибат етганда жоҳилият давридагидек дод солиб, шариатга номувофиқ сўзларни айтиб йиғламоқни маън қилганлари.

40-боб. Бошига мусибат тушган одамнинг хафалиги юзидан билиниб турса...

41-боб. Бошига мусибат етганда хафалигини билдирмаган киши ҳақида.

42-боб. Бошига мусибат тушган дастлабки вақтларда сабру тоқат қилмоқ ҳақида.

43-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Биз сендан ажраб қолаётганимиздан хафамиз», – деганлари.

44-боб. Касал ҳузурида йиғлаш ҳақида.

45-боб. Жаноб Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг дод солиб йиғлашни маън қилганлари ва уни қаттиқ қоралаганлари.

46-боб. Тобутни кўрганда ўрнидан туриш ҳақида.

47-боб. Жанозани ҳурмат қилиб ўрнидан турган одам қачон ўтиради?

48-боб. Тобутни кўтаришиб борган киши уни одамлар елкаларидан тушириб, ерга қўймагунларича ўтирмайди, мабодо ўтирса, туриш буюрилади.

49-боб. Яхудий майитнинг тобутини кўриб ўрнидан турган киши ҳақида.

50-боб. Майит (тобут)ни хотинлар эмас, эркаклар кўтаради.

51-боб. Жаноза (тобут)ни тез олиб бориш ҳақида.

52-боб. Тобутда ётган майитнинг: «Мени тезроқ олиб боринг!» – деб айтиши ҳақида.

53-боб. Жанозада имомнинг орқасида икки ёки уч саф бўлиб туриш ҳақида.

54-боб. Жанозадаги сафлар баёни.

55-боб. Жаноза намозида болаларнинг катталар билан бирга сафда туриши, яъни орқа сафда туриши ҳақида.

56-боб. Жаноза намозининг суннатлари, яъни шарт ва рукнлари ҳақида.

57-боб. Жанозага боришнинг фазилати.

58-боб. Майит дафн қилингунча кутиб турган киши ҳақида.

59-боб. Катталар билан бирга ёш болаларнинг ҳам жаноза намози ўқиши ҳақида.

60-боб. Намозгоҳда ва масжидда жаноза намози ўқиш ҳақида.

61-боб. Қабрларни саждагоҳ қилиб олишнинг макруҳлиги ҳақида.

62-боб. Туғолмай ўлган хотинларга жаноза ўқиш ҳақида.

63-боб. Имом хотин кишининг жанозасида қаерда турадию эркак кишининг жанозасида қаерда туради?

64-боб. Жаноза намозида тўрт марта такбир айтиш ҳақида.

65-боб. Жаноза намозида «Фотиҳа» сурасини ўқиш ҳақида.

66-боб. Майит дафн қилингандан сўнг қабр ёнида жаноза намози ўқишнинг жоизлиги.

67-боб. Майит (тирикларнинг) оёқ товушларини эшитади.

68-боб. Байтул Мақдис ёки шу каби (муқаддас) жойларга дафн этилишини истаган шахс ҳақида.

69-боб. Кечаси дафн қилиш ҳақида.

70-боб. Қабр устига масжид қурмоқ.

71-боб. Хотин кишининг қабрига ким киради?

72-боб. Шаҳидга жаноза ўқиш тўғрисида.

73-боб. Икки ёки уч майитни бир қилиб дафн этиш ҳақида.

74-боб. «Шаҳидларни ювмоқ лозим эмас», – деган кишилар ҳақида.

75-боб. Лаҳадга (бирданига бир неча ўлик қўйиладиган бўлса) ким аввал қўйилади?

76-боб. Қабр (лаҳад)ни беркитишда изхир ва бошқа ўт-ўланлардан фойдаланиш ҳақида.

77-боб. Майит бирор сабабга кўра қабрдан ёки лаҳаддан қайта кавлаб олинадими?

78-боб. Қабрга лаҳад ва ёрма қилиш ҳақида.

79-боб. Агар бола исломга кириши билан ўлса, унга жаноза намози ўқиладими?

80-боб. Агар мушрик ўлими олдидан: «Ла илаҳа ил-лаллоҳ», – деса...

81-боб. Қабрга ҳўл чўп (новда) санчиб қўйиш ҳақида.

82-боб. Муҳаддиснинг қабр олдида ваъз айтиши ва тингловчиларнинг унинг атрофида тўпланиб ўтириши ҳақида.

83-боб. Ўзини ўзи ўлдирувчилар ҳақидаги ҳадислар.

84-боб. Мунофиқларга жаноза ўқишнинг ва мушрикларнинг гуноҳларини тилаб истиғфор айтишнинг макруҳлиги ҳақида.

85-боб. Одамларнинг майитни мадҳ этишлари ҳақида.

86-боб. Қабр азоби ҳақидаги ҳадис ва оятлар.

87-боб. «Қабр азобидан сақлагин!» – деб Аллоҳ таолога илтижо қилиш ҳақида.

88-боб. Ғийбатчилик ва сийдикдан ҳазар қилмаганлик учун қабрда бериладиган азоб тўғрисида.

89-боб. Майитга эртами-кечми борадиган жойини кўрсатиб қўйиш ҳақида.

90-боб. Жанозада майитнинг сўзлаши тўғрисида.

91-боб. Мусулмонларнинг болалари тўғрисида нималар дейилган?

92-боб. Мушрикларнинг болалари ҳақида нималар дейилган?

93-боб.

94-боб. Душанба кунги ўлим ҳақида.

95-боб. Бехос ўлим.

96-боб. Набий (с.а.в.), Абу Бакр ва Умар (р.а.) қабрлари ҳақидаги ривоятлар.

97-боб. Майитларни ҳақорат қилишнинг макруҳлиги тўғрисида.

98-боб. Майитларнинг ҳаётликларида қилган ёмонликларини эслаш ҳақида.

Закот китоби

1-боб. Закот бермоқнинг фарзлиги тўғрисида.

2-боб. Закот бераман деб байъат қилиш ҳақида.

3-боб. Закот бермайдиган (одам)нинг гуноҳи.

4-боб. Закоти берилган мол хазина эмас!

5-боб. Бойликни тўғри сарф қилиш ҳақида.

6-боб. Садақани миннат қилиш ҳақида.

7-боб. Ҳаром йўл билан топилган бойликдан қилинган садақани Аллоҳ таоло қабул қилмайди, ҳалол касб билан топилган бойликдан қилинган садақанигина қабул қилади.

8-боб. Ҳалол йўл билан топилган бойликдан қилинадиган садақа ҳақида.

9-боб. Садақани рад этилишидан аввал бериб олиш ҳақида.

10-боб. Яримта хурмо садақа қилиб бўлса ҳам ўзингизни дўзах ўтидан асранг! Озгина садақа ҳам садақадир!

11-боб. Қандай садақа афзал эканлиги ва соғлом, хасис одамнинг садақаси ҳақида.

12-боб. Ошкора садақа.

13-боб. Хуфия садақа ҳақида.

14-боб. Бадавлат одамга билмай садақа берса...

15-боб. Боласига билмай садақа берса...

16-боб. Ўнг қўли билан садақа бермоқ ҳақида.

17-боб. Хизматчиси орқали садақа берган киши ҳақида.

18-боб. Ўзи муҳтож бўла туриб қилинган садақа садақа эмас!

19-боб. Берган садақасини миннат қилувчилар тўғрисида.

20-боб. Ўз вақтидан кечиктирмай садақа қилишга ошиққан киши хусусида.

21-боб. Садақа беришга ундаш ва шафқат (ёрдам) қилиб садақа қилиш ҳақида.

22-боб. Қурби етганча садақа қилиш ҳақида.

23-боб. Садақа гуноҳларни ювади!

24-боб. Мушриклигида садақа қилиб, кейин мусулмон бўлган киши ҳақида.

25-боб. Ҳалол хўжайиннинг буйруғига биноан садақа берган хизматчига тегадиган савоб ҳақида.

26-боб. Тиламчига эрининг уйдан эзгу ниятда садақа олиб чиқиб берган ёки унинг қорнини тўйғизган аёлга тегадиган савоб ҳақида.

27-боб.

28-боб. Садақа берувчи ва бахил ҳақидаги мисоллар.

29-боб. Касб-ҳунар ва тижоратдан келадиган маблағдан қилинадиган садақа ҳақида.

30-боб. Ҳар бир мусулмон садақа қилиши лозим, агар садақа қилишга ҳеч нарсаси бўлмаса, яхшилик қилсин!

31-боб. Қанча миқдорда закот ва садақа бериш мумкинлиги тўғрисида ва бутун бир қўйни эҳсон қилган шахс хусусида.

32-боб. Кумуш танга садақа қилиш ҳақида.

33-боб. Закотга бериладиган (тўланадиган) ашёлар.

34-боб. Икки кишига тегишли мол (мулк)ни бир-бирига қўшиб қўйиш ҳамда бир одамга тегишли молни (гўё икки кишининг молидек) бўлиб қўйиш ярамайди.

35-боб. Агар икки кишининг моли аралашиб кетган бўлса, улар ўзаро келишиб закот беришади.

36-боб. Туя закоти.

37-боб. Закотга бир яшар урғочи бўталоқ бериши лозим бўлган одамнинг бундай бўталоғи бўлмаса-чи?

38-боб. Қўй ҳисобида тўланадиган закот.

39-боб. Қари, нуқсонли (ҳайвон) ва така, агар закотчи истамаса, закотга қабул қилинмайди.

40-боб. Урғочи бир яшар эчкини садақа (закот)га қабул қилиш ҳақида.

41-боб. Одамларнинг энг яхши моллари садақага (закотга) олинмайди.

42-боб. Бештадан кам туядан садақа олинмайди.

43-боб. Қорамолларнинг закоти ҳақида.

44-боб. Қариндошларга закот бериш ҳақида.

45-боб. Мусулмон одам (миниб юрган) оти учун садақа бермайди.

46-боб. Мусулмон одам қули учун садақа бермайди.

47-боб. Етимларга садақа қилиш ҳақида.

48-боб. Эрига ва қарамоғидаги етимларга закот бериш ҳақида.

49-боб. Аллоҳ таолонинг «Албатта, садақаларни фақат фақирлар, мискинлар, унда (садақа ишида) ишловчилар, диллари ошна қилинувчилар, (пул тўлаб озод этилувчи) қуллар, қарздорларга ва Аллоҳ йўлида ҳамда йўловчига (мусофирга бериш) Аллоҳ (томонида)дан фарз (этилди)» («Тавба» сураси, 60-оят) деган ояти каримаси ҳақида.

50-боб. Тиламчиларни покликка даъват қилиш ҳақида.

51-боб. Аллоҳ таоло неъмат ато этган, тиламчи ва очкўз бўлмаган одам ҳақида.

52-боб. Бойиш ниятида садақа сўраса...

53-боб. Аллоҳ таолонинг «(Улар) одамлардан қаттиқ туриб олиб тиланмайдилар» («Бақара» сураси, 273-оят) деган ояти каримаси хусусида.

54-боб. Хурмони чамалаб ўлчаш ҳақида.

55-боб. Осмон суви (ёмғир) ва оқар сув билан суғориладиган экиндан олинадиган ушр ҳақида.

56-боб. Беш васак бўлмаса, садақа лозим эмас.

57-боб. Хурмо терилганда олинадиган закот ҳақида; ёш бола закотга берилган хурмони (емай) ташлаб кетадими?

58-боб. Кимда-ким ушр ёки закот бериш лозим бўла туриб хурмо меваларини ёки хурмозорнинг ўзини ёхуд ерини ёинки экинини сотиб юборса, тўловни бошқа нарсалар ҳисобига адо этиши мумкин.

59-боб. Биров садақа қилган нарсани бошқа бир одам сотиб олса бўладими? Биров садақа қилган нарсани бошқа бир одам сотиб олса, зарари йўқ, чунки Набий (с.а.в.) садақа қилган кишигагина ўзи садақа қилган нарсани сотиб олишни маън қилганлар.

60-боб. Набий (с.а.в.)га қилинадиган садақа ҳақида ҳадис.

61-боб. Набий (с.а.в.)нинг аёллари озод этган қулга берилган садақа ҳақида.

62-боб. Садақа садақалик хусусиятини йўқотса...

63-боб. Ҳамма ерда ҳам бойлардан садақа олиниб, фақирларга берилади.

64-боб. Имомнинг садақа қилган кишини топган-тутганига барака тилаб дуо қилиши лозимлиги; Аллоҳ таолонинг «Мол-мулкларидан уларни у сабабли поклашингиз ва тозалашингиз учун садақа олинг ва улар (ҳаққига) дуо қилинг! Албатта, дуоингиз уларга таскин (та-салли)дир» («Тавба» сураси, 103-оят) деган сўзи ҳақида.

65-боб. Денгиздан олинадиган нарсалар ҳақида.

66-боб. Хазинанинг бешдан бири миқдорида садақа бериш лозим.

67-боб. Аллоҳ таолонинг «...вал-омилина алайҳа» (садақа ишида ишловчилар) («Тавба» сураси, 60-оят) деган каломи хусусида ва садақа йиғувчиларнинг (закотчиларнинг) имомга ҳисоб-китоб бериши тўғрисида.

68-боб. Садақа (закот)га берилган туялардан ва уларнинг сутларидан йўловчиларнинг фойдаланиши ҳақида.

69-боб. Имомнинг садақа (закот)га берилган туяларга ўз қўли билан тамға уриб чиқиши ҳақида.

70-боб. Фитр садақасининг фарз эканлиги.

71-боб. Қул ва (ундан) бошқа мусулмон кишиларнинг фитри рўза бериши вожиб.

72-боб. Арпадан бир соъ фитр закоти берилади.

73-боб. Таомлардан бир соъ фитри рўза берилади.

74-боб. Хурмодан бир соъ фитри рўза берилади.

75-боб. Майиздан бир соъ фитр закоти берилади.

76-боб. Садақа ҳайит намозидан олдин берилади.

77-боб. Озод кишилар ва қулларнинг фитр садақаси бериши лозимлиги ҳақида.

78-боб. Каттаю кичик фитри рўза бериши лозим!

Ҳаж китоби

1-боб. Ҳажнинг вожиб (фарз маъносида) эканлиги ва унинг фазилати ҳақида.

2-боб. Аллоҳ таолонинг «(Шунда) улар сенга (Каъбага) пиёда ва ҳар қандай туяда узоқ йўллардан келурлар. Улар ўз (диний ва дунёвий) манфаатларига шоҳид бўлиш учун ва маълум кунларда (Аллоҳ) уларга ризқ қилиб берган чорва ҳайвонларига (қурбонлик учун сўйишда) Аллоҳ номини зикр қилиш учун келурлар» («Ҳаж» сура-си, 27 – 28-оятлар) деган ояти каримаси ҳақида.

3-боб. Эгарда ўтириб ҳаж қилиш тўғрисида.

4-боб. Холис ният билан ҳаж қилишнинг фазилати.

5-боб. Ҳаж ва умра мийқотларининг фарз қилиниши ҳақида.

6-боб.

7-боб. Макка аҳлининг ҳаж ва умра учун белгиланган таҳлилгоҳи (эҳром боғлайдиган жойи).

8-боб. Мадина аҳлининг мийқоти; улар Зулҳулайфага келмасдан илгари таҳлил айтмайдилар.

- 9-боб.** Шом аҳлининг таҳлилгоҳи.
- 10-боб.** Нажд аҳлининг таҳлилгоҳи.
- 11-боб.** Мийқотлари бўлмаганларнинг таҳлилгоҳлари.
- 12-боб.** Яман аҳлининг таҳлилгоҳи.
- 13-боб.** Ироқ аҳлига Зоту Ирқ мийқотдир.
- 14-боб.**
- 15-боб.** Набий (с.а.в.)нинг Шажара йўли орқали чиқиб боришлари ҳақида.
- 16-боб.** Набий (с.а.в.)нинг: «Ақиқ – табаррук водийдир!» – деганлари ҳақида.
- 17-боб.** Бадандаги хушбўй ҳид уч марта ювиб кетказилади.
- 18-боб.** Эҳром боғлашдан аввал ўзига хушбўй нарсалар суртиш ҳақида. Эҳромга кириш учун нима кияди? Сочларини тараб, ўзига хушбўй нарсалар суртади.
- 19-боб.** Сочини ихчамлаб олиб таҳлил айтиш ҳақида.
- 20-боб.** Зулхулайфа масжиди ёнида таҳлил айтмоқ ҳақида.
- 21-боб.** Эҳром боғлайдиган одам қандай кийимларни киймаслиги лозим?
- 22-боб.** Ҳажда ўзи улов миниб ёки бировнинг орқасига мингашиб юриш ҳақида.
- 23-боб.** Эҳромдаги киши ридо ва изор каби кийимларни киядими?
- 24-боб.** Зулхулайфада ётиб қолиб тонг оттирган одам хусусида.
- 25-боб.** Баланд овоз билан таҳлил айтиш ҳақида.
- 26-боб.** Талбия айтиш тўғрисида.
- 27-боб.** Уловга минганда таҳлилдан илгари такбир, тасбеҳ ва ҳамд айтмоқ ҳақида.
- 28-боб.** Туяси устида таҳлил айтган киши хусусида.
- 29-боб.** Қиблага юзланиб таҳлил айтиш ҳақида.
- 30-боб.** Водийга тушганда талбия айтиш ҳақида.

31-боб. Ҳайз ва нифос кўрган аёл қандай таҳлил айтади?

32-боб. Набий (с.а.в.) замонларида Набий (с.а.в.) сингари таҳлил айтган киши хусусида.

33-боб. Аллоҳ таолонинг ҳажга оид ояти каримаси ҳақида.

34-боб. Таматтуъ, қирон ва ифрод ҳақида; қурбонлиги йўқ киши ҳажга қўйилмайди.

35-боб. Ҳажга талбия айтиб қўйган киши ҳақида.

36-боб. Таматтуъ ҳақида.

37-боб. Аллоҳ таолонинг «Бу (ҳукмлар) оиласи (яшаш жойи) Масжиди Ҳаромда бўлмаганлар учундир» («Бақара» сураси, 196-оят) деган сўзининг тафсири ҳақида.

38-боб. Маккага кираётганда ғул қилиш ҳақида.

39-боб. Маккага кундузи ё кечаси кириш ҳақида.

40-боб. Маккага қайси томондан кирилади?

41-боб. Макканинг қайси томонидан чиқилади?

42-боб. Макка билан ундаги бинонинг фазилати ҳақида.

43-боб. Маккадаги Ҳарами шарифнинг фазилати.

44-боб. Маккадаги уйларни меросга бериш, сотиш ва сотиб олиш ҳақида; Масжидул Ҳаромдагиларнинг барчаси тенгдир!

45-боб. Набий (с.а.в.)нинг Маккага тушиш (бориш)лари ҳақида.

46-боб.

47-боб.

48-боб. Каъбага жилд кийдириш ҳақида.

49-боб. Каъбанинг бузиб ташланиши тўғрисида.

50-боб. Ҳажарул Асвад – қора тош ҳақида нима дейилган?

51-боб. Каъбанинг ёпилиши ҳақида; Каъбанинг қайси томонига қараб намоз ўқишни хоҳласа ўқийверади.

- 52-боб.** Каъбада намоз ўқиш тўғрисида.
- 53-боб.** Каъбага мутлақо кирмаган одам ҳақида.
- 54-боб.** Каъбанинг бир чеккасига бориб такбир айтган одам хусусида.
- 55-боб.** Лўкиллаб югуриш амали қачон бошланган?
- 56-боб.** Маккага келганда тавоф қилишни Қора тошни ўпишдан бошлаш ва уч марта лўкиллаб югуриш тўғрисида.
- 57-боб.** Ҳаж ва умрада (лўкиллаб югуриш) ҳақида.
- 58-боб.** Устунни ҳасса билан силаб тавоф қилиш ҳақида.
- 59-боб.** Яманий икки устундан бошқасини ўпиб тавоф қилмаган одам хусусида.
- 60-боб.** Қора тошни ўпиб тавоф қилмоқ ҳақида.
- 61-боб.** Устун олдида келганда унга ишора қилиб қўймоқ.
- 62-боб.** Устун олдида туриб такбир айтиш ҳақида.
- 63-боб.** Маккага келганида уйига қайтишдан аввал Байтуллоҳни тавоф қилиб, икки ракъат намоз ўқиб, сўнг Сафога чиқиб борган киши хусусида.
- 64-боб.** Аёлларнинг эркаклар билан бирга тавоф қилиши ҳақида.
- 65-боб.** Тавоф вақтида гапириш мумкинми?
- 66-боб.** Тавоф қилаётиб тасма ёки бошқа макруҳ нарсани кўрса кесиб ташлайди.
- 67-боб.** Яланғоч одам Каъбани тавоф қилмайди ва мушрик ҳаж қилмайди.
- 68-боб.** Тавофда туриб қолса...
- 69-боб.** Набий (с.а.в.) еттинчи тавофда икки ракъат намоз ўқидилар.
- 70-боб.** Каъбани тавоф этиб, Арафотга чиқиб келгандан кейин қайта Каъбага яқин бормаган ва уни тавоф қилмаган киши хусусида.

71-боб. Тавофнинг икки ракъат намозини масжид ташқарисида ўқиган киши; Умар (р.а.) Масжидул Ҳаром ташқарисида намоз ўқидилар.

72-боб. Иброҳим мақоми ортида икки ракъат намоз ўқиган киши ҳақида.

73-боб. Бомдод ва асрдан кейин тавоф қилиш ҳақида.

74-боб. Касал одам улов миниб тавоф қилади.

75-боб. Сиқойатул ҳожжи – ҳожиларни сув билан таъминлаш ҳақида.

76-боб. Замзам ҳақида келтирилган ҳадислар.

77-боб. Қорин – бир йўла ҳаж ва умрани адо этадиган шахс қандай тавоф қилади?

78-боб. Таҳорат олиб тавоф қилиш ҳақида.

79-боб. Сафо ва Марвада саъй қилишнинг вожиблиги ва унинг Аллоҳ таоло (дини)нинг белгиларидан бирига айланганлиги ҳақида.

80-боб. Сафо ва Марвада саъй қилишга доир хабарлар.

81-боб. Ҳайз кўрган аёл барча ҳаж удумларини адо қилади, фақат тавоф қилмайди; Сафо ва Марва орасида таҳоратсиз саъй қилса...

82-боб. Маккаликларнинг Батҳо ва бошқа жойда туриб, ҳожиларнинг эса Минога чиққанида эҳром боғлашлари ҳақида.

83-боб. Тарвия куни пешинни қаерда ўқийди?

84-боб. Минода намоз ўқиш ҳақида.

85-боб. Арафа куни тутиладиган рўза ҳақида.

86-боб. Минодан Арафотга такбир ва талбия айтиб бориш ҳақида.

87-боб. Арафа куни кечки пайт кўчага чиқиш ҳақида.

88-боб. Арафотда туя миниб туриш ҳақида.

89-боб. Арафада икки намозни битта қилиб ўқиш ҳақида.

90-боб. Арафада хутбани қисқароқ айтиш ҳақида.

91-боб. Арафотда туриш ҳақида.

92-боб. Арафотдан қайтишдаги юриш ҳақида.

93-боб. Арафот билан Жамъ (Муздалифа) оралиғида тўхтаб ўтиш ҳақида.

94-боб. Тавофи ифоза пайтида Набий (с.а.в.)нинг саҳобаларга осойишталикни сақлашни амр қилганлари ва буни уларга қамчи билан ишора қилганлари ҳақида.

95-боб. Муздалифада икки намозни бир қилиб ўқиш ҳақида.

96-боб. Икки намозни қўшиб ўқиб, орасида нафл ўқимаган киши хусусида.

97-боб. Ҳар бир намозга алоҳида азон ва иқомат (такбир) айтиш тўғрисида.

98-боб. Оиласидаги заиф одамларни: «Дуолар ўқиб туришсин», – деб тунда Муздалифага юборган ва уларни ой ботгандан кейин қайтариб олиб келган киши хусусида.

99-боб. Жамъда бомдод қачон ўқилади?

100-боб. Жамъдан қачон қайтилади?

101-боб. Қурбонлик куни эрталаб тош отадиган пайтда талбия ва такбир айтиш ҳамда (туяга) мингашиб юриш ҳақида.

102-боб.

103-боб. Туя миниш ҳақида.

104-боб. Ўзи билан қурбонлик етаклаб олган киши хусусида.

105-боб. Йўлда жонлиқ сотиб олган киши ҳақида.

106-боб. Зулхулайфада туясининг бўйнига кавш осиб қурбонлик эканлигини белгилаб қўйган киши хусусида.

107-боб. Туя ва сигир бўйнига белги боғлаш учун ип йиғириш ҳақида.

108-боб. Туя бўйнига белги осиб ҳақида.

109-боб. Жонлиғи бўйнига белгини ўз қўли билан осиб қўйган киши хусусида.

110-боб. Қўйнинг бўйнига белги осиш ҳақида.

111-боб. Белги осадиган иплар жундан йигирилади.

112-боб. Жонлиқ бўйнига кавш осиш ҳақида.

113-боб. Туя тўқими ҳақида.

114-боб. Йўлда жонлиқ сотиб олиб, унинг бўйнига белги осган киши ҳақида.

115-боб. Эркак кишининг ўз хотинлари номидан, улар айтмаган бўлса ҳам, сигир сўйиши тўғрисида.

116-боб. Набий (с.а.в.)нинг Минодаги қурбонгоҳларида жонлиқ сўйишлари ҳақида.

117-боб. Жонлиғини ўз қўли билан сўйган киши хусусида.

118-боб. Туяни боғлаб сўйиш ҳақида.

119-боб. Туяни тик турғизиб сўйиш ҳақида.

120-боб. Қассобга (ужра сифатида) сўйилаётган жонлиқдан бирор улуш берилмайди.

121-боб. Жонлиқнинг териси садақа қилинади.

122-боб. Туянинг тўқими садақа қилинади.

123-боб.

124-боб. Жонлиқнинг қаери ейилади, қаери садақа қилинади?

125-боб. Соч олдирмасдан илгари жонлиқ сўйиш ҳақида.

126-боб. Эҳромини ечишдан олдин сочини тўзғимайдиган қилиб ёпиштириб олиб, кейин уни калта қилиб олдирган киши хусусида.

127-боб. Эҳромни ечишдан олдин соч олдириш ҳақида.

128-боб. Умра қилгандан кейин сочни қисқартириш ҳақида.

129-боб. Наҳр куни тавоф қилиш ҳақида.

130-боб. Кечқурун тош отиб қўйса ёки қурбонлик қилишдан олдин сочини билмасдан (ёки унутиб) олдириб қўйса...

131-боб. Тош отмасдан олдин туя миниб туриб фатво бериш ҳақида.

132-боб. Мино кунлари хутба айтиш ҳақида.

133-боб. Сиқоя ёки бошқа узрли ишлар билан машғул кишилар Мино кечаларида Маккада қўниб қоладими?

134-боб. Тош отиш ҳақида.

135-боб. Водийда туриб тош отиш ҳақида.

136-боб. Еттита тош отиш ҳақида.

137-боб. Каъбани чап томонида қолдириб Ақаба жамрасини отиш тўғрисида.

138-боб. Ҳар тош отганда такбир айтиш ҳақида.

139-боб. Жамратул Ақабани адо этиб бўлгач тўхтаб турмаслик ҳақида.

140-боб. Икки жамрада тош отгач текисликка тушиб, қиблага юзланиш ҳақида.

141-боб. Жамратуд Дунё ва Жамратул Вустода икки қўлни кўтариш.

142-боб. Икки жамра олдида туриб дуо ўқиш ҳақида.

143-боб. Жамраларда тош отиб бўлгач хушбўй нарсалардан фойдаланмоқ ва тавофи ифозадан кейин соч олдириш ҳақида.

144-боб. Тавофи видоъ (видолашув тавофи) ҳақида.

145-боб. Аёл Тавофи ифоза қилгандан кейин ҳайз кўриб қолса...

146-боб. Нафр куни Абтоҳда аср ўқиш ҳақида.

147-боб. Муҳассаба ҳақида.

148-боб. Маккага киришдан аввал Зу Туванда ва Маккадан қайтишда Ҳулайфадаги Батҳода тўхтаб ўтмоқ ҳақида.

149-боб. Маккадан қайтишда Зу Туванга тушиб ўтган киши ҳақида.

150-боб. Ҳаж мавсумида жоҳилият бозорларида савдо-сотик қилиш ҳақида.

151-боб. Тун охирлаб қолганда Муҳассабадан йўлга чиқиш ҳақида.

Умра китоби

1-боб. Умра ҳақидаги боблар. Умранинг вожиблиги ва фазилати.

2-боб. Ҳаждан олдин умра қилган киши хусусида.

3-боб. Набий (с.а.в.) неча марта умра қилганлар?

4-боб. Рамазон ойида қилинадиган умранинг фази-лати тўғрисида.

5-боб. Ҳасба кечаси ва бошқа вақтларда қилинади-ган умралар ҳақида.

6-боб. Танъим умраси ҳақида.

7-боб. Ҳаждан кейин жонлиқсиз умра қилиш ҳақида.

8-боб. Умранинг савоби (ажри) чекилган машаққат-га яраша бўлади.

9-боб. Умра тавофини адо этган киши Тавофи видоъ қилмаса ҳам бўладими?

10-боб. Умрада нима қилса, ҳажда ҳам шу қилинади.

11-боб. Умра қилган одам қачон эҳромини ечади?

12-боб. Ҳаж, умра ёки ғазотдан қайтганда нима де-йилади?

13-боб. Келаётган ҳожиларни кутиб олиш ҳақида.

14-боб. Ҳаждан эрта тонгда қайтмоқ ҳақида.

15-боб. Ҳаждан шомда қайтиш ҳақида.

16-боб. Мадинага кеч қайтса эшик тақиллатиб уйда-гиларни безовта қилмаслик ҳақида.

17-боб. Мадинага яқин қолганда туясини тезлаш-тирган киши хусусида.

18-боб. Аллоҳ таолонинг «Уйларга (уларнинг) эшик-ларидан киришгиз» («Бақара» сураси, 189-оят) деган ка-ломи шарифи ҳақида.

19-боб. Сафар азобнинг бир парчасидир! (сафар азо-би – гўр азоби).

20-боб. Мусофир сафарда қийналиб қолса уйига қайтади.

Муҳсар (қамалда қолган киши) ва овдан тегадиган улуш ҳақидаги китоб

1-боб. Умра қилувчи қамалда қолса...

2-боб. Ҳаж вақтида бўладиган тўсқинликлар ҳақида.

3-боб. Тўсқинликка учраганда соч олдирмасдан олдин қурбонлик қилиш ҳақида.

4-боб. Ҳажда тўсқинликка учраган кишига қайта (ўша йили) ҳаж қилиш лозим эмас.

5-боб. Аллоҳ таолонинг «Сизлардан кимдир (ҳажда) касал бўлса ёки бошидан (бит ёки бирор дарддан) азият чекса (сочини олдинроқ олдириши ёки қисқартириши мумкин, лекин у) рўза ёки садақа ёхуд қурбонлик билан фидя тўлайди» («Бақара» сураси, 196-оят) деган каломи шарифи хусусида.

6-боб. Аллоҳ таолонинг «... ёки садақа...» деган сўзи олтита мискинни тўйдирмоқни англатади.

7-боб. Фидя (жарима) учун ярим соъ таом садақа қилмоқ ҳақида.

8-боб. Фидя учун бир қўй қурбонлик қилинади.

9-боб. Аллоҳ таолонинг «... шалоқ сўз... (айтилмайди)» («Бақара» сураси, 197-оят) деган каломи шарифи хусусида.

10-боб. Аллоҳ таолонинг «Ҳаж давомида гуноҳ-маъсият ва жанжал (каби ишлар)га рухсат йўқ» («Бақара» сураси, 197-оят) деган каломи шарифи хусусида.

Ҳаж вақтидаги ов ва шу кабилар жаримаси ҳақида китоб

1-боб.

2-боб. Эҳром кийганлар ва ов ҳайвонини кўриб кулиб қўйишса-ю, эҳром киймаган одам бунни билиб қолса...

3-боб. Эҳромдаги киши эҳромсиз кишига овни ўлдиришда ёрдам бермайди.

4-боб. Эҳромдаги киши ўзи кўриб қолган ов ҳайвонини эҳромсиз кишига «овлагин!» деб кўрсатмайди.

5-боб. Эҳромдаги кишига тирик қулон ҳадя қилинса, олмайди.

6-боб. Эҳромдаги одам қандай жонлиқларни ўлдириши мумкин?

7-боб. Макка (Ҳарам)нинг дарахтлари буталмайди.

8-боб. Макканинг (Ҳарамнинг) ёввойи ҳайвонларини ҳуркитиб бўлмаслиги ҳақида.

9-боб. Маккада уруш қилиш ман қилинган.

10-боб. Эҳромдаги кишининг қон олдириши ҳақида.

11-боб. Эҳром боғлаган кишининг уйланиши ҳақида.

12-боб. Эҳром боғлаган эркак ва аёлга қандай хушбўй нарсаларни ишлатиш ман қилинган?

13-боб. Эҳромдаги одамнинг ғусл қилиши ҳақида.

14-боб. Эҳром боғлаган киши маҳсидан бошқа оёқ кийими топмаса...

15-боб. Изор топмаса иштон кийсин!

16-боб. Эҳром боғлаган кишининг қурол тақиши ҳақида.

17-боб. Маккага эҳромсиз кириш ҳақида.

18-боб. Кўйлаги устидан билмай эҳром боғласа...

19-боб. Арафотда ўлган киши ҳақида.

20-боб. Эҳромдаги маҳрумга нисбатан адо этилиши лозим бўлган суннатлар ҳақида.

21-боб. Майит номидан ҳаж ва назр қилмоқ ҳақида; эркак аёл номидан ҳаж қилаверади.

22-боб. Туя устида маҳкам ўтира олмайдиган одам номидан ҳаж қилмоқ ҳақида.

23-боб. Аёлнинг эри номидан ҳаж қилиши ҳақида.

24-боб. Ёшларнинг ҳаж қилиши ҳақида.

25-боб. Аёлларнинг ҳаж қилиши ҳақида.

26-боб. Каъбага пиёда боришни аҳд қилган киши ҳақида.

Мадина фазилатлари ҳақида китоб

1-боб. Мадинанинг муҳаррам (муқаддас) эканлиги ҳақида.

2-боб. Мадинанинг фазилатлари ҳақида; Одамларнинг дилидаги қабоҳатни маҳв қилиш Мадина фазилатларидандир.

3-боб. Мадина – Тобадир (хушбўй, гўзалдир).

4-боб. Мадинанинг икки тошлоқ ери.

5-боб. Мадинани яхши кўрмаганлар ҳақида.

6-боб. Имон Мадинада тўпланади.

7-боб. Мадина аҳлига ёмонлик истаганларнинг гувоҳи.

8-боб. Мадинанинг қўрғонлари ҳақида.

9-боб. Мадинага Дажжол кирмайди.

10-боб. Мадина гуноҳдан фориғ қилади.

11-боб. Набий (с.а.в.) Мадинанинг ҳувиллаб қолишини ёқтирмаганлар.

12-боб.

Рўза китоби

1-боб. Рамазон рўзасини тутишнинг фарз эканлиги ҳақида.

2-боб. Рамазон ойи рўзасининг фазилати ҳақида.

3-боб. Рўза тутиш гуноҳлар учун каффорат (гуноҳларни ювувчи восита) бўлиши ҳақида.

4-боб. Рўза тутувчиларнинг жаннатга Раййон номли махсус эшик орқали киришлари хусусида.

5-боб. Рамазонми ё Рамазон ойими? «Ундай деса ҳам бўлади, бундай деса ҳам бўлади», – деган киши ҳақида.

6-боб. Кимки Рамазон рўзасини имон-эътиқод билан, қаноат ва ишонч билан, яхши ният қилиб тутса...

7-боб. Кимки рўзада ёлғончилигини қўймаса ва Аллоҳ қайтарган нарсалардан қайтмаса...

8-боб. Рўза тутган кишини ҳақорат қилишса, «Мен рўзадорман», – деб айтадими?

9-боб. Зино қилишдан қўрққан кишининг рўза тутиши ҳақида.

10-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Рамазон ойида янги ой чиққач (кўрингач), рўза тутинглар, Шаввол ойида янги ой чиққач, рўза тутишни бас қилинглар!» – деганлари ҳақида.

11-боб. Иккала ҳайит ойларининг кунлари тенг бўлади.

12-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Биз ёзмаймиз ҳам, ҳисобламаймиз ҳам», – деганлари ҳақида.

13-боб. Рўзани, ҳар эҳтимолга қарши, бир-икки кун илгари тутмаслик ҳақида.

14-боб. Аллоҳ таолонинг «Сизларга рўза кечасида хотинларингиз билан қовушиш ҳалол қилинди. Улар сизлар учун либос, сизлар улар учун либосдирсиз. Сизларнинг ўзингизга хиёнат қилаётганингизни Аллоҳ билди ва тавбангизни қабул қилиб, сизларни авф этди. Энди улар билан (рўза кечаларида бемалол) қовушиб, сизлар учун Аллоҳ ёзган (тақдир этган) нарсани (фарзандни) умид этаверингиз» («Бақара» сураси, 187-оят) деган ояти каримаси хусусида.

15-боб. Аллоҳ таолонинг «Шунингдек, тонггача, яъни оқ ипнинг қора ипдан (тонгнинг тундан) ажраладиган вақтигача еб-ичаверингиз. Сўнгра рўзани кечгача (куёш ботгунча) мукаммал тутингиз!» («Бақара» сураси, 187-оят) деган ояти каримаси ҳақида.

16-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг «Билол айтган азон сизларни саҳарлик қилишдан тўхтатмасин!» деган сўзлари ҳақида.

17-боб. Саҳарликка ажратилган вақтдан тўла-тўқис фойдаланиш ҳақида.

18-боб. Саҳарлик билан бомдод ўртасидаги муддат.

19-боб. Саҳарликка турмай, рўзани иккинчи кунга улаб юбориш мажбурий эмас.

20-боб. Кундузи «рўзаман» деб ният қилса...

21-боб. Рўза тутган одам жимоъдан сўнг ғусл қилиб рўзасини давом эттирса...

22-боб. Рўзадор кишининг бадани хотинининг баданига тегиши мумкин.

23-боб. Рўзадор кишининг ўз аёлини ўпиши ҳақида.

24-боб. Рўза тутган одамнинг ғусл қилиши ҳақида.

25-боб. Рўзадор киши эсидан чиқиб бирор нарса еб-ичиб қўйса...

26-боб. Рўзадор одам ҳўл ва қуруқ мисвокни ишлатса...

27-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Бирортангиз таҳорат қилсангиз, албатта, димоғингизга сув олиб чайқанг!» – деганлари ҳамда бунда рўзадор билан рўза тутмаганларни ажратмаганлари ҳақида.

28-боб. Рамазонда хотини билан яқинлик қилса...

29-боб. Рамазон кунлари кундузи хотинга яқинлик қилиб қўйса-ю, бунинг каффорати учун берадиган ҳеч нарсаси бўлмаса.

30-боб. Рамазон куни хотинига яқинлик қилиб қўйган киши, оиласи муҳтож бўлса, берадиган каффорати-ни оиласига едирадими?

31-боб. Рўзадорнинг қон олдириши ва қайт қилиши ҳақида.

32-боб. Сафарда рўза тутиш ёки тутмаслик ҳақида.

33-боб. Агар киши Рамазонда бир неча кун рўза тутиб, сўнг сафарга чиқса...

34-боб.

35-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Жазирама иссиқда сафарга чиққан одамнинг рўза тутиши яхши эмас», – деганлари ҳақида.

36-боб. Набий (с.а.в.)нинг саҳобалари бир-бирларига рўза хусусида таъна қилишмас эди.

37-боб. Сафарда рўза тутган кишининг: «Одамлар мендан ибрат олсин», – деб ошкора оғиз очганлиги ҳақида.

38-боб.

39-боб.

40-боб. Ҳайз кўрган аёлнинг рўза ва намозни тарк қилиши ҳақида.

41-боб. Вафот этган киши зиммасида қолган рўзанинг ҳукми.

42-боб. Рўзадор қайси вақтда оғиз очса, яхши бўлади? Абу Саид қуёш гардиши кўринмай қолганда оғиз очар эдилар.

43-боб. Рўзадорнинг ўзида мавжуд бўлган сув ёки бошқа нарсалар билан оғиз очиши мумкинлиги ҳақида.

44-боб. Кун ботиши биланоқ ифтор қилиш ҳақида.

45-боб. Агар Рамазонда оғиз очилгандан сўнг қуёш кўриниб қолса...

46-боб. Ёш болаларнинг рўза тутиши ҳақида.

47-боб. «Икки ва ундан ортиқ кун ифтор қилмай, узлуксиз рўза тутиш ҳамда кечаси рўза тутиш дуруст эмас», – деган кишилар ҳақида.

48-боб. Набий (с.а.в.)нинг ҳаддан зиёд рўза тутганларни қойиганлари ҳақида.

49-боб. Саҳаргача узлуксиз рўза тутиш ҳақида.

50-боб. Бир одам нафл рўза тутган бошқа бир одамга «оғиз очасан!» деб туриб олса-ю, лекин унинг оғиз очганлиги учун ўзи бир кун рўза тутиб бериши зарур эканлигини билмаса, аммо рўза тутган кишига оғиз очишдан кўра рўза тутган афзалроқ бўлса...

51-боб. Шаъбон ойида рўза тутиш ҳақида.

52-боб. Набий (с.а.в.)нинг рўза тутишлари ва рўза тутмай юришлари ҳақида.

- 53-боб.** Рўзадорда меҳмоннинг ҳам ҳаққи бор.
- 54-боб.** Рўзадорда ўз танасининг ҳам ҳаққи бор.
- 55-боб.** Умр бўйи рўза тутиш ҳақида.
- 56-боб.** Бир кун рўза тутиб, бир кун тутмаслик ҳақида.
- 57-боб.** Довуд (а.с.) қандай рўза тутганлар?
- 58-боб.** Ой тўлган кунлари – ўн учинчи, ўн тўртинчи ва ўн бешинчи кунларда рўза тутиш ҳақида.
- 59-боб.** Бир қавмни зиёрат қилиб, уларнинг олдида ифторлик қилмаган зот ҳақида.
- 60-боб.** Ҳар ойнинг охирида рўза тутиш ҳақида.
- 61-боб.** Жума куни рўза тутмаслик ҳақида.
- 62-боб.** Киши ўзи учун рўза тутадиган кунларини белгилаб олса бўладими?
- 63-боб.** Арафа куни рўза тутиш ҳақида.
- 64-боб.** Қурбон ҳайити куни рўза тутмаслик ҳақида.
- 65-боб.** Ташриқ кунлари рўза тутиш ҳақида.
- 66-боб.** Ашуро куни рўза тутиш ҳақида.

Таровиҳ китоби

- 1-боб.** Рамазон кечалари туриб таровиҳ ўқишнинг фазилати ҳақида.

Лайлатул Қадрнинг фазилати китоби

- 1-боб.** Лайлатул Қадрнинг фазилати ҳақида.
- 2-боб.** Лайлатул Қадрни Рамазоннинг охириги ўн кунлигининг еттисида кутинглар!
- 3-боб.** Лайлатул Қадрни Рамазоннинг охириги ўн кунлигининг тоқ кунларида кутиш лозим.
- 4-боб.** Лайлатул Қадр кунининг кишилар жанжаллашиб қолганлиги сабабли ёддан кўтарилганлиги ҳақида.
- 5-боб.** Рамазоннинг охириги ўн кунлигида ибодат қилишга қаттиқ киришиш лозимлиги ҳақида.

Эътикоф китоби

1-боб. Эътикоф ҳақидаги боблар.

2-боб. Ҳайз кўрган хотин эътикофда ўтирган эрининг сочини тараши мумкин.

3-боб. Эътикофда ўтирган киши уйига жуда зарур бўлганда киради.

4-боб. Эътикофда ўтирган кишининг ювиниши ҳақида.

5-боб. Кечаси эътикофда ўтириш ҳақида.

6-боб. Аёлларнинг эътикофда ўтириши ҳақида.

7-боб. Масжидга чодир тикиш ҳақида.

8-боб. Эътикофда ўтирган киши бирор ҳолат билан масжид эшиги олдигача борадими?

9-боб. Эътикофда ўтирмоқ ва Набий (с.а.в.)нинг йигирма кун бўлди деганда эътикофни тугатиб, ташқарига чиқишлари ҳақида.

10-боб. Мустаҳозанинг (ичидан муттасил қон кетадиган аёлнинг) эътикоф қилиши ҳақида.

11-боб. Аёлнинг эътикофда ўтирган эрини кўргани бориши ҳақида.

12-боб. Эътикофда ўтирган киши шубҳани ўзидан соқит қиладими?

13-боб. Эрталаб эътикофни тугатиб чиқса...

14-боб. Шаввол ойида эътикофга ўтириш ҳақида.

15-боб. Эътикофда ўтирган киши рўза тутмаса ҳам бўлади.

16-боб. Жоҳилият даврида эътикоф қилишга аҳд қилиб, сўнг мусулмон бўлса...

17-боб. Рамазоннинг иккинчи ўн кунлигида эътикофга ўтириш ҳақида.

18-боб. Эътикофга ўтирган киши эътикофни тўхтатмоқчи бўлса...

19-боб. Эътикофдаги киши ювдириш учун бошини дарчадан чиқаради.

II ЖИЛД

Савдо-сотиқ китоби

1-боб. Аллоҳ таолонинг «Ҳолбуки, Аллоҳ байъни ҳалол, судхўрликни (эса) ҳаром қилган («Бақара» сура-си, 275-оят), «Лекин ўртангиздаги айланма нақд савдо бўлса...» («Бақара» сураси, 282-оят), «Бас, қачонки намоз адо қилинган, ерда тарқалиб, Аллоҳнинг фазли (ризқи)дан истайверингиз! Аллоҳни кўп ёд этингиз! Шояд, (шунда) нажот топсангиз», «Қачонки улар би-рор тижоратни ёки беҳуда ишни кўриб қолсалар, ўша томонга тарқалиб кетиб, Сизни (минбарда) тик турган ҳолингизда тарк этурлар. Айтинг: «Аллоҳ ҳузуридаги нарса (мукофотлар) беҳуда ишдан ҳам, тижоратдан ҳам яхшироқдир. Аллоҳ ризқ берувчиларнинг яхши-сидир» (Жума сураси, 10 – 11-оятлар), «Эй иймон кел-тирганлар! Мол-мулкларингизни ўртада ноҳақ (йўл-лар) билан емангиз! Ўзаро розилик асосидаги тижорат бўлса, у бундан мустасно» («Нисо» сураси, 29-оят) де-ган каломлари ҳақида.

2-боб. Ҳалол ҳам аниқ ва ҳаром ҳам аниқ, бу иккиси орасида шубҳали нарсалар бор.

3-боб. Шубҳали ишлар тафсири.

4-боб. Шубҳали нарсалардан ўзини сақлаш ҳақида.

5-боб. Васваса ва шу каби нарсаларни шубҳали иш-лардан деб ҳисобламаган киши ҳақида.

6-боб. Аллоҳ азза ва жалланинг «Қачонки улар би-рор тижоратни ёки беҳуда ишни кўриб қолсалар, ўша томонга тарқалиб кетиб, Сизни (минбарда) тик турган

ҳолингизда тарк этурлар» («Жума» сураси, 11-оят) деган каломи ҳақида.

7-боб. Мол-дунёни қай йўл билан топганига эътибор қилмайдиганлар ҳақида.

8-боб. Қуруқликда ва бошқа жойларда савдо қилиш ва Аллоҳ таолонинг «Кишилар бордирки, уларни на тижорат ва на савдо (ишлари) Аллоҳнинг зикридан, намозни баркамол адо этишдан ва закот беришдан чалғита олмас» («Нур» сураси, 37-оят) деган каломи ҳақида.

9-боб. Тижоратга чиқиш ва Аллоҳ таолонинг «Бас, қачонки намоз адо қилинган, ерда тарқалиб, Аллоҳнинг фазли (ризқи)дан истайверингиз!» («Жума» сураси, 10-оят) деган каломи ҳақида.

10-боб. Денгиз орқали тижорат қилиш ҳақида.

11-боб. «Қачонки улар бирор тижоратни ёки беҳуда ишни кўриб қолсалар, ўша томонга тарқалиб кетиб, Сизни (минбарда) тик турган ҳолингизда тарк этурлар» («Жума» сураси, 11-оят) ва Аллоҳ таолонинг қуйидаги ояти ҳақида: «Кишилар бордирки, уларни на тижорат ва на савдо (ишлари) Аллоҳнинг зикридан, намозни баркамол адо этишдан ва закот беришдан чалғита олмас» («Нур» сураси, 37-оят).

12-боб. Аллоҳ таолонинг қуйидаги ояти ҳақида.

13-боб. Ризқи кенг бўлишини хоҳлаган киши ҳақида.

14-боб. Пайғамбар (с.а.в.)нинг насиия савдолари ҳақида.

15-боб. Кишининг касби ва ўз қўли билан меҳнат қилиши ҳақида.

16-боб. Савдо-сотикда енгил ва бағрикенг бўлиш ва кимки ҳақини талаб этса инсоф билан талаб қилиши лозимлиги ҳақида.

17-боб. Бой кишига (қарзни узиш учун) муҳлатни чўзган киши ҳақида.

18-боб. Камбағал кишига (қарзни узиш учун) муҳлатни чўзган киши ҳақида.

19-боб. Харидор ва сотувчи яширмасдан (молнинг айбини) баён қилиб бир-бирларига насиҳат қилишса, уларнинг бу савдоларига барака берилиши ҳақида.

20-боб. Аралаш хурмо савдоси ҳақида.

21-боб. Гўшт сотувчи ва қассоб ҳақида.

22-боб. Савдода ёлғон ва (айбни) яшириш нимани барбод қилиши ҳақида.

23-боб. Аллоҳ азза ва жалланинг «Эй иймон келтирганлар! (Берган қарзларингизни) икки баравар ва ундан ҳам кўпайтириб, устама шаклида еб юбормангиз!» («Оли Имрон» сураси, 130-оят) деган каломи ҳақида.

24-боб. Судхўр ҳамда унга гувоҳлик ва котиблик қилувчи (кишилар) ҳақида.

25-боб. Судхўр ҳақида.

26-боб. «Аллоҳ судхўрликни (фойдасини) йўқ қиладди ва садақа (берувчиларга бойлик)ларни зиёда этади. Аллоҳ ҳар қандай (судхўрликни ҳалол деб билувчи) кофирни ва (уни давом эттирувчи) гуноҳкорни ёқтирмайди» («Бақара» сураси, 276-оят).

27-боб. Савдода қасамнинг макруҳлиги ҳақида.

28-боб. Заргар ҳақида.

29-боб. Темирчи-заргар ҳақида.

30-боб. Тикувчи ҳақида.

31-боб. Тўқувчи ҳақида.

32-боб. Дурадгор ҳақида.

33-боб. Имом ўзига керакли нарсаларни ўзи сотиб олиши хусусида.

34-боб. (Миниладиган) улов ва эшак сотиб олиш ҳақида.

35-боб. Жоҳилият давридаги бозорлар ва инсонларнинг у ерларда (ислом даврида) ҳам савдо-сотик қилишлари ҳақида.

36-боб. Истисқо дардига чалинган ёки қўтир туя ҳақида.

37-боб. Фитна содир бўлганда ва бошқа пайтларда қурол сотиш ҳақида.

38-боб. Аттор ва мушк сотиш ҳақида.

39-боб. Зулук (ёки қортиқ) билан даволаш ҳақида.

40-боб. Эркак ва аёлларнинг кийиши макруҳ бўлган нарсалар тижорати ҳақида.

41-боб. Мол эгаси (ўз молига) нарх қўйишга бошқалардан кўра ҳақлидир.

42-боб. Сотувчи билан харидор молнинг ўзларига маъқул нархини қанча вақтга қадар бир-бирларига таклиф қилишлари лозим?

43-боб. Сотувчи билан харидор молнинг ўзларига маъқул нархини бир-бирларига таклиф қилмасалар, савдо жоиз бўладими?

44-боб. Сотувчи билан харидор молнинг ўзлари ихтиёр қилган нархини савдолашиб турган жойларидан кетгунларига қадар бир-бирларига таклиф қилишлари лозим.

45-боб. Агар сотувчи билан харидордан қайси бири ўзаро савдолашилгандан сўнг иккинчисининг мол нархи хусусидаги таклифини қабул қилса, савдо вожиб (амалга оширилиши лозим) бўлади.

46-боб. Агар сотувчи ўзи хоҳлаган нархда туриб олган бўлса, у билан савдо қилиш жоиз бўлади.

47-боб. Агар харидор бирор нарсани сотиб олгач ўша заҳотиёқ уни сотувчининг кўзи олдида бировга ҳадя қилиб юборса ёхуд бир қулни сотиб олиб, дарҳол уни озод қилса, сотувчи унга қаршилиқ қилмаслиги лозим.

48-боб. Савдода алдовнинг макруҳлиги ҳақида.

49-боб. Бозорлар хусусида.

50-боб. Бозорда одамларга ўшқиритиш ва бақиритишнинг макруҳлиги ҳақида.

51-боб. Сотувчи ва хариддорнинг (савдо чоғида мол-ни) ўлчаши даркорлиги ҳақида.

52-боб. Тўғри ўлчашнинг фазилати ҳақида.

53-боб. Набий (с.а.в.)нинг (Мадина) соъи ва муддига барака тилаганлари ҳақида.

54-боб. Озиқ-овқат маҳсулотларини сотиш ва олиб-сотарлик ҳақида.

55-боб. Сотиб олинган озиқ-овқат маҳсулотларини қўлга олмай (ушламай) туриб қайта сотиб юбориш ёки ўзингда йўқ нарсани (яъни сотиб олинган жойида қолдирган нарсангни) қайта сотиб юборишинг ҳақида.

56-боб. «Кимки бирор озиқ-овқат маҳсулотини кў-тара сотиб олган бўлса, уни уловига ортмай (яъни сотиб олинган еридан бошқа жойга олиб бормай) туриб қайта сотиб юбормаслиги керак, чунки тижорат одоби шуни тақозо қилади», – деб ҳисоблаган киши ҳақида.

57-боб. Агар киши бирор мато ёхуд улов сотиб олиб, уни сотувчининг ҳузурида (омонат) қолдирса, жоиздир.

58-боб. (Мусулмон одам мусулмон) биродарининг савдосига токи унинг ўзи рухсат бермагунча ёхуд ўзи (савдони) тарк қилмагунча зинҳор аралашмас ҳамда ўз молини ўтказиш ёки бирор молни сотиб олиш учун (мусулмон) биродарининг савдосини бузмас!

59-боб. «Кимошди» савдоси ҳақида.

60-боб. Молнинг баҳосини сунъий ошириш ҳақида ҳамда «Бундай савдо ножоиз», – деганлар ҳақида.

61-боб. Туғилмаган бўталоқни сотиш ҳақида.

62-боб. Матони (тахини очиб кўрмай, фақат) ушлаб кўриш шарти билан савдо қилиш ҳақида.

63-боб. Маҳсулот (мато)ни ушлаб кўрмаслик ва очиб қарамаслик шарти билан савдо қилиш.

64-боб. Сотувчи туя, сигир ва совлиқ каби соғин ҳай-вонларни серсут қилиб кўрсатиш мақсадида атайлаб соғмасдан сотиши ҳақида.

65-боб. Соғилмай сотилган қўйни қайтариб беришни хоҳласа сутидан фойдалангани учун бир соъ хурмо билан қайтарсин.

66-боб. Зинокор қулни сотиб юбориш ҳақида.

67-боб. Аёллар билан савдо-сотиқ қилиш ҳақида.

68-боб. Ўтроқ киши кўчманчининг молини бирор нарса олмай сотиб берадими, унга фисабиллulloҳ ёрдам ёки маслаҳат (насихат) қиладими?

69-боб. «Ўтроқ одамнинг кўчманчи одам молини бирор нарса эвазига сотиб бериши макруҳдир», – деган зот ҳақида.

70-боб. Ўтроқ одам кўчманчининг молини даллолик қилиб сотиб бермасин!

71-боб. Бозорга мол олиб келаётганларнинг йўллариини тўсиб чиқиб, уларнинг молини кўтарасига сотиб олиш ва у молни турган ерида қайта сотиб юбориш макруҳдир. Савдода бировни алдаган одамнинг топгани ҳаром бўлиб, ўзи осийдир, чунки у билиб туриб бировни алдар, савдода эса алдов жоиз эмас!

72-боб. Бозорга мол олиб келаётганларнинг йўллариини тўсиб чиқишга чек қўйилгани ҳақида.

73-боб. Тижоратда (ноҳақ) шартлар қўйиш ҳалол эмаслиги ҳақида.

74-боб. Хурмони хурмога сотиш ҳақида.

75-боб. Майизни узумга ёки таомни таомга сотиш ҳақида.

76-боб. Арпани арпага сотиш ҳақида.

77-боб. Олтинни олтинга сотиш ҳақида.

78-боб. Кумушни кумушга сотиш ҳақида.

79-боб. Динорни динорга насияга сотиш ҳақида.

80-боб. Кумушни олтинга насияга сотиш ҳақида.

81-боб. Олтинни кумушга нақдга нақд сотиш ҳақида.

82-боб. Пишган (дарахтдан узиб олинган) хурмони (дарахтдаги) хом хурмога, майизни (ёки пишган, тоқдан узиб олинган узумни тоқдаги ғўр) узумга сотиш ҳамда муҳтож кишининг ўзига ҳадя қилинган (ҳали дарахтдаги) хом хурмоларни (пишишини пойламай) сотиб юбориши хусусида.

83-боб. Хурмо дарахтларидаги хом ҳосилни олтин ва қумушга сотиш ҳақида.

84-боб. Арийялар тафсири.

85-боб. Дарахтдаги ҳосилни пишмасидан олдин савдолашиб қўйиш ҳақида.

86-боб. Хурмони пишмасидан олдин сотиш хусусида.

87-боб. Агар киши ҳосилни пишмасидан олдин сотган бўлса-ю, кейин у ҳосил касал тегиб нобуд бўлса, сотувчи (сотиб олган кишига) тўлаган маблағини қайтариб бериши лозим бўлади.

88-боб. Пулини кейинроқ бериш шарти билан егулик (сотиб) олиш ҳақида.

89-боб. Агар хурмони хурмога сотмоқчи бўлса, яхшисини танлаб оладими?

90-боб. Мева туккан хурмо дарахтини ёки экин экилган ерни сотиш ёхуд ижарага бериш ҳақида.

91-боб. Экинни бирор егуликка чамалаб сотиш ҳақида.

92-боб. Хурмо дарахтининг ўзинигина сотиш ҳақида.

93-боб. Хом ҳосилни сотиш хусусида.

94-боб. Хурмонинг этини (яъни пўстини олиб ташлаб, фақат юмшоқ жойини) сотиш ҳамда тановул қилиш ҳақида.

95-боб. Шаҳарлар аҳолисининг савдо-сотик, ижара, газлама ўлчови, тарозида тортиш (вақф, васият, пул, нафақа ва бошқалар)га доир шаръий ҳукм чиқарилма-

ган масалаларини уларнинг ўзлари ўзаро биладиган қонун-қоидалар ва (ўрталаридаги) урф-одатларга биноан, мақсади барчага маълум ҳуқ-атворларини ҳисобга олган ҳолда ҳал қилиб берган кишилар ҳақида.

96-боб. Шерикнинг ўз шериги улушини сотиб олиши ҳақида.

97-боб. Тақсимланмаган (умумий) ер, ҳовли ва моллар (товарлар)ни сотиш хусусида.

98-боб. Бир киши бир одамнинг ҳақиға ўзидан руҳсат сўрамай нарса сотиб олиб қўйганида ўша одамнинг уни рози бўлиб олиб кетгани хусусида.

99-боб. Мушриклар ва ҳарб аҳли (зиммий бўлмаган, мусулмонлар билан уруш ҳолатида бўлган ғайридинлар) билан савдо-сотиқ қилиш ҳақида.

100-боб. Ҳарб аҳлидан қул сотиб олиш, уни озод этиш ва ҳадя қилиш ҳақида.

101-боб. Ҳаром ўлган ҳайвонлар териси ҳақида.

102-боб. Чўчқани ўлдириш ҳақида.

103-боб. Ҳаром ўлган ҳайвоннинг ёғи эритиб ҳам олинмайди, сотилмайди ҳам.

104-боб. Руҳсиз нарсалар суратини чизиб сотиш ҳақида.

105-боб. Маст қилувчи ичимликларни сотиш ман қилинганлиги ҳақида.

106-боб. Озод одамни сотишнинг гуноҳи ҳақида.

107-боб. Жаноб Расулulloҳнинг яҳудийларни Мадинадан бадарға қилаётганларида ерларини, уй-жойларини сотиб кетишни амр қилганлари ҳақида.

108-боб. Қулни насиёга сотиш ва ҳайвонни ҳайвон эвазига насиёга сотиш ҳақида.

109-боб. Қулларни сотиш ҳақида.

110-боб. «Ўлганимдан кейин озодсан», – дейилган қулни сотиш ҳақида.

111-боб. Киши (янги сотиб олган ёки ҳадя қилинган) чўрасини (бир бор ҳайз кўриб, аввалги эгасидан) пок-ланишини талаб қилмай ўзи билан сафарга олиб кетса жоизми?

112-боб. Ҳаром ўлган ҳайвон гўшти ва бутларни со-тиш ҳақида.

113-боб. Ит сотиб, пулини ейиш ҳақида.

Бўнак бериб мол олиш ҳақида китоб

1-боб. Бўнак бериб мол олиш чоғида молни ўлчаб олишнинг зарурлиги ҳақида.

2-боб. Бўнак бериб мол олиш чоғида молни тортиб олишнинг зарурлиги ҳақида.

3-боб. Бўнак бериб ерсизлардан мол олиш ҳақида.

4-боб. Бўнак бериб хурмо олиш ҳақида.

5-боб. Бўнак бериб мол олишдаги кафолат ҳақида.

6-боб. Бўнак бериб мол олишда бирор нарсани га-ровга қолдириш ҳақида.

7-боб. Маълум муддатга бўнак бериш ҳақида.

8-боб. Туянинг қорнидаги боласи учун бўнак бериш ҳақида.

Шуфъа китоби

1-боб. Тақсимланмаган (умумий) мулкда шуфъа (ху-қуқи) бор, агар у мулк тақсимланиб, чегаралари белги-ланган бўлса, унда шуфъа (хуқуқи) йўқдир.

2-боб. Бирор мулкда шуфъа хуқуқи бор кишига ўша мулкни бировга сотишдан олдин: «Оласанми?» – деб таклиф қилиш ҳақида.

3-боб. Қўшнилاردан қайсиниси яқинроқ?

Одам ёллаб ишлатиш ҳақида китоб

1-боб. Солиҳ одамни ёллаб ишлатиш ҳақида.

2-боб. Бир неча қийротга қўйчивонлик қилиш ҳақида.

3-боб. Зарурат туғилганда ёки аҳли Исломдан бирор одам топилмаганда мушрикларни ҳам ёллаб ишлатишнинг жоизлиги ҳақида.

4-боб. Агар киши бир одамни уч кун, бир ой ёки бир йил муддатга ишлаб бериш шарти билан ёллаган бўлса, жоиздир. Фақат иккаласи ваъдалашилган вақт келганда ўрталаридаги келишувга вафо қилишлари шарт.

5-боб. Ғазот вақтида хизмат қилиши учун одам ёллаш ҳақида.

6-боб. Бир одамни ёллаб, унга қилинадиган иш муддати айтган, аммо унинг қандай иш эканлигини айтмаган киши ҳақида.

7-боб. Йиқилай деб турган деворни тиклаш учун одам ёллашнинг жоизлиги ҳақида.

8-боб. Куннинг ярмигача (пешингача) одам ёллаб ишлатиш хусусида.

9-боб. (Пешиндан) аср намозигача одам ёллаб ишлатиш ҳақида.

10-боб. Ёллаб ишлатилган одамнинг ҳақини бермасликнинг гуноҳи ҳақида.

11-боб. Асрдан тунгача одам ёллаб ишлатиш ҳақида.

12-боб. Ёлланган одамнинг омонат қолдирган ҳақини ишлатиб кўпайтириб қўйган ёки бировнинг молини ишлатиб кўпайтириб қўйган киши ҳақида.

13-боб. Ҳаммол бўлиб ёлланган, сўнг ҳаммолликдан топган нарсасини садақа қилган киши ҳамда ҳаммоллик қилиб ҳақ олиш ҳақида.

14-боб. Даллоллик қилишнинг ажри ҳақида.

15-боб. Уруш ерида (мусулмонларга тобе бўлмаган ерда яшовчи) мўминнинг мушрикка ёлланиб ишлаши мумкинми?

16-боб. Араб қабилалари (дан бирининг бошлиғи)ни «Фотиҳа» сураси билан дам солиб даволаган (саҳоба)га ҳақ берилгани хусусида.

17-боб. Қўлнинг зиммасидаги тўлов ҳақида.

18-боб. Қортиқчига ҳақ бериш ҳақида.

19-боб. Қўл эгаларига ўз қўллари зиммасидаги тўловни камайтиришни буюрган зот ҳақида.

20-боб. Фоҳишалик қилиб ва чўриларнинг баданини пуллаб кун кўришнинг макруҳлиги ҳақида.

21-боб. Эркак ҳайвонни ижарага бериб ҳақ олиш ҳақида.

22-боб. Бир киши иккинчи бир кишидан ижарага ер олса-ю, сўнг иккаласидан бири вафот этиб қолса...

Ҳавола (бир киши зиммасидаги қарзнинг иккинчи бир киши зиммасига ҳавола қилиниши) китоби

1-боб. Бир киши зиммасидаги қарзнинг иккинчи бир киши зиммасига ҳавола қилиниши хусусида. Бир киши ўзининг зиммасидаги қарзни узмоқни иккинчи бир кишига ҳавола қилса, зиммасига қарз ҳавола қилинаётган киши уни рад этадими?

2-боб. Агар бир киши ўзининг зиммасидаги қарзни узмоқни бирор бойга ҳавола қилса, у рад этмасин!

3-боб. Агар майитнинг зиммасидаги қарзни узиш-лик бирор кишига ҳавола қилинса, жоиздир.

«Кафолат» китоби

1-боб. Пул ё мол билан берилган қарзнинг узилишига бирор кишини кафил қилиш ҳақида.

2-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Ҳар бир киши учун ота-она ва қариндошлар қолдириб кетган нарса (мерос) дан (олувчи) меросхўрларни пайдо қилдик. Қасамёд (аҳду паймон) қилган кишиларнинг эса улушларини берингиз! Албатта, Аллоҳ ҳамма нарсага гувоҳлик қилувчи зотдир» («Нисо» сураси, 33-оят).

3-боб. Кимки бирор майитнинг қарзини ўз бўйнига олган бўлса ундан қайта олмас!

4-боб. Набий (с.а.в.)нинг даврларида Абу Бакрни бир қўшни қабила бошлиғи ўз ҳимоясига олгани ва Абу Бакр билан Қурайш катталари ўртасидаги келишув ҳақида.

5-боб. Қарз хусусида.

Ваколат китоби

1-боб. Бирор мулкда насибаси бор кишилардан бирининг иккинчисига ўша мулкни ўзаро тақсимлаш ёхуд унга тааллуқли бўлак ишларни қилиш ваколатини бериши ҳақида.

2-боб. Агар мусулмон одам кофирлар юртидаги ёки мусулмонлар юртидаги ғайридинга (бирор нарса хусусида) ваколат берса, жоизми?

3-боб. Сарф қилиш ва тарозида тортиб олиш хусусида ваколат бермоқлик.

4-боб. Агар чўпон ёки вакил ўлаётган қўйни ёки айниётган нарсани кўриб қолса уни сўйиб юборади ва айнишидан кўрққан нарсасини ислоҳ қилади.

5-боб. Ҳозир ва ғойиб одамга ваколат беришнинг жоизлиги ҳақида.

6-боб. Қарзларни узишга бировни вакил қилиш ҳақида.

7-боб. Агар киши бирор қавмнинг вакилига ёхуд ёнини олиб келган одамига ҳадя берса, жоиздир.

8-боб. Агар бир киши (иккинчи бир кишига ўзи харид қилган молнинг пулини тўлаш) ваколатини берса-ю, аммо неча пул тўлашни унга айтмаса, (у ҳолда вакил қилинган киши) одатда, одамлар (ўшандай молга) қанча пул тўласалар, шунча пул тўлайди.

9-боб. Аёлнинг никоҳ борасида имомга ваколат бериши ҳақида.

10-боб. Бирор нарсани қўриқлаш ваколатини олган киши, ваколат берган киши ижозат берса, ўзи қўриқлаб турган нарсадан ебкетарга ёхуд маълум муддатга қарзга берса, жоиздир.

11-боб. Агар вакил бузук (ёмон) нарсани сотса, у савдоси ярамайди.

12-боб. Вақфга нисбатан бериладиган ваколат ҳамда вақфга нисбатан ваколати бор кишининг вақф нафақасидан ўртоқларига едириши ва ундан ўзи ҳам инсоф билан ейиши ҳақида.

13-боб. Ҳад уриш (дарра уриш ёки тошбўрон қилиш) ваколатини бериш ҳақида.

14-боб. Қурбонликка аталган туяни Маккага олиб бориб сўйиш ваколатини бериш ҳақида.

15-боб. Бир киши ўз вакилига: «Уни Аллоҳ таоло ўзингизга амр қилган нарсага сарф қилинг!» – деганда вакилнинг унга: «Нима деганингизни эшитдим», – деб айтгани ҳақида.

16-боб. Ишончли (киши)нинг хазина ва шу кабилардаги ваколати ҳақида.

Музораъа китоби

1-боб. Экин ва дарахт экишнинг фазилати ҳақида.

2-боб. Деҳқончилик қуролларини бировлардан қизганиб уйга олиб кириб қўйишнинг оқибати ёмон эканлиги хусусида.

3-боб. Экинни қўриқлаш учун ит боқиш ҳақида.

4-боб. Ер ҳайдашда ҳўкиздан фойдаланиш ҳақида.

5-боб. Киши: «Хурмозорни (парвариш қилишда) ёрдам берсанг, кифоя, ҳосилига шерик бўласан», – деб айтиши ҳақида.

6-боб. Дарахтларни (шу жумладан), хурмоларни кесиш ҳақида.

7-боб.

8-боб. Ҳосилнинг ярми ёки шунга яқин қисмини олиш шarti билан шерикликка экин экиш ҳақида.

9-боб. Музораъада йилларни (муддатни) шарт қилмаслик ҳукми ҳақида.

10-боб.

11-боб. Яҳудийлар билан музораъа қилиш ҳақида.

12-боб. Корандаликдаги макруҳ шартлар ҳақида.

13-боб. Агар киши бирор қавмнинг донини уларнинг рухсатисиз, аммо уларнинг манфаатларини кўзлаб экса...

14-боб. Набий (с.а.в.) саҳобаларининг вақф ва хирож ерлари ҳамда уларнинг шериклик ва корандалик усулида деҳқончилик қилганлари ҳақида.

15-боб. Ўлик ерни жонлантирадиган киши хусусида.

16-боб.

17-боб. Агар ер эгаси (корандага): «Аллоҳ сени (бу ерда) қанча муддат қолдирса, сени шунча муддат қолдираман», – деса ва маълум бир муддатни айтмаса, иккаласининг розилигига кўра ҳал қилинади.

18-боб. Набий (с.а.в.)нинг саҳобалари деҳқончилик ва боғдорчиликда бир-бирларига шериклик қилганлари хусусида.

19-боб. Олтин ва кумуш ҳисобига ерни ижарага бериш ҳақида.

20-боб.

21-боб. Кўчат (экин) экиш ҳақида.

Сув хусусидаги ҳикматлар китоби

Сув ҳақида боб

1-боб. (Яна) сув ҳақида. Сувни, у хоҳ (кўпчиликка) тақсимлаб бўладиган ва хоҳ тақсимлаб бўлмайдиган бўлсин, вақф, ҳадя ва мерос қилиш жоиз деб ҳисоблаган киши ҳақида.

2-боб. Эҳтиёжидан ортиқ суви бўлмаган одамнинг (ўз экин ва молларини) суғоришга энг ҳақли эканлиги хусусида.

3-боб. Ўз ерида қудуқ қазиган одамнинг жавобгар бўлмаслиги ҳақида.

4-боб. Қудуқ хусусидаги тортишув ва унга нисбатан чиқарилган ҳукм ҳақида.

5-боб. Йўловчига сув бермаган кишининг гуноҳи ҳақида.

6-боб. Дарё (сой, ариқ)лар сувини тўсиб қўйиш ҳақида.

7-боб. Аввал сувга энг яқин ер, сўнг ундан кейинги ер суғорилади.

8-боб. Икки ҳисса суғориш ҳақида.

9-боб. Ўзганинг чанқоғини қондиришнинг фазилати хусусида.

10-боб. Ҳовуз ёхуд меш эгасининг ундаги сувга ўзгалардан ҳақлироқ эканлиги ҳақида.

11-боб. Қўриқ фақат Аллоҳ таоло билан унинг Расулиники (бўлиб, бирор кимсанинг унга эгалик қилишга ҳаққи йўқдир).

12-боб. Дарё (сой, ариқ ва бошқа чучук сув манбалари)дан инсонларнинг (сув) ичиши ва ҳайвонларнинг суғорилиши хусусида.

13-боб. Ўтин ва хашак сотиш ҳақида.

14-боб. Ерларни тақсимлаб бериш ҳақида.

15-боб. Тақсимланган ерларни ҳужжатлаб бериш ҳақида.

16-боб. Туяни сув бўйида (ёки олдида сув қўйиб) сочиш ҳақида.

17-боб. Киши ўзининг (мева туккандан кейин сотган) хурмозорига (ёки боғига) кириб, уни суғориб туришга ҳақлидир.

Қарз олиш, қарзни узиш ҳамда (атайлаб) қарзни узмай (бировни) синдириш ҳақида китоб

1-боб. Ёнида пули бўлмаган кишининг қарзга нарса сотиб олгани ҳақида.

2-боб. Одамларнинг молини уларга қайтариб бериш ёхуд талафот (зарар) етказиш ниятида олувчи кишилар хусусида.

3-боб. Қарзларни узиш ҳақида.

4-боб. Қарзга туя олиш хусусида.

5-боб. Қарздорларга инсоф қилмоқликнинг фазилати ҳақида.

6-боб. Ёш туянинг ўрнига ёши каттароқ туя берса бўладими?

7-боб. Қарзни зиёда қилиб узиш ҳақида.

8-боб. Бир нарса билан берилган қарзни бошқа нарса билан узиш ҳақида.

9-боб. «Мени қарздор бўлиб қолишдан асрагин!» – деб Аллоҳ таолога ёлбориш ҳақида.

10-боб. Қарз қолдирган майитга жаноза ўқиш ҳақида.

11-боб. Қарзини тўлашга қодир одамнинг уни атайлаб тўламай юриши қарз берган одамга қилинган зулмдир!

12-боб. Мол эгаси гапиришга ҳақлидир.

13-боб. Кимки синган (иши юришмай, қашшоқлашиб қолган) одамдан қарзга ёки сотувга берган ёхуд омонат топшириб қўйган молини топса, уни қайтариб олишга бошқалардан ҳақлироқдир.

14-боб. Ким қарзини талаб қилиб келган одамни: «Эртага келгин!» – деб қайтарди ва буни қарз узиш муддатини атайлаб кечиктириш деб ҳисобламади?

15-боб. Ким қашшоқлашиб қолган одамнинг молини сотиб, пулини унга қарз берган кишиларга бўлиб берди ёхуд кунига яратсин деб унинг ўзига топширди?

16-боб. Агар маълум муддатга қарз бериб турса, (жоиздир).

17-боб. Қарздорнинг ёнини олиб, унинг бўйнидаги қарзнинг камайтирилишини сўраш ҳақида.

18-боб. Молни исроф қилишдан ҳамда савдо-сотиқда алдамчилик қилишдан қайтариш ҳақида.

19-боб. Қул хожасининг молига масъул бўлиб, фақат унинг изни билангина иш тутади.

Хусуматлар китоби

1-боб. Ўзаро тортишиш (ихтилоф) ҳақида ҳамда мусулмон билан яҳудий ўртасидаги хусумат хусусида.

2-боб. Беақл ва ақли заиф кимсанинг ишини, гарчи имом уни ҳижр қилиб (тасарруфотлардан ман қилиб) қўймаган бўлса-да, қайтарган кимса ҳақида боб.

3-боб. Ким ақли заиф ва шу кабиларнинг (зое қилган) молини сотиб пулини ўзига берса.

4-боб. Ўзаро хусуматлашувчиларнинг бир-бирларига айтадиган гапи ҳақида.

5-боб. Гуноҳкорларни, яъни итоатсиз ва хусуматчиларни, айблари исботлангач, уйларида чикариб юбориш ҳақида.

6-боб. Майитнинг (фарзандига) васийлик қилувчи кишининг даъвоси ҳақида.

7-боб. Ёмонлик қилиш хавфи бор одамни (синаб кўриб) дилида ёмонлиги йўқ эканлигига ишонч ҳосил қилиш ҳақида.

8-боб. Ҳарам (масжид)да душманни боғлаб қўйиш ва ҳибс қилиш ҳақида.

9-боб. Қарзни қисташ ҳақида.

10-боб. Бировдаги қарздан бутунлай воз кечиш ҳақида.

Топилмалар ҳақида китоб

1-боб. Топилма, агар эгаси унинг белгиларини аниқ айтса, ўзига қайтариб берилади.

2-боб. Йўқолиб қолган туя ҳақида.

3-боб. Йўқолиб қолган қўй ҳақида.

4-боб. Топилма, агар эгаси бир йил давомида топилмаса, топиб олган кишиникидир.

5-боб. Агар киши денгиздан ёғоч топиб олса ёхуд қамчи ва шу каби нарсалар топса...

6-боб. Агар киши йўлдан бир дона хурмо топиб олса...

7-боб. Макка аҳлининг топилмаси (йўқолган нарсаси топиб олингани ҳақида) қандай маълум қилинади?

8-боб. Бировнинг соғин ҳайвони эгасининг рухсатисиз соғилмасин!

9-боб. Топилма, гарчи эгаси бир йилдан кейин келса ҳам, қайтариб берилади, чунки у йўқотган кишининг топиб олган кишидаги омонатидир!

10-боб. Киши топилмани увол бўлмасин, бирор виждонсиз одамнинг қўлига тушмасин деб олиб қўйса, жоизми?

11-боб. Ким топилма ҳақида (одамларга) маълум қилса-ю, аммо уни ҳукмдорга топширмаса...

12-боб.

Зулм ва зўравонлик (ҳаром эканлиги) ҳақида китоб

1-боб. (Қиёмат кунида) зулмлар (хусусида) ўч олиниши ҳақида.

2-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ номидан ёлғон тўқигандан ҳам золиброқ киши борми?! Ана ўшалар (қиёматда) Парвардигори билан юзма-юз қилинурлар ва гувоҳлар: «Ана шулар Парвардигорлари номидан ёлғон гапирганлар», – дейдилар. Огоҳ бўлингизки, Аллоҳнинг лаънати золимларга (бўлур)» («Худ» сураси, 18-оят) каломи ҳақида.

3-боб. Мусулмон мусулмонга зулм қилмайди ва уни (зулмкорга) топшириб қўймайди.

4-боб. (Мусулмон) биродарингиз хоҳ золим ва хоҳ мазлум бўлсин, унга ёрдам беринг!

5-боб. Мазлумга ёрдам бериш (лозимлиги) ҳақида.

6-боб. Золимдан ўч олиш ҳақида.

7-боб. Мазлумнинг кечиримли бўлиши лозимлиги ҳақида.

8-боб. Зулм (зулм соҳибининг бошига) Қиёмат куни зулмат бўлади.

9-боб. Мазлумнинг дуоси (қарғиши)дан қўрқиш ва эҳтиёт бўлиш лозимлиги ҳақида.

10-боб. Бир киши бошқа кишига зулм қилиб, у қилган зулмини унинг ҳузурида ҳалоллаган (ҳаққини адо қилган) бўлса, қилган зулмини ошкора айтадими?

11-боб. Агар киши бировни ўз зулмидан халос қилса, унинг ўша зулми эсланмас!

12-боб. (Бир кишининг ўз ҳаққини) иккинчи бир киши томондан бошқаларга бериб юборилишига изн берилган вақтда ўз ҳаққининг қанча эканини баён қилмаслигининг жоизлиги ҳақида.

13-боб. Ўзганинг еридан озгинасини (бўлса ҳам) зулм билан (ноҳақ) тортиб олган кишининг гуноҳи ҳақида.

14-боб. Агар одам (ўзи ҳақли) нарсa хусусида бировга рухсат берса, жоиздир.

15-боб. Аллоҳ таолонинг «Одамлар орасида шундай кимса ҳам борки, унинг дунё ҳаёти тўғрисидаги гапи Сизга қизиқарли бўлади. Дилидаги «имони»га Аллоҳни гувоҳ қилади. Ваҳолонки, ўзи (Исломга) душманларнинг ашаддийсидир» («Бақара» сураси, 204-оят) деган каломи ҳақида.

16-боб. Ноҳақ эканлигини била туриб жанжаллашган кишининг гуноҳи ҳақида.

17-боб. (Мунофиқ), агар баҳслашса (жанжаллашса) номардлик қилади.

18-боб. Мазлум агар ўзига зулм қилувчи кишининг (қизғаниб беркитиб қўйган) молини топиб олса ундан (инсоф билан истеъмол қилиб) қасос олади.

19-боб. Соя жойлар ҳақида келган ҳадислар.

20-боб. Қўшни ўз деворига ён қўшнисининг ёғоч (тўсин учини) тикмоғига монелик қилмасин!

21-боб. Маст қилувчи ичимлик (хамр)ни кўчага тўкиб юбориш ҳақида.

22-боб. Ҳовлининг этаги (чет қисми) ва унда ўтириш ҳамда баланд жойларда ўтириш ҳақида.

23-боб. Йўллардаги (ўтувчиларга) зарар етказмайдиган қудуқлар (хукми) ҳақида.

24-боб. Йўлдаги азият берадиган нарсани четга олиб қўйиш ҳақида.

25-боб. Хужра, болохона, қўргон ва шу кабилар ҳақида.

26-боб. Ким туясини тошга ёхуд масжид эшигига боғлаб қўйса...

27-боб. Қавм ахлатхонасига тик туриб пешоб қилиш ҳақида.

28-боб. Ким йўлда ётган шох-шабба ва шу каби одамларга азият берувчи нарсаларни олиб ташласа...

29-боб. Агар кўча ўртасидаги сайхон (ўлик) ерни талашиб у ерга иморат қурадиган бўлсалар, кўча учун етти зироъ (тахминан 5,30 метр) қолдирсинлар!

30-боб. Эгасининг рухсатисиз тақиқлаш ҳақида.

31-боб. Салибни (крестни) синдириш ва тўнғизни ўлдириш ҳақида.

32-боб. Маст қилувчи ичимлик солинган кўзалар синдириб ташланадими? Маст қилувчи ичимлик солинган мешлар йиртиб ташланадими? Бут, салиб, танбур ва ёғочидан фойдаланиб бўлмайдиган шу каби нарсалар синдириб ташланса, жоизми?

33-боб. Кимки ўз молини ҳимоя қилаётиб ўлдирилса, (шаҳиддир).

34-боб. Бировнинг коса ёки бирор идишини синдирса...

35-боб. Кимки бировнинг деворини (ноҳақ) бузса уни худди ўзидек қилиб қайта қуриб берсин!

Шериклик китоби

1-боб. Таом борасидаги шериклик, таомни ўртада баҳам кўрмоқлик (ҳалфана) ва мол ҳақида. Ўлчанадиган ва тортиладиган нарсалар қандай тақсимланади?

2-боб. Подаларини аралаш боқаётган икки киши улар учун биргаликда закот берадилар.

3-боб. Қўйларни тақсимлаш ҳақида.

4-боб. Киши шериклик хурмоларни шериклари из-
нисиз жуфтлаб емасин!

5-боб. Шериклик нарсаларни ўртача қиймат билан
баҳолаш ҳақида.

6-боб. Шериклик нарсани тақсимлаш ва ундан улуш
олиш учун қуръа ташлаш ҳақида.

7-боб. Етим ва мерос аҳлининг мол хусусидаги ше-
риклиги.

8-боб. Ер ва ундан бошқа нарсалар хусусидаги ше-
риклик.

9-боб. Агар шериклар ҳовли ёки бошқа нарсани
бўлишиб олишган бўлса, энди улар учун қайтиш ҳам,
шуфъа ҳам йўқдир!

10-боб. Тилла ва кумуш пулларни шерикликка сотиб
олиш ҳақида.

11-боб. Мушрик ва зиммийларнинг (мусулмонлар
билан) шерикликка деҳқончилик қилганлари ҳақида.

12-боб. Қўйларни тенг бўлиб бериш ҳақида.

13-боб. Таом ва бошқа нарсалар борасида шериклик
қилиш ҳақида.

14-боб. Қул борасида шериклик қилиш ҳақида.

15-боб. Қурбонликка аталган жонлиқ ва туялар бо-
расида шериклик қилиш ҳақида. Киши ўзининг Макка-
га ҳайдаб келган жонлиғига бировни шерик қилса.

16-боб. Ким жонлиқларни тақсимлашда ўнта қўйни
бир туяга тенглаштира...

Гаров ҳақида китоб

1-боб. Муқимликдаги гаров ҳақида.

2-боб. Совутини гаровга қўйган киши ҳақида.

3-боб. Қуролни гаровга қўйиш ҳақида.

4-боб. Гаровга қолдирилган ҳайвон (қарз берган киши томонидан) минилади ва соғилади.

5-боб. Яҳудий ва шу каби ғайридинлардан қарз олиб гаровга нарса қолдириш ҳақида.

6-боб. Агар гаровга нарса олиб қолган киши билан гаровга нарса қолдирган киши ўзаро жанжаллашиб қолсалар, даъвогарнинг гувоҳ (далил) келтириши, даъво қилинувчининг эса қасам ичиши лозимдир!

Қул озод қилиш китоби

1-боб. Қул озод қилишнинг фазилати ҳақида.

2-боб. Қуллардан қайсинисини озод қолиш афзал?

3-боб. Қуёш тутилганда ёки (шундай) аломатлар пайтида қул озод қилишнинг мустаҳаблиги ҳақида.

4-боб. Икки кишига тегишли қул ёки шериклар ўртасидаги чўри озод қилинса...

5-боб. Агар киши шериклик қулдаги ўз ҳиссасини озод қилса-ю, (аммо шерикларининг ҳиссаларини ҳам тўлашга етарли) моли бўлмаса, у ҳолда (қулга ўртача нарх қўйилиб, шериклар ҳиссаси) ихтиёрий ва баҳоли қудрат узиш шарти билан қул зиммасига юкланади.

6-боб. Қул озод қилиш, талоқ ва шу каби масалалар борасидаги хато ва унутишлар хусусида.

7-боб. Агар киши: «Бу Аллоҳ таолоникидир!» – деса-ю, шунда у қулига озодлик беришни ва ният қилгани ҳақида ҳамда қул озод қилишга гувоҳ бўлиш ҳақида.

8-боб. «Умму валад» ҳақида.

9-боб. Мудаббар (яъни хўжайини: «Ўлсам, озодсан!» – деб айтган қул) савдоси ҳақида.

10-боб. «Вало»ни сотиш ва ҳадя қилиш ҳақида.

11-боб. Агар (мусулмон) кишининг мушрик бирода-ри ёки амакиси асир олинса, (озод қилинишлари учун) фидя (товон) тўлайдими?

12-боб. Мушрикнинг (қул) озод қилгани ҳақида.

13-боб. Араблардан бирор қулга эга бўлиб, уни ҳадя қилган, сотган, (аёлларини) жимоъ қилган ва (улардан) товон ундирган ҳамда бола-чақаларини асир олган киши хусусида.

14-боб. Жориясига (чўрисига) адаб ва илм ўргатган кишининг фазилати ҳақида.

15-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Қуллар ўз биродарларингиздир, уларга ўзларингиз ейдиган нарсаларни едиринглар!» – деб айтганлари ҳақида.

16-боб. Агар қул Парвардигорининг ибодатини гўзал қилса ва Жанобига насиҳат қилса...

17-боб. Мамлукка (қулга) нисбатан ўзни катта тутишликнинг ва «қулим ёки чўрим» дейишнинг макруҳлиги ҳақида.

18-боб. Агар (кимга) хизматкори таомини келтирса...

19-боб. «Қул ўз Жанобининг мол-мулкига бошлиқ (чўпон)дир». Набий (с.а.в.) мол-мулкни Жанобга (яъни хонадон бошлиғига) мансуб қилдилар.

20-боб. Агар (киши) қулини урса, юзи (га уриш)дан сақлансин!

Мукотаб китоби

Боб. Мукотаб қулини қазф (зино билан туҳмат) қилган кишининг гуноҳи ҳақида.

1-боб. Мукотаб ва унинг (ўз бўйнига олган маблағни) хар йили маълум миқдорда бўлиб-бўлиб тўлаши ҳақида.

2-боб. Мукотабнинг жоиз бўладиган шартлари ҳамда Аллоҳ таолонинг Китобида йўқ шартни қўювчилар хусусида.

3-боб. Мукотабнинг одамлардан ёрдам сўраши ҳақида.

4-боб. Агар мукотаб рози бўлса, уни сотиш(нинг жоизлиги) ҳақида.

5-боб. Агар мукотаб (бир кишига): «Мени сотиб олиб озод қилинг!» – деса-ю, у уни (сўзи) учун сотиб олса, (жоиздир).

Ҳадя қилиш ва унинг фазилати ҳамда ҳадя қилишга ундаш китоби

1-боб. Ҳадя ва унинг фазилати ва унга қизиқтириш ҳақида.

2-боб. Кичик ҳадя ҳақида.

3-боб. Ўз саҳобаларидан ҳадя сўраган зот ҳақларида.

4-боб. Сув сўраган киши ҳақида.

5-боб. Ов ҳадясини қабул қилиш ҳақида.

6-боб. Ҳадяни қабул қилиш ҳақида.

7-боб. Ҳадя қабул қилиш хусусида.

8-боб. Соҳибига ҳадя берган ва унинг хотинларидан бирортасининг навбати куни (ҳадя беришга) тиришган киши ҳақида.

9-боб. Рад қилинмайдиган ҳадя ҳақида.

10-боб. Йўқ (ҳали қўлга кирмаган) нарсани ҳадя қилишни жоиз деган киши ҳақида.

11-боб. Ҳадя ўрнига ҳадя бериш ҳақида.

12-боб. Фарзандга ҳадя (тортиқ) бериш хусусида.

13-боб. Ҳадяга (ўзгани) гувоҳ қилиш хусусида.

14-боб. Эрнинг хотинига ва хотиннинг эрига ҳадя қилиши ҳақида.

15-боб. Аёлнинг ўз эридан бошқа кимсага ҳадя бериши ҳамда эри бор аёлнинг, агар ақли жойида бўлса, қул озод қилишининг жоизлиги ва агар ақли жойида бўлмаса, жоиз эмаслиги ҳақида.

16-боб. Энг аввало кимга ҳадя қилиш лозим?

17-боб. (Узрли) сабабга кўра ҳадяни қабул қилмаган киши ҳақида.

18-боб. Агар ҳадя қилса ёки ваъда қилса-ю, аммо (у мол) етиб бормасидан бурун ҳадя олувчи вафот этиб қолса...

19-боб. Ҳадя қилинган қул ёки мол қандай олинishi ҳақида.

20-боб. Агар киши бировга ҳадя берса-ю, у уни олгач: «Қабул қилдим», – демаса (жоиздир).

21-боб. Киши бировдаги қарзини (унинг ўзига) совға қилгани ҳақида.

22-боб. Бир кишининг кўпчиликка ҳадя қилиши ҳақида.

23-боб. Қўл билан олинадиган ва олинмайдиган ҳам-да тақсимланадиган ва тақсимланмайдиган ҳадя ҳақида.

24-боб. Агар бир жамоа бир қавмга ҳадя қилса...

25-боб. Бир кишига ҳадя берилса ва ҳузурида ҳам-суҳбатлари бор бўлса, (у ҳадяни олишга) ҳақлироқдир.

26-боб. Киши ўзи миниб кетаётган туяни шеригига ҳадя қилиши мумкин.

27-боб. Кийиш макруҳ бўлган нарсани ҳадя қилиш ҳақида.

28-боб. Мушриклардан ҳадя қабул қилиш ҳақида.

29-боб. Мушрикларга ҳадя қилиш ҳақида.

30-боб. Ўз ҳадясини ёки садақасини қайтариб олиш ҳеч кимга ҳалол эмас.

31-боб.

32-боб. Умро ва руқбо хусусида.

33-боб. Одамлардан отни вақтинча фойдаланиш (орият)га олган киши ҳақида.

34-боб. Турмуш қураётган келин учун ўзгалардан бирор нарсани вақтинча (орият) олиб туриш ҳақида.

35-боб. (Ҳайвон ёки ерни) фойдаланиш учун бериш-нинг фазилати ҳақида.

36-боб. Агар бир киши: «Мана шу жорияни сенга хизматкорликка бердим», – деса, жоиздир.

37-боб. Агар бир киши отга миндириб юборилган бўлса, бу умро ва садақа кабидир. Баъзи одамлар: «Уни қайтариб олишга ҳақли», – деган.

Гувоҳликлар китоби

1-боб. Даъвогарга қарши аниқ далил-исбот келтириш ҳақида.

2-боб. Агар киши бировга адолат қилиб: «Биз (уни) фақат яхши (деб) биламиз», – деса ёхуд: «Мен (уни) фақат яхши (деб) биламан», – деб айтса...

3-боб. Яширинча эшитувчи кишининг гувоҳлиги ҳақида.

4-боб. Агар бир ёки бир неча гувоҳ бирор нарса хусусида гувоҳлик берса-ю, бошқалар: «Биз бу ҳақда беҳабармиз», – дейишса, у ҳолда гувоҳлик берган кишининг сўзига биноан ҳукм чиқарилади.

5-боб. Адолатли гувоҳлар ҳақида.

6-боб. Майитнинг яхши амаллар қилгани хусусида неча мусулмон гувоҳлик бериши жоиз?

7-боб. Туғишганлик ва эмишган хусусида ҳамда бир замонлар вафот этган кишининг эмишган бўлганлиги ҳақида гувоҳлик бериш ҳақида.

8-боб. Тухматчи, ўғри ва зинокорнинг гувоҳлиги ҳақида.

9-боб. Гувоҳлик қилинганда зулм гувоҳлигига гувоҳлик берилмайди.

10-боб. Ёлғон гувоҳлик бермоқ ва гувоҳлигини яширмоқ ҳақида.

11-боб. Кўрнинг гувоҳлиги, ишлари, никоҳи, никоҳлаши, савдо-сотиғи, чақирик (таклиф)ни қабул қилиши

ва бошқа ҳолатлари ҳақида ҳамда овозлар билан билинадиган нарсалар ҳақида.

12-боб. Аёлларнинг гувоҳлиги ҳақида.

13-боб. Чўрилар ва қулларнинг гувоҳлиги ҳақида.

14-боб. Эмизган аёлнинг гувоҳлиги ҳақида.

15-боб. Ифк (бўхтон, тухмат) ҳақида ҳадис. Аёллар бир-бирларини тўғрилашлари (адолатли деб ҳисоблашлари) ҳақида.

16-боб. Агар бир киши бир кишини мақтаса, (жоиз эмас, чунки) Аллоҳ таолонинг ўзи уни ҳисоб-китоб қилувчидир (яъни унинг қандай эканлигини ўзи яхши билади).

17-боб. Ортиқча мақтовнинг макруҳлиги ҳақида, киши биров ҳақида нима билса, шуни гапирсин!

18-боб. Болаларнинг балоғатга етиши ва уларнинг гувоҳликлари ҳақида.

19-боб. Ҳокимни қасам ичиришдан олдин даъвогардан: «Сенда далил борми?» – деб сўраш ҳақида.

20-боб. Мол-мулк ва ҳад борасида айбланувчига қасам ичириш ҳақида.

21-боб. Агар киши бировга қандайдир айб қўйса ёхуд бировни зинокорликда айбласа далил-исбот топиши шарт.

22-боб. Асрдан кейин қасам ичиш ҳақида.

23-боб. Айбланувчи қаерда қасам ичишни хоҳласа ўша ерда қасам ичаверади, бунинг учун уни турган еридан бошқа жойга қўзғатилмайди.

24-боб. Агар бирор жамоа (бир-бирига навбат бермай) қасам ичишга шошилса...

25-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳга берган аҳдлари ва қасамларини озгина баҳога алмаштирадиган кимсалар...» («Оли Имрон» сураси, 77-оят) деган каломи ҳақида.

26-боб. Қандай қасам ичирилиши ҳақида.

27-боб. Қасамдан кейин ҳужжат (далил) келтирган киши ҳақида.

28-боб. Ваъдага вафо қилишни амр қилган киши ҳақида.

29-боб. Ширк аҳлидан гувоҳлик ва бошқа нарсалар сўралмайди!

30-боб. Мушкул ҳолларда қуръа ташлаш ҳақида.

Сулҳ китоби

1-боб. Одамлар ўртасини ислоҳ қилиш борасида келган ҳадислар.

2-боб. Одамлар ўртасини ислоҳ қиладиган киши ёлғончи эмасдир.

3-боб. Имом ўз саҳобаларига «Биз билан юринглар, (уларни ўзаро) яраштириб қўямиз!» деган сўзи ҳақида.

4-боб. Аллоҳ таолонинг «Иккисининг ўртасини ислоҳ қилиб олишларида уларга гуноҳ йўқдир. Сулҳ (ажралишдан) яхшироқдир» («Нисо» сураси, 128-оят) деган сўзи ҳақида.

5-боб. Агар адолатсиз сулҳга келишган бўлсалар, бундай сулҳ бекордир.

6-боб. Сулҳ тузаётганларнинг насабига ёки қабила-сига нисбат берилмаса ҳам, «Бу фалон ўғли фалон ва фалон ўғли фалоннинг ўзаро тузган сулҳ шартномасидир», – деб ёзилиши ҳақида.

7-боб. Мушриклар билан сулҳ тузиш ҳақида.

8-боб. Товон (хун ҳақи) тўлаш хусусида сулҳ тузиш.

9-боб. Набий (с.а.в.)нинг Ҳасан ибн Али (р.а.)га «Бу ўғлим саййиддир ва, шоядки, Аллоҳ у туфайли икки катта гуруҳ ўртасини ислоҳ қилса» деган сўзлари ҳамда зикри олий бўлган Аллоҳнинг «Улар ўртасини ислоҳ этинглар!» («Ҳужурот» сураси, 9-оят) деган каломи ҳақида.

10-боб. Имом сулҳга ишора қиладими?

11-боб. Одамларни ўзаро келиштириб қўйиш ва улар ўртасида адолат қилишнинг фазилати.

12-боб. Имом икки кишини келиштиришга ишора қилганда бирортаси бош тортса, имом унга нисбатан аниқ ҳукм чиқаради.

13-боб. Қарз эгалари билан меросхўрлар ўртасида келишув ҳамда бунда қарзни бошқа нарса билан тўлаш ҳақида.

14-боб. Қарз ва мол хусусидаги келишув ҳақида.

Шартлар китоби

1-боб. Исломдаги жоиз шартлар, ҳукмлар ва ўзаро байъатлар ҳақида.

2-боб. Кимки чангланган (мева туккан) хурмо да-рахтларини сотса...

3-боб. Савдо-сотикдаги шартлар хусусида.

4-боб. Уловини сотган киши уни ўзи муайян жойгача миниб боришини шарт қилиб қўйса, жоиз.

5-боб. Ҳамкорликдаги шартлар ҳақида.

6-боб. Никоҳ битими чоғидаги маҳр шартлари.

7-боб. Ижарага ер бериш шартлари ҳақида.

8-боб. Никоҳда жоиз бўлмаган шартлар ҳақида.

9-боб. Ҳаддларда ҳалол бўлмайдиган шартлар ҳақида.

10-боб. Озод қилиниш учун сотилишга рози бўлган мукотаб қулнинг жоиз бўладиган шартлари хусусида.

11-боб. Талоқдаги шартлар ҳақида.

12-боб. Одамлар билан оғзаки шартлашиш ҳақида.

13-боб. «Вало» ҳомийликдаги шартлар ҳақида.

14-боб. Музораъада (деҳқончилик учун келишув): «Хоҳлаган вақтимда сени бу ердан чиқариб юбораман», – деб шарт қўйса...

15-боб. Жиҳоддаги ва душман билан сулҳ тузишдаги шартларни ёзиш ҳақида.

16-боб. Қарздаги шартлар ҳақида.

17-боб. Мукотаб ҳақида ҳамда Аллоҳ таолонинг Китобига зид, ҳалол бўлмаган шартлар хусусида.

18-боб. Шарт қўйишликнинг ва иқрор бўлишда истисно қилишнинг жоизлиги ҳамда одамлар ўртасида урф бўлган шартлар ҳақида. «Бир кам юзта» ёки «икки кам юзта» деб айтиш ҳақида.

19-боб. Вақф ерлари хусусидаги шартлар ҳақида.

Васиятлар китоби

1-боб. Васиятлар ҳақида.

2-боб. Меросхўрларини одамларга қўл чўзиб тиламчилик қиладиган аҳволда қолдирганидан бой қилиб қолдиргани афзалроқдир!

3-боб. «Мол-мулкнинг учдан бири садақа қилинсин», – деб васият қилиш ҳақида.

4-боб. Васият қилувчининг васият қилинувчига: «Боламга ғамхўрлик қилгин!» – деб айтиши ҳамда васият қилинувчининг жоиз талаблари ҳақида.

5-боб. Агар касал боши билан аниқ ишора қилса, жоиздир.

6-боб. Ворисга васият қилиш йўқ.

7-боб. Ўлар чоғида садақа қилмоқ хусусида.

8-боб. Аллоҳ таолонинг «(Бу тақсимот) улар (марҳумалар)нинг васияти ёки қарзи (адоси)дан кейин (ижро этилур)» («Нисо» сураси, 12-оят) деган каломи ҳақида.

9-боб. Аллоҳ таолининг «(Бу тақсимот) улар (марҳумалар)нинг васияти ёки қарзи (адоси)дан кейин (ижро этилур)» («Нисо» сураси, 12-оят) деган каломи ҳақида.

10-боб. (Мол-мулкини) вақф қилиш ёки қариндошларига васият қилиб қолдириш ҳақида. Қариндошлар ўзи ким?

11-боб. Аёллар ва болалар яқин қариндошлардан ҳисобланадими?

12-боб. Вақф қилувчи ўзи вақф қилган нарсасидан фойдаланадими?

13-боб. Киши бирор нарсани вақф қилганда уни бошқа бир кишига топширмаса, жоиздир.

14-боб. Агар киши: «Ховли-жойим Аллоҳ таоло йўлида садақа», – деса-ю, аммо: «Фақирларга ёки бошқаларга», – деб аниқ айтмаса, жоиздир. У уни ўз қариндошларига ёхуд ўзи истаган одамларга садақа қила олади.

15-боб. Агар киши: «Ерим (ёки боғим) онамнинг номларидан садақа», – деса, гарчи кимга садақа қилаётганини аниқ айтмаса ҳам, жоиздир.

16-боб. Киши мол-мулкнинг бир қисmini ёки қулларидан бир нечасини ёхуд уловларидан баъзиларини садақа қилиб, қолганини олиб қолса, жоиздир.

17-боб. Ўз мулкини вакилига садақа қилган киши, кейин вакил (унинг садақасини) ўзига қайтаргани ҳақида.

18-боб. Аллоҳ таолонинг «Мерос тақсимига узоқ қариндошлар, етимлар ва мискин (бечора ҳол)лар ҳозир бўлсалар, уларни ҳам ун(мерос)дан баҳраманд қилиб, уларга яхши гапирингиз!» («Нисо» сураси, 8-оят) деган каломи ҳақида.

19-боб. Тўсатдан вафот этган шахс номидан садақа қилишнинг мустаҳаб амал эканлиги ҳамда Майитнинг ҳаётлик чоғидаги назрини адо этиш ҳақида.

20-боб. Вақф ва садақада гувоҳ қилиш ҳақида.

21-боб. Аллоҳ таолонинг «(Вояга етган) етимларга мол-мулкларини (қайтариб) берингиз, пок нарсани нопок нарсага алмаштирмангиз! Уларнинг молларини

ўз молларингизга қўшиб ҳам емангиз! Зеро, бу катта гуноҳдир. Агар етимларга (нисбатан) адолатли бўла олмасликдан қўрқсангиз сизлар учун (никоҳи) ҳалол бўлган аёлларга иккита, учта, тўрттадан уйланаверингиз» («Нисо» сураси, 1 – 2-оятлар) деган каломи ҳақида.

22-боб. Аллоҳ таоло: «Етимларни то балоғат ёшига етгунларига қадар назорат қилиб (вояга етиш вақтини кузатиб) турингиз: вояга етганларини сезсангиз (қўлингиздаги омонат) мол-мулкларини ўзларига топшингиз! Уларни исроф қилиб ва (улғайиб қолмасинлар деб) шошқалоқлик билан еб юбормангиз! Ким бой бўлса (етимнинг мулкидан ейишдан) сақлансин. Агар камбағал бўлса яхшиликча (меъёрида олиб) есин. Мол-мулкларини ўзларига қайтарганингизда уларга гувоҳ чақирингиз. Аллоҳ ҳисоб-китобда кифоя қилувчи зотдир. Эркаклар учун ота-оналари ва яқин қариндошлари қолдириб кетган (мерос)дан улуш бордир. Аёллар учун (ҳам) ота-оналари ва яқин қариндошлари қолдириб кетган (мерос)дан улуш бордир. Бу, озми-кўпми, фарз қилинган улушдир» («Нисо» сураси, 6 – 7-оятлар), – дейди.

23-боб. Васийнинг етим мол-мулки хусусида нималарга риоя қилиши лозимлиги ҳақида ҳамда етимнинг мол-мулкидан унга қилган меҳнатига яраша ейиши мумкинлиги тўғрисида.

24-боб. Аллоҳ таолонинг «Етимларнинг мол-мулкларини зулм йўли билан ейдиган кимсалар, албатта, қоринларида олов еган бўлурлар ва, албатта, дўзахда куйгайлар» («Нисо» сураси, 10-оят) деган каломи ҳақида.

25-боб. Аллоҳ таолонинг «Сиздан, шуниндек, етимлар тўғрисида сўрамоқдалар. Айтинг: «Уларни ислоҳ қилиш яхшидир. Агар (молларингизга) уларнинг молларини қўшиб юборсангиз (зарари йўқ), зеро, улар (бамисоли) ўз биродарларингиздир. Аллоҳ бузғунчи билан

ислоҳ этувчини (фарқини) билади. Агар хоҳласа сизларни қийинчиликка солиб қўйган бўлур эди. Албатта, Аллоҳ қудрат ва ҳикмат эгасидир» («Бақара» сураси, 220-оят) деган каломи ҳақида.

26-боб. Етимга фойдали бўлса, уни сафар ва муқимликда хизмат қилдириш ҳамда (етим асраётган) онанинг ёки унинг эрининг етимга қилган хайр-садақаси ҳақида.

27-боб. Агар киши ерини чегараларини айтмасдан вақф қилса, жоиз. Садақа ҳам шундайдир.

28-боб. Агар бир гуруҳ кишилар умумий ерларини биргаликда вақф қилсалар, жоиз.

29-боб. Вақф хусусидаги ҳужжат қандай битилади?

30-боб. Бой, фақир ва меҳмонлар учун вақф қилиш ҳақида.

31-боб. Ерни масжид учун вақф қилиш ҳақида.

32-боб. Чорва, от-улов, мато, пул (олтин ва кумуш) ларни вақф қилиш ҳақида.

33-боб. Вақфда ишловчининг маоши ҳақида.

34-боб. Агар киши бирор ерни ёхуд қудуқни вақф қилаётиб: «Ундан ўзим ҳам, бошқа мусулмонлар ҳам фойдаланаверади», – деб шарт қўйса.

35-боб. Агар вақф қилувчи: «Биз унинг пулини сўрамаймиз, балки Аллоҳ таоло йўлида садақа қиламиз», – деса, жоиздир.

36-боб. Аллоҳ таолонинг «Эй имон келтирганлар! Бирортангизга ўлим келганда, васият пайтида ўрталарингиздаги гувоҳлик: ўзларингиздан (мусулмонлардан) иккита одил киши (бўлсин!) Ер юзи бўйлаб сафарда бўлганингизда сизларга ўлим мусибати етса, бошқа (ажнабий)лардан иккитаси (гувоҳ бўлсин!) Уларни намоздан кейин ушлаб турасиз ва шубҳалансангиз, улар Аллоҳ (номи) билан қасамёд қиладиларки: «Агар қариндош бўлса ҳам, уни (қасамни) озгина баҳога алмаш-

тирмаймиз ва Аллоҳнинг бу гувоҳлигини яширмаймиз. Акс ҳолда, бешак, гуноҳкорлардан бўлиб қолурмиз», – деб. Агар у иккисининг гуноҳ (нотўғри гувоҳлик) содир этганлари фош бўлиб қолса, уларнинг ўринларига (меросга) ҳақлилардан бошқа иккита муносиброқ киши (гувоҳликка ўтсин). (Улар ҳам) Аллоҳ (номи) билан қасамёд қиладиларки: «Бизнинг гувоҳлигимиз, албатта, у иккисининг гувоҳлигидан лойиқроқдир ва (адолатдан) тажовуз қилмаймиз. Акс ҳолда биз, албатта, золимлардан бўлиб қолурмиз», – деб. Ана шу гувоҳликни ўз йўли бўйича (хиёнатсиз) беришларига ёки қасамлардан кейин яна қайта қасам ичилишдан қўрқишларига яқинроқ (тадбир)дир. Аллоҳдан қўрқингиз ва (қабул қулоғи билан) эшитингиз! Аллоҳ фосиқлар қалбини ҳидоят қилмагай» деган каломи ҳақида.

37-боб. Меросхўрлар бўлмайтириб васий майитнинг қарзларини узиши (жоизлиги) ҳақида.

Жиход ва юришлар китоби

1-боб. Жиход ва юришлар фазилати ҳақида.

2-боб. Одамларнинг энг афзали – ўз жону моли билан Аллоҳ йўлида жиход қилувчи мўминдир!

3-боб. Эркак ва аёллар учун жиход ва шаҳидлик сўраб дуо қилиш ҳақида.

4-боб. Аллоҳ йўлида жиход қилувчиларнинг мартабалари ҳақида.

5-боб. Аллоҳ йўлида эрта кетиб, кечқурун қайтишнинг фазилати ҳақида ҳамда камонингизнинг жаннатдаги қадри ҳақида.

6-боб. Шахло кўзли ҳурлар ва уларнинг сифатлари; кўзни ҳайрону лол қиладиган, кўзининг қораси ўта қора, оқи ўта оқ эканлиги ҳақида.

7-боб. Шаҳидликни орзу қилиш ҳақида.

8-боб. Ким Аллоҳ таоло йўлида жароҳатланиб вафот этса ҳам, шаҳидлардан ҳисобланиши фазилати ҳақида.

9-боб. Аллоҳ таоло йўлида мусибатланган кишилар хусусида.

10-боб. Аллоҳ йўлида жароҳатланганлар ҳақида.

11-боб. Аллоҳ таолонинг «Айтинг: «Сизлар биз учун икки хайрли ишдан бири (бўлиши)ни кутмоқдасиз» («Тавба» сураси, 52-оят) деган каломи ҳақида.

12-боб. Аллоҳ таолонинг «Мўминлар орасида Аллоҳга берган аҳдига содиқ кишилар бордир. Бас, улардан ўз назрига вафо қилгани (шаҳид бўлгани) ва улардан (шаҳид бўлишни) кутаётгани бордир. Улар (аҳду паймонларини) ўзгартирганлари йўқ» («Аҳзоб» сураси, 23-оят) деган сўзи ҳақида.

13-боб. Жангдан олдинги амали солиҳ (яъни жангдан олдин мусулмон бўлиш) ҳақида.

14-боб. Дайди ўқ келиб ҳалок қилган киши ҳақида.

15-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи юксак (улуғвор) бўлиши учун жанг қилган киши ҳақида.

16-боб. Аллоҳ таоло йўлида оёқлари чанг бўлган киши ҳақида.

17-боб. Аллоҳ йўлидаги кишилар устидаги чангни қоқиб ташлаш ҳақида.

18-боб. Урушдан сўнг ғусл қилиш ҳамда Аллоҳ таоло йўлида бошга қўнган чанг ҳақида.

19-боб. Аллоҳ таолонинг қуйидаги каломи фазилати ҳақида: «Аллоҳ йўлида ўлдирилганларни асло ўликлар деб ҳисобламнг! Аслида, (улар) тирикдир – Парвардигорлари ҳузuriда (жаннат неъматларидан) ризқланиб турурлар. (Мазкур қатл этилган шаҳидлар) Аллоҳ ўз фазли билан ато этган нарса (неъматлар)дан хушнуд, ортларида (тирик) қолиб, ҳали уларга қўшилмаган (ғо-

зийлар)га (қиёматда) хавф ва ташвиш бўлмаслиги ҳақида башорат берган ҳолларида (яшайдилар). (Яна бир) башоратлари Аллоҳ берадиган неъмат, фазл ва мўминларнинг мукофотини Аллоҳ зое қилмаслиги ҳақидадир» («Оли Имрон» сураси, 169 – 171-оятлар).

20-боб. Фаришталарнинг шаҳид устига соя солиб туришлари ҳақида.

21-боб. Мужоҳиднинг бу дунёга қайтишни орзу қилиши ҳақида.

22-боб. Жаннат порлоқ қиличлар остидадир!

23-боб. Жиҳод учун фарзанд талабида бўлган киши ҳақида.

24-боб. Урушдаги шижоат ва қўрқоқлик ҳақида.

25-боб. «Қўрқоқликдан асрагин!» – деб Аллоҳ таолога илтижо қилиш ҳақида.

26-боб. Урушда кўрганларини гапириб берган киши хусусида.

27-боб. Сафарбарликнинг вожиблиги ҳамда жиҳоднинг вожиб бўлган миқдори ва нияти ҳақида.

28-боб. Кофир ҳолида бир мусулмонни ўлдириб, сўнг мусулмон бўлиб, динда тўғри турган ва ўзи ҳам ўлдирилган киши ҳақида.

29-боб. Ғазот қилишни рўза тутмоқдан афзал кўрган киши ҳақида.

30-боб. Аллоҳ таоло йўлидаги жангда ўлдирилишдан бўлак шаҳидлик еттидадир.

31-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ моллари ва жонлари билан жиҳод қилувчиларни (уйида) ўтирувчилардан (кўра) ортиқ даражали қилди. Ҳаммасига ҳам Аллоҳ чиройли (савоб) ваъда қилди. Аллоҳ улкан мукофот (тақсими)да ўтирувчилардан кўра мужоҳидларни буюк ажр билан афзал этди. Ундан (Аллоҳдан берилмиш) даражалар, мағфират ва раҳмат (ҳам шулар жумласидандир).

Аллоҳ кечирувчи ва раҳмлидир» («Нисо» сураси, 95 – 96-оятлар) деган каломи ҳақида.

32-боб. Жанг вақтида сабр қилиш ҳақида.

33-боб. Жангга ундаш хусусида.

34-боб. Хандақ қазиш ҳақида.

35-боб. Узрли сабаб билан ғазотдан қолган киши ҳақида.

36-боб. Аллоҳ йўлида рўза тутишнинг фазилати ҳақида.

37-боб. Аллоҳ йўлида инфоқ қилишнинг фазилати ҳақида.

38-боб. Бир ғозийни қурол-аслаҳа билан жиҳозлаш ҳамда унга яхшилик билан ўринбосарлик қилишнинг фазилати.

39-боб. Жангда мумиё ишлатиш ҳақида.

40-боб. **Талийъа** фазилати ҳақида.

41-боб. Бир кишининг ёлғиз ўзи **тамийъа** (илғор қисм) ўрнида юбориладими?

42-боб. Икки киши бўлиб сафар қилиш ҳақида.

43-боб. Отнинг ёллариға то Қиёматгача яхшилик боғлаб қўйилгандир.

44-боб. Жиҳод, хоҳ одил ва хоҳ золим амир етакчилигида бўлсин, Қиёматгача давом эттирилаверади, чунки Набий (с.а.в.): «Отнинг ёллариға то Қиёмат ажр боғлаб қўйилгандир», – деб марҳамат қилгандирлар!

45-боб. Аллоҳ йўлида от сақлаётган киши ҳақида. Аллоҳ таолонинг «Улар учун имконингиз борича (ҳарбий) куч ва отлиқ бўлинмаларни тайёрлаб қўйингиз!» («Анфол» сураси, 60-оят) каломи ҳақида.

46-боб. От ва эшакнинг исми ҳақида.

47-боб. Отдан шумланиш ҳақида.

48-боб. От уч тоифа учундир.

49-боб. Ғазотда бировнинг уловиға қамчи урган киши ҳақида.

- 50-боб.** Йўрға улов ва бия миннш ҳақида.
- 51-боб.** Отнинг (ўлжадаги) улуши ҳақида.
- 52-боб.** Уруш (жанг) чоғида ўзганинг уловини (жоло-видан ушлаб) етаклаган киши ҳақида.
- 53-боб.** Улов узангиси ҳақида.
- 54-боб.** Эгарланмаган от миннш хусусида.
- 55-боб.** Йўрға от ҳақида.
- 56-боб.** От пойгаси ҳақида.
- 57-боб.** Отларни мусобақа учун югуртириб чиниқти-риш ҳақида.
- 58-боб.** Югуриб чиниққан отлар учун мусобақа мар-раси ҳақида.
- 59-боб.** Набий (с.а.в.)нинг туялари ҳақида.
- 60-боб.** Эшакка миниб ғазот қилиш ҳақида.
- 61-боб.** Набий (с.а.в.)нинг оқ хачирлари ҳақида.
- 62-боб.** Аёлларнинг жиҳод қилиши ҳақида.
- 63-боб.** Аёлнинг денгиздаги ғазоти ҳақида.
- 64-боб.** Кишининг ўз хотинларидан биринигина ға-зотга олиб бориши ҳақида.
- 65-боб.** Аёллар ғазоти ва уларнинг эркаклар билан бирга жангда иштирок этишлари ҳақида.
- 66-боб.** Ғазот чоғида аёлларнинг одамларга мешлар-да сув ташиб туриши ҳақида.
- 67-боб.** Аёлларнинг ғазотда жароҳатланганларни да-волаши ҳақида.
- 68-боб.** Аёлларнинг уловларга ортилган ярадор у-ўликларни жанг майдонидан уйларига қайтариб олиб боришлари ҳақида.
- 69-боб.** Камон ўқини бадандан суғуриб олиш ҳақида.
- 70-боб.** Ғазот чоғида Аллоҳ таоло йўлида қўриқчи-лик (посбонлик) қилиш ҳақида.
- 71-боб.** Ғазотда хизмат қилишнинг фазилати ҳақи-да.

72-боб. Сафарда ҳамроҳининг юкини уловига ортиб олган кишининг фазилати ҳақида.

73-боб. Аллоҳ таоло йўлида бир кун (жиҳодга) тайёр туришнинг фазилати ҳақида.

74-боб. Дастёр бола билан ғазотга чиққан киши ҳақида.

75-боб. Денгизда кемага миниш ҳақида.

76-боб. Уруш чоғида заифлар ва солиҳларга ёрдам берган киши ҳақида.

77-боб. «Фалончи шаҳид» демаслик ҳақида.

78-боб. Отишга ундаш ҳақида.

79-боб. Найза ёхуд шу каби қуроллар билан ўйинлар ўтказиш ҳақида.

80-боб. Қалқон ва ўз дўстининг қалқони билан ҳимояланган киши ҳақида.

81-боб. Чарм қалқон ҳақида.

82-боб. Қилич тасмаси ва бўйинга қилич осиб юриш ҳақида.

83-боб. Қиличлар безаги ҳақида.

84-боб. Сафарда қайлула қилишдан олдин қиличини дарахт (шохи)га илиб қўйган киши ҳақида.

85-боб. Дубулға кийиш ҳақида.

86-боб. Вафот этаётганида қуролини синдириб ташлашни лозим топмаган киши ҳақида.

87-боб. Қайлула қилиш ва дарахтлар соясида дам олиш вақтида одамларнинг имомнинг ёнидан тарқаб кетишлари ҳақида.

88-боб. Найзалар ҳақида айтилган сўзлар.

89-боб. Набий (с.а.в.)нинг совутлари ва урушда жанг либоси кийиш ҳақида.

90-боб. Сафар ва урушда жубба кийиш ҳақида.

91-боб. Урушда ипак кийим кийиш ҳақида.

92-боб. Пичоқ ҳақида айтилган сўз.

93-боб. Рум жанги хусусида.

94-боб. Яхудийларга қарши жанг хусусида.

95-боб. Туркка қарши жанг хусусида.

96-боб. Жун пойабзал киевчиларга қарши жанг ҳақида.

97-боб. Мағлубият вақтида асқобларини сафлаган ва уловидан тушиб, Аллоҳ таолодан зафар тилаган киши ҳақида.

98-боб. «Мушрикларга мағлубият ва зилзила тилаш билан дуойи бад қилиш» хусусида.

99-боб. Мусулмон китоб аҳлини тўғри йўлга (Исломга) чорлайдими ёхуд уларга Китобни (Қуръонни) ўргатадими?

100-боб. Мушрикларни Исломга мойил қилиш учун уларга ҳидоят тилаб дуо қилиш ҳақида.

101-боб. Яхудий ва насроний (подшоҳ)ни (Исломга) даъват қилиш ҳамда улар билан нима нарсга устида уруш қилиниши ҳақида. У зот (с.а.в.)нинг Ҳусрав ва Қайсарга мактуб ёзганлари ҳамда жангдан бурун (Исломга) даъват қилиш хусусида.

102-боб. Набий (с.а.в.)нинг Ислом билан пайғамбарликка (шаҳодат келтирмоққа) ҳамда Аллоҳ таолони қўйиб, бир-бирларини тангри қилиб олмасликка даъват қилганлари ҳақида.

103-боб. (Ҳарбий ҳийла учун) аслида, бир қавмга қарши ғазот қилмоқчи бўлиб, иккинчи бир қавмга қарши ғазот қилмоқчи эканлигини айтган киши ҳақида ҳамда пайшанба куни ғазотга чиқишни хуш кўрган киши хусусида.

104-боб. Пешиндан кейин (ҳаж ёки жиҳодга) чиқиш ҳақида.

105-боб. Ой охирида ҳажга чиқиш ҳақида.

106-боб. Рамазон ойида ғазотга чиқиш ҳақида.

107-боб. Йўлга чиқишдан олдин хайрлашиш ҳақида.

108-боб. Имомга қулоқ солиб, итоат қилиш ҳақида.

109-боб. Имомнинг орқасидан (яъни уни ҳимоя қилиб) жанг қилинади ҳамда у билан душмандан сақланилади.

110-боб. Урушда жанг майдонидан қочмасликка байъат қилиш ҳақида.

111-боб. Имомнинг одамларга қудратлари етадиган юмушларни юклаши лозимлиги ҳақида.

112-боб. Набий (с.а.в.) агар куннинг бошида жанг қилмасалар, жангни Қуёш оғгунга қадар кечиктирар эдилар.

113-боб. Кишининг имомдан изн сўраши ҳақида.

114-боб. Янги уйланган куёв бўла туриб ғазотга борган киши ҳақида.

115-боб. Аёлига қўшилгач ғазот қилишни афзал кўрган киши ҳақида.

116-боб. Саросима пайтида имомнинг барчадан илгари бориши ҳақида.

117-боб. Саросима пайтида шошилиш ва от чоптириш ҳақида.

118-боб. Саросима вақтида ёлғиз ҳолда чиқиш ҳақида.

119-боб. Кишининг Аллоҳ таоло йўлида ўз мол-мулкидан камбағал мужоҳидларга инъомлар қилиши ҳамда улови йўқ мужоҳидларни ўз отларига миндириб юбориши ҳақида.

120-боб. Ёлланган киши ҳақида.

121-боб. Набий (с.а.в.)нинг байроқлари ҳақида.

122-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Мен душманлардан бир ойлик масофа нарида бўлсам-да, қалбларига ғулғула солиниб, ёрдам берилдим», – деб айтганлари ҳақида.

123-боб. Ғазотга (сафар) озуқаси билан чиқиш ҳақида.

124-боб. Сафар озуқасини гарданга ортиб олиш ҳақида.

125-боб. Аёлни биродари ортига (туяга) мингаштирмоқ ҳақида.

126-боб. Ғазот ва ҳажда мингашиб олиш ҳақида.

127-боб. Эшакка мингашмоқ ҳақида.

128-боб. (Минишга ёрдам учун) узангини ёки шунга ўхшаш нарсани ушлаб турган киши ҳақида.

129-боб. Душман ерига Мусхафлар билан сафар қилиш ҳақида.

130-боб. Уруш вақтида такбир айтиш ҳақида.

131-боб. Такбир айтишда овозни кўтаришнинг мақруҳлиги ҳақида.

132-боб. Водийга тушганда тасбеҳ айтиш ҳақида.

133-боб. Тепаликка кўтарилганда такбир айтиш ҳақида.

134-боб. Мусофирга муқимлик вақтида қилаётган амалларига қанча савоб ёзилса, шунча савоб ёзилади.

135-боб. Киши якка ўзи тунда сайр қилиши ҳақида.

136-боб. Ватанга қайтаётганда тезроқ юриш ҳақида.

137-боб. Агар бир отга миндириб юборган бўлса-ю, сўнг ўша отнинг сотилаётганини кўрса нима қилади?

138-боб. Ота-онанинг изни билан жиҳод қилинади.

139-боб. Туялар бўйнидаги қўнғироқ ва шу кабилар ҳақида айтилган сўз.

140-боб. Бир кишининг исми (ғазотга боровчи) қўшин рўйхатига киритиб қўйилган бўлса-ю, кейин унинг хотини ҳаж қилгани йўлга чиқса, шу важдан унга ғазотдан қолишга рухсат бериладими?

141-боб. Айғоқчи (жосус) ҳақида.

142-боб. Асирга кийим кийдириш ҳақида.

143-боб. Қўлида бир киши мусулмон бўлган одамнинг фазилати ҳақида.

144-боб. Занжирбанд асирлар ҳақида.

145-боб. Икки Китоб (Таврот ва Инжил) аҳлига мансуб мусулмон бўлган кишининг фазилати ҳақида.

146-боб. Тунда мушрикларнинг манзилларига босиб боришда катталар билан бирга хотин ва болаларнинг ҳам ўлдирилиши ҳақида.

149-боб. Аллоҳнинг азоби билан азоб берилмайди!

150-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, (эй мўминлар!) Қачонки сизлар кофир бўлганлар билан тўқнашганингизда «бўйинларига урингиз!» («Мухаммад» сураси, 4-оят).

151-боб. Мусулмон асир кофирлардан қутулиш учун ўзини асир олганларни алдаб ўлдирилиши мумкинми?

152-боб. Агар мушрик мусулмонни ёндирса, у ҳам ёндириладими?

153-боб.

154-боб. Уй (бино)ларга ҳамда хурмозорларга ўт қўйиш ҳақида.

155-боб. Уйқудаги мушрикни ўлдириш ҳақида.

156-боб. Душман билан тўқнашишни орзу қилманглар!

157-боб. Уруш – ҳийладир!

158-боб. Урушда ёлғон ишлатиш ҳақида.

159-боб. Ҳарб (уруш) аҳлини яширинча ўлдириш ҳақида.

160-боб. Бузуқлиги (ёмонлиги) хавфли бўлган кимсага нисбатан ҳийла ишлатиш ва ундан эҳтиёт бўлишнинг жоизлиги ҳақида.

161-боб. Жангда ражаз (яъни жангу жадалларда жангчиларга шижоат берувчи шеърят туридан бири) айтиш ва хандақ қазиб асосида овозни кўтариш ҳақида.

162-боб. Отга мустаҳкам ўтира олмайдиган киши ҳақида.

163-боб. Жароҳатни қамишдан тўқилган бўйра кули билан даволаш ҳамда аёл кишининг ўз отаси юзидаги қонни юшиб ташлаши ва қалқонда сув ташиш ҳақида.

164-боб. Урушда ўзаро низо ва ихтилоф қилишнинг макруҳлиги ҳамда ўз имомига осийлик қилишнинг жазоси ҳақида.

165-боб. Тунда одамлар душмандан хавотир олиб кўркувга тушиш ҳолати ҳақида.

166-боб. Душманни кўргач одамлар эшитадиган даражада баланд овоз билан: «Ё сабоҳаҳ!» – деб ёрдамга чақирган киши ҳақида.

167-боб. «Ол уни, ваҳолонки, мен фалончининг ўғлидирман», – деб айтган киши ҳақида.

168-боб. Душман (мусулмон) киши ҳукмига рози бўлиши ҳақида.

169-боб. Асирнинг қўл-оёғи боғланган ҳолда ўлдирилиши ҳамда маҳбуснинг қатли ҳақида.

170-боб. Киши ўзини асирликка топширса бўлади-ми? Ўзини асирликка топширмаган ҳамда ўлими олди-дан икки ракъат намоз ўқиган киши хусусида.

171-боб. Мусулмон асирни душманлар қўлидан озод қилишнинг лозимлиги ҳақида.

172-боб. Мушрик асирларни озод қилиш учун олин-надиган товон ҳақида.

173-боб. Душманлар (жосуси) Ислом диёрига омонатсиз киришининг (ҳукми) ҳақида.

174-боб. Зиммийларни (ҳимоя қилиш) учун жанг қилиниши ҳамда уларнинг қул қилинмаслиги ҳақида.

175-боб. Элчиларни сийлаш хусусида.

176-боб. Зиммийларга ёрдам, шафқат қилинадими? Улар билан қандай муомала қилиниши ҳақида.

177-боб. Элчилар учун ясаниш ҳақида.

178-боб. Гўдакка (яъни балоғатга етмаганга) Ислом қандай тушунтирилади?

179-боб. Набий (с.а.в.)нинг яҳудийларга: «Мусулмон бўлинглар, соғ-саломат бўласизлар!» – деб айтганлари ҳақида.

180-боб. Кофирлар диёрида киши мусулмон бўлса ва у ерда унинг мол-дунёси ҳамда ерлари бор бўлса, у мусулмонлар диёрига бориб, улар билан ғазот қилиб, ўз диёрига фотиҳ бўлиб кирса, ўша нарсалар уники бўлиши ҳақида.

181-боб. Имом (яъни раҳбарнинг) мусулмон одамларни рўйхатга олиши хусусида.

182-боб. Аллоҳ таоло фожир киши орқали ҳам Ислом динига қувват беради.

183-боб. Жангда душмандан қўрқиб турилган пайтда раҳбарнинг буйруғисиз ҳам ўзини амир қилиб олиш ҳақида.

184-боб. Мадад жўнатиш орқали ёрдам бериш ҳақидаги боб.

185-боб. Душманни мағлуб қилгач уларнинг майдо-нида уч кеча турган киши ҳақида.

186-боб. Ўлжани ғазот ва сафарнинг ўзидаёқ тақсимлаган киши ҳақида.

187-боб. Агар мушриклар бир мусулмоннинг молини ўлжа олган бўлса-ю, кейин ўша мусулмон уни топиб олса...

188-боб. Форсча ёки арабча бўлмаган тилда сўзлаган киши ва Аллоҳ таолонинг «Унинг белгиларидан (яна бири) – осмонлар ва Ерни яратиши ва сизларнинг тилларингиз ва рангларингизнинг хилма-хиллигидир!» («Рум» сураси, 22-оят) ҳамда «Биз ҳар бир пайғамбарни (ҳукмларимизни) баён қилиб бериши учун ўз қавмининг тили билан (сўзлайдиган қилиб) юбордик» («Иброҳим» сураси, 4-оят) деган сўзлари ҳақида.

189-боб. Хиёнат ҳақида.

190-боб. Кичик хиёнат ҳақида.

191-боб. Ўлжа олинган туя ва қўйларни ўзбошимчалик билан сўйишнинг макруҳлиги ҳақида.

192-боб. Ғалабалари хусусида хушхабар юбориш ҳақида.

193-боб. Хушхабар келтирган кишига тортиқ қилинадиган нарса хусусида.

194-боб. Макка фатҳидан сўнг ҳижрат йўқдир!

195-боб. Агар киши Аллоҳ таолога осийлик қилган зиммия ва мўмина аёлларнинг сочларини титкилаб кўришга ҳамда уларни ечинтиришга мажбур бўлса...

196-боб. Ғозийларни кутиб олиш хусусида.

197-боб. Киши ғазотдан қайтганда нималар дейди?

198-боб. Сафардан қайтганда ўқиладиган намоз хусусида.

199-боб. Кўзланган манзилга етиб келинганда таом тайёрлаш ҳақида.

Хумс китоби

1-боб. Хумснинг фарз эканлиги ҳақида.

2-боб. Хумсни адо қилиш диндан эканлиги ҳақида.

3-боб. Набий (с.а.в.) аёлларининг у зот вафотларидан кейинги нафақаси ҳақида.

4-боб. Набий (с.а.в.)ни аёлларининг уйлари ва уларнинг (ҳар бирларига) алоҳида уй ажратиб берилгани хусусида.

5-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг совут, асо, қилич, қадаҳ ва муҳр кўзли узуклари ҳақида; у зотдан кейин маросхўрларига тақсимлаб бериши зикр қилинмаган нарсалардан саҳобаларнинг фойдаланиб юрганлари хусусида; Жаноб Расулulloҳ вафот этганларидан кейин у зотнинг саҳобалари ва бошқаларнинг у зотнинг соч ва мўйлари, пойабзаллари, тутган идишлари каби нарсаларини табаррук қилиб сақлаб қўйганлари тўғрисида.

6-боб. Хумс Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг ҳузурларига турли қабилалардан келиб-кешиб турадиган элчиларни меҳмон қилиш, вақти-вақти билан мискинлар ҳолидан хабар олиш ҳамда супа аҳли ва бева-бечораларга хайру эҳсон қилиб туриш учун сарф қилинган. Бунга далил шуки, Фотима (р.а.) ёрғучоқ қўлларини қавартириб юбораётганидан шикоят қилиб ўзларига дастёр сўраганларида у мухтарамани Аллоҳ таолонинг паноҳига топширганлар.

7-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Агар Аллоҳга ва ажрим куни – икки қўшин тўқнашган куни бандамиз (Муҳаммад)га нозил қилган нарсамиз (оятлар, фаришталар, ғалаба)га имон келтирган бўлсангиз, билиб қўйингизки, ўлжа қилиб олган нарсаларингизнинг бешдан бири Аллоҳга, Расулга, қариндош(лари), етимлар, мискинлар ва мусофирларга (тегишли)дир» («Анфол» сураси, 41-оят).

8-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Ўлжалар сизларга ҳалол қилинди», – деб айтганлари ҳақида.

9-боб. Ўлжа учун жанг қилган кишининг савоби Аллоҳ таоло йўлида жанг қилган кишига нисбатан камаядими?

10-боб. Имомнинг ўзига қилинган нарсаларни тақсим қилиши ва тақсимлаш чоғида ҳузурида бўлмаганларга ёки ғолибларга (ҳам ўша нарсалардан) олиб қолиб, яшириб қўйиши ҳақида.

11-боб. Набий (с.а.в.) Қурайза ва Назир хурмоларини қандай тақсим қилдилар ва у хурмолардан қанчасини ўзгалар берган хурмолар бадалига топширдилар?!

12-боб. Набий (с.а.в.) ҳамда ҳукмдорлар билан бирга ғазот қилувчи кишилар мол-мулкларининг, хоҳ у тириклигида, хоҳ ўлгандан (сўнг) бўлсин, барака касб этиши ҳақида.

13-боб. Агар ўз эгасини бирор юмуш билан бир ерга жўнатса ёки унга ўз уйида қолишни буюрса, ўлжалардан унга ҳам улуш ажратадими?

14-боб. Хумснинг мусулмонлар эҳтиёжлари учун тасарруф қилинганига яна бир далил шуки, Ҳавозин қабиласи вакиллари Жаноб Расулуллоҳдан ўзларининг ўлжа олинган моллари ва асир олинган одамларини (Пайғамбар (с.а.в.)ни гўдаклик чоғларида эмизганликлари ҳурматидан) қайтариб беришларини сўрашганда у зот хумс хусусида мусулмонлардан розилик сўрадилар; Жаноб Расулуллоҳ одамлар файъ ва ўлжадан беришга ваъда қилганларида хумсдан берардилар; Жаноб Расулуллоҳ ансорларга ва Жобир ибн Абдуллоҳга (Хайбар хурмосидан) улуш берганлар.

15-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг хумс олмай, асирларга мурувват қилганлари ҳақида.

16-боб. Хумснинг имомнинг тасарруфида эканлигига яна бир далил шуки, у баъзи қариндошларига (хумсдан инъом) бериб, баъзиларига бермайди; Набий (с.а.в.) Бани Мутталиб ва Бани Ҳошимга Хайбар хумсидан бердилар.

17-боб. Аслобдан (яъни ғазотда ўлдирилган кофирнинг қурол-аслаҳа, кийим ва бошқа нарсаларидан) хум олмаган киши, ким бир кофирни ўлдирса, унинг аслоби хумс олинмай, ўша ўлдирган кишига берилади, имомнинг шу хусусдаги ҳукми (Изоҳ: Ҳанафий мазҳабида «аслоб» ҳам ўлжалар ҳукмида бўлиб, ундан, агар имом мустасно қилмаса, хумс олинади).

18-боб. Набий (с.а.в.)нинг Исломга дўст бўлсинлар деб Қурайш ва бошқаларга хумс ва шу кабилардан туҳфалар бериб турганлари ҳақида.

19-боб. Уруш бўлаётган ерларда қўлга киритилган егуликлар ҳақида.

Жизя ҳамда сулҳ тузиш хусусидаги китоб

1-боб. Жизя ҳамда зимма ва ҳарб аҳли билан сулҳ тузиш ҳақида.

2-боб. Агар имом бирор қишлоқ раиси билан сулҳ тузса, бу сулҳ ўша қишлоқнинг қолган аҳолиси учун ҳам сулҳ бўладими? Унинг фуқаролари ҳам бу сулҳга дахлдор бўладими?

3-боб. Жаноб Расулulloҳнинг жизя тўлаб туриш шарти билан жону молларини омон сақлашни ўз зиммаларига олган ғайридин аҳоли хусусидаги васиятлари.

4-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг Баҳрайн ерларидан улуш бўлиб берганлари ва Баҳрайдан келтириладиган мол ва жизядан инъом қилишни ваъда қилганлари ҳақида. Ўлжалар (бу ўлжадан мақсад файъдир) ва жизя кимларга тақсим қилинади?

5-боб. Айбсиз зиммийни ўлдирган кишининг гуноҳи (жазоси) ҳақида.

6-боб. Яҳудийларни Арабистон яриморолидан бадарға қилиш хусусида.

7-боб. Агар мушриклар мусулмонларга хиёнаткорлик қилса, улар кечириладими?

8-боб. Аҳдга вафо қилмаганларни дуойи бад қилиш жоизлиги ҳақида.

9-боб. Мусулмон аёлларнинг Ислонни қабул қилмай мушриклигича қолган собиқ эрларига омонлик бериб, уларни ўз ҳимояларига олишлари ҳақида.

10-боб. Барча мусулмонларнинг зиммалари (яъни ўзларига қарашли ғайридинларга омонлик беришлари) ва ҳомийликлари (яъни ғайридинларни ўз ҳимоясига олишликлари) бир хилдир (Яъни ўша берилган

омонлик ва ҳимояга барча мусулмонлар бирдек амал қилмоқлари лозим). Ҳимоя ва омонликка олишга мусулмонларнинг энг обрўсизроғи ҳам ҳаракат қилишга ҳақлидир.

11-боб. Агар мушриклар: «Куфр динимиздан қайтиб, мусулмон бўлдик», – деб айтмоқчи бўлиб қўрққанларидан ва шошиб қолганларидан: «Диндан қайтдик», – деб юборсалар...

12-боб. Шароит тақозо қилганда мол ёхуд ундан ўзга бадалига мушриклар билан мусулмонлар ўртасидаги мавжуд сулҳ ва битимни сақлаб қолиш ҳамда аҳдга вафо қилмаган кишининг гуноҳи ҳақида.

13-боб. Аҳдга вафо қилишнинг фазилати ҳақида.

14-боб. Агар зиммий (мусулмонни) сеҳрласа, кечириладими?

15-боб. Бўлажак хиёнатдан огоҳ этилгани ҳақида.

16-боб. Аҳд аҳлига (яъни зиммийларга) аҳд қай тариқа рад этилади?

17-боб. Аҳд қилиб, сўнг аҳдига хиёнат қилган кишининг гуноҳи ҳақида.

18-боб. Уч кунга ёки муайян бир вақтга сулҳ тузиш ҳақида.

19-боб. Муҳлати тайин қилинмаган келишув ва Жаноб Расулуллоҳнинг: «Аллоҳ таоло сизлар ҳақингизда нима деб қарор қилган бўлса, биз ҳам шундай деб қарор қиламиз!» – деб айтганлари хусусида.

20-боб. Мушрикларнинг ўлаксаларини хорлаб қудуққа ташлаб юборишгани ва ўлаксалар учун тирик асирлар каби фидя пули олинмаслиги ҳақида.

21-боб. Хиёнаткорнинг гуноҳи (жазоси) яхши инсон учун ҳам, ёмон инсон учун ҳам бўлиши ҳақида.

Мавжудотлар яратилишининг бошланиши ҳақида китоб

1-боб. Аллоҳ таолонинг «У илк бор Ўзи яратиб, сўнг-ра (Қиёмат куни) Ўзи яна қайта яратадиган зотдир. У зотга (бу) осонроқдир!...» («Рум» сураси, 27-оят) деган каломи ҳақида.

2-боб. Етти Ер (ёки етти қават Ер) ҳақидаги ҳадислар ва Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ етти осмонни ва Ердан ҳам ўшанча миқдорни (етти қаватни) яратган зотдир. (Аллоҳнинг) амри (фармони) уларнинг (осмон ва Ер) ўрта-сида нозил бўлиб турар. Токи сизлар Аллоҳнинг барча нарсага қодир эканини ва Аллоҳ барча нарсани (Ўз) билими билан ихота қилиб олганини билишларингиз учун (У шундай қилди)» («Талоқ сураси», 12-оят) деган каломи ҳақида.

3-боб. Юлдузлар ҳақида.

4-боб. Аниқ ўлчов билан юриб турувчи Қуёш ва Ойнинг сифати ҳақида.

5-боб. Аллоҳ таолонинг «У ўз раҳматининг даракчиси сифатида шамолларни юборувчи зот бўлиб, ...» («Аъроф» сураси, 57-оят) деган каломи хусусида.

6-боб. Фаришталар зикри (уларга Аллоҳ таолонинг салавати бўлсин!).

7-боб. Сизлардан бирингиз ва осмондаги фаришталар «омин» десалар-у, бирининг «омин»и иккинчисининг «омин»ига мувофиқ келиб қолса, ўша «омин» айтувчи кишининг ўтган гуноҳлари мағфират қилинади.

8-боб. Жаннат тавсифи ва унинг махлуқ эканлиги ҳақида ривоят қилинган ҳадислар.

9-боб. Жаннат эшиклари (дарвозалари) тавсифи ҳақида.

10-боб. Жаҳаннам сифати ва унинг махлуқ эканлиги ҳақида.

11-боб. Иблис ва унинг лашкарлари сифати ҳақида.

12-боб. Жинлар ҳамда уларнинг сабаби ва жазоси хусусида.

13-боб. Аллоҳ таолонинг «(Эй Муҳаммад!) Эсланг, ҳу-
зурингизга бир гуруҳ жинларни Қуръон тингласинлар деб
юборган эдик. Бас, қачонки улар ҳозир бўлингач, (бир-
бирларига): «Жим бўлингиз!» – дедилар. Бас, қачонки (ти-
ловат) тугатилгач, улар ўз қавмлари олдига огоҳлантирув-
чи бўлган ҳолларида қайтиб кетдилар. Улар дедилар: «Эй
қавмимиз! Дарҳақиқат, биз Мусодан кейин нозил қилин-
ган, ўзидан олдинги (илоҳий китоб)ларни тасдиқ қилувчи
ҳақ (дин)га ва тўғри йўлга ҳидоят қиладиган бир китобни
(Қуръонни) тингладик. Эй қавмимиз! Аллоҳнинг даъват-
чиси (Муҳаммад)ни қабул қилингиз ва унга имон келти-
рингиз! (Шунда Аллоҳ) гуноҳларингизни мағфират қилур
ва сизларга аламли азобдан паноҳ берур. Ким Аллоҳнинг
даъватчисини қабул қилмаса, бас, у ер юзида қочиб қуту-
лувчи эмасдир ва унинг учун (Аллоҳдан) ўзга «дўстлар»
ҳам йўқдир. Ана ўшалар аниқ залолатдадирлар» («Аҳкоф»
сураси, 29 – 32-оятлар) деган каломи ҳақида.

14-боб. Аллоҳ таолонинг «... турли жонзотларни
унда (ерда) тарқатиб қўйишида, шамолларни (турли
томонга) йўналтиришида ва осмон билан Ер орасидаги
бўйинсундирилган булутда ақлни ишлатадиган киши-
лар учун аломатлар (Аллоҳнинг вужуди ва қудратига
далиллар) бордир» («Бақара» сураси, 164-оят) деган ка-
ломи ҳақида.

15-боб. Мусулмоннинг энг яхши моли унинг орти-
дан эргашиб тоғлар тепасига чиқиб кетиладиган қўйла-
ри эканлиги ҳақида.

16-боб. Жониворлардан беш фосиғи (зараркунанда-
си) ҳарамда (ов қилиниши, ҳатто ҳашаротлар ҳам ўлди-
рилиши ман қилинган ўринларда ҳам) ўлдирилаверади.

17-боб. Қачонки бирортангизнинг ичимлигингизга пашша тушиб қолса, уни бутунлай ботириб, сўнг олиб ташланг, чунки унинг бир қанотида дард, иккинчисида даво бор.

Пайғамбарлар (с.а.в.) ҳақидаги ҳадислар китоби

1-боб. Одам (а.с.) ва у зотнинг зурриётларининг яра-тилиши ҳақида.

2-боб. Рухлар худди бир жойга йиғилган турли-туман аскарлар кабиدير.

3-боб. Аллоҳ таолонинг «Дарҳақиқат, Нуҳни ўз қавмига (пайғамбар қилиб) юбордик» («Худ» сураси, 25-оят) деган каломи ҳақида.

4-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Илёс ҳам, албатта, пайғамбарлардандир. Қайсики у ўз қавмига деган эди: (Аллоҳдан) қўрқмайсизми?! Сизлар яратувчиларнинг яхшисини (Аллоҳни) қўйиб, Баъл (номли бут)га сиғиняпсизми? Сизларнинг ҳам Роббингиз ва аввалги отабобларингизнинг ҳам Роббини қўйиб-а?! Бас, (Илёсни) ёлғончига чиқардилар. Бас, албатта, улар (дўзахга) ҳозир қилинувчидирлар, илло, Аллоҳнинг (диллари куфрдан пок) ихлосли бандаларигина (ҳозир бўлмаслар). Биз кейинги (авлод)лар орасида унинг (Илёснинг) ҳақида (гўзал мактовлар) қолдирдик» («Саффот» сураси, 123 – 129-оятлар).

5-боб. Идрис (а.с.) ва у кишининг Нуҳ (а.с.)нинг оталарига бобо эканликлари хусусида.

6-боб. Аллоҳ таолонинг «Од (қабиласи)га биродарлари Худни (пайғамбар этиб юбордик). У айтди: «Эй қавмим! Аллоҳга сиғинингиз!» («Худ» сураси, 50-оят) ва «Аҳқоф» сурасининг «(Эй Муҳаммад!) Од (қабила-

си)нинг биродарини (Худни) эсланг! Ўшанда у ўзининг қумтепалардаги қавмини...» деган 21-оятидан «Биз жиноятчи кишиларни мана шундай жазолаймиз» деган 25-оятигача ҳамда «Од (Худ пайғамбар қавми) эса даҳшатли, қутурган бўрон билан ҳалок қилиндилар» («Ҳоққа» сураси, 6-оят) деган каломлари ҳақида.

7-боб. Яъжуж ва Маъжуж қиссаси.

8-боб. Аллоҳ таолонинг: «Ваҳолонки, Аллоҳ Иброҳимни (ўзига) дўст тутгандир» («Нисо» сураси, 125-оят), «Албатта, Иброҳим Аллоҳга итоат қилувчи, ҳақ» («Нақл» сураси, 120-оят), «Албатта, Иброҳим оқкўнгил ва ҳалимдир» («Тавба» сураси, 114-оят) деган каломлари ҳақида.

9-боб. («Саффот» сураси, 34-оятдаги) «Язиффувн» сўзидан мақсад – тезроқ юришдир.

10-боб.

11-боб. Аллоҳ таолонинг «Яна уларга Иброҳимнинг меҳмон(лар)и ҳақида хабар беринг! Ўшанда улар унинг ҳузурига кириб: «Салом!» – дедилар. (Таомга қўл чўзишмагач) у: «Биз сизлардан кўркмоқдамиз (кимсизлар ўзи?)», – деди» («Ҳижр» сураси, 51 – 52-оятлар) каломи ҳақида.

12-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «(Эй Муҳаммад!) Китобда Исмоил (қиссасини) ёд этинг! Дарҳақиқат, у ваъдасида содиқ турувчи Набий ва Расул эди» («Марям» сураси, 54-оят).

13-боб. Исҳоқ ибн Иброҳим (а.с.) қиссаси.

14-боб. Аллоҳ таолонинг «(Эй Исроил авлоди!) Ёки Яъқубга ўлим келганда ўғилларига: «Мендан кейин нимага сиғинасиз?» – деганида улар: «Сенинг илоҳинг ва боболаринг – Иброҳим, Исмоил ва Исҳоқнинг илоҳи бўлмиш ягона Аллоҳга сиғинамиз ва бизлар фақат унинг ўзигагина бўйинсунувчилармиз», – деб жавоб

берганларида (уларга) гувоҳ бўлганмидингиз?» («Бақара» сураси, 133-оят) деган каломи ҳақида.

15-боб. Аллоҳ таолонинг «Лутни ҳам эсланг. Қайсики у қавмига айтган эди: «Сизлар кўриб (билиб) туриб фаҳш ишларни қиласизми? Сизлар хотинларингизни қўйиб, шахватни эркакларга келтирасизми?! Ҳа, сизлар жоҳил қавмдирсиз. (Лут) қавмининг жавоби эса фақат: «Лут аҳлини қишлоғингиздан (қувиб) чиқарингиз! Дарҳақиқат, улар жуда «пок»ланиб кетаётган кишилардир», – дейишлари бўлди. Сўнгра Биз (Лут)га ва унинг аҳлига нажот бердик. Илло, унинг хотини (нажот топмади, чунки) ҳалок бўлувчилардан эканини тақдир қилиб – белгилаб қўйган эдик. Уларнинг устига ёмғир (тош) ёғдирдик! Бас, огоҳлантирилувчилар, ёмғир нақадар ёмон бўлди!» («Намл» сураси, 54 – 85-оятлар) деган сўзи ҳақида.

16-боб. Аллоҳ таолонинг «Қачонки Лут оиласига элчиларимиз келгач, У (Лут) деди: «Сизлар нотаниш қавмсиз» («Ҳижр» сураси, 61 – 62-оятлар) деган каломи ҳақида.

17-боб. Аллоҳ таолонинг «Самуд қавмига биродарлари Солиҳни (пайғамбар этиб юбордик)» («Аъроф» сураси, 73-оят) деган каломи ҳақида.

18-боб. Аллоҳ таолонинг «(Эй Исроил авлоди!) Ёки Яъқубга ўлим келганда ўғилларига: «Мендан кейин нимага сифинасиз?» – деганида улар...» («Бақара» сураси, 133-оят) деган каломи ҳақида.

19-боб. Аллоҳ таолонинг «Ҳақиқатан, Юсуф ва (унинг) биродарлари (қиссаси)да сўровчилар учун аломатлар бордир» («Юсуф» сураси, 7-оят) деган каломи ҳақида.

20-боб. Аллоҳ таолонинг «Айюбнинг эса Роббига нидо қилиб: «(Эй Роббим!) Менга мусибат етди. Ўзинг

рахмлилларнинг раҳмлироғидирсан», – деб илтижо қилган пайтини (эсланг!)» («Анбиё» сураси, 83-оят) деган каломи ҳақида.

21-боб. Аллоҳ таолонинг: «(Эй Муҳаммад!) Китобда (Қуръонда) Мусо (қиссаси)ни ёд этинг! Дарҳақиқат, у танлаб олинган элчи – пайғамбар эди. Биз унга Тур (тоғи)нинг ўнг томонидан нидо қилдик ва уни муножот қилган ҳолида (ўзимизга) яқин этдик» («Марям сураси, 51 – 52-оятлар) деган каломи ҳақида.

22-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «(Эй Муҳаммад!) Сизга Мусо ҳақида хабар келдими? Эсланг, у (узоқдан) бир оловни кўриб, оиласига: «(Шу ерда) турунгиз! Мен бир оловни кўриб қолдим, шоядки, сизларга бирор чўғ олиб келсам ёки шу ўт (атрофи)да бирор йўл (кўрсатувчи) топсам!» – деди. Бас, олов (яқини)га келгач: «(Эй Мусо!) Мен сенинг Роббингдирман. Бас, оёқ кийиминг-ни ечгин. Чунки сен муқаддас Туво водийсидадирсан» («Тоҳо» сураси, 9 – 12-оятлар).

23 – 24-боб.ар. Аллоҳ таолонинг «(Эй Муҳаммад!) Сизга Мусо ҳақидаги хабар келдими?» («Тоҳо» сураси, 9-оят) ҳамда «Аллоҳ Мусо билан (бевосита) гаплашди» («Нисо» сураси, 164-оят) деган каломлари ҳақида.

25-боб. Аллоҳ таолонинг «Мусо билан ўттиз кеча ваъдалашдик. Сўнгра уни яна ўн (кеча) билан тўлдирдик. Шундай қилиб, Роббининг «қирқ кеча» дея белгиланган вақти камолига етди. Мусо (кета туриб) ўз биродари Ҳорунга: «Қавмимда (сен қолиб) менинг ўринбосарим бўлгин, (хатоларини) ислоҳ эт ва бузғунчилар йўлига эргашмагин!» – деди. Мусо Биз белгилаган вақтда (Тур тоғига) келгач, у билан Робби бевосита гаплашди. Мусо: «Роббим! (Ўзингни) менга кўрсатгин, Сенга бир назар қилай!» – деди. (Аллоҳ): «Мени кўра олмайсан. Лекин (ана у) тоққа (бир) боқ! Агар мен унга бир жилва қилга-

нимда (тоқат қилиб) ўз ўрнида тура олса, сен ҳам мени кўрасан», – деди. Робби тоққа тажаллий (кичик бир кўриниш) қилган эди, уни майдалаб ташлади. Мусо (бундан таъсирланиб) беҳуш ҳолда йиқилди. Хушига келгач деди: «Сенга тасбеҳ айтурман, Сенга тавба қилдим ва мен мўминларнинг биринчиси (пешвоси)дурман» («Аъроф» сураси, 142 – 143-оятлар) деган каломи ҳақида.

26-боб. Сел тўфони ҳақида.

27-боб. Хизр (а.с.)нинг Мусо (а.с.) билан суҳбатлари хусусида.

28-боб.

29-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «... ўз санамларига сиғинаётган бир қавм...» («Аъроф» сураси, 138-оят).

30-боб. Аллоҳ таолонинг «Эсланг, Мусо ўз қавмига: «Аллоҳ сизларни (бир) сигир сўйишга буюрди», – деганида...» («Бақара» сураси, 67-оят) каломи ҳақида.

31-боб. Мусо (а.с.)нинг вафотлари ва (вафотларидан) сўнг зикр қилинишлари ҳақида.

32-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ имон келтирган зотлар ҳақида Фиръавннинг хотинини мисол келтирди» деган каломидан «(Унинг амрига) итоат этувчилардан бўлди» деган каломигача («Таҳрим» сураси, 11 – 12-оятлар) келтирилган ояти ҳақида.

33-боб. Аллоҳ таолонинг «Албатта, Қорун Мусо қавмидан эди» («Қасос» сураси, 76-оят) деган каломи ҳақида.

34-боб. Аллоҳ таолонинг «Мадян (қавми)га биродари Шуайбни (элчи – пайғамбар этиб юбордик)» («Худ» сураси, 84-оят) деган каломи ҳақида.

35-боб. Аллоҳ таолонинг «**Соффат**» сурасидаги «Юнус ҳам, албатта, пайғамбарлардандир» деган 139-оятдан «Бас, улар (Юнусга) имон келтирдилар. Сўнгра Биз уларни (маълум) бир муддатгача (ажаллари

етгунча ҳаётдан) баҳраманд этдик» деган 148-оятигача каломи ҳақида.

36-боб. Аллоҳ таолонинг «Улардан денгиз бўйида жойлашган қишлоқ (аҳли) ҳақида сўранг! Қайсики шанбалик (байрами) ўтказган (ов қилмаган) кунларида балиқлари улар сари сув бетида оқиб келар» («Аъроф» сураси, 163-оят) деган каломи ҳақида.

37-боб. Аллоҳ таолонинг «... ва Довудга Забур (ки-тоби)ни бердик» («Исро» сураси, 55-оят) деган каломи ҳақида.

38-боб. Аллоҳ таолога энг маҳбуб намоз Довуд (а.с.)нинг намозларидир. Шунингдек, Аллоҳ таолога энг маҳбуб рўза ҳам Довуд (а.с.)нинг рўзаларидир.

39-боб. Аллоҳ таолонинг «...ва Бизнинг бандамиз бўлмиш (тоат-ибодатда) бақувват бўлган Довудни эсланг!..» деган «Сод» сурасининг 17-оятидан 20-оятигача келтирилган каломи ҳақида.

40-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Довудга Сулаймонни ато этдик. (Сулаймон) нақадар яхши бандадир! Дарҳақиқат, у (Аллоҳ йўлига) бутунлай қайтувчидир» («Сод» сураси, 30-оят).

41-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Биз Луқмонга ҳикмат ато этдик (ва унга дедик): «Аллоҳга шукр қилгин! Кимки шукр қилса фақат ўзи учун шукр қилур. Кимки ношукрлик қилса, бас, албатта, Аллоҳ беҳожат ва ҳамд эгасидир» деган оятдан «Одамларга (кибрланиб) юзингни буриштирмагин ва ерда керилиб юрмагин! Чунки Аллоҳ барча кибрли, мақтанчоқ кимсаларни сўймас» деган оятигача («Луқмон» сураси, 12 – 18-оятлар).

42-боб. «(Эй Муҳаммад!) Сиз уларга қишлоқ (аҳли)ни у жойга элчилар келган пайтини мисол келтиринг! Ўшанда Биз уларга (Исо орқали) иккита (элчи)ни юборганимизда (улар) иккисини ёлғончига чиқаришгач,

учинчи (элчи) билан қувватлантирдик. Бас, (учала элчи Антокия аҳлига): «Ҳақиқатан, биз сизларга (имонга даъват қилиш учун юборилган) элчилармиз», – дедилар» («Ёсин» сураси, 13 – 14-оятлар).

43-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Марям» сурасининг «(Эй Муҳаммад!) Бу Роббингиз ўз бандаси Закариёга қилган марҳаматининг зикри (қиссаси)дир» деган 2-оятидан «(Аллоҳ айтди): «Эй Закариё! Биз сенга бир фарзанд хушхабарини берурмиз; унинг исми Яхё бўлиб, илгари унга бирор (кимсани) ҳамном қилган эмасмиз» деган 7-оятигача.

44-боб. Аллоҳ таолонинг «(Эй Муҳаммад!) Ушбу Китобда (Қуръонда) Марямни ёд этинг! У ўз оиласидан четга – шарқ томонга кетди» («Марям» сураси, 16-оят) деган каломи ҳақида.

45-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Оли Имрон» сураси 42-ояти ҳақида.

46-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Эсланг, фаришта-лар: «Эй Марям, Аллоҳ сенга Ўзининг «калимаси» хушхабарини берадиким, унинг исми Исо Масих ибн Марям бўлиб, (у) дунёю охиратда обрўли ва (Аллоҳга) яқин кишилардандир» деган сўзидан «Қачон бирор ишни тақдир этса (истаса) фақатгина унга «Бўл!» деса, бас, у бўлаверади» деган сўзигача («Оли Имрон» сураси, 45 – 47-оятлар).

47-боб. Аллоҳ таолонинг «Эй аҳли китоблар! (Исони илоҳийлаштириб) динингизда ҳаддан ошиб кетмангиз! Аллоҳ (шаъни)га эса фақат ҳақ (гап)ни айтингиз! Албатта, Исо Масих ибн Марям фақат Аллоҳнинг пайғамбари ва Унинг Марямга туширган «калимаси» ҳамда Унинг томонидан (келмиш) руҳдир, холос. Бас, Аллоҳга ва Унинг пайғамбарларига имон келтирингиз! («Илоҳлар) учта!» демангиз! Қайтингиз – ўзларингизга яхши

бўлур! Албатта, Аллоҳ ягона Илоҳдир! У фарзандли бўлишдан покдир. Осмонлардагию Ердаги нарсалар Униқидир. Аллоҳ вакилликка кифоядир» («Нисо» сураси, 171-оят) деган каломи ҳақида.

48-боб. «(Эй Муҳаммад!) Ушбу Китобда (Қуръонда) Марямни ёд этинг! У ўз оиласидан четга – шарқ томонга кетди» деган оятдан «Шунда (хурмо дарахтининг) остидан (Жаброил) нидо қилди: «Ғамгин бўлма, Роббинг оёқ остингдан бир ариқ оқизиб қўйди» деган оятгача («Марям» сураси, 16 – 24-оятлар).

49-боб. Марям ўғли Исо (а.с.)нинг охирзамонда осмондан Ерга тушишлари ҳақида.

50-боб. Бани Исроил хусусида зикр қилинган ҳадислар.

51-боб. Бани Исроилдаги пес, кал ва кўр ҳақида ҳадис.

52-боб. «Балким, «Каҳф» (ғор) ва «Рақим» (битик) эгаларини Бизнинг мўъжизаларимизнинг энг ажойибидан деб ҳисобларсиз?» («Каҳф» сураси, 9-оят).

53-боб. Ғор хусусидаги ҳадис.

54-боб.

Маноқиб (мақтовга сазовор, фахрли хислат ва амаллар) китоби

1-боб.

2-боб. Қурайш қабиласининг маноқиб (фахрли ва мақтовга сазовор хислату амаллари) хусусида.

3-боб. Қуръон Қурайш тилида нозил бўлган.

4-боб. Яман (аҳли)нинг Исмоил (а.с.)га боғлиқлиги (қариндошлиги) ҳақида.

5-боб.

6-боб. Аслам, Ғифор, Музайна, Жуҳайна ва Ашжаъ қабилалари баёни.

7-боб. Қахтон ҳақида.

8-боб. Жоҳилият даври даъвосидан кейин қайтиш (жоҳилият даври одатларини тарк этиш) лозимлиги хусусида.

9-боб. Ҳузоъа қиссаси.

10-боб. Абу Зарр Ғифорий (р.а.)нинг Исломга киргани ҳақида қисса.

11-боб. Замзам қиссаси.

12-боб. Замзам қиссаси ва арабларнинг жоҳиллиги ҳақида.

13-боб. Насл-насабини Ислом ёки жоҳилият давридаги аجدодлари номи билан боғлаган зот ҳақида.

14-боб. Қавм синглизининг ўғли ҳам, қавм озод қилган кул ҳам шу қавмдандир.

15-боб. Ҳабашлар қиссаси ва Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Эй Бани Арфида!» – деб марҳамат қилганлари хусусида.

16-боб. Ўз насабининг (қариндошларининг) ҳақорат қилинмаслигини хушлаган зот ҳақида.

17-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг исмлари хусусидаги ҳадислар.

18-боб. Ҳотамун набийийин (с.а.в.) хусусларида.

19-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг вафотлари ҳақида.

20-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг кунялари (лақаблари) ҳақида.

21-боб.

22-боб. Пайғамбарлик муҳри ҳақида.

23-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг сифатлари хусусида.

24-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг кўзлари ухлар эди-ю, аммо қалблари ухламас эди.

25-боб. Исломдаги пайғамбарлик аломатлари.

26-боб. Аллоҳ таолонинг «Биз китоб берган ўша (золим кимса)лар уни (Муҳаммадни) худди ўз фарзанд-

ларини танигандек танийдилар ва улардан бир гуруҳи била туриб (китобларидаги) ҳақиқатни сир тутадилар» («Бақара» сураси, 146-оят) деган ояти ҳақида.

27-боб. Мушрикларнинг Расулуллоҳ (с.а.в.)дан мўъжиза кўрсатмоқларини талаб қилганлари ва у зотнинг Ойни икки бўлиб кўрсатганлари ҳақида.

28-боб.

Саҳобаларнинг фазилати китоби

1-боб. Набий (с.а.в.)нинг саҳобалари фазилатлари ҳақида.

2-боб. Муҳожирларнинг, хусусан, улардан Абу Бакр Абдуллоҳ ибн Абу Қуҳофа ат-Таймийнинг мақтовга сазовор хислатлари, амали солиҳлари ҳамда фазилатлари ҳақида.

3-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Абу Бакрнинг эшикларидан бўлак барча эшикларни ёпиб ташланглар!» – деб айтганлари ҳақида.

4-боб. Абу Бакрнинг Расулуллоҳ (с.а.в.) вафот этганларидан кейинги афзалликлари ҳақида.

5-боб. Расулуллоҳнинг: «Агар ўзимга дўст тутадиган бўлсам...» – деб айтганлари ҳақида.

6-боб. Умар ибн ал-Хаттоб (р.а.)нинг маноқиблари (мақтовга сазовор сифатлари ва солиҳ амаллари) хусусида.

7-боб. Усмон ибн Аффон (р.а.)нинг маноқиблари ҳақида.

8-боб. (Ҳазрат Умар ибн ал-Хаттобнинг вафотларидан кейинги) байъат ҳақидаги ҳамда Усмон ибн Аффонни (халифа қилиб сайлашга) келишгани хусусидаги қисса. Бу қиссада Умар (р.а.)га қилинган қотиллик ҳам баён қилинади.

9-боб. Али ибн Абу Толиб ал-Қурайший ал-Ҳошимий Абул-Ҳасан (р.а.)нинг маноқиблари ҳақида.

10-боб. Жаъфар ибн Абу Толиб ал-Ҳошимий (р.а.)нинг маноқиблари хусусида.

11-боб. Аббос ибн Абдулмутталиб (р.а.)нинг маноқиблари хусусида.

12-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг қариндошликлари шарофатлари ҳамда Расулulloҳ (с.а.в.)нинг қизлари Фотима (а.с.)нинг фазилатлари ҳақида.

13-боб. Зубайр ибн ал-Аввол (р.а.)нинг маноқиблари хусусида.

14-боб. Талҳа ибн Убайдуллоҳ хусусларидаги ҳадислар.

15-боб. Саъд ибн Абу Ваққос (Саъд ибн Молик) аз-Зухрийнинг маноқиблари ҳақида.

16-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг куёвлари, хусусан, улардан Абул Ос ибн ар-Рабиъ ҳақида.

17-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг озод қилган қуллари Зайд ибн Ҳорисанинг маноқиблари.

18-боб. Усома ибн Зайд (р.а.) ҳақларида.

19-боб. Абдуллоҳ ибн Умар ибн ал-Хаттоб (р.а.)нинг маноқиблари.

20-боб. Аммор ва Ҳузайфа (р.а.)нинг маноқиблари.

21-боб. Абу Убайда ибн ал-Жарроҳ (а.з.)нинг маноқиблари.

Боб. Мусъаб ибн Умайр зикри

22-боб. Ҳасан ва Ҳусайн (р.а.)нинг маноқиблари.

23-боб. Абу Бакр (р.а.)нинг озод қилган қуллари бўлмиш Билол ибн Абу Рабоҳнинг маноқиблари.

24-боб. Ибн Аббос (р.а.) ҳақларида.

25-боб. Холид ибн Валид (р.а.)нинг маноқиблари.

26-боб. Абу Ҳузайфанинг озод қилган қуллари бўлмиш Солим (р.а.)нинг маноқиблари.

- 27-боб.** Абдуллоҳ ибн Масъуд (р.а.)нинг маноқиблари.
28-боб. Муовия ибн Абу Суфён (р.а.) ҳақларида.
29-боб. Фотима (р.а.)нинг маноқиблари.
30-боб. Ойша (р.а.)нинг фазилатлари.

Ансорларнинг маноқиблари ҳақида китоб

- 1-боб.** Ансорларнинг маноқиблари.
2-боб. Абдуллоҳ ибн Зайд (р.а.) Расулуллоҳ (с.а.в.) дан «Агар ҳижрат бўлмаганида, ансорлардан бири бўлар эдим!» деган ривоятлари ҳақида.
3-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг муҳожирлар билан ансорларни ўзаро ака-ука тутинтириб қўйганлари хусусида.
4-боб. Ансорларни севишлик имоннинг комил эканлиги аломатидир.
5-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг ансорларга: «Сизлар мен учун одамларнинг энг сеvimлисидирсизлар», – деб марҳамат қилганлари ҳақида.
6-боб. Ансорларнинг издошлари хусусида.
7-боб. Ансорлар қабилаларининг фазилатлари ҳақида.
8-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг ансорларга: «Хавзи Кавсар бўйида мени учратгунингизга қадар сабр қилинглар!» – деб айтганлари ҳақида.
9-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Ё Парвадигоро, ансорлар ва муҳожирларни солиҳ бандаларингдан қилгин!» – деб дуо қилганлари ҳақида.
10-боб. Аллоҳ таолонинг «... ҳамда ўзларида эҳтиёж бўла туриб, (эҳсон қилишда бошқа муҳтожларни) ихтиёр қилурлар» («Ҳашр» сураси, 9-оят) деган ояти ҳақида.

11-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Уларнинг (яъни ан-сорларнинг) яхшиларига яхшилик қилиб, ёмонларини авф этинглар!» – деб айтганлари ҳақида.

12-боб. Саъд ибн Муоз (р.а.)нинг маноқиблари ҳақида.

13-боб. Усайд ибн Ҳузайр ва Аббод ибн Бишр (р.а.)нинг маноқиблари ҳақида.

14-боб. Муоз ибн Жабал (р.а.)нинг маноқиблари ҳақида.

15-боб. Саъд ибн Убода (р.а.)нинг маноқиблари ҳақида.

16-боб. Убай ибн Каъб (р.а.)нинг маноқиблари ҳақида.

17-боб. Зайд ибн Собит (р.а.)нинг маноқиблари ҳақида.

18-боб. Абу Талҳа (р.а.)нинг маноқиблари ҳақида.

19-боб. Абдуллоҳ ибн Салом (р.а.)нинг маноқиблари ҳақида.

20-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг Хадичага уйланишлари ва Хадича (р.а.)нинг фазилатлари ҳақида.

21-боб. Жарир ибн Абдуллоҳ (р.а.) ҳақларида.

22-боб. Ҳузайфа ибн ал-Ямон ал-Абасий (р.а.) ҳақларида.

23-боб. Ҳинди бинти Утба ибн Рабиъа (р.а.) ҳақларида.

24-боб. Зайд ибн Амр ибн Нуфайл хусусларидаги ҳадис.

25-боб. Каъбанинг (жоҳилият даврида, Расулуллоҳ (с.а.в.) пайғамбар қилиб юборилмасларидан илгари) таъмирланиши хусусида.

26-боб. Жоҳилият кунлари ҳақида.

27-боб. Жоҳилият давридаги қасам хусусида.

28-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.) (Муҳаммад ибн Абдуллоҳ

ибн Абдулмутталиб ибн Ҳошим ибн Абу Маноф ибн Қусай ибн Килоб ибн Мурра ибн Каъб ибн Луай ибн Ғолиб ибн Фихр ибн Молик ибн ан-Назр ибн Кинона ибн Хузайма ибн Мудрика ибн Илёс ибн Музар ибн Низор ибн Маъад ибн Аднон)га пайғамбарлик ваҳийининг келиши ҳақида.

29-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.) билан у зотнинг саҳобаларига Маккада мушриклар томонидан етказилган азиятлар.

30-боб. Абу Бакр ас-Сиддиқ (р.а.)нинг Исломга кирганлари ҳақида.

31-боб. Саъд (р.а.)нинг Исломга кирганлари ҳақида.

32-боб. Жинлар ҳақида Аллоҳ таолонинг «(Эй Мухаммад), сиз айтингиз: «Менга ваҳий қилиндики, жинларнинг бир гуруҳи (менинг тиловатимни) эшитиб...» («Жин» сураси, 1-оят) деган каломи ҳақида.

33-боб. Абу Зарр ал-Ғифорий (р.а.)нинг Исломга кирганлари ҳақида.

34-боб. Саид ибн Зайд (р.а.)нинг Исломга кирганлари ҳақида.

35-боб. Умар ибн ал-Хаттоб (р.а.)нинг Исломга кирганлари ҳақида.

36-боб. Ойнинг (иккига) бўлингани ҳақида.

37-боб. Ҳабашистонга ҳижрат қилиш ҳақида.

38-боб. Нажошийнинг вафоти ҳақида.

39-боб. Мушрикларнинг Набий (с.а.в.)га қарши ўзаро тил бириктириб, қасам ичганлари ҳақида.

40-боб. Абу Толиб қиссаси.

41-боб. Исро (кечаси) ҳақида ҳадис.

42-боб. Меърож ҳақида.

43-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.) Маккада эканликларида ҳузурларига ансорлар вакилларининг келгани ва Ақаба байъати ҳақида.

44-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг Ойша (р.а.)ни ўз ни-
коҳларига олганлари, Ойша (р.а.)нинг Мадинага кел-
ганлари ва Жаноб Расулulloҳнинг у муҳтарамага қў-
шилганлари ҳақида.

45-боб. Расулulloҳ (с.а.в.) билан саҳобаларининг
Мадинага ҳижратлари ҳақида.

46-боб. Расулulloҳ (с.а.в.) билан саҳобаларининг
Мадинага келганлари хусусида.

47-боб. Муҳожирнинг (ҳаж ёки умранинг амаллари-
ни адо этгач) Маккада туриши ҳақида.

48-боб. Тарихни (ҳижрий йил ҳисобини) қачондан
бошлаганлар?

49-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг: «Парвардигоро, са-
ҳобаларимнинг ҳижратларини поёнига етказгин!» –
деб айтганлари ва Маккада вафот этган кишига ачин-
ганлари хусусида.

50-боб. Набий (с.а.в.) ўз саҳобаларини қандай қилиб
ўзаро ака-ука тутинтириб қўйганлар?

51-боб.

52-боб. Пайғамбар (а.с.) Мадинага келганларида
яхудийларнинг (у киши ҳузурларига) келиши ҳақида.

53-боб. Салмон ал-Форсий (р.а.)нинг мусулмон бўл-
ганлари ҳақида.

III ЖИЛД

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

Китобул мағозий

*(Ғозийларнинг фазилатлари ва улар қилган
амали солиҳлар ҳақида китоб)*

1-боб. «Ал-Ушайра (ёки Ал-Усайра) жанги» ҳақида.

2-боб. Бадр жангида ўлдириладиган киши ҳақида
Расулulloҳ (с.а.в.)нинг айтганлари (башоратлари) тўғ-
рисида.

3-боб. Бадр жанги қиссаси.

4-боб.

5-боб.

6-боб. Бадр жангида қатнашганлар сони.

7-боб. Пайғамбаримиз Муҳаммад (с.а.в.)нинг Қу-
райш кофирларидан Шайба, Утба, Валид ва Абу Жаҳл
ибн Ҳишомларни дуойи бад қилганлари ҳамда улар-
нинг ҳалок бўлганлари ҳақида.

8-боб. Абу Жаҳлнинг ўлдирилиши ҳақида.

9-боб. Бадрда шаҳид бўлганларнинг фазилатлари
ҳақида.

10-боб.

11-боб. Малоикалар (фаришталар)нинг Бадрда бўл-
ганлари ҳақида.

12-боб.

13-боб.

14-боб. Бани Назир ва Жаноб Расулulloҳнинг икки
кишининг хунини талаб қилиб Бани Назирга борганла-

ри, уларнинг Жаноб Расулуллоҳга хиёнат қилмоқчи бўлганлари. Урва ибн аз-Зубайрнинг ривоят қилишича, бу воқеа Бадр воқеасидан олти ой бурун, Уҳуд жангидан аввал содир бўлди. Аллоҳ таоло бу ҳақда оят нозил қилди. Унинг маъноси: «У аҳли китоблардан бўлган кимсаларни биринчи «тўплаш»даёқ ўз диёрларидан ҳайдаб чиқарган зотдир. (Эй мўминлар!) Сизлар уларнинг чиқиб кетишларини ўйлаган ҳам эмас эдингиз» («Ҳашр» сураси, 2-оят).

15-боб. Каъб ибн ал-Ашрафнинг ўлими ҳақида.

16-боб. Абу Рофеънинг ўлдирилиши ҳақида.

17-боб. Уҳуд ғазоти.

18-боб. Аллоҳ таолонинг «Сизлардан икки тоифа (Уҳуд жангида) ҳадиксирай бошлади, ваҳолонки, Аллоҳ уларнинг ҳомийси эди. Мўминлар Аллоҳгагина таваккул қилсинлар!» («Оли Имрон» сураси, 122-оят) деган сўзи ҳақида.

19-боб. Аллоҳ таолонинг «Икки (ҳарбий) бўлинма тўқнашган кунда орангиздан баъзи қилмишлари билан (тайин этилган жойдан) юз ўтириб кетганларни шайтон янглиштирган эди. Аллоҳ уларни авф этди ҳам. Зеро, Аллоҳ кечирувчан ва ҳалим зотдир» («Оли Имрон» сураси, 155-оят) деган сўзи ҳақида.

20-боб. Аллоҳ таолонинг «Ўшанда (Уҳуд жангида) ҳеч кимга қайрилиб боқмай (жойингиздан) тез жилиб кетдингиз. Пайғамбар эса ортингиздаги (ҳарбий) бўлинмадан (туриб) сизларни чақирганича қолди. Қўлингиздан кетган нарсалар (ғалаба, ўлжалар) ҳамда сизларга етган мусибатлар учун ташвиш тортманг деб (Аллоҳ) сизларга ғам устига яна ғам бериб жазолади. Аллоҳ қилаётган ишларингиздан хабардордир» («Оли Имрон» сураси, 153-оят) деган сўзи ҳақида.

21-боб. Аллоҳ таолонинг «Сўнгра (Аллоҳ) бу ғамнинг кетидан сизларга бир хотиржамлик – мудроқни нозил

этдики, у сизларнинг бир қисмингизни қоплаб олди (ухлатиб қўйди). Бошқа бир қисм (мунофиқлар) эса жон талвасасига тушиб, Аллоҳнинг шаънига ноҳақ, жоҳило-на бадгумонлик қилдилар ва айтдиларки: «Энди бизга бу ишдан бирор нарса (ғалаба) бўлармиди?!» Айтинг: «Барча иш Аллоҳга (оид)дир». Улар ичидаги сирларини Сиздан яширадилар. Айтадиларки: «Агар бизда бу иш юзасидан ихтиёр бўлганда эди, бу ерда қатл қилинмаган бўлур эдик». Айтинг: «Агар уйларингизда бўлганингизда ҳам (тақдирда) қатл қилиниш ёзилган кимсалар ўзларининг (ўладиган) жойларига бориб қолган бўлар эди». Кўксингиздаги (имон)ни синаш ва дилларингизни (шайтон васвасасидан) поклаш учун (Аллоҳ шу мағлубиятни раво кўрди). Аллоҳ кўнгиллардаги кечинмаларни (ҳам) яхши билувчидир» («Оли Имрон» сураси, 154-оят) деган сўзи ҳақида.

22-боб. Аллоҳ таолонинг «Сиз учун (эй Муҳаммад!) бу ишда бирор ихтиёр йўқдир. Аллоҳнинг Ўзи уларнинг тавбаларини (балким) қабул қилар ёхуд жазолар. Зеро, улар золимлардир» («Оли Имрон» сураси, 128-оят) деган ояти каримаси хусусида.

23-боб. Умму Сулайт ҳақида.

24-боб. Ҳамза (р.а.)нинг ўлдирилишлари ҳақида.

25-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг Уҳуд куни ярадор бўлганлари ҳақида.

26-боб. «Уларга жароҳат етгандан кейин ҳам Аллоҳ ва Пайғамбар (буйруқлари)га итоат этган эдилар» («Оли Имрон» сураси, 172-оят) деган оят ҳақида.

27-боб. Уҳуд куни шаҳид бўлган мусулмонлар, жумладан, Ҳамза ибн Абдулмутталиб, Ал-Ямон, Анас ибн ан-Назр, Мусъаб ибн Умайрлар ҳақида.

28-боб. Уҳуд бизни яхши кўради, биз ҳам уни севимиз!

29-боб. Ражиъ, Раъл, Заквон, Биъру Маъуна ғазотлари ҳамда Узал, Қорра, Осим ибн Собит, Хубайб ва унинг асҳоблари ҳақидаги ҳадислар.

30-боб. Хандақ, яъни Аҳзоб ғазоти ҳақида.

31-боб. Пайғамбар (а.с.)нинг Аҳзоб ғазотидан қайтишлари, Бани Қурайза қабиласига бориб, уларни қамал қилишлари ҳақида.

32-боб. Зотурриқоъ ғазоти ҳақида.

33-боб. Бани Мусталиқ, яъни Мурайсиъ ғазоти ҳақида.

34-боб. Анмор ғазоти ҳақида.

35-боб. Туҳмат ҳақидаги ҳадис.

36-боб. Худайбия ғазоти ҳамда Аллоҳ таолонинг «(Эй Мухаммад!) Дарҳақиқат, Аллоҳ мўминлардан – улар дарахт остида Сизга байъат (қасамёд) қилаётган вақтларида – рози бўлди» («Фатҳ» сураси, 18-оят) деган ояти каримаси ҳақида.

37-боб. Укл ва Урайна қиссаси.

38-боб. Зоту Қарад (Қурад) ғазоти.

39-боб. Хайбар ғазоти.

40-боб. Пайғамбар (а.с.)нинг Хайбар аҳлига бошлиқ тайинлаганлари ҳақида.

41-боб. Жаноб Расулуллоҳнинг Хайбар аҳлига қилган муомалалари ҳақида.

42-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)га Хайбарда заҳарланган қўй (гўшти) беришгани ҳақида.

43-боб. Зайд ибн Хориса (учун қилинган) ғазот ҳақида.

44-боб. Қазо (бўлган, яъни қолдирилган) умра ҳақида.

45-боб. Шом шаҳарларидан бири бўлмиш Мута ғазоти.

46-боб. Пайғамбар (а.с.)нинг Жухайна қабиласи хурақаларига Усома ибн Зайдни юборганлари ҳақида.

47-боб. Фатҳ (Макка) ғазоти ва Ҳотиб ибн Абу Балтаъанинг Макка аҳлига Жаноб Расулуллоҳнинг ғазот қилажаклари ҳақида хабар юборгани.

48-боб. Макканинг рамазон ойида фатҳ қилингани ҳақида.

49-боб. Расулulloҳ (с.а.в.) Макка фатҳ қилинган куни байроқни қаерга тикканлар?

50-боб. Пайғамбар (а.с.)нинг Маккага унинг юқори томонидаги йўлдан кирганлари ҳақида.

51-боб. Пайғамбар (а.с.)нинг фатҳ куни келиб тушган жойлари ҳақида.

52-боб.

53-боб. Пайғамбар (а.с.)нинг фатҳ кунлари Маккада турганлари ҳақида.

54-боб.

55-боб.

56-боб. Автос ғазоти ҳақида.

57-боб. Тоиф ғазоти ҳақида.

58-боб. Нажд тарафга лашкар юборилгани ҳақида.

59-боб. Пайғамбар (а.с.)нинг Холид ибн Валидни Бани Жазима қабиласига юборганлари ҳақида.

60-боб. Абдуллоҳ ибн Ҳузофа ва Алқама ибн Мужаз-зизнинг лашкар тортиб йўлга чиққанлиги ҳақида.

61-боб. Абу Мусо билан Муознинг Ҳажжатул Вадодан олдин Яманга юборилгани ҳақида.

62-боб. Пайғамбар (а.с.)нинг Али ибн Абу Толиб ва Холид ибн Валидни Ҳажжатул Вадодан илгари Яманга юборганлари ҳақида.

63-боб. Зулхаласа (Зулхулайса) ғазоти ҳақида.

64-боб. Зотуссалосил ғазоти ҳақида.

65-боб. Жарирнинг Яманга борганлиги ҳақида.

66-боб. Сийфулбаҳр ғазоти ҳақида.

67-боб. Абу Бакр (р.а.)нинг ҳижратнинг тўққизинчи йили одамлар билан бирга ҳаж қилганлари ҳақида.

68-боб. Бани Тамим қабиласининг вакиллари ҳақида.

69-боб. Уяйна ибн Ҳисн ғазоти ҳақида.

70-боб. Абдулқайс вакиллари ҳақида.

71-боб. Бани Ҳунайфа вакиллари ва Сумома ибн Усол ҳақида.

72-боб. Ал-Асвад ал-Авсий қиссаси.

73-боб. Аҳли Нажрон қиссаси.

74-боб. Уммон ва Баҳрайн қиссаси.

75-боб. Ашъарийлар ва аҳли Яманнинг (Жаноб Расулуллоҳнинг ҳузурларига) келиши ҳақида.

76-боб. Давс ва Туфайл ибн Амр ад-Давсий қиссаси.

77-боб. Тай қабиласи вакиллари қиссаси ва Адий ибн Ҳотим ҳақидаги ҳадис.

78-боб. Ҳажжатул Вадӯ (Хайрлашув ҳажи) ҳақида.

79-боб. Табук, яъни Ал-Усра ғазоти ҳақида.

80-боб. Каъб ибн Молик айтган ҳадис ва Аллоҳ таолонинг «Яна (жангга чиқмай) қолган уч кишининг ҳам тавбаларини қабул этди» («Тавба» сураси, 118-оят) деган сўзи ҳақида.

81-боб. Набий (с.а.в.)нинг (Мадина билан Шом ўртасидаги) Ҳижрга борганликлари ҳақида.

82-боб.

83-боб. Набий (с.а.в.)нинг (Эрон подшоҳи) Ҳусрав билан (Византия подшоҳи) Қайсарга мактуб юборганликлари ҳақида.

84-боб. Жаноб Расулуллоҳнинг касалланиб вафот этганлари ва Аллоҳ таолонинг «(Эй Муҳаммад!) Албатта, Сиз ҳам ўлувчидирсиз, улар (мушриклар) ҳам ўлувчидирлар. Сўнгра, албатта, сизлар Қиёмат куни Роббингиз ҳузурида даъволашурсиз» («Зумар» сураси, 30 – 31-оятлар) деган сўзи ҳақида.

85-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг охириги айтган гаплари ҳақида.

86-боб. Набий (с.а.в.)нинг вафотлари ҳақида.

87-боб.

88-боб. Набий (с.а.в.)нинг хасталаниб ўлим тўшагида ётганларида Усома ибн Зайд (р.а.)ни бир ерга жўнатганлари ҳақида.

89-боб.

90-боб. Набий (с.а.в.) неча маротаба ғазот қилганлар?

Қуръон тафсири китоби

1-боб. Китоб (Қуръон)нинг «Фотиҳа» сураси ҳақидаги ҳадислар.

2-боб. «...ғойрил мағзуби алайҳим ва лаз-золлийн» («... ғазабингга дучор бўлмаган ва йўлдан озмаган кишиларга»).

Бақара сураси

1-боб. «(Аллоҳ) Одамга барча (яратилган ва яратилма-жак нарсаларга тегишли) номларни ўргатди» («Бақара» сураси, 31-оят) деган оят ҳақида.

2-боб.

3-боб. Аллоҳ таоло: «Бас, билиб туриб Аллоҳга (ибодатда) бошқа (сохта маъбуда)ларни тенглаштирман-гиз!» («Бақара» сураси, 22-оят) – дейди.

4-боб. Аллоҳ таолонинг «Шунингдек, устингизга бу-лутларни соябон қилдик, самовий ноз-неъматлар ва (пиширилган) беданалар нозил этиб, «Сизларга ризқ сифатида берилган пок нарсаларни енглар» (дедик). Улар (Исроил авлоди) Бизга зулм қилмадилар, балки ўзларигагина зулм қилдилар» («Бақара» сураси, 57-оят) деган сўзи ҳақида.

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Биз сизларга: «Ушбу қишлоққа (Қудсга) кирингиз ва унда хоҳлаган жойла-рингизда лаззатланиб, еб-ичингиз. Дарвозадан сажда қилган ҳолингизда кириб, (Аллоҳга) «авф эт!» деб ай-

тингиз, (шунда) Биз хатоларингизни кечирамиз ва эзгулик қилувчиларга (ажру савобни ҳам) зиёда қилурмиз», – деганимизни эслангиз» («Бақара» сураси, 58-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Айтинг (эй Мухаммад!): «Ким Жаброилга душман бўлса, ахир, у уни (Қуръонни) қалбингизга Аллоҳнинг изни билан ўзидан аввалги (илоҳий китоблар)ни тасдиқ этадиган, мўминларга ҳидоят ва хушхабар ҳолида нозил қилди-ку!» («Бақара» сураси, 97-оят).

7-боб. Аллоҳ таолонинг «(Эй Мухаммад!) Бирор оятни бекор қилсак ёки ёдингиздан чиқартирсак, ундан яхшироғини (умматингизга муносиброғини) ёки ўшанинг (айнан) ўзига тенг (бошқа оят)ни келтираверамиз» («Бақара» сураси, 106-оят) деган сўзи ҳақида.

8-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳнинг фарзанди бор», – дедилар. У (Аллоҳ) эса (уларнинг иддаосидан) пок зотдир» («Бақара» сураси, 116-оят) деган сўзи ҳақида.

9-боб. Аллоҳ таолонинг «Иброҳим мақоми»ни намозгоҳ қилиб олингиз!» («Бақара» сураси, 125-оят) деган сўзи ҳақида.

10-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эсланг, Иброҳим (ўз ўғли) Исмоил билан биргаликда Уй (Байтуллоҳ)нинг пойдеворини кўтарганларида (шундай дуо қилдилар): «Эй Роббимиз, биздан (ушбу ишимизни) қабул эт. Албатта, Сен эшитувчи ва доно зотдирсан!» («Бақара» сураси, 127-оят).

11-боб. Аллоҳ таолонинг «Айтингиз (эй мўминлар!): «Аллоҳга, бизга нозил қилинган нарса (Китоб)га, Иброҳим, Исмоил, Исҳоқ, Яъқуб ва унинг авлодларига нозил қилинган нарсаларга, Мусога, Исога ва (барча) пайғамбарларга Парвардигорларидан берилган нарсаларга имон келтирдик (ишондик)» («Бақара» сураси, 136-оят) деган сўзи ҳақида.

12-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Одамларнинг нодонлари: «Улар (мусулмонлар) илгари юзланган қибларидан воз кечишларига боис нима экан?» – дейишадди. Айтинг: «Машриқ ҳам, Мағриб ҳам Аллоҳникидир. У ўзи хоҳлаган кишиларни тўғри йўлга бошлайди» («Бақара» сураси, 142-оят).

13-боб. Аллоҳ таолонинг «Шунингдек, сизлар (мусулмонларни бошқа одамларга (умматларга) гувоҳ бўлишингиз ва Пайғамбарнинг сизларга гувоҳ бўлиши учун «ўрта уммат» қилиб қўйдик» («Бақара» сураси, 143-оят) деган сўзи ҳақида.

14-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Шунингдек, сизларни (мусулмонларни бошқа) одамларга (умматларга) гувоҳ бўлишингиз ва Пайғамбарнинг сизларга гувоҳ бўлиши учун «ўрта уммат» қилиб қўйдик. Сиз юзланган олдинги қиблани Биз фақат орқага қайтиб кетаётганлар ичида ким пайғамбарга эргашар экан деб қилдик (қайта тикладик). Албатта, бу (ўз қибласини ўзгартириш) Аллоҳ ҳидоят этган кишилардан ўзгалар учун оғир ишдир. Аллоҳ имонларингизни (Байтул Мақдисга қараб ўқиган олдинги намозларингиз ажрини) зое кеткизмас. Албатта, Аллоҳ одамларга нисбатан меҳрибон ва раҳмлидир» («Бақара» сураси, 143-оят).

15-боб. Аллоҳ таолонинг «Гоҳро юзингизни (ваҳий кутиб) осмон бўйлаб ўгириб туришингизни кўряпмиз. (Хотиржам бўлинг) Сизни ўзингиз рози бўладиган қибла (Каъба)га (юз) ўгиртирамиз. Юзингизни Масжиди Ҳаром (Каъба) томонга буринг! (Эй мўминлар, сизлар ҳам) қаерда бўлсангиз, юзларингизни ўша тарафга бурингиз! Аҳли китоблар бунинг Паравардигорлари томонидан (келган) ҳақиқат (илоҳий фармон) эканини яхши билдилар. Аллоҳ уларнинг қилмишларидан ғофил эмасдир» («Бақара» сураси, 144-оят) деган сўзи ҳақида.

16-боб. Аллоҳ таолонинг «Қасамки, агар Сиз аҳли китобларга ҳар қандай ҳужжат келтирсангиз ҳам, улар қиблангизга эргашмайдилар. Сиз ҳам уларнинг қибласига эргашувчи эмассиз. Улар (яхудийлар ва насронийлар) бир-бирларининг қиблаларига тобе эмаслар. Бордию Сизга келган илм (ваҳий)дан кейин ҳам уларнинг хоҳишларига эргашиб кетсангиз, у ҳолда, албатта, Сиз золимлардандирсиз» («Бақара» сураси, 145-оят) деган сўзи ҳақида.

17-боб. Аллоҳ таолонинг «Биз китоб берган ўша (золим кимса)лар уни (Муҳаммадни) худди ўз фарзандларини танигандек танийдилар ва улардан бир гуруҳи била туриб (китобларидаги) ҳақиқатни сир тутдилар» («Бақара» сураси, 146-оят) деган сўзи ҳақида.

18-боб. Аллоҳ таолонинг «Ҳар бир (диндор) учун ўзи юзланадиган тарафи (қибласи) бор. Бас, хайрли ишларда ўзиб кетингиз! Қаерда бўлмангиз, Аллоҳ ҳаммангизни (маҳшаргоҳга) келтиражак. Албатта, Аллоҳ ҳар нарсага қодирдир» («Бақара» сураси, 148-оят) деган сўзи ҳақида.

19 – 20-боб.ар. Аллоҳ таолонинг «Қайси жойдан (сафарга) чиқсангиз ҳам, (намозда) юзингизни Масжиди Ҳаром (Каъба томон)га ўғиринг! Ушбу (буйруқ) Парвардигорингиз томонидан (айтилган) ҳақиқатдир. Аллоҳ қилаётган ишларингиздан ғофил эмасдир» («Бақара» сураси, 149-оят) деган сўзи ҳақида.

21-боб. Аллоҳ таолонинг «Албатта, Саво ва Марва (тепаликлари) Аллоҳнинг шиорларидандир. Бас, ким ҳаж ёки умра қилганида у иккисини тавоф этса, унга гуноҳ йўқдир. Ўз ихтиёри билан бирор хайрли иш (нафл ҳаж ёки умра) қилса, албатта, Аллоҳ шукрни қабул этувчи, доно зотдир» («Бақара» сураси, 158-оят) деган сўзи ҳақида.

22-боб. Аллоҳ таолонинг «Одамлар орасида Аллоҳдан ўзга (сохта маъбуда)ларни Унга тенг билиб, уларни

Аллоҳни севгандек севадиган кимсалар ҳам бордир» («Бақара» сураси, 165-оят) деган сўзи ҳақида.

23-боб. Аллоҳ таолонинг «Эй имон келтирганлар! Сизларга ўлдирилган кишилар учун қасос (олиш) фарз қилинди: озод киши муқобилига озод кишидан, қул учун қулдан, аёл киши учун аёлдан. Биродари томонидан авф этилса, (хун тўлашга рози бўлинса), у ҳолда яхшилик билан бўйинсуниш ва хунини яхшилаб тўлаш (зарурдир). Бу (ҳукм) Роббингиз томонидан енгиллик ва марҳаматдир. Бас, кимки шундан кейин ҳам ҳаддидан ошса, унга аламли азоб (берилур)» («Бақара» сураси, 178-оят) деган сўзи ҳақида.

24-боб. Аллоҳ таолонинг «Эй имон келтирганлар! Сизлардан олдинги (уммат)ларга фарз қилингани каби, сизларга ҳам рўза тутиш фарз қилинди, шояд, (у сабабли) тақволи бўлсангиз» («Бақара» сураси, 183-оят) деган сўзи ҳақида.

25-боб. Аллоҳ таолонинг «Саноқли кунларда. Бас, сизлардан кимки бемор ёки сафарда бўлса, саноғи бошқа кунлардандир. Мадори етмайдиганлар зиммасида бир мискин кимсанинг (бир кунлик) таоми фидядир. Кимки ихтиёрий равишда зиёда хайр қилса (лозим бўлганидан ортиқ фидя берса), ўзига яхши. Агар билсангиз, рўза тутишингиз (фидя бериб тутмаганингиздан) яхшироқдир» («Бақара» сураси, 184-оят) деган сўзи ҳақида.

26-боб. Аллоҳ таолонинг «Бас, сизлардан ким бу ойда (ўз яшаш жойида) ҳозир бўлса рўзасини тутсин» («Бақара» сураси, 185-оят) деган сўзи ҳақида.

27-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сизларга рўза кечасида хотинларингиз билан қовушиш ҳалол қилинди. Улар сизлар учун либос, сизлар улар учун либосдирсиз. Сизларнинг ўзингизга хиёнат қилаётганингизни Аллоҳ билди ва тавбангизни қабул қилиб, сизларни авф этди.

Энди улар билан (рўза кечаларида бемалол) қовушиб, сизлар учун Аллоҳ ёзган (тақдир этган) нарсани (фарзандни) умид этаверингиз» («Бақара» сураси, 187-оят).

28-боб. Аллоҳ таолонинг «Шунингдек, тонггача, яъни оқ ипнинг қора ипдан (тонгнинг тундан) ажраладиган вақтигача еб-ичаверингиз. Сўнгра рўзани кечгача (қуёш ботгунча) мукаммал тутингиз! Масжидларда эътикофда бўлган пайтларингизда (кечалари ҳам) улар (хотинлар) билан қўшилмангиз! Булар (айтилган ҳукмлар) Аллоҳнинг чегараларидир. Бас, уларга яқинлашмангиз! Одамлар (ман этилган ишлардан) сақланишлари учун Аллоҳ ўз оятларини мана шундай аниқ баён қилади» («Бақара» сураси, 187-оят) деган сўзи ҳақида.

29-боб. Аллоҳ таолонинг «Уйларга орқа томондан киришингиз яхшилик эмас, балки яхшилик тақво қилган одам(нинг яхшилиги)дир. Уйларга (уларнинг) эшикларидан кирингиз ва Аллоҳдан қўрқингиз, шояд, (шунда охиратда) нажот топсангиз» («Бақара» сураси, 189-оят) деган сўзи ҳақида (қадимги араблар эҳромга киргандан сўнг яна уйларига кирмоқчи бўлсалар эшик қолиб, томондан ошиб тушар ёки уйнинг орқа томонидан кирар эдилар ва буни яхши амал деб эътиқод қилар эдилар).

30-боб. Аллоҳ таолонинг «Фитна босилиб, бутун дин Аллоҳ учун бўлгунга қадар улар билан урушингиз! Бас, агар (урушишдан) тинсалар, у ҳолда золимлардан бошқага нисбатан адоват қилишлик (Исломда) йўқ» («Бақара» сураси, 193-оят) деган сўзи ҳақида.

31-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Аллоҳ йўлида (бойликларингиздан) сарфлангиз ва ўз қўлларингиз (бахиллигингиз) билан ўзларингизни ҳалокатга ташламангиз! (Барча ишларни) чиройли қилингиз. Албатта, Аллоҳ чиройли (иш) қилувчиларни яхши кўради» («Бақара» сураси, 195-оят).

32-боб. Аллоҳ таолонинг «Сизлардан кимдир (ҳажда) касал бўлса ёки бошидан (бит ёки бирор дарддан) азият чекса (сочини олдинроқ олдириши ёки қисқартириши мумкин, лекин у) рўза ёки садақа ёхуд қурбонлик билан фидя тўлайди» («Бақара» сураси, 196-оят) деган сўзи ҳақида.

33-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Қуршовдан) хотиржам бўлганингиздан кейин (ҳаж вақтигача) кимки умра қилиб таматтуъ қилса (эхромдан вақтинча чиқиб олса) муассар бўлган қурбонликни қилсин!» («Бақара» сураси, 196-оят).

34-боб. Аллоҳ таолонинг («Ҳаж мавсумида тижорат билан) Роббингиздан фазл тилашингизда сизларга (ҳеч қандай) гуноҳ йўқдир» («Бақара» сураси, 198-оят) деган сўзи ҳақида.

35-боб. Аллоҳ таолонинг «Сўнгра одамлар тушган ердан (Арафотдан) тушингиз ва Аллоҳдан мағфират сўрангиз» («Бақара» сураси, 199-оят) деган сўзи ҳақида.

36-боб. Аллоҳ таолонинг «Яна шундайлари ҳам борки, улар: «Эй Роббимиз, бизга бу дунёда ҳам яхшилик ато этгин, охиратда ҳам яхшилик (ато этгин) ва бизни дўзах азобидан асрагин», – дейдилар» («Бақара» сураси, 201-оят) деган сўзи ҳақида.

37-боб. Аллоҳ таолонинг «...ваҳолонки, ўзи (Исломга) душманларнинг ашаддийсидир» («Бақара» сураси, 204-оят) деган сўзи ҳақида.

38-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ёки (эй мўминлар!) сизлардан илгари ўтганларнинг куни бошларингизга келмай туриб жаннатга (осонгина) кирамиз деб ўйладингизми? Уларга бало ва мусибатлар келиб, шунчалик ларзага тушган эдиларки, ҳатто пайғамбар ва имонли кишилар: «Аллоҳнинг ёрдами қачон (келар экан)?» – деган эдилар. Огоҳ бўлингки, Аллоҳнинг ёрдами (ҳамиша) яқиндир» («Бақара» сураси, 214-оят).

39-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Хотинларингиз сизлар учун зироатгоҳдир. Бас, зироатгоҳингизга хоҳлаган жиҳатингиздан келаверингиз ва ўзингиз учун (савобли ишларни) тақдим этингиз» («Бақара» сураси, 223-оят).

40-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Хотинларни талоқ қилганингизда (идда) муддатига етган бўлсалар, (эй ота-она ва қариндошлари!) улар ўзаро яхшиликча келишиб олган бўлсалар, эрларига (қайта) никоҳланишларида уларга тазйиқ ўтказмангиз!» («Бақара» сураси, 232-оят).

41-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сизлардан вафот этиб, хотинларини қолдирган бўлсалар, (бева хотинлари) тўрт ойу ўн кун ўзларини кузатиб (идда сақлаб) ўтирадилар. (Идда) муддатларини ўтаб бўлгач, улар ўз (турмуш)лари хусусида яхшилик билан қилган ишларида сизлар учун (эй маййит эгалари!) гуноҳ йўқдир. Аллоҳ қилаётган ишларингиздан хабардордир» («Бақара» сураси, 234-оят).

42-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Барча) намозларни, хусусан, ўрта намозни сақлангиз (ўз вақтида ўқингиз)» («Бақара» сураси, 238-оят).

43-боб. Аллоҳ таолонинг «... ва (намозда) Аллоҳга бўйинсуниб (камтарлик билан) турингиз!» («Бақара» сураси, 238-оят) деган каломи ҳақида.

44-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Агар (душман ҳужумидан) хавфда бўлсангиз, бас, пиёда ёки уловда (намоз ўқийверингиз). (Хавфдан) бежавотир бўлганингиздан кейин, билмаганларингизни сизларга таълим берганидек, Аллоҳни (намозда) зикр этингиз» («Бақара» сураси, 239-оят).

46-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эсланг (эй Муҳаммад!), Иброҳим: «Эй Роббим, менга ўликларни қандай тирилтиришингни кўрсат», – деганида Аллоҳ: «Ишонмадингми?» – деди» («Бақара» сураси, 260-оят).

47-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Остидан анҳорлар оқиб турадиган, хурмою узумлари бор, турли хил мевалари мўл боғ эгаси кексайиб, нотавон (ёш) болалари билан қолган пайтида ўша боғини оловли тўфон уриб, ёниб кетишини хоҳлайдими?! Тафаккур қилурсиз деб Аллоҳ ўз оятларини сизларга шундай баён қилади» («Бақара» сураси, 266-оят).

48-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Улар) одамлардан қаттиқ туриб олиб тиланмайдилар» («Бақара» сураси, 273-оят).

49-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Холбуки, Аллоҳ байъни ҳалол, судхўрликни (эса) ҳаром қилган» («Бақара» сураси, 275-оят).

50-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Аллоҳ судхўрликни (фойдасини) йўқ қилади...» («Бақара» сураси, 276-оят).

51-боб. Аллоҳ таолонинг «Мабодо (бу буйруққа итоат) қилмасангиз, у ҳолда Аллоҳ ва Пайғамбари томонидан (сизларга қарши бўлажак) урушни (азобни) билиб қўйингиз!» («Бақара» сураси, 279-оят) деган каломи ҳақида.

52-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Барчангиз) Аллоҳга қайтариладиган кундан (Қиёматдан) кўрқингиз!» («Бақара» сураси, 281-оят).

53-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ичингиздаги нарсани ошкора қилсангиз ёки яширсангиз ҳам, Аллоҳ сизларни у билан ҳисоб-китоб қилур. Сўнгра Ўзи хоҳлаган кишини мағфират қилиб, Ўзи хоҳлаган кишини азоблар, Аллоҳ ҳамма нарсага қодирдир» («Бақара» сураси, 284-оят).

54-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Пайғамбар (Мухаммад) ўзига Парвардигоридан нозил қилинган нарсага (оятларга) имон келтирди ва мўминлар ҳам» («Бақара» сураси, 285-оят).

«Оли Имрон» сураси

1-боб. Қуръондаги ўзи равшан (тугал), бошқа оятлар ёрдамида тўлдирилмайдиган оятлар хусусида.

2-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Мен унга Марям деб исм қўйдим ва унга ҳамда зурриётига қувғин этилган шайтоннинг ёмонлигидан паноҳ беришингни Сендан сўрайман» («Оли Имрон» сураси, 36-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Аллоҳга берган аҳдлари ва қасамларини озгина баҳога алмаштирадиган кимсалар учун охиратда ҳеч қандай насиба йўқдир. (Қиёмат куни) Аллоҳ улар билан гаплашмайди, уларга (раҳмат назари билан) боқмайди ва уларни оқламайди ҳам. Улар учун аламли азоб бордир» («Оли Имрон» сураси, 77-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Айтинг (эй Мухаммад!): «Эй китоб аҳли (яхудийлар ва насронийлар), биз билан сизнинг ўртамизда (аҳамияти) баробар бўлган бир сўзга келингиз – ёлғиз Аллоҳгагина ибодат қилайлик» («Оли Имрон» сураси, 64-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Суйган нарсаларингиздан эҳсон қилмагунингизгача сира яхшилик (жаннат)га ета олмайсизлар. Ниманики эҳсон қилсангиз, албатта, Аллоҳ уни билувчидир» («Оли Имрон» сураси, 92-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Агар ўзларингизни (инкорингизда) ростгўй деб билсангиз Тавротни келтириб, ўқиб кўрингиз», – деб айтинг» («Оли Имрон» сураси, 93-оят).

7-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Одамларга чиқарилган (маълум бўлган) умматнинг энг яхшиси бўлдингиз, (эй мусулмонлар!) зеро, сиз амри маъруф, наҳйи мункар қиласиз ва Аллоҳга имон келтирасиз» («Оли Имрон» сураси, 110-оят).

8-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Сизлардан икки тоифа (Уҳуд жангида) ҳадиксирай бошлади, ваҳолонки, Аллоҳ уларнинг ҳомийси эди» («Оли Имрон» сураси, 122-оят).

9-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сиз учун (эй Мухаммад!) бу ишда бирор ихтиёр йўқдир» («Оли Имрон» сураси, 128-оят).

10-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Пайғамбар эса ортингиздаги (ҳарбий) бўлинмадан (туриб) сизларни чақирганича қолди» («Оли Имрон» сураси, 153-оят).

11-боб. Аллоҳнинг «аманатан нуъосан» «Сўнгра (Аллоҳ) бу ғамнинг кетидан сизларга бир хотиржамлик – мидроқни нозил этдики...» («Оли Имрон» сураси, 154-оят) деган каломи хусусида.

12-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Уларга жароҳат етгандан кейин ҳам Аллоҳ ва Пайғамбар (буйруқлари)га итоат этган эдилар. Уларнинг чиройли иш қилиб, тақволи бўлганларига улкан мукофотлар бордир» («Оли Имрон» сураси, 172-оят).

13-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Уларга одамлар: «Сизларга қарши (ҳужум учун) одамлар (Макка мушриклари лашкар) тўпладилар» («Оли Имрон» сураси, 173-оят).

14-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Аллоҳнинг фазли билан берган нарсаси (бойлиги)дан бахиллик қилувчилар буни ўзларига яхши деб ҳисобламасинлар! Асло! Бу улар учун ёмондир. Қиёмат куни бахиллик қилган нарсалари (ўз бўйинларига) бўйинтуруқ қилиб илиб қўйилади. Осмонлар ва Ернинг мероси Аллоҳга (қолур). Аллоҳ қилаётган ишларингиздан хабардордир» («Оли Имрон» сураси, 180-оят).

15-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Шунингдек, сизлардан олдин Китоб берилганлар ва мушриклардан кўп азиятли (аччиқ) гапларни эшитасизлар» («Оли Имрон» сураси, 186-оят).

16-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ўз қилмишлари билан мағрурланадиган, қилмаган (яхши) ишлари учун макталишни севадиганлар азобдан халос бўладилар деб ҳисобламанг, асло!» («Оли Имрон» сураси, 188-оят).

17-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Осмонлар ва Ернинг яратилишида, тун ва куннинг ўрин алмашиб туришида ақл эгалари учун аломатлар бордир» («Оли Имрон» сураси, 190-оят).

18-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар туриб ҳам, ўтириб ҳам, ётиб ҳам Аллоҳни зикр этадилар ва осмонлару Ернинг яратилиши ҳақида фикр юритадилар (ва дуо қилардилар!)» («Оли Имрон» сураси, 191-оят).

19-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй Роббимиз! Кимни Сен дўзахга киргизсанг, албатта, уни хор қилган бўласан. Золимларга эса ёрдамчилар йўқдир» («Оли Имрон» сураси, 192-оят).

20-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Эй Роббимиз! Биз: «Роббингизга имон келтиринг!» – деб имонга чорлаган жарчи (Муҳаммад)ни эшитдик ва дарҳол унга имон келтирдик» («Оли Имрон» сураси, 193-оят).

«Нисо» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Агар етимларга (нисбатан) адолатли бўла олмасликдан қўрқсангиз сизлар учун (никоҳи) ҳалол бўлган аёлларга иккита, учта, тўрттадан уйланаверингиз» («Нисо» сураси, 3-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Агар камбағал бўлса, яхшиликча (меъёрида олиб) есин. Мол-мулкларини ўзларига қайтарганингизда уларга гувоҳ чақирингиз. Аллоҳ ҳисоб-китобда кифоя қилувчи зотдир!» («Нисо» сураси, 6-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг «Мерос тақсимиға узоқ қариндошлар, етимлар ва мискин (бечораҳол)лар ҳозир

бўлсалар, уларни ҳам ун(мерос)дан баҳраманд қилиб, уларга яхши гапирингиз!» («Нисо» сураси, 8-оят) деган каломи ҳақида.

4-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ фарзандларингизга (мерос тақсимида) бир ўғил учун икки қиз улуши баробарида (беришни) буюради» («Нисо» сураси, 11-оят) деган сўзи ҳақида.

5-боб. Аллоҳ таолонинг «Сизларга хотинларингиз қолдирган (мерос)дан – агар уларнинг фарзанди бўлмаса – ярми (тегур)» («Нисо» сураси, 12-оят) деган сўзи ҳақида.

6-боб. Аллоҳ таолонинг «Эй имон келтирганлар! Сизларга хотинларни мажбурий равишда мерос қилиб олиш ҳалол эмасдир. Яна, уларга берган маҳрларингизнинг бир қисмини қайтариб олиб кетиш ниятида хотинларингизга тазйиқ қилмангиз!» («Нисо» сураси, 19-оят) деган каломи ҳақида.

7-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ҳар бир киши учун ота-она ва қариндошлар қолдириб кетган нарса (мерос)дан (олувчи) меросхўрларни пайдо қилдик. Қасамёд (ёхуд паймон) қилган кишиларнинг эса улушларини берингиз! Албатта, Аллоҳ ҳамма нарсага гувоҳлик қилувчи зотдир» («Нисо» сураси, 33-оят).

8-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Албатта, Аллоҳ бир зарра миқдорида (ҳам бировга) зулм қилмағай» («Нисо» сураси, 40-оят).

9-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Ҳар бир умматдан (ўз пайғамбарини) гувоҳ сифатида келтирганимизда ва Сизни (эй Муҳаммад) уларга гувоҳ қилиб келтирганимизда (уларнинг ҳоли) не кечур?!» («Нисо» сураси, 41-оят).

10-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бордию бетоб ё сарфарда бўлсангиз ёки сизлардан бирортангиз ҳожатхонадан чиққан бўлса ёхуд хотинларингиз билан яқинлик қилган бўлсангиз-у, (ғусл қилишга) сув топа олмасан-

гиз, покиза ер (тупрок, тош, қум, чанг кабилар) билан таяммум қилиб, юзларингиз ва қўлларингизга суртинг» («Нисо» сураси, 43-оят).

11-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй имон келтирганлар! Аллоҳга итоат этингиз, Пайғамбарга ва ўзларингиздан (бўлмиш) бошлиқларга итоат этингиз!» («Нисо» сураси, 59-оят).

12-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, Роббингиз ҳаққи, улар ўрталаридан чиққан низоларга Сизни ҳакам қилмагунларича ва сўнгра чиқарган ҳукмингиздан дилларида танглик сезмай, тўла таслим бўлмагунларича зинҳор имон келтирмагайлар» («Нисо» сураси, 65-оят).

13-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Кимда-ким Аллоҳ ва Пайғамбарга итоат этса, айнан ўшалар Аллоҳнинг инъомига эришган зотлар, яъни пайғамбарлар, сиддиқлар, шаҳидлар ва солиҳ кишилар билан биргадирлар» («Нисо» сураси, 69-оят).

14-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Сизларга не бўлдики, Аллоҳ йўлида ва «Эй Роббимиз, аҳолиси золим бўлган ушбу шаҳардан бизни чиқаргин, бизга ўз ҳузурингдан бир дўст бергин ва бизга ўз ҳузурингдан бир ёрдамчи ато этгин!» – деяётган бечора эркак, аёл ва болалар (озодлиги) учун жанг қилмайсизлар?!» («Нисо» сураси, 75-оят).

15-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сизларга не бўлдиким, мунофиқларга нисбатан икки гуруҳ (бўлиб олдингиз)?! Ҳолбуки, Аллоҳ уларни қилмишлари туфайли (олдинги ҳолларига – куфрга) қайтарди» («Нисо» сураси, 88-оят).

16-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Кимда-ким қасддан бир мўминни ўлдирса, унинг жазоси жаҳаннамда абадий қолишдир» («Нисо» сураси, 93-оят).

17-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сизларга салом берган (ёки таслим бўлган) кишига бу дунё матоҳини (ўл-

жани) кўзлаб: «Мўмин эмассан», – демангиз!» («Нисо» сураси, 94-оят).

18-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Узрсиз бўла туриб (уйида) ўтирувчи мўминлар билан Аллоҳ йўлида моллари ва жонлари билан жиҳод қилувчилар тенг бўлмайдилар» («Нисо» сураси, 95-оят).

19-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Албатта, ўзларига (ҳижратдан бош тортиб) зулм қилувчиларнинг жонини олган фаришталар (уларга): «Қайси ҳолда бўлдингиз?» – десалар, улар: «Ер юзида бечораҳол эдик», – деб айтадилар. (Фаришталар): «Аллоҳнинг ери унда ҳижрат қилишларинг учун (етарлича) кенг эмасмиди?» – дейдилар» («Нисо» сураси, 97-оят).

20-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Фақат бирор чоратадбирга қодир бўлмаган ва (ҳижратга) йўл топа олмайдиган ночор эркак, аёл ва болалар борки» («Нисо» сураси, 98-оят).

21-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Айнан ўшаларни, шояд, Аллоҳ авф этса. Аллоҳ авф этувчи ва кечирувчи зотдир» («Нисо» сураси, 99-оят).

22-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Агар ёмғирдан азият чексангиз ёки бемор бўлсангиз, қуроолларингизни (ечиб) қўйсангиз, сизларга гуноҳ бўлмас» («Нисо» сураси, 102-оят).

23-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сиздан (эй Мухаммад!) аёллар тўғрисида фатво сўрайдилар. Айтинг: «Улар тўғрисида сизларга Аллоҳ фатво берур, шунингдек, Китоб (Қуръон) тиловат қилинадиган (оятлар) ҳам: етим аёллар, улар учун фарз қилинган нарса (махр)ни бермасдан никоҳингизга олишга қизиқишингиз, заиф болалар ва етимларга нисбатан адолатли туришингиз (зарурлиги ҳақида)» («Нисо» сураси, 127-оят).

24-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Қайси бир хотин эридан (унга нисбатан) кўнгилсизлик ёки воз кечишдан қўрқса, ...» («Нисо» сураси, 128-оят).

25-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Албатта, мунофиқлар дўзахнинг энг тубида (бўлур)лар» («Нисо» сураси, 145-оят).

26-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «(Эй Мухаммад!) албатта, Биз Нухга ва ундан кейинги пайғамбарларга ваҳий юборганимиз каби, Сизга ҳам ваҳий юбордик. Шунингдек, Иброҳим, Исмоил, Исҳоқ, Яъқуб ва унинг авлоди, Исо, Айюб, Юнус, Ҳорун ва Сулаймонга ҳам ваҳий юборганмиз» («Нисо» сураси, 163-оят).

27-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Мухаммад!) Сиздан фатво сўрайдилар. Айтинг: «Аллоҳ сизларга отаси ҳам, фарзанди ҳам бўлмаган одам тўғрисида (шундай) фатво беради: агар фарзандсиз бўлган бир эркак ҳалок бўлса (ўлса), агар синглиси (қолган) бўлса, қолдирган мероснинг ярмини олур. Агар синглисининг фарзанди бўлмаса, у (акаси) меросхўр бўлур» («Нисо» сураси, 176-оят).

«Моида» сураси

1-боб. «Моида» сурасида учрайдиган айрим сўзлар тафсири.

2-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Ана, энди бугун динингизни камолига етказдим, неъматимни тамомила бердим ва сизлар учун исломнинг дин бўлишига рози бўлдим» («Моида» сураси, 3-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Лекин) сув топмасангиз, пок тупроққа таяммум қилиб, ундан юзларингиз ва қўлларингизга суртинг!» («Моида» сураси, 6-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сен (ўзинг) ва Роббинг бориб, (улар билан) жанг қилаверингиз. Биз эса шу ерда ўтирувчилармиз» («Моида» сураси, 24-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Дарҳақиқат, Аллоҳ ва Унинг Пайғамбарига қарши жанг қиладиган ва Ер юзида бузғунчилик қилиб юрувчиларнинг жазоси – ўлдирилиш ё чормихланиш ёки оёқ-қўлларининг қарама-қарши томондан кесилиши ёхуд ердан (ватандан) қувғин қилинишдир» («Моида» сураси, 33-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... ва жароҳатларга қасос (олинур) деб битиб қўйдик» («Моида» сураси, 45-оят).

7-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй Расул! Роббингиздан Сизга нозил қилинган нарса (оятлар)ни (одамларга) етказинг!» («Моида» сураси, 67-оят).

8-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Қасамларингиздаги беҳуда сўзлар учун Аллоҳ сизларни жавобгар қилмайди» («Моида» сураси, 89-оят).

9-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй имон келтирганлар! Сизлар учун Аллоҳ ҳалол қилиб қўйган нарсаларни ҳаромга чиқармангиз ва ҳаддан ошмангиз!» («Моида» сураси, 87-оят).

10-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй имон келтирганлар! Албатта, май (маст қилувчи ичимликлар), қимор, бут-санамлар ва (фол очадиган) чўплар шайтоннинг ишидан иборат ифлосликдирки, ундан четланингиз!» («Моида» сураси, 90-оят).

11-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Имон келтирган ва савобли ишларни қилганлар учун – агар ширкдан сақланиб, имонда ва савобли ишларда давом этсалар, сўнгра (май ва қимордан) сақланиб, (ҳаромни ҳаром деб) имон келтирсалар, сўнгра (барча ҳаром ва шубҳалардан) сақланиб, (одамларга) эзгулик қилсалар – олдин еб-ичган (ҳаром) нарсаларида гуноҳ йўқдир» («Моида» сураси, 93-оят).

12-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сизларга (жавоби) аён қилинса, сизларга хуш келмайдиган нарсалар ҳақида (савол) сўрамангиз!» («Моида» сураси, 101-оят).

13-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Аллоҳ на «баҳира», на «соиба», на «васила» ва на «ҳомий» (каби одатлар) ни (қилишга амр) қилмаган» («Моида» сураси, 103-оят).

14-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар орасида бўлган онларимда уларга гувоҳ бўлиб турдим. Мени «вафот эттирганингда» эса Сенинг Ўзинг улар устидан кузатувчи бўлдинг. Сен ҳар нарсага гувоҳдирсан» («Моида» сураси, 117-оят).

15-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Агар уларни азобласанг, албатта, улар (Ўз) бандаларинг. Бордию уларни кечирсанг, албатта, Сен ўзинг қудрат ва ҳикмат эгасидирсан» («Моида» сураси, 118-оят).

«Анъом» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ғайб (яширин иш ва нарсалар) калитлари Унинг ҳузуридадир. Уларни Ундан ўзга билмас» («Анъом» сураси, 59-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Айтинг: «У сизларга тепангиздан ёки оёқларингиз остидан азоб юборишга ёхуд сизларни (турли) фирқаларга айлантириб, баъзингизга баъзилар зарарини тотдиришга (ҳам) қудрати етадиган зотдир» («Анъом» сураси, 65-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Имон келтирган ва имонларига зулм (ширк)ни аралаштирмаганлар – айнан ўшаларга хавфсизлик (бордир) ва улар ҳидоят (тўғри йўл) топган зотлардир» («Анъом» сураси, 82-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Исмоил, ал-Ясаъ, Юнус ва Лутни ҳам (ҳидоятга йўлладик). Ҳаммаларини олимлар узра афзал қилдик» («Анъом» сураси, 86-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Айнан ўшалар Аллоҳ ҳидоятга бошлаган зотлардир. Бас, (Сиз ҳам) уларнинг йўлига иқтидо қилинг!» («Анъом» сураси, 9-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Яхудий бўлмиш ким-саларга барча туёқли (хайвон)ларни ҳаром қилдик. Сигир ва қўйлардан ёғларини уларга ҳаром қилдик» («Анъом» сураси, 146-оят).

7-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Фаҳш ишларнинг ошкорасига ҳам, пинҳонасига ҳам яқинлашмангиз» («Анъом» сураси, 151-оят).

8-боб.

9-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Айтинг: «Мана шу (нарсалар)ни Аллоҳ ҳаром қилганига гувоҳлик берувчи гувоҳларингизни келтирингиз!» («Анъом» сураси, 150-оят).

10-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... олдин имон келтирмаган ёки имонида яхшилик орттирмаган жонга (бу) имони фойда бермайди» («Анъом» сураси, 158-оят).

«Аъроф» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Айтинг: «Роббим, албатта, фаҳш ишларнинг ошкораю пинҳонасини, гуноҳ (ишлар)ни, ноҳақ тажовузкорликни ва Аллоҳ ҳеч қандай ҳужжат туширмаган нарса(лар)ни Унга шерик қилишингизни ҳамда Аллоҳнинг шаънига ўзингиз билмаган нарсаларни гапиришингизни ҳаром қилди» («Аъроф» сураси, 33-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Мусо Биз белгиланган вақтда (Тур тоғига) келгач, у билан Робби бевосита гаплашди. Мусо: «Роббим! (Ўзингни) менга кўрсатгин, Сенга бир назар қилай!» – деди. (Аллоҳ): «Мени кўра олмайсан. Лекин (ана у) тоққа (бир) боқ. Агар Мен унга бир жилва қилганимда (тоқат қилиб) ўз ўрнида тура олса, сен ҳам Мени кўрасан», – деди. Робби тоққа тажаллий (кичик бир кўриниш) қилган эди, уни майда-лаб ташлади. Мусо (бундан таъсирланиб) беҳуш ҳолда йиқилди. Хушига келгач деди: «Сенга тасбеҳ айтурман,

Сенга тавба қилдим ва мен мўминларнинг биринчиси (пешвоси)дурман» («Аъроф» сураси, 143-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Айтинг (эй Мухаммад!): «Эй одамлар! Мен сизларнинг барчангизга (юборилган) Аллоҳнинг расули (элчиси)дирман» («Аъроф» сураси, 158-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг «хиттатун» деган сўзи ҳақида.

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Авфни (қабул қилиб) олинг, яхшиликка буюринг, жоҳиллардан эса юз ўғиринг!» («Аъроф» сураси, 199-оят).

«Анфол» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Сиздан (эй Мухаммад!) ўлжалар ҳақида сўрайдилар. Айтинг: «Ўлжалар Аллоҳ ва Пайғамбарникидир. Бас, Аллоҳдан қўрқингиз ва ораларингизни тузатингиз!» («Анфол» сураси, 1-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Аллоҳнинг наздида, жонзотларнинг энг ёмони бу ақлни ишлатмайдиган «кар» ва «соқов»лардир» («Анфол» сураси, 22-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар: «Эй Аллоҳ! Агар шу (Қуръон) Сенинг ҳузурингдан экани ҳақ бўлса, (майли) устимизга осмондан тош ёғдир ёки бизга аламли азоб келтир», – деганларини эсланг!» («Анфол» сураси, 32-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Уларнинг ичида Сиз бўла туриб Аллоҳ уларни азобловчи эмас. Улар истиғфор айтиб (кечирим сўраб) турган ҳолларида ҳам Аллоҳ уларни азобловчи эмас» («Анфол» сураси, 33-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Фитна (ширк) йўқ бўлгунча ва дин бутунлай Аллоҳга бўлгунга қадар улар билан урушингиз! («Анфол» сураси, 39-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй Пайғамбар! Мўминларни жангга (Бадр жангига) унданг! Агар сизлардан йигирма нафар сабрли (киши) бўлса икки юз нафар (душ-

ман)ни енгар. Агар сизлардан юз нафар бўлса кофир бўлганлардан мингтасини енгар. Сабаб уларнинг англамайдиган қавм эканидир» («Анфол» сураи, 65-оят).

7-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Энди Аллоҳ сизлардан (юкинғизни олиб) енгиллаштирди. Сизларда ожизлик бор эканини билди» («Анфол» сураи, 66-оят).

«Бароат» сураи («Тавба» сураи ҳам дейилади)

1-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «(Бу) Аллоҳ ва (Унинг) Пайғамбаридан сизлар (билан) аҳдлашган мушрикларга (нисбатан) ора очикдир» («Тавба» сураи, 1-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «(Эй мушриклар!) Уруш тақиқланган тўрт ойда ер (юзи) бўйлаб саёҳат қилинғиз ва билиб қўйинғизки, сизлар Аллоҳни ожиз қолдирувчи эмассиз ва Аллоҳ кофирларни шармисор этувчидир!» («Тавба» сураи, 2-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: Шунингдек, (бу) Аллоҳ ва (Унинг) Пайғамбаридан «Ҳажжи Акбар» (Қурбон ҳайити) куни одамларга Аллоҳнинг ва Расулининг мушриклардан безор эканликларини эълони (ҳам)дир. Агар тавба қилсанғиз, бу сизлар учун яхшидир. Бордию (тавабадан) бош тортсанғиз, у ҳолда билиб қўйинғизки, сизлар Аллоҳни ожиз қолдирувчи эмассиз. (Эй Муҳаммад!) Кофир бўлганларга аламли азоб ҳақида «хушхабар» беринг!» («Тавба» сураи, 3-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Аммо сизлар (мўминлар) аҳдлашган мушриклар кейин сизларга бирор нарсада ноқислик (вафосизлик) қилмасалар ва сизларга қарши ҳеч ким билан ҳамкорлик қилмасалар, у ҳолда уларнинг аҳдларини (белгиланган) муддатларигача етказинғиз!» («Тавба» сураи, 4-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Агар аҳдлашганларидан кейин (уни) бузсалар ва сизларга динингизни таъна қилсалар, унда (бу каби) куфр пешволарига қарши жанг қилингиз!» («Тавба» сураси, 12-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Олтин ва кумушларни кон (махфий хазина) қилиб олиб, уларни Аллоҳ йўлида сарф қилмайдиганларга аламли азоб ҳақида «хушхабар» беринг!» («Тавба» сураси, 34-оят).

7-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «(Мазкур олтин-кумушлар) жаҳаннам ўтида қизитилиб, улар билан пешоналари, ёнлари, орқалари куйдирилган куни: «Бу ўзларингиз учун сақлаган хазинангиздир. Сақлаган хазинангиз (мазасини) тотингиз!» (дейилади)» («Тавба» сураси, 35-оят).

8-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Албатта, Аллоҳнинг наздида, ойларнинг адади – Аллоҳнинг осмонлар ва Ерни яратган кундаги битигига мувофиқ – ўн икки ойдир. Улардан тўрттаси (уруш) тақиқланган ойлardир. Бас, ўша (ой)ларда (жанг қилиб) ўзингизга зулм қилмангиз!» («Тавба» сураси, 36-оят).

9-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Қачонки уни кофирлар икки кишининг бири сифатида (ватанидан) чиқариб юборганларида икковлари горда туриб, (Муҳаммад) ҳамроҳи (Абу Бакр)га: «Ташвиш чекма! Албатта, Аллоҳ биз билан биргадир!» – деган эди» («Тавба» сураси, 40-оят).

10-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Албатта, садақаларни фақат фақирлар, мискинлар, унда (садақа ишида) ишловчилар, диллари ошна қилинувчи (кофир)лар, (пул тўлаб озод этилувчи) қуллар, қарздорларга ва Аллоҳ йўлида ҳамда йўловчига (мусофирга бериш) Аллоҳ (томони)дан фарз (этилди)» («Тавба» сураси, 60-оят).

11-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Мўминлардан ихтиёрий иона қилувчиларини ва зўрға топиб-тутувчиларини истехзо ила масхаралайдиганларни Аллоҳ

«масхара» қилади ва улар учун аламли азоб (бор)дир» («Тавба» сураси, 79-оят).

12-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар учун (Сиз) хоҳ кечирим сўранг, хоҳ кечирим сўраманг – агар етмиш бор улар учун кечирим сўрасангиз ҳам – Аллоҳ сира уларни кечирмагай» («Тавба» сураси, 80-оят).

13-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улардан ўлган бирор кишига зинҳор жаноза намозини ўқиманг ва қабри устида ҳам турманг!» («Тавба» сураси, 84-оят).

14-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар ҳузурига қайтганингизда улардан (узр қабул қилиб) бепарво бўлишингиз учун Аллоҳ (номи) билан қасам ичадилар. Майли, уларга парво қилмангиз! Зеро, улар нопокдирлар. Жойлари эса қилмишларига яраша жаҳаннамдир» («Тавба» сураси, 95-оят).

15-боб. Аллоҳ таолонинг сўзлари: «Улардан қаноат ҳосил қилишларингиз учун сизларга қасамёд этадилар. Сизлар улардан қаноатлансангиз ҳам, Аллоҳ фосиқлар қавмидан сира рози бўлмагай» («Тавба» сураси, 96-оят) ҳамда «Яна бошқалари ҳам борки, гуноҳларини тан олурлар. Яхши ишни бошқаси – ёмонига аралаштириб юборганлар. Аллоҳ уларнинг тавбаларини, шояд, қабул қилса. Албатта, Аллоҳ кечиримли ва раҳмлидир» («Тавба» сураси, 102-оят).

16-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «На пайғамбар ва на мўминлар мушриклар учун, гарчи улар қариндошлари бўлса ҳам – уларнинг дўзах аҳли эканлари маълум бўлгандан кейин – истиффор (гуноҳларини кечиришини) сўрашлари жоиз эмас» («Тавба» сураси, 113-оят).

17-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Аллоҳ Пайғамбарнинг, муҳожирлар ва ансорларнинг тавбаларини қабул этди. Улардан бир гуруҳининг диллари чалғиёзгандан кейин оғир (бир) соатда унга эргашган эдилар. Сўнг

тавбаларини қабул этди. Албатта, У уларга мушфиқ ва раҳмлидир» («Тавба» сураси, 117-оят).

18-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Яна (жангга чиқмай) қолган уч кишининг ҳам (тавбаларини қабул этди). Уларга Ер (шунча) кенглиги билан торлик қилган, диллари танг бўлган ва Аллоҳ (ғазаби)дан фақат Ўзига қочиш билан паноҳ топилишини билишгандан сўнг улар тавба қилувчилардан бўлишлари учун Аллоҳ тавбаларини қабул этди. Албатта, Аллоҳ тавбаларни қабул этувчи ва раҳмли зотдир» («Тавба» сураси, 118-оят).

19-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Эй имон келтирганлар! Аллоҳдан қўрқингиз ва (имонда) содиқ кишилар билан бирга бўлингиз!» («Тавба» сураси, 119-оят).

20-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Макка аҳли!) Ҳақиқатан, сизларга ўзларингиздан (чиққан), қийинчиликларингиздан алам чекадиган, сизлар билан (ҳидоят топишингиз билан) қизиқувчи, мўминларга мушфиқ ва раҳмдил Расул келди» («Тавба» сураси, 128-оят).

«Юнус» сураси

1-боб.

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Исроил авлодини денгиздан ўтказдик. Фиръавн ва унинг лашкарлари улар ортидан зўравонлик ва зулм юзасидан эргашдилар. Унга (Фиръавнга) ғарқ бўлиш (соати) етишганда айтди: «Имон келтирдимки, Исроил авлоди имон келтирган зотга ўзга илоҳ йўқдир. Мен ҳам мусулмонларданман» («Юнус» сураси, 98-оят).

«Худ» сураси

1-боб.

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(У пайтда) Арши сув устида эди» («Худ» сураси, 7-оят).

3-боб.

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ана ўшалар (қиёматда) Парвардигори билан юзма-юз қилинурлар ва гувоҳлар: «Ана шулар Парвардигорлари номидан ёлғон гапирганлар», – дейдилар. Огоҳ бўлингизки, Аллоҳнинг лаънати золимларга (бўлур)» («Худ» сураси, 18-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Аҳолиси золим юртларни (азобга) тутганда Роббингизнинг тутиши шундайдир. Албатта, Унинг (азобга) тутиши аламли ва шиддатлидир» («Худ» сураси, 102-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Куннинг ҳар икки тарафида (яъни эртаю кеч) ва туннинг бир бўлагиди намоз ўқинг! Албатта, савобли ишлар гуноҳларни кетказди. Бу ёд этувчилар учун ёдномадир» («Худ» сураси, 114-оят).

«Юсуф» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... ва икки боболаринг – Иброҳим ва Исҳоққа тўла бергани каби, сенга ва Яъқуб наслига (Ўзининг) неъматини тўла бахш этади. Албатта, Роббинг билим ва ҳикмат эгасидир» («Юсуф» сураси, 6-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ҳақиқатан, Юсуф ва (унинг) биродарлари (қиссаси)да сўровчилар учун аломатлар бордир» («Юсуф» сураси, 7-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Яъқуб) деди: «Йўқ! Сизларни (ўз) нафсингиз (бундай мудҳиш) ишга ундаган. Бас, (менинг бурчим) чиройли сабрдир» («Юсуф» сураси, 18-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У (Юсуф) уйида бўлган аёл (Зулайхо) ундан нафсини (қондиришни) талаб қилди ва эшикларни қулфлаб: «Қани, кел!» – деди» («Юсуф» сураси, 23-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Чопар унинг олдида келгач, у (Юсуф) деди: «Хожанг ҳузурига қайтиб боргин-да, ундан қўлларини кесиб олган аёллар иши нима бўлганини сўра! Албатта, Роббим уларнинг макрларини билувчидир» (Шоҳ аёлларни чорлаб, уларга) деди: «Юсуфдан шахвоний майллик талаб қилганингизда нима бўлган эди?» Айтдилар: «Аллоҳ сақласин! Унда бирор ёмонлик борлигини билмадик» («Юсуф» сураси, 50 – 51-оятлар).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Хар қачон (ўша) пайгамбарлар ноумид бўлиб: «Бизлар ёлғончи бўлдик», – деб гумон қила бошлаганларида...» («Юсуф» сураси, 110-оят).

«Раъд» сураси

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Фақат Аллоҳгина ҳар бир аёлнинг ҳомиласини, бачадонлар (муддатидан илгари) ташлайдиган (бола)ни ҳам, (тўққиз ойдан) ортиқроқ туриб қоладиган (бола)ни ҳам билур. Унинг даргоҳида ҳар бир нарса ўлчовлидир» («Раъд» сураси, 8-оят).

«Иброҳим» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй инсон!) Аллоҳ пок сўзга (яъни калимасига) қандай мисол келтирганини кўрмадингми?! (У сўз) худди бир яхши дарахтга ўхшайдики, унинг илдизи (ер остига) ўрнашган, шохи эса осмондадир. Парвардигорининг изни билан (у) мудом мева берур. Аллоҳ одамлар эслатма олишлари учун мана шундай мисолларни келтирур» («Иброҳим» сураси, 24 – 25-оятлар).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Аллоҳ имон келтирганларни дунё ҳаётида ҳам, охиратда ҳам устувор Сўз (имон калимаси) билан собитқадам қилур» («Иброҳим» сураси, 27-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй инсон!) Аллоҳнинг неъмати (имон)ни куфрга алмаштириб юборган ва қавмларини «ҳалокат диёримга қулатган кимсаларни кўрмадингми?!» («Иброҳим» сураси, 28-оят).

«Ҳижр» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Аниқки, Ҳижр (водий) эгалари (Самуд қавми) ҳам пайғамбарларни, (хусусан, Солиҳни) ёлғончига чиқарган эдилар» («Ҳижр» сураси, 80-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Дарҳақиқат, Биз Сизга етти такрорланувчи (етти оятли «Фотиҳа» сураси)ни ва улуғ Қуръонни ато этдик» («Ҳижр» сураси, 87-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар Қуръонни (ўзларича) бўлак-бўлак қилиб олган эдилар» («Ҳижр» сураси, 91-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Шунингдек) Сизга аниқ нарса (ўлим) келгунига қадар Роббингизга ибодат қилаверинг!» («Ҳижр» сураси, 99-оят).

«Наҳл» сураси

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сизларнинг орангизда энг тубан умр кўришга (кексайиб, заиф ҳолатга) қайтарилиб илгари билган нарсаларининг ҳеч бирини билмай қоладиган кишилар ҳам бордир» («Наҳл» сураси, 70-оят).

«Бани Исроил» сураси (Исро)

1-боб.

2-боб.

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Ўз) бандаси (Мухаммад)ни, унга мўъжизаларимиздан кўрсатиш учун (Маккадаги) Масжиди Ҳаромдан (Қудсдаги) Биз атрофини баракотли қилиб қўйган Масжиди Ақсога тунда сайр қилдирган зотга тасбеҳ айтилуру» («Исро» сураси, 1-оят).

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бирор шаҳарни ҳалок қилишни истасак, ундаги маишат аҳлини (итоат этишга) буюрамиз ва улар итоатсизлик қилишгач, у шаҳар (аҳолиси) устига (азоб ҳақидаги) сўз муқаррар бўлур. Бас, Биз уни вайронага айлантируرمىз» («Исро» сураси, 16-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй) Биз (ғарқ бўлишидан қутқариб) Нуҳ билан бирга (кемада сув узра) кўтариб нажот берган кишиларнинг зурриётлари! Албатта, у (Нуҳ) кўп шукр қилувчи банда эди» («Исро» сураси, 3-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... ва Довудга Забур (китоби)ни бердик» («Исро» сураси, 55-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад! Мушрикларга) айтинг: «Уни (Аллоҳни қўйиб (илоҳ) деб гумон қилган (маъбуда)ларингизга илтижо этингиз-чи, улар сизлардан бирор зарарни арита олармиканлар ва (уни) буриб юбора олармиканлар?!» («Исро» сураси, 56-оят).

7-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар (илоҳ деб) илтижо қилаётганларнинг ўзлари ҳам Парвардигорга қайси биридир яқинроқ бўлишга йўл излайдилар» («Исро» сураси, 57-оят).

8-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Биз Сизга кўрсатган тушни ва Қуръонда лаънатланган (Заққум номли) дарахтни одамлар учун фақат синов қилдик» («Исро» сураси, 60-оят).

9-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Зеро, тонгги ўқиш (фаришталар) ҳозир бўладиган (намоз)дир» («Исро» сураси, 78-оят).

10-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Шоядки, Роббингиз Сизни (Қиёмат кунда) мақтовли (шафоат қиладиган) мақомда тирилтурса» («Исро» сураси, 79-оят).

11-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Яна айтинг: «Ҳақиқат (яъни Исломи) келди ва ботил (куфр) йўқолди. Чунки ботил нарсаси йўқолувчидир» («Исро» сураси, 81-оят).

12-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Сиздан рух ҳақида сўрайдилар» («Исро» сураси, 85-оят).

13-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Сиз намозингизни жуда жаҳрий (баланд овозда ошкора) ҳам қилиб юборманг (токи мушриклар эшитиб Қуръонни ҳақорат қилмасинлар) ва ўта махфий ҳам қилиб юборманг (токи саҳобаларингиз тинглаб фойдалансинлар). Шуларнинг (жаҳрийлик билан махфийлик) ўртасидаги йўлни истанг!» («Исро» сураси, 110-оят).

«Каҳф» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг «Дарҳақиқат, инсон кўп жанжал (бахс) қилувчидир» («Каҳф» сураси, 54-оят) деган сўзи ҳақида.

2-боб. Аллоҳ таолонинг «Мусо ўз йигитига (шогирди Ювшаъ ибн Нунга): «То икки денгиз қўшиладиган ерга етмагунча ёки узоқ муддат кезмагунча юришдан тўхтамайман», – деган пайтингизни эслангиз» («Каҳф» сураси, 60-оят) деган сўзи ҳақида.

3-боб. Аллоҳ таолонинг «Қачонки у иккиси (икки денгиз) қўшиладиган ерга етишгач балиқларини унутдилар. Бас, у (балиқ) денгиз қаърига йўл олди» («Каҳф» сураси, 61-оят) деган сўзи ҳақида.

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У (Ювшаъ) айтди: «Буни кўринг, биз (денгиз соҳилидаги) қояга бориб (ором олган) пайтимизда мен балиқни унутибман. (Буни сизга) айтишни фақат шайтон ёдимдан чиқарди. У (балиқ) денгизга йўл олибди, ажабо!» («Каҳф» сураси, 63-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг «(Эй Муҳаммад!) Айтинг: «Сизларга қилмишларидан энг кўп зиён кўрувчиларнинг хабарини берайликми?!» («Каҳф» сураси, 103-оят) деган сўзи ҳақида.

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар Парвардигорларининг оятларини ва у зот билан мулоқотда бўлишни инкор этишиб, бутун иш (амал)лари беҳуда кетган кимсалардир» («Каҳф» сураси, 105-оят).

«Марям» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Уларни (Макка мушрикларини) барча иш битирилган ҳасрат куни – (Қиёмат)дан қўрқитинг!» («Марям» сураси, 39-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Жаброил деди): «Биз ёлғиз Роббингиз амри билангина нозил бўлурмиз. Олдимиздаги (охират) ҳам, ортимиздаги (дунё) ҳам, (иккиси) ўртасидаги барча ишлар ҳам фақат Унинг измидадир. Парвардигорингиз унутувчи эмасдир» («Марям» сураси, 64-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Оятларимизга кофир бўлган ва: «Қасамки, албатта, (охиратда ҳам) менга мол-мулк ва фарзанд ато этилур», – деган кимсани кўрдингизми?» («Марям» сураси, 77-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У ғайб (илми)дан хабардор бўлибдими ёки Раҳмон даргоҳидан аҳд олибдими?!» («Марям» сураси, 78-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: ««Йўқ! Албатта, (Биз) унинг айтаётган сўзини ёзиб қўюрмиз ҳамда унга азобни зиёда қилурмиз» («Марям» сураси, 79-оят).

«Тоҳо» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сени Ўзимга (пайгамбарлик учун) танладим» («Тоҳо» сураси, 41-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Биз Мусога: «Сен бандаларимни (Исроил авлодини Мисрдан) тунда олиб кет ва (ортингдан) етиб келишдан хавф қилмаган ва (ғарқ бўлишдан ҳам) қўрқмаган ҳолингда денгиздан уларга

қуруқ йўл оч!» – деб ваҳий юбордик. Бас, Фиръавн уларнинг ортидан ўз лашкари билан қувган эди, уларни денгиз ўраганича ўради (яъни ғарқ бўлдилар). Фиръавн ўз қавмини адаштирди, тўғри йўлга бошламади» («Тоҳо» сураси, 77 – 79-оятлар).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, айтдик: «Эй Одам! Аниқки, бу (иблис) сенга ҳам, хотинингга ҳам душмандир. Бас, у икковингни жаннатдан зинҳор чиқармасинки, бахтсиз бўлиб қолурсан» («Тоҳо» сураси, 117-оят).

«Анбиё» сураси

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У кунда Биз осмонни худди мактуб ёзилган саҳифани ўраган каби ўраб, биринчи марта қандай яратган бўлсак, (ўша яхлит ҳолига) қайтарурмиз. (Бу) Бизнинг зиммамиздаги ваъдадир. Албатта, Биз (шундай) қилувчидирмиз» («Анбиё» сураси, 104-оят).

«Ҳаж» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Уни кўрадиган кунингизда ҳар бир эмизикли она эмизиб тургани (боласи) ни унутар ва ҳар бир ҳомиладор ўз ҳомиласини ташлар ҳамда одамларни «маст» ҳолда кўрасиз, ҳолбуки, улар маст эмаслар, лекин Аллоҳнинг азоби қаттиқдир» («Ҳаж» сураси, 2-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Одамлар орасида Аллоҳга шак узра ибодат қиладигани ҳам борки, унга яхшилик етса, ўша сабабли хотиржам бўлур, агар бирор бахтсизлик етса, (диндан) юз ўгириб кетур. (У) дунё ва охиратда зиён кўргай. Бу эса қаттиқ зиёндир. У Аллоҳни қўйиб, ўзига зарар ҳам, фойда ҳам бера олмайдиган нарсаларга илтижо қилур. Бу қаттиқ адашишнинг ўзидир» («Ҳаж» сураси, 11 – 12-оятлар).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Мана шу икки рақиб (мўминлар билан кофирлар) Парвардигорлари(нинг дини) хусусида талашдилар» («Ҳаж» сураси, 19-оят).

«Муъминун» сураси

«Нур» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ўзларидан бошқа гувоҳлари бўлмаган ҳолда ўз хотинларини (бузуқ деб) бадном қиладиган (эр)ларнинг ҳар бири ўзини, албатта, мен ростгўйлардан деб Аллоҳ номига тўрт (марта) гувоҳлик бериши (талаб қилинади)» («Нур» сураси, 6-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бешинчиси (яъни гувоҳлиги): «Агар ёлғончилардан бўлсам, менга Аллоҳнинг лаънати бўлсин!» (дейишидир)» («Нур» сураси, 7-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У (яъни эрим) албатта ёлғончилардан», – деб Аллоҳ номига тўрт марта гувоҳлик бериши ундан (аёлдан) жазони даф қилур» («Нур» сураси, 8-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бешинчиси (яъни гувоҳлиги): «Агар (эрим) ростгўйлардан бўлса, унга (менга) Аллоҳнинг ғазаби бўлсин!» (дейишдир)» («Нур» сураси, 9-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Албатта, (бу) бўҳтонни (вужудга) келтирган кимсалар ўзларингиздан бўлмиш бир тўда кимсалардир. Уни (бўҳтонни) сизлар ўзларингиз учун ёмонлик деб ўйламангиз, балки у сизлар учун яхшидир. Улардан (бўҳтончилардан) ҳар бир киши учун ўзи орттирган гуноҳ (жазоси) бордир. Уларнинг орасидаги (гуноҳнинг) каттасини қўтарган кимса (Абдуллоҳ ибн Убай) учун эса улкан жазо (жаҳаннам) бордир» («Нур» сураси, 11-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар (Ойшани бадном қилмоқчи бўлганлар) тўртта гувоҳ келтирсалар бўлмас-

миди?! Бас, агар гувоҳ келтира олмасалар, демак, Аллоҳ наздида, улар ёлгончидирлар» («Нур» сураси, 13-оят) ҳамда «Уни эшитган пайтингизда: «Бу (мишмишни) гапириш биз учун жоиз эмас. Эй пок Парвардигор! Бу улкан бўҳтон!» – десангиз бўлмасмиди?!» («Нур» сураси, 16-оят).

7-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Агар сизларга дунё ва охиратда Аллоҳнинг фазли ва раҳмати бўлмаса эди, албатта, ошириб-тошириб сўзлаганингиз сабабли сизларни улкан жазо тутган бўлур эди» («Нур» сураси, 14-оят).

8-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ўшанда сизлар уни тилдан тилга кўчириб, оғизларингиз билан ўзларингиз аниқ билмаган нарсани сўзлар ва буни енгил фаҳмлар эдингиз. Ҳолбуки, у, Аллоҳ наздида, улкан (гуноҳ)дир» («Нур» сураси, 15-оят).

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Уни эшитган пайтингизда: «Бу (мишмишни) гапириш биз учун жоиз эмас. Эй пок Парвардигор! Бу улкан бўҳтон!» – десангиз бўлмасмиди?!» («Нур» сураси, 16-оят).

9-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: («Нур» сураси, 17-оят).

10-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Аллоҳ сизларга (Ўз) оятларини баён қилур. Аллоҳ илм ва ҳикмат соҳибидир» («Нур» сураси, 18-оят).

11-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Албатта, имон келтирган кишилар ўртасида ёмон гаплар ёйилишини ис- тайдиган кимсалар учун дунёда ҳам, охиратда ҳам аламли азоб бордир. (Ҳамма нарсани) Аллоҳ билур, сизлар эса билмассиз. Агар сизларга Аллоҳнинг фазли ва раҳмати ҳамда Аллоҳ меҳрибон ва раҳмли бўлмаса эди (жазони нақд қилган бўлур эди). Сизлардан фазилат ва кенг мол- мулк эгалари қариндошларга, мискинларга ва муҳожирларга Аллоҳ йўлида эҳсон қилмасликка қасам ичмасин, балки уларни авф қилиб, кечирсинлар! Аллоҳ сизларни

мағфират қилишини истамайсизми?! Аллоҳ мағфиратли ва раҳмлидир» («Нур» сураси, 19 – 22-оятлар).

12-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Шунингдек, (одамда) кўриниб турадиганидан бошқа зийнатларини кўрсатмасинлар ва рўмолларини кўкраклари узра тушириб олсинлар!» («Нур» сураси, 31-оят).

«Фурқон» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар юзтубан ҳолларида жаҳаннам томонга жам қилинурлар. Ана ўшалар энг ёмон мақомли ва йўлдан озган кимсалардир» («Фурқон» сураси, 34-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар Аллоҳга қўшиб бошқа «илоҳ»га илтижо қилмаслар ва Аллоҳ ўлдиришни ман этган жонни ноҳақ ўлдирмаслар ҳамда зино қилмаслар. Ким мана шу (гуноҳлар)ни (имонсиз ҳолда) қилса гуноҳга (уқубатга) учрар» («Фурқон» сураси, 68-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Қиёмат кунида унга азоб бир неча баробар зиёда қилинур ва у жойда хорланган ҳолида мангу қолур» («Фурқон» сураси, 69-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Илло, кимки (шу дунёда) тавба қилса ва имон келтириб, яхши амал қилса, бас, Аллоҳ ана ўшаларнинг ёмонлик (гуноҳ)ларини яхшилиқ (савоб)ларга айлантириб қўяр. Аллоҳ мағфиратли ва раҳмли зотдир» («Фурқон» сураси, 70-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Энди, албатта, сизларга (азоб-уқубат) лозим бўлур» («Фурқон» сураси, 77-оят).

«Шуаро» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Қайта тириладиган кунда (Қиёматда) мени шарманда қилмагин!» («Шуаро» сураси, 87-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Яқин қариндошларингизни (Аллоҳ азобидан) огоҳлантиринг! Сизга эргашган мўминлар учун қанотингизни паст тутинг!» («Шуаро» сураси, 214 – 215-оятлар).

«Қасос» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Сиз ўзингиз сўйган кишиларни ҳидоят қила олмайсиз, лекин Аллоҳ ўзи хоҳлаган кишиларни ҳидоят қилур. У ҳидоят топувчиларни яхши билувчидир» («Қасос» сураси, 56-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Албатта, Сизга (ушбу) Қуръонни фарз қилган зот, шакшубҳасиз, Сизни қайтиш жойига (Маккага) қайтарувчидир» («Қасос» сураси, 85-оят).

«Рум» сураси

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Инсонларни ўша асосда яратган Аллоҳнинг яратувчилигини (англангиз!) Аллоҳнинг яратишига ўзгартириш йўқ. Энг тўғри дин шудир, лекин кўп одамлар (буни) билмаслар» («Рум» сураси, 30-оят).

«Луқмон» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эсланг, Луқмон ўғлига насиҳат қилиб деган эди: «Эй ўғилчам! Аллоҳга ширк келтирмагин! Чунки ширк улкан зулмдир» («Луқмон» сураси, 13-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Дарҳақиқат, Аллоҳнинг ҳузуридагина қиёмат (қачон бўлиши тўғрисида) билим бордир» («Луқмон» сураси, 34-оят).

«Сажда» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, уларнинг қилиб ўтган амалларига мукофот учун яшириб қўйилган кўз-

лар қувончини (охират неъматларини) ҳеч ким билмас» («Сажда» сураси, 17-оят).

«Аҳзоб» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Пайғамбар мўминларга ўзларидан ҳам ҳақлироқдир, унинг хотинлари эса уларнинг оналаридир» («Аҳзоб» сураси, 6-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Уларни (асранди фарзандларни) ўз оталари (исми) билан чақирингиз. Шу, Аллоҳ наздида, адолатлироқдир» («Аҳзоб» сураси, 5-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Мўминлар орасида Аллоҳга берган аҳдига содиқ кишилар бордир. Бас, улардан ўз назрига вафо қилгани (шаҳид бўлгани) ва улардан (шаҳид бўлишни) кутаётгани бордир. Улар (аҳду паймонларини) ўзгартирганлари йўқ» («Аҳзоб» сураси, 23-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй Пайғамбар! Хотинларингизга айтинг: «Агар сизлар дунё ҳаётини ва унинг зебу зийнатларини истайдиган бўлсангиз, у ҳолда келингиз, мен сизларни (ўша нарсалар билан) баҳраманд қилай ва яхшилаб кузатай (талоқ қилай)!» («Аҳзоб» сураси, 28-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бордию Аллоҳни, Унинг Пайғамбарини ва охират диёрини истайдиган бўлсангиз, у ҳолда Аллоҳ сизларнинг орангиздаги чиройли амал қилувчилар учун улкан мукофот (жаннат) ни тайёрлаб қўйгандир» («Аҳзоб» сураси, 29-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Жуфтингни ўзингда сақла (талоқ қилишга шошилма): Аллоҳдан қўрққин!» – деб Аллоҳ ошкор қилувчи бўлган нарсани ичингизда яширган эдингиз ва Аллоҳдан қўрқишга ҳақлироқ бўлган ҳолингизда Сиз одамлардан (таъналаридан) қўрққан эдингиз» («Аҳзоб» сураси, 37-оят).

7-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сиз улардан ўзингиз хоҳлаганингизни қолдириб, хоҳлаганингиз билан ҳамёстиқ бўлурсиз (бирга тунарсиз). Ўзингиз четлатган аёлларингиздан бирортасини (ҳамёстиқликка) истасангиз, Сизга ҳеч қандай гуноҳ бўлмас» («Аҳзоб» сураси, 51-оят).

8-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй имон келтирганлар! Пайғамбарнинг уйларига фақат сизларни бирор таомга чақирилсагина кириңгиз! (Ўшанда ҳам) унга эришиш – кўз тикиб турмангиз, балки чақирилганингизда кириңгиз ва таомдан сўнг гапга берилиб кетмай тарқалиңгиз! Зеро, бу Пайғамбарга озор берур, у эса сизлардан ийманар. Аллоҳ ҳақ (гап)дан тортинмас. Қачонки сизлар улардан (Пайғамбар аёлларидан) бирор нарсa сўрасангиз, парда ортидан сўрангиз! Мана шу сизларнинг дилларингиз ва уларнинг диллари ва нисбатан ҳам тозарoқ (иш)дир. Сизлар учун Аллоҳнинг Пайғамбарига озор бериш ва ундан кейин аёлларига уйланишингиз асло мумкин эмасдир. Чунки бу, Аллоҳ наздида, улкан (гуноҳ)дир» («Аҳзоб» сураси, 53-оят).

9-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Агар сизлар бирор нарсани ошкор қилсангиз ҳам ёки яширсангиз ҳам, албатта, Аллоҳ барча нарсани билувчи зотдир. (Пайғамбарнинг аёллари) ўз оталарига, ўғилларига, оғаниларига, оға-иниларининг ўғилларига, опа-сингилларининг ўғилларига, (мўмина) аёлларга ва қўл остидаларидаги (чўри)ларга (ҳижобсиз кўринишларида) уларга гуноҳ йўқдир. (Эй пайғамбар аёллари!) Аллоҳдан қўрқингиз! Албатта, Аллоҳ барча нарсага шоҳид (гувоҳ)дир» («Аҳзоб» сураси, 54 – 55-оятлар).

10-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Албатта, Аллоҳ ва Унинг Пайғамбарига озор берадиган кимсаларни Аллоҳ дунёда ҳам, охиратда ҳам лаънатлар ва улар учун хор қилувчи азобни тайёрлаб қўйгандир» («Аҳзоб» сураси, 56-оят).

11-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй мўминлар! Сизлар Мусога озор берган кимсалар каби бўлмангиз!» («Аҳзоб» сураси, 69-оят).

«Сабаъ» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «То қачонки (изн берилиб) дилларидан қўрқув кетказилгач, улар (бир-бирларига): «Парвардигорингиз нима деди (изн бердими)?» – деб (савол қилишиб), «Ҳақни (айтди, шафоатга изн берди), У олий ва буюк зотдир», – деб (жавоб қилур)» («Сабаъ» сураси, 23-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У фақат қаттиқ азоб олдидан сизларга (юборилган) бир огоҳлантирувчи (Пайғамбардир), холос» («Сабаъ» сураси, 46-оят).

«Ёсин» сураси

Боб. Аллоҳ таоло сўзи: «Қуёш (тинмай) ўз қароргоҳи сари сайр қилур. Бу қудратли ва билимли зот (Аллоҳ) нинг ўлчовидир» («Ёсин» сураси, 38-оят).

«Соффат» сураси

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Юнус ҳам, албатта, пайғамбарлардандир» («Соффат» сураси, 139-оят).

«Сод» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй Роббим! Ўзинг мени мағфират қилгин ва менга ўзимдан кейин бирор кишига муяссар бўлмайдиган бир мулк (ҳукмронлик) ато этгин! Сенинг Ўзинггина (барча яхшиликларни) ато этувчисан» («Сод» сураси, 35-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... ва мен (Пайғамбарликни ўзимга) даъво қилувчилардан ҳам эмасман» («Сод» сураси, 86-оят).

«Зумар» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Ўз жонларига (гуноҳ билан) зулм қилган бандаларимга айтинг: «Аллоҳнинг раҳматидан ноумид бўлмангиз! Албатта, Унинг Ўзи мағфиратли ва раҳмли зотдир» («Зумар» сураси, 53-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар Аллоҳни ҳаққоний (равишда) қадрламадилар (танимадилар)» («Зумар» сураси, 67-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бутун Ер Қиёмат кунинда Унинг бир тутамидир. Осмонлар эса Унинг «қўли»га йиғилувчидир. У уларнинг келтираётган ширкларидан пок ва юксакдир!» («Зумар» сураси, 67-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сур чалиниши билан осмонлар ва Ердаги бор жонзот ўлади, илло, Аллоҳ хоҳлаган зотларгина (тирик қолурлар). Сўнгра у яна бир бор чалинганда ногоҳ улар (барча халойиқ тирилиб, қабрларидан) туриб, (Аллоҳнинг амрига) қараб тургайлар» («Зумар» сураси, 68-оят).

«Мўмин» сураси (Ғофир)

«Ҳа-мили ас-сажда» (ёки «Фуссилат») сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сизлар (дунёда гуноҳ ишларда) қулоқларингиз, кўзларингиз ва териларингиз сизларга гувоҳ бўлишидан яширинмас эдингиз. Лекин сизлар қилаётган амалларингиздан кўпини Аллоҳ билмайди деб ўйладингиз» («Фуссилат» сураси, 22-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Роббингиз ҳақида ўйлаган мана шу гумонингиз сизларни ҳалок қилди. Бас, сизлар зиён кўрувчиларга айланиб қолдингиз» («Фуссилат» сураси, 23-оят).

«Ҳо мим айн қоф» (ёки «Шўро») сураси

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... фақат қариндошлик-даги дўстлик (яқинлик)нигина (сўрайман)» («Шўро» сураси, 23-оят).

«Зухруф» сураси

«Духон» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, (эй Мухаммад!) Сиз осмон аниқ тутунни келтирадиган кунни кутинг!» («Духон» сураси, 10-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У (тутун барча) одамларни ўраб олур. Бу аламли азобдир» («Духон» сураси, 11-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй Роббимиз! Бизлардан (бу) азобни аритгин! Албатта, бизлар имон келтирувчидирмиз» (деб илтижо қилурлар)» («Духон» сураси, 12-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Уларда қаёқдан ҳам эслатма бўлсин, ҳолбуки, уларга аниқ пайғамбар келган эди» («Духон» сураси, 13-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сўнгра ундан юз ўгирдилар ва: «(Унга Қуръон бировлар томонидан) ўргатиб қўйилган, (у) мажнун», – дедилар» («Духон» сураси, 14-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Даҳшатли тутиш билан тутадиган кунимизда (Бадр жангида ёки Қиёматда) Биз интиқом олувчидирмиз» («Духон» сураси, 16-оят).

«Жосия» сураси

Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бизларни (Аллоҳ эмас, балки) фақат замон (ўтиши)гина ўлдиради», – дедилар» («Жосия» сураси, 24-оят).

«Аҳқоф» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Яна шундай кимса борки, ота-онасига: «Уҳ сизларга! Сизлар менга (қайта тирилиб, қабрдан) чиқарилишимни ваъда қияпсизми?! Ҳолбуки, мендан илгари ҳам авлодлар ўтган (улар тирилмади-ку)!» – дер. У иккиси Аллоҳдан мадад тилаган ҳолларида (ўғилларига қараб): «Ҳалок бўлгур, имон келтиргин! Аллоҳнинг ваъдаси ҳақдир» (десалар), у: «Бу фақат аввалгиларнинг афсоналаридир», – дер» («Аҳқоф» сураси, 17-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, қачонки улар ўша (азоб)ни ўз водийларига қараб келаётган бир (қора) булут ҳолида кўришгач: «Бу бизларга ёмғир келтирувчи булутдир», – дедилар. Йўқ, у ўзларингиз истаган нарса бўрондирки, унда (сизларга аталган) аламли азоб бордир» («Аҳқоф» сураси, 24-оят).

«Муҳаммад» сураси

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... ва қариндошларингиз (билан ҳам алоқаларингиз)ни узасиз, албатта» («Муҳаммад» сураси, 22-оят).

«Фатҳ» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Биз Сизга аниқ фатҳ (ғалаба) бахш этдик» («Фатҳ» сураси, 1-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Бу фатҳ) Сиз учун Аллоҳнинг олдинги ва кейинги гуноҳларингизни кечиши, Сизга Ўз неъматини мукаммал қилиб бериши, Сизни тўғри йўлга ҳидоят қилиши» («Фатҳ» сураси, 2-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Ҳақиқатан, Биз Сизни (Қиёмат куни умматларга) гувоҳлик берувчи, (мўминларга) хушхабар элтувчи ва (кофирлар-

ни) огоҳлантирувчи қилиб юборгандирмиз» («Фатҳ» сураси, 8-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У (Аллоҳ) Ўз имонларига яна имон қўшилиши учун мўминларнинг дилларига таскин туширган зотдир» («Фатҳ» сураси, 4-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Дарҳақиқат, Аллоҳ мўминлардан – улар дарахт остида Сизга байъат (қасамёд) қилаётган вақтларида – рози бўлди» («Фатҳ» сураси, 18-оят).

«Хужурот» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй имон келтирганлар! Амалларингиз ўзингиз сезмаган ҳолингизда зое бўлиб кетмаслиги учун сизлар овозларингизни Пайғамбарнинг овозидан юқори кўтармангиз ва унга бир-бирларингизга баланд овоз (дағал сўз) қилгандек баланд овоз қилмангиз!» («Хужурот» сураси, 2-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Албатта, (хотинларингиз яшайдиган) ҳужралар ортидан туриб Сизни чақирадиган кимсаларнинг кўплари (андиша ва фаросат билан) ақл ишлатмайдилар» («Хужурот» сураси, 4-оят).

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Агар улар то (Сиз ўзингиз) уларнинг олдида чиққунингизгача сабр қилганларида, албатта, ўзлари учун яхши бўлур эди» («Хужурот» сураси, 5-оят).

«Қоф» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У кунда Биз жаҳаннамга: «Тўлдингми?» – дермиз. У эса: «Яна қўшимча борми?» – дер».

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, (эй Муҳаммад!) Улар (кофирлар) айтаётган сўзларга сабр қилинг ва қуёш чиқи-

шидан илгари ва ботишидан аввал Роббингизга ҳамд билан тасбеҳ айтинг (намоз ўқинг)! («Қоф» сураси, 39-оят).

«Тур» сураси

Боб.

«Нажм» сураси

1-боб.

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, (Мухаммадга) кимки камон оралиғидек ёки (ундан) ҳам яқинроқ бўлди» («Нажм» сураси, 9-оят).

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Дарҳақиқат, у (ўша соатда) Парвардигорининг буюк аломатларини кўрди» («Нажм» сураси, 18-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй мушриклар!) Кўрдингизми (санамларингиз) – «Лот, Уззо»ни» («Нажм» сураси, 19-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... ва яна учинчилари бўлмиш «Манот»ни?» («Нажм» сураси, 62-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, Аллоҳга сажда ва ибодат қилингиз!» («Нажм» сураси, 62-оят).

«Иқтарабатис соъату» ёки «Қомар» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Қиёмат яқинлашди. (Мана, илоҳий мўъжиза сифатида) Ой ҳам бўлинди. Агар улар (Қурайш кофирлари билан мўъжиза кўрсалар) юз ўгирурлар ва: «(Бу) давом этаётган сеҳр-ку!» – дерлар» («Қомар» сураси, 1 – 2-оятлар).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У (кема) Бизнинг кўзларимиз ўнгида (ҳимоямизда) сузар. (Бу) инкор қилинган киши (Нух) учун мукофотдир. Биз уни (кемани) бир аломат қилиб қолдирдик. Бас, эслатма олувчи борми?!» («Қомар» сураси, 14 – 15-оятлар).

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ҳақиқатан, Биз Қуръонни зикр (эслатма) учун осон қилиб қўйдик. Бас, эслатма олувчи борми?!» («Қомар» сураси, 17-оят).

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(У) одамларни суғурилувчи хурмо (дарахти) таналаридек суғуриб кетар эди. Бас, Менинг азоб ва огоҳлантиришларим қандай экан?!» («Қомар» сураси, 20 – 21-оятлар).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Биз уларнинг устига бир қичқириқ юборган эдик, улар худди қўранинг чўплари каби (яксон) бўлдилар. Биз Қуръонни зикр (эслатма) учун осон қилиб қўйдик. Бас, эслатма олувчи борми?» («Қомар» сураси, 31 – 32-оятлар).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ҳақиқатан, эрта тонгда уларга (Лут қавмига) устувор азоб келди. Бас, Менинг азобимни ва огоҳлантиришларимни тотиб (инкор этиб) қўрингиз!» («Қомар» сураси, 38 – 39-оятлар).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Яқинда ўша жамоат енгилиб, ортларига қараб қочиб қолурлар» («Қомар» сураси, 45-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Бугина эмас) балки уларга (жазолашга) ваъда қилинган вақт Қиёматдир. Қиёмат эса янада ҳалокатли ва аччиқроқдир» («Қомар» сураси, 46-оят).

«Ар-Роҳман» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У иккисидан бошқа яна икки боғ бордир» («Ар-Роҳман» сураси, 62-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Улар) чодирларда асралувчи хурлардир» («Ар-Роҳман» сураси, 72-оят).

«Воқеа» сураси

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ёйиқ соя (ости)да» («Воқеа» сураси, 30-оят).

«Ҳашр» сураси

1-боб.

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй имон келтирганлар!) Сизлар (Бани Назир хурмозорларидан) бирор хурмо дарахтини кесдингизми?...» («Ҳашр» сураси, 5-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Аллоҳ Ўз Пайғамбарига улардан ўлжа қилиб берган нарсалар устига сизлар от ва туяларни миниб борганингиз йўқ...» («Ҳашр» сураси, 6-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Пайғамбар сизларга келтирган нарсани олингиз, у сизларни қайтарган нарсадан қайтингиз ва Аллоҳдан кўрқингиз!» («Ҳашр» сураси, 7-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улардан (муҳожирлардан) илгари (Мадинадек) диёрида яшаган ва имонни сақлаганлар...» («Ҳашр» сураси, 9-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... ўзларида эҳтиёж бўла туриб (эҳсон қилишда бошқа муҳтожларни) ихтиёр қилурлар» («Ҳашр» сураси, 9-оят).

«Мумтаҳана» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй имон келтирганлар! Менинг душманам ва сизларнинг душманингизни (яъни мушрикларни) дўст тутмангиз!» («Мумтаҳана» сураси, 1-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй мўминлар! Қачонки сизларга (Макка кофирлари томонидан) мўмина аёллар ҳижрат қилиб келсалар, уларни имтиҳон қилиб кўрингиз!» («Мумтаҳана» сураси, 10-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй Пайғамбар! Қачонки Сизнинг олдингизга мўмина аёллар келиб, Аллоҳга бирор нарсани шерик қилмасликка, ўғирлик қилмасликка, зино қилмасликка, ўз болаларини ўлдирмасликка, қўл ва оёқ-

лари орасида тўқиб оладиган бўҳтонни келтирмасликка ҳамда бирор яхши ишда Сизга итоатсизлик қилмасликка ҳузурингизда қасамёд этсалар, Сиз уларнинг қасамёдларини қабул қилинг ва улар учун Аллоҳдан мағфират сўранг! Албатта, Аллоҳ (Ўз бандаларига нисбатан) кечиримли ва раҳмлидир» («Мумтаҳана» сураси, 12-оят).

«Саф» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Мен) ўзимдан олдинги Тавротни тасдиқловчи ва ўзимдан кейин келадиган Аҳмад исмли бир пайғамбар ҳақида хушхабар берувчиман» («Саф» сураси, 6-оят).

«Жума» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Аллоҳ уни) яна улардан бошқаларга – уларга етиша олмаганларга (дунёга кейин келадиган инсонларга) ҳам (юборди)» («Жума» сураси, 3-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Қачонки улар бирор тижоратни ёки беҳуда ишни кўриб қолсалар ўша томонга тарқалиб кетиб, Сизни (минбарда) тик турган ҳолингизда тарк этурлар» («Жума» сураси, 11-оят).

«Мунофиқун» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Мунофиқлар ҳузурингизга келиб: «Гувоҳлик берамизки, Сиз албатта Аллоҳнинг Пайғамбаридирсиз», – дерлар. Сиз Унинг Пайғамбари эканингизни Аллоҳ албатта билур ва Аллоҳ мунофиқларнинг ҳақиқатан ёлғончи эканига ҳам гувоҳлик берур» («Мунофиқун» сураси, 1-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар ўзларининг (ёлғон) қасамларини қалқон қилиб олиб (одамларни) Аллоҳ йўлидан тўсдилар» («Мунофиқун» сураси, 2-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бунга сабаб уларнинг (тилларида) имон келтириб, сўнгра (дилларида) кофир бўлганларидир. Бас, уларнинг диллари муҳрлаб қўйилди. Энди улар (ҳақиқатни) англай олмаслар» («Мунофиқун» сураси, 3-оят).

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Уларга қарасангиз, уларнинг гавдалари Сизни ажаблантирур, сўзлаганларида сўзларига беихтиёр қулоқ солурсиз. Улар гўё (деворга) суяб қўйилган (чирик) ёғочларга ўхшайдилар. Улар ҳар бир кичқириқ (овоз)ни устиларига (тушаётган бало ва офат деб) гумон қиладилар. Улар душмандирлар. Бас, улардан эҳтиёт бўлинг! Уларни Аллоҳ урсин! (Ҳақиқат турганда улар) қаёққа оғиб кетмоқдалар?!» («Мунофиқун» сураси, 4-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Қачонки уларга: «Келингиз, Аллоҳнинг Пайғамбари сизлар учун мағфират сўрасин!» – дейилса, албатта, улар бошларини буриб кетурлар ва уларни кибрланган ҳолларида юз ўгиришларини кўрасиз» («Мунофиқун» сураси, 5-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Мухаммад!) Сиз улар учун мағфират сўрадингизми ёки мағфират сўрамадингизми – уларга баробардир – Аллоҳ уларни сира мағфират қилмас. Албатта, Аллоҳ фосиқлар қавмини ҳидоят сари йўллагас» («Мунофиқун» сураси, 6-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар (ўзларининг тобеларига): «Аллоҳнинг Пайғамбари ҳузуридаги кишиларга эҳсон қилмангиз, токи улар тарқалиб кетсинлар!» – дейдиган кимсалардир. Ҳолбуки, осмонлар ва Ер ҳазиналари фақат Аллоҳникидир. Лекин мунофиқлар (буни) англамаслар» («Мунофиқун» сураси, 7-оят).

7-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Улар: «Қасамки, агар (Бани Мусталиқ жангидан) Мадинага қайтсак, албатта, кучлилар кучсизларни ундан (ҳайдаб) чиқарур», – дер-

лар. Ҳолбуки, куч-қудрат фақат Аллоҳники, Унинг Пайғамбариники ва мўминлариникидир. Лекин мунофиқлар (буни) билмаслар» («Мунофиқун» сураси, 8-оят).

«Талоқ» сураси

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ҳомиладорларнинг (идда) муддатлари ҳомилаларини қўйишлари (кўз ёришлари)дир. Кимки Аллоҳга тақво қилса, (Аллоҳ) унинг ишини осон қилур» («Талоқ» сураси, 4-оят).

«Таҳрим» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй Пайғамбар! Нега хотинларингизнинг розилигини истаб Аллоҳ Сиз учун ҳалол қилган нарсани (асални) ҳаром қилиб олурсиз?! Аллоҳ мағфиратли ва раҳмлидир» («Таҳрим» сураси, 1-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй Пайғамбар! Нега хотинларингизнинг розилигини истаб Аллоҳ Сиз учун ҳалол қилган нарсани (асални) ҳаром қилиб олурсиз?! Аллоҳ мағфиратли ва раҳмлидир. Дарвоқе, Аллоҳ сизлар учун (маълум миқдорда каффорат – жарима тўлаб) қасамларингизни ҳалоллаб олишни фарз қилган» («Таҳрим» сураси, 1 – 2-оятлар).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Пайғамбар хотинларидан бирига (Ҳафсага) бир гапни (чўриси Мория талоғи ва халифаликни) хуфёна айтганини эсланг! Бас, қачонки (Ҳафса) у (сир) ҳақида (Ойшага) хабар бергач, Аллоҳ уни бундан воқиф қилди ва у (Ҳафсага) ўзи билган нарсанинг баъзисини билдирди ва баъзисидан юз ўгирди (билдирмади). Бас, қачонки (Пайғамбар Ҳафсага) хабарни айтгач, у: «Ким Сизга бу хабарни берди?» – деди. (Пайғамбар): «Менга билувчи ва хабардор зот (Аллоҳ) хабар берди», – деди» («Таҳрим» сураси, 3-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Ҳафса ва Ойша!) Агар сизлар Аллоҳга тавба қилсангиз (ўзларингизга яхши). Чунки дилларингиз (ҳақ йўлдан) тойиб кетди! (Аммо) агар сизлар унинг (Пайғамбарнинг) зарарига ҳамкорлик қилсангиз, у ҳолда, шубҳасиз, Аллоҳнинг ўзи ҳам, Жаброил ҳам, аҳли солиҳ мўминлар ҳам унинг ҳимоячисидирлар. Яна, булардан кейин фаришталар ҳам (Пайғамбарга ҳамма ишларида) ёрдамчидир» («Таҳрим» сураси, 4-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Унинг) Парвардигори – агар у сизларни талоқ қилса – унга сизлардан яхшироқ жуфтларни – муслима, мўмина (Аллоҳ ва унинг Пайғамбарига) итоат этувчи, тавба-тазарру қилувчи, обида, (мудом Аллоҳнинг йўлида) юрувчи жувон ва қизларни алмаштириб бериши мумкин» («Таҳрим» сураси, 5-оят).

«Қалам» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... қўпол ва булардан ташқари бенасаб (ҳароми)дир» («Қалам» сураси, 13-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Болдирлар очиладиган» (ишлар мушкуллашадиган) ва сажда қилишга чорланишганда (саждага) кучлари етмай қоладиган кунни (Қиёматни) эсланг!» («Қалам» сураси, 42-оят).

«Нух» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Вадд»ни ҳам, «Сувоъ»ни ҳам, «Яғус»ни ҳам, «Яъук»ни ва «Наср»ни ҳам сира тарк этмангиз!» – дедилар» («Нух» сураси, 23-оят).

«Жин» сураси

1-боб.

«Муддассир» сураси

1-боб.

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй (либосларига) бурканиб олган киши (Муҳаммад!) Туринг-да, (инсонларни охират тўғрисида) огоҳлантиринг, Роббингизни улуғланг» («Муддассир» сураси, 1 – 3-оятлар).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Либосларингизни покланг» («Муддассир» сураси, 4-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бутлардан йироқ бўлинг» («Муддассир» сураси, 5-оят).

«Қиёмат» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Зеро, уни (Сизнинг дилингизда) жамлаш ҳам, (тилингиздаги) кироати ҳам Бизнинг зиммамиздадир» («Қиёмат» сураси, 17-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, қачон Биз (Жаброил тилида) уни ўқисак, Сиз ҳам уни ўқишга эргашинг!» («Қиёмат» сураси, 18-оят).

«Мурсалот» сураси

1-боб.

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Дарвоқе, у (жаҳаннам баландликда) қасрдек (ўлкан) алангаларни отур» («Мурсалот» сураси, 32-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Улар) худди сариқ туяларга ўхшар» («Мурсалот» сураси, 33-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бу (кунда) улар сўзлай олмайдиган» («Мурсалот» сураси, 35-оят).

«Набаъ» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «У кунда Сур чалинур, бас, сизлар тўп-тўп бўлиб (махшаргоҳга) келурсиз» («Набаъ» сураси, 18-оят).

«Нозиот» сураси

1-боб.

«Абаса» сураси

«Мутаффифун» сураси

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Одамлар (бутун) оламлар Парвардигори ҳузурида (ҳисоб-китоб бериш учун) тик турадиган кунда!» («Мутаффифун» сураси, 6-оят).

«Иншиқоқ» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, у осон ҳисоб билан ҳисоб-китоб қилинажак» («Иншиқоқ» сураси, 8-оят).

«Аъло» сураси

«Шамс» сураси

«Лайл» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... ёришиб келаётган кун билан» («Лайл» сураси, 2-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Аллоҳ) яратган эркак ва аёл биланки» («Лайл» сураси, 3-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, кимки (закот ва садақотларни) берса ва (Аллоҳдан) қўрқса» («Лайл» сураси, 5-оят).

Боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ҳамда гўзал (нарсa)ни тасдиқ этса» («Лайл» сураси, 6-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, унга осонликни муяссар қилурмиз» («Лайл» сураси, 7-оят).

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Аммо кимки бахиллик қилса ва (ўзини) беҳожат (бой) санаса» («Лайл» сураси, 8-оят).

6-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ҳамда гўзал (нараса) ни ёлғонга чиқарса» («Лайл» сураси, 9-оят).

7-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «... Бас, унга оғирликни муяссар қилурмиз» («Лайл» сураси, 10-оят).

«Зуҳо» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Эй Муҳаммад!) Роббингиз Сиздан воз кечгани ҳам йўқ, ёмон кўриб қолгани ҳам йўқ!» («Зуҳо» сураси, 3-оят).

«Тийн» сураси

1-боб.

«Алақ» сураси

1-боб.

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(У) инсонни лахта қондан яратди» («Алақ» сураси, 2-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(У) инсонга қалам билан (ёзишни ҳам) ўргатди» («Алақ» сураси, 5-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Йўқ! Қасамки, агар у (бу йўлидан) қайтмаса, албатта, Биз унинг пешона сочидан тутамиз, ўша ёлғончи, адашган (кимсанинг) пешона сочидан (тутиб жаҳаннамга отурмиз!)» («Алақ» сураси, 15 – 16-оятлар)

«Баййина» сураси

«Залзала» сураси

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Бас, кимки (дунёда) зарра миқдорида яхшилик қилган бўлса (қиёмат куни) уни кўрар» («Залзала» сураси, 7-оят).

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Кимки зарра миқдорида ёмонлик қилган бўлса ҳам уни кўрар» («Залзала» сураси, 8-оят).

«Кавсар» сураси

1-боб.

«Наср» сураси

1-боб.

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Одамлар тўп-тўп бўлиб Аллоҳнинг дини (Ислом)га кираётганларини кўргангизда» («Наср» сураси, 2-оят).

3-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Дарҳол Роббингизга ҳамд билан тасбеҳ айтинг ва Ундан мағфират сўранг! Зеро, У тавбаларни қабул этувчи зотдир» («Наср» сураси, 3-оят).

«Масад» сураси

1-боб.

2-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Яқинда (у) алангали оловда куяжак» («Масад» сураси, 3-оят).

«Ихлос» сураси

1-боб.

«Фалақ» сураси

«Нас» сураси

Қуръон фазилатлари китоби

1-боб. Ваҳий қандай нозил бўлди? Дастлаб нозил бўлган оятлар ҳақида.

2-боб. Қуръоннинг Қурайш аҳли тилида – араб тилида нозил қилинганлиги ҳақида.

3-боб. Қуръоннинг жамланиши ҳақида.

4-боб. Пайғамбар (а.с.)нинг котиблари ҳақида.

5-боб. Қуръоннинг етти ҳарф (важҳ)да нозил қилинганлиги ҳақида.

6-боб. Қуръон сураларини китоб қилиб олиш ҳақида.

7-боб. Жаброил (а.с.)нинг Расулulloҳ (с.а.в.)дан Қуръонни имтиҳон қилиб турганлари ҳақида.

8-боб. Пайғамбар (а.с.)нинг қори саҳобалари ҳақида.

9-боб. Қуръон очқичи.

10-боб. «Бақара» сурасининг фазилати.

11-боб. «Каҳф» сурасининг фазилати.

12-боб. «Фатҳ» сурасининг фазилати.

13-боб. «Ихлос» сурасининг фазилати.

14-боб. Икки «Қул аъузу» сурасининг фазли.

15-боб. Қуръон ўқилганда осмондан сакинат ва ма-лоикаларнинг тушишлари.

16-боб. «Жаноб Расулulloҳдан фақат икки муқова орасидаги нарсасина, яъни Қуръони карим қолган», – деган киши ҳақида.

17-боб. Қуръоннинг бошқа каломлардан афзаллиги ҳақида.

18-боб. Аллоҳнинг Китоби васият қилиб қолдирилгани ҳақида.

19-боб. Қуръонни тажвид билан ўқиш ҳақида.

20-боб. Қуръон ўқувчига ҳасад қилиш ҳақида.

21-боб. «Орангиздаги яхши кишилар – Қуръонни ўрганиб, уни бошқаларга ҳам ўргатувчилардир».

22-боб. Қуръонни ёддан ўқиш ҳақида.

23-боб. Қуръонни ёдлаган кишининг уни такрорлаб, мустаҳкамлаб туриши лозимлиги ҳақида.

24-боб. Улов миниб туриб Қуръон қироат қилиш ҳақида.

25-боб. Болаларга Қуръонни ўргатиш ҳақида.

26-боб. Қуръонни ёддан чиқариш ҳақида, «Мен фалон ва фалон оятларни ёдимдан чиқардим», – деб айтиш мумкинми?

27-боб. «Бақара» ёки фалон ва фалон сура деб айтил-
са, гуноҳ саналмаслиги ҳақида.

28-боб. Қироатда тажвидга риоя қилиш лозимлиги,
Аллоҳ таолонинг «... Қуръонни «тартил» билан (дона-
дона қилиб) тиловат қилинг!» («Муззаммил» сураси,
1-оят) ва «Қуръонни одамларга вақти-вақти билан ўқиб
беришингиз учун уни бўлақларга бўлдик ва бўлиб-бў-
либ нозил қилдик» («Нисо» сураси, 106-оят) деган оят-
лари ҳамда Қуръонни шеър сингари бўлиб-бўлиб ўқиш-
нинг макруҳлиги ҳақида.

29-боб. Қироатни чўзиш ҳақида.

30-боб. Таржиъ билан қироат қилиш ҳақида.

31-боб. Ёқимли овоз билан қироат қилиш ҳақида.

32-боб. Қуръон қироатини бошқадан эшитишни
яхши кўрган киши ҳақида.

33-боб. Қуръон ўқиттирувчининг қорига: «Бўлди,
етарли!» – деб айтиши ҳақида.

34-боб. Қуръоннинг қанчаси ўқилса, кифоя қилади?

35-боб. Қуръон қироати вақтида йиғлаш ҳақида.

36-боб. Қуръон қироати билан риё қилувчи, Қуръон
қироати билан тирикчилик қилувчи ҳамда Қуръон ти-
ловати билан мақтанувчи шахслар ҳақида.

37-боб. Дилингизни (хаёлингизни) бир жойга йиғиб
Қуръон ўқинглар!

Никоҳ китоби

1-боб. Никоҳга тарғиб қилиш ҳақида. Аллоҳ таоло бу
хусусда: «... сизлар учун (никоҳи) ҳалол бўлган аёлларга
иккита, учта, тўрттадан уйланаверингиз» («Нисо» сура-
си, 3-оят), – дейди.

2-боб. Жаноб Расулulloҳнинг «Сизлардан кимда-
ким уйланишга қудрати етса, уйлансин, чунки бу унинг

кўзларини тубан тушириб, ўзини зиодан сақлайди, никоҳга ҳожати бўлмаган кимса уйланармиди?!» деган сўзлари ҳақида.

3-боб. Қудрати етмаганлар эса рўза тутсин!

4-боб. Қўпхотинлилик ҳақида.

5-боб. Ким нима ниятда ҳижрат ёки бирор кори хайр қилган бўлса, албатта, ўшанга эришади, хотин олишни ният қилган хотин олади.

6-боб. Ҳамроҳи Қуръону Ислом бўлган муҳтож кишини уйлантириш лозимлиги ҳақида.

7-боб. Кишининг ўз мусулмон биродарига: «Қайси хотинимни истасанг ўшани танла, сени деб мен ундан воз кечаман!» – деб айтиши хусусида.

8-боб. Тарки дунё қилиш ва дунёдан тоқ ўтишнинг макруҳлиги ҳақида.

9-боб. Бокира қизларни никоҳлаб олиш хусусида.

10-боб. Жувон аёллар ҳақида.

11-боб. Ёш бокира қизларни эрга бериш хусусида.

12-боб. Кимга уйланиш керак ва қандай аёл уйланишга яхшироқдир?

13-боб. Чўри сақлаш ва чўрисини озод қилиб, кейин унга уйланган шахс хусусида.

14-боб. Чўрининг озод қилинганлигини унга берилган маҳр деб ҳисоблаган киши ҳақида.

15-боб. Муҳтож (оғир аҳволда қолган) кишини уйлантириш хусусида. Аллоҳ таоло: «Агар (улар) камбағал бўлсалар, Аллоҳ уларни ўз фазли билан бойитур» («Нур» сураси, 32-оят).

16-боб. Дин борасида тенглар ҳақида.

17-боб. Бойлик борасида тенглар ва камбағал аёлларга уйланиш хусусида.

18-боб. Хотиндан содир бўладиган бахтсизлик хусусида. Аллоҳ таоло: «Эй мўминлар! Албатта, хотин-

ларингиз ва фарзандларингиздан сизлар учун душман (бўладиганлари) ҳам бордир» («Тағобун» сураси, 14-оят), – дейди.

19-боб. Қўл остидаги озод аёл хусусида.

20-боб. Тўрттадан зиёд хотинга уйланилмайди. Аллоҳ таоло: «... иккита, учта, тўрттадан уйланаверингиз» («Нисо» сураси, 3-оят), – деган.

21-боб. «... эмизган «она»ларингиз...» («Нисо» сураси, 23-оят) ва (сизлар билан) эмишганларни ва насаб жиҳатидан тақиқланганларни (никоҳингизга олишингиз) ҳаромдир!

22-боб. «Икки йил эмизгандан сўнг эмизиш йўқ!» – деган шахс хусусида.

23-боб. Эмишган эркак хусусида.

24-боб. Эмизган аёлнинг гувоҳлиги ҳақида.

25-боб. Қайси аёлларга уйланиш ҳалол ва қайси аёлларга уйланиш ҳаром?

26-боб. Аллоҳ таолонинг «... жинсий яқинликда бўлган хотинларингизнинг қарамоғингизда бўлган қизлари...» («Нисо» сураси, 23-оят) деган сўзи хусусида.

27-боб. Икки сингилни (опа-сингилни) бир никоҳда жам қилишларингиз ҳам сизларга ҳаром қилинди, илло, бўлиб ўтган нарса бўлиб ўтгандир...»

28-боб. Аёл ўз аммаси устига никоҳланмайди.

29-боб. Қизини ёки синглисини бировга унинг қизи ёки синглисига уйланиш шарти билан эрга бериш ҳақида.

30-боб. Аёл ўзини ўзи бирор эркакка бағишласа, жоизми?

31-боб. Эҳромдаги кишининг никоҳи (эҳромдаги кишининг уйланиши) ҳақида.

32-боб. Ниҳоят, Расулуллоҳ (с.а.в.) муваққат никоҳдан қайтардилар.

33-боб. Аёлнинг ўзини ўзи солиҳ эркакка таклиф қилиши ҳақида.

34-боб. Инсоннинг ўз қизи ёки синглисини хайрият аҳлига (хотинликка) таклиф қилиши хусусида.

35-боб. Аллоҳ азза ва жалланинг сўзи: «(Тул) хотинларга совчиликни ишора (таклиф) қилишингизда ёки (уни) ичингизда пинҳон сақлашингизда сизлар учун гуноҳ йўқ. Аллоҳ у (хотин)ларга (совчилик ҳақида) гапиришингизни билур. Лекин улар билан хуфёна ваъдалашмангиз! Фақат (уларга) яхши гап гапиришингиз (мумкин). То битик (идда) ўз муддатига етмагунча никоҳ боғлашга азму қарор қилманг ва билингизки, албатта, Аллоҳ ичларингиздаги нарсани ҳам билур. Бас, Ундан (азобидан) эҳтиёт бўлинг ва яна билиб қўйингизки, албатта, Аллоҳ кечиримли ва ҳалимдир» («Бақара» сураси, 235-оят).

36-боб. Уйланмасдан бурун аёлни кўриш ҳақида.

37-боб. Фақат валий иштирокидагина никоҳ қилинади!

38-боб. Агар валийнинг (қизга ҳомийлик қилувчи кишининг ёки қизнинг бирор яқин кишисининг) ўзи куёв бўлса, унда у нима қилиши керак?

39-боб. Кишининг ўз қизалоқларини (балоғатга етмаган қизчаларини) бировга никоҳлаб қўйиши ҳақида.

40-боб. Отанинг ўз қизини ёши улуг кишига эрга бериши ҳақида.

41-боб. Султон (ҳукмдор) – валийдир!

42-боб. Ота ёки шу каби кишилар бокира ёки жувонни уларнинг розилигисиз никоҳламаслиги лозим!

43-боб. Агар киши ўз қизини эрга берса-ю, у ризо бўлмаса, никоҳ бекордир!

44-боб. Етим қизни эрга бериш ҳақида.

45-боб. Агар куёв бўлмиш киши валийга: «Мени фалончи аёлга уйлантириб қўйинг!» – деса-ю, валий: «Биз

сени фалон ва фалон нарсалар эвазига бу аёлга уйлантирдик!» – деб айтса, гарчи келин бўлмишга «Розимисан?» ёки «Қабул қилдингми?» демаса ҳам, никоҳ жоиздир!

46-боб. Киши ўз биродари хотинликка сўратган аёлни (қизни) хотинликка сўратмайди, биродарининг уни ўз никоҳига олишини ёки ундан воз кечишини кутади.

47-боб. Хотинликка сўралган аёлдан воз кечишликнинг тафсири.

48-боб. Никоҳдаги хутба ҳақида.

49-боб. Никоҳда доира чалиш ҳамда зиёфат қилиш хусусида.

50-боб. Аллоҳ таолонинг «Хотинларга маҳрларини мамнунлик билан берингиз!» («Нисо» сураси, 4-оят) ҳамда «... аввалгисига гарчи уюм-уюм молни (маҳр қилиб) берган бўлсангиз ҳам, ундан бирор нарсани қайтариб олмангиз» («Нисо» сураси, 20-оят), шунингдек, «Агар хотинларингизни қовушмай туриб ёки уларга маҳр белгиламай туриб талоқ қилсангиз, сизлар учун гуноҳ йўқдир» («Бақара» сураси, 236-оят) деган оятлари хусусида.

51-боб. Қуръон эвазига (маҳр бермай) уйлантириб қўйиш ҳақида.

52-боб. Маҳрнинг на ҳажми ва на вазни муҳим эмас! Масалан, темир узук.

53-боб. Никоҳдаги шартлар.

54-боб. Никоҳдаги макруҳ шартлар ҳақида.

55-боб. Уйланган кишининг қўлидаги сариқ доғ ҳақида.

56-боб.

57-боб. Уйланган киши қандай дуо қилинади?

58-боб. Келинни кўёвнинг ҳузурига кузатган аёлларни ҳамда келинни дуо қилиш ҳақида.

59-боб. Ғазотдан илгари аёлига қўшилишни яхши кўрган киши ҳақида.

60-боб. Тўққиз яшар қизалоққа қўшилган киши ҳақида.

61-боб. Сафарда қўшилиш ҳақида.

62-боб. Уловга миндирмай ва олов ёқмай, куппакундузи қўшилиш ҳақида.

63-боб. Аёллар учун наमतлар ва шунга ўхшаш нарсалар ҳақида.

64-боб. Келинни куёв ҳузурига кузатиб қўювчи аёллар ҳақида.

65-боб. Куёвга қилинадиган ҳадя ҳақида.

66-боб. Келин учун кийим ва бошқа нарсаларни бировдан вақтинча олиб туриш ҳақида.

67-боб. Аёлига қўшилмоқчи бўлган киши нима дейиши лозим?

68-боб. Тўйда зиёфат беришлик – тўғри ишдир!

69-боб. Бир қўй сўйиб бўлса ҳам тўй (зиёфат) қилиш керак!

70-боб. Баъзи аёлларини баъзи аёлларидан кўра кўпроқ зиёфат билан сийлаган киши ҳақида.

71-боб. Қўйдан камроқ нарса билан зиёфат қилиб сийлаган киши ҳақида.

72-боб. Зиёфат (тўй)га айтиб келса, унга бориш лозимлиги, даъватга жавоб бериш кераклиги ва етти кун зиёфат қилган киши ҳақида.

73-боб. Кимки чақирилганда ижобат қилмаса, Аллоҳ таоло билан унинг Расулига осийлик қилган бўлади!

74-боб. (Қўйнинг) сонига таклиф қилинганда борган киши ҳақида.

75-боб. Тўй ва шу кабиларга даъват қилувчига ижобат қилиш ҳақида.

76-боб. Аёллар ва болаларнинг тўйга боришлари ҳақида.

77-боб. Даъват қилинган жойга борганда макруҳ нарсани кўрса ортига қайтиб кетадими?

78-боб. Тўй куни аёлнинг эркаклар тепасида туриб, шахсан ўзи уларга хизмат қилиши ҳақида.

79-боб. Тўйдаги маст қилмайдиган «нақиъ» ва «ша-роб» ичимликлари ҳақида.

80-боб. Аёллар билан мурсою мадора қилишлик ҳамда Жаноб Расулulloҳнинг «Дарҳақиқат, аёл қобир-ғага ўхшайди» деган сўзлари ҳақида.

81-боб. Аёллар билан маслаҳат қилишлик ҳақида.

82-боб. Ўзингизни ҳамда оилангизни дўзах ўтидан сақланглар!

83-боб. Оила билан яхши муомала қилишлик ҳақида.

84-боб. Кишининг ўз қизига унинг эри хусусида панд-насиҳат қилиши.

85-боб. Аёлнинг рўза тутишга хоҳиш билдириб эридан рухсат олгачгина рўза тутиши ҳақида.

86-боб. Агар аёл эрининг тўшагини тарк этиб, ўзи ёлғиз ухласа... (яъни бошқа-бошқа жой солиб ётса...)

87-боб. Аёл эрининг уйига унинг рухсатисиз бирор кишининг киришига изн бермайди.

88-боб.

89-боб. Бир ёстиққа бош қўйган эрга кўрнамаклик қилишлик хусусида.

90-боб. Хотинингнинг сенда ҳақи бор!

91-боб. Аёл эрининг уйига ҳомийдир!

92-боб. Аллоҳ таоло «Эркаклар хотинлар устидан (оила бошлиғи сифатида доимий) қоим турувчилардир. Сабаб – Аллоҳ уларнинг айримлари (эркаклар)ни айримлари (аёллар)дан (баъзи хусусиятларда) ортиқ қилгани ва (эркаклар ўз оиласига) ўз мол-мулкларидан сарф қилиб туришларидир» деган жойидан «Албатта, Аллоҳ олий ва улуғ зотдир» («Нисо» сураси, 34-оят) деган жойигача.

93-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.) хотинларидан аразлаган-ларида уларнинг уйларида ўзга жойда (болохонада) ётиб юрдилар.

94-боб. Хотинларни қандай урмаслик керак? Аллоҳ таоло: «... уларни (мажруҳ бўлмагудек даражада) урин-гиз» («Нисо» сураси, 34-оят) – дейди.

95-боб. Аёл гуноҳ иш хусусида эрига итоат қилмасин!

96-боб. Агар аёл эрининг кўнгилсиз бўлиб қолиши-дан ёки қўйиб юборишидан чўчиса...

97-боб. Манийни ташқарига тўкиш ҳақида.

98-боб. Сафарга чиқмоқчи бўлганда хотинлари ўр-тасида қуръа ташлаш ҳақида.

99-боб. Аёлнинг эри ҳузурига кирадиган кунини кундошига тухфа қилиши хусусида. Эр хотинлари ҳузу-рига кирадиган кунларини қандай тақсимлайди?

100-боб. Хотинларни баробар кўриш ҳақида.

101-боб. Жувон устига бокира қизга уйланса...

102-боб. Бокира қиз устига жувонга уйланса...

103-боб. Бирваракайига ҳамма хотинларини зиёрат қилиб чиққан киши хусусида.

104-боб. Кишининг ўз хотинлари ҳузурига кундузи кириб чиқиши ҳақида.

105-боб. Киши хотинларидан улардан бирининг уйида даволаниб ётишга ижозат сўраганда унга ижозат берилгани ҳақида.

106-боб. Кишининг баъзи хотинларини баъзисидан кўра кўпроқ яхши кўриши ҳақида.

107-боб. Ўзида йўқ нарсага ўзини тўйгандек қилиб кўрсатишнинг ҳамда кундошнинг ўзини бировларга эри олдида эътибори бордек қилиб кўрсатишнинг мак-руҳлиги ҳақида.

108-боб. Рашк ҳақида.

109-боб. Аёллар рашки ва ғазаби хусусида.

110-боб. Кишининг ўзи қизини рашк ва инсоф қилиб ҳимоя этиши ҳақида.

111-боб. Эркак камайиб, аёллар кўпаяди.

112-боб. Эркак билан аёл маҳрам бўлсаларгина ёлғиз қола оладилар! Эри уйида бўлмаган аёлнинг ҳузурига кириш ҳақида.

113-боб. Эркак билан аёлнинг одамлар ҳузурига чеккага чиқиб сўзлашишининг жоизлиги ҳақида.

114-боб. Аёлчалиш эркакларнинг аёл ҳузурига кириши ман қилинганлиги ҳақида.

115-боб. Аёлнинг ҳабашларга ёки шу каби кишиларга шунчаки қараши ҳақида.

116-боб. Аёлларнинг ҳожатга чиқишлари ҳақида.

117-боб. Аёлнинг масжид ва шу каби жойларга чиқишга эридан ижозат сўраши ҳақида.

118-боб. Эркакнинг ўзи билан эмишган аёлларнинг ҳузурига кириши ва уларга қараши мумкинлиги ҳақида.

119-боб. Бир аёл иккинчи бир аёлнинг ёнини олиб келмасин ҳамда уни эрига таъриф тавсиф қилмасин!

120-боб. Бир кишининг: «Бу кеча албатта хотинларимни зиёрат қиламан!» – деб айтгани ҳақида.

121-боб. Агар киши узоқ вақт уйида бўлмаган бўлса, «Оилам менга хиёнат қилмаяптимики?» деган ёмон ўй билан кечаси келиб эшикни тақиллатмасин!

122-боб. Бола кўриш (фарзандли бўлиш) иштиёқи.

123-боб. Сафардан кейин эркаклар соч-соқолларини тарашлаб, аёллар эса тўзиган сочларини тараб олсинлар!

124-боб. Аллоҳ таолонинг «Улар зеб-зийнатларини эрлари ё оталари, ё эрларининг оталари, ё ўғиллари, ё эрларининг ўғиллари, ё ўзларининг оға-инилари, ё оға-иниларининг ўғиллари, ё опа-сингилларининг ўғиллари, ё ўзлари (каби) аёллар, ё қўл остиларидаги (чўри) лар, ё (аёллардан) беҳожат бўлган (яъни жуда кексайиб

қолганлар, хунасалар ёки ақлсиз-деводалар каби) эркак хизматкорлар, аёлларнинг авратларидан хабардор бўлмаган гўдаклардан бошқа кишиларга кўрсатмасинлар!» («Нур» сураси, 31-оят) деган сўзи ҳақида.

125-боб. Аллоҳ таолонинг «Эй имон келтирганлар! Қўл остингиздаги (қул ва чўри)ларингиз ҳамда балоғатга етмаган (фарзанд)ларингиз...» («Нур» сураси, 58-оят) деган сўзи ҳақида.

126-боб. Кишининг ўз дўстига (ўртоғига): «Бу кеча жимоъ қилдингми?» – деб айтиши ҳамда кишининг ўз қизининг биқинига туртиб дашном (жазо) бериши ҳақида.

«Талоқ» китоби

1-боб.

2-боб. Агар аёл ҳайз кўрган ҳолида талоқ қилинган бўлса ҳам, талоқ ҳисобга ўтади!

3-боб. Талоқ қилган киши ҳақида. Киши хотинига юзланиб туриб уни талоқ қилганини айтадимми?

4-боб. Уч талоққа ижозат берган киши ҳақида. Аллоҳ таоло: «Талоқ икки мартадир. Сўнгра (оилани) яхшилик билан сақлаш ёки чиройли суратда ажралиш (мумкин)» («Бақара» сураси, 229-оят).

5-боб. Хотинларига танлаш ихтиёрини берган киши хусусида, Аллоҳ таоло: «Эй Пайғамбар! Хотинларингизга айтинг: «Агар сизлар дунё ҳаётини ва унинг зебу зийнатларини истайдиган бўлсангиз-у, у ҳолда келингиз, Мен сизларни (ўша нарсалар билан) баҳраманд қилай ва яхшилаб кузатай (талоқ қилай)!» («Аҳзоб» сураси, 28-оят) – дейди.

6-боб. Агар эр хотинига «Мен сени тарк этдим» ёки «Мен сенга рухсат бердим» ё «Бўшсан» ёки «Эрклисан»

деб айтса-ю, бундан талоқ қилишни назарда тутмаган бўлса, ниятидаги бўлади!

7-боб. «Сен менга ҳаромсан!» – деб хотинига айтган эр хусусида.

8-боб. Аллоҳ таоло сизга ҳалол қилган нарсани ўзингизга ҳаром қилмангиз!

9-боб. Никоҳга олмай туриб талоқ қилолмайди!

10-боб. Агар киши ўз хотинини мажбуран: «Бу менинг синглим», – деса, у талоқ бўлиб қолмайди!

11-боб. Тутқун ва мажбурнинг ҳамда маст ва мажнуннинг талоғи ҳақида.

12-боб. Хулъ (кийимни ечиб бериш) ва бунда талоқ қандай бўлади?

13-боб. Эр ва хотин орасининг бузилиши ва зарур бўлган чоғда хулъ қилишни ишора қиладими?

14-боб. Чўрининг сотиб юборилиши талоқ ҳисобланмайди!

15-боб. Чўрининг қўлни танлаши ҳақида.

16-боб. Набий (с.а.в.)нинг Бариранинг эрини шафоат қилганлари ҳақида.

17-боб.

18-боб. Аллоҳ таолонинг «Мушрика аёлларни то имон келтурмагунларича никоҳингизга олманг. Зеро, ҳур мушрика аёлдан кўра имонли чўри яхшироқдир, гарчи у (мушрика) сизларга манзур туюлса ҳам» («Бақара» сураси, 221-оят) деган сўзи ҳақида.

19-боб. Мусулмон бўлган мушрика аёлларни никоҳлаб олиш ва уларнинг иддалари ҳақида.

20-боб. Эри зиммий ёки Ҳарб қабиласига мансуб бўлган мушрика ёхуд насроний аёллар мусулмон бўлса...

21-боб. Аллоҳ таолонинг «Хотинларидан қасам билан воз кечганлар учун тўрт ой муҳлат бор. Агар (шу муддат ичида қасамларидан) қайтсалар (жоиздир),

зеро, Аллоҳ кечиримли ва раҳмлидир. Бордию талоқ қилишга азму қарор қилган бўлсалар, (буни ҳам) Аллоҳ эшитувчи ва билувчидир» («Бақара» сураси, 226 – 227-оятлар) деган сўзи ҳақида.

22-боб. Йўқолган одам ва йўқолган молнинг ҳукми.

23-боб. Зиҳор ва Аллоҳ таолонинг «(Эй Муҳаммад!) Аллоҳ сиз билан ўз эри ҳақида баҳслашаётган ва Аллоҳга шикоят қилаётган аёлнинг сўзини эшитди. Аллоҳ сиз иккингиизнинг сўзлашувингизни эшитур. Албатта, Аллоҳ эшитувчи ва кўрувчидир» деган «Мужодала» сурасининг 1-оятидан «Бас, кимки (қул) топа олмаса, қўшилишларидан илгари (зиммасида) пайдар-пай икки ой рўза тутиш бордир. Бас, ким (рўза тутишга) қодир бўлмаса, (унинг зиммасида) олтмишта мискинга таом бериш бордир» деган 4-оятигача бўлган сўзи ҳақида.

24-боб. Талоқ қилганини ёки бирор нарсани тасдиқлаётганини ёхуд бирор нарсадан қайтарганини ёинки бирор нарса хусусида амр қилганини ишора билан англатиш ҳақида.

25-боб. Лиъон ва Аллоҳ таолонинг шу хусусдаги сўзи: «Ўзларидан бошқа гувоҳлари бўлмаган ҳолда ўз хотинларини (бузук деб) бадном қиладиган (эр)нинг ҳар бири ўзини, албатта, мен ростгўйларданман деб Аллоҳ номига тўрт (марта) гувоҳлик бериши (талаб қилинади). Бешинчи (яъни гувоҳлиги): «Агар ёлғончилардан бўлсам, менга Аллоҳнинг лаънати бўлсин!» (дейишдир). «У (яъни эрим) албатта ёлғончилардан», – деб Аллоҳ номига тўрт марта гувоҳлик бериши ундан (аёлдан) жазони даф қилур. Бешинчиси (яъни гувоҳлиги): «Агар (эрим) ростгўйлардан бўлса, унга (менга) Аллоҳнинг ғазаби бўлсин!» (дейишидир)» («Нур» сураси, 6-оят).

26-боб. Агар киши боласидан тониб арз қилса...

27-боб. Лиъон қилувчига онт ичириш хусусида.

28-боб. Аввал эркак лиъон қилади!

29-боб. Лиъон ва лиъондан сўнг хотинини талоқ қилган киши ҳақида.

30-боб. Масжидда мулоъана қилиш ҳақида.

31-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Бирортани далил-исботсиз ражм қиладиган бўлсам шу аёлни ражм қилар эдим!» – деганлари ҳақида.

32-боб. Лиъон қилинган аёлнинг маҳри ҳақида.

33-боб. Имомнинг мулоъана қилинаётганларга: «Иккингиздан бирингиз ёлғон гапиряпсиз! Қайси бирингиз тавба қиласиз?» – деб айтгани ҳақида.

34-боб. Лиъон қилинган эру хотинни ажратиб юбо-риш ҳақида.

35-боб. Бола лиъон қилинган аёлники бўлади!

36-боб. Имомнинг: «Ё Парвардигоро, (қайси бири ҳақ, қайси бири ноҳақ эканлигини) ўзинг аён қилгай-сан!» – деб айтиши ҳақида.

37-боб. Эри уч талоқ қилган аёл иддадан сўнг бир бошқа эрга тегса-ю, эри унга ётолмаса...

38-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Хотинларингиз орасидаги (кексайиб) ҳайз кўришдан умид қилганлари, агар сизлар (иддалари хусусида) шубҳалансангиз, бас, (билингизки) уларнинг иддалари уч ойдир, яна (бирор марта) ҳайз кўрмаганларнинг (иддалари) ҳам» («Талоқ» сураси, 4-оят).

39-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Ҳомиладорларнинг (идда) муддатлари ҳомилаларини қўйишлари (кўз ёришлари)дир» («Талоқ» сураси, 4-оят).

40-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Талоқ қилинган аёллар ўзларига қараб, уч ҳайз муддати (ўтишини) кутиб ўтирадилар» («Бақара» сураси, 228-оят).

41-боб. Фотима бинти Қайс қиссаси ва Аллоҳ таолонинг сўзи: «Роббингиз – Аллоҳдан кўрқингиз! (Идда

тугагунча) уларни (яшаб турган) уйларида (ҳайдаб) чиқармангиз ва улар ҳам ўзларича чиқиб кетмасинлар! Фақат улар очик фаҳш (бузуклик ёки идда ўтмай чиқиб кетиш каби) ишни қилсаларгина (уйларидан чиқари-лурлар). Бу Аллоҳнинг чегараларидир. Кимки Аллоҳ чегараларидан тажовуз қилиб ўтса, демак, у ўзига зулм қилибди. Сиз билмассиз, эҳтимол, Аллоҳ бун(талоқ)дан кейин бирор ишни пайдо қилар. Уларга (талоқ идда-сини сақлаётган хотинларингизга) ўзларингиз маскан тутган жойдан тоқатингизга қараб жой берингиз ва уларни (турган жойларидан) сиқиб чиқариш мақсади-да уларга зарар етказмангиз! Агар улар ҳомиладор бўл-салар, у ҳолда то ҳомилаларини қўйгунларича уларга нафақа бериб турунгиз! Бас, агар (талоқ қилган аёлла-рингиз) сизлар учун (бола) эмизсалар, у ҳолда уларнинг ҳақларини берингиз! (Эмизиш хусусида) яхшилик би-лан ўзаро келишиб олингиз! Агар (келиша олмасдан) танг ҳолга тушсангиз, бас, у (ота) учун (боласини) бошқа (бир аёл) эмизур. Бой киши ўз бойлигидан нафақа бер-син. Кимнинг ризқи танг қилинган (камбағал) бўлса, у ҳолда Аллоҳ унга ато этган нарсадан (ҳолига яраша) на-фақа берсин! Аллоҳ ҳеч бир жонни Ўзи унга ато этган (ризқ)дан бошқа нарсага таклиф қилмас. Аллоҳ танглик (камбағаллик)дан кейин енгиллик (бойлик)ни ҳам пай-до қилур» («Талоқ» сураси, 1-, 6-, 7-оятлар).

42-боб. Агар талоқ қилинган аёлдан эрининг уйи-дагилар: «Эри унга ташланади», – деб хавотир олишса ёки: «Унинг ўзи бизга беҳаё гаплар гапиради...» – деб чўчишса...

43-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Агар улар Аллоҳга ва охират кунига ишонсалар, бачадонларида Аллоҳ ярат-ган нарса (ҳомила ёки ҳайз)ни яширишлари ҳалол (иш) эмас» («Бақара» сураси, 228-оят).

44-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Агар эрлари ислоҳни (оилани тиклашни) хоҳласалар, шу муддат ичида уларни қайтариб олишга ҳақлидирлар» («Бақара» сура-си, 228-оят). Эр хотинини, агар уни бир ёки икки талоқ қўйган бўлса, қандай қайтариб олади?

45-боб. Ҳайз кўрган ҳолида талоқ қилинган аёлни қайтариб олиш хусусида.

46-боб. Эри вафот этган аёл тўрт ойу ўн кун аза тутади!

47-боб. Аздор аёл сурма қўйиши мумкинми?

48-боб. Аздор аёлнинг ҳайздан покланганда қуст ишлатиши ҳақида.

49-боб. Аздор аёл яманий бурда (йўл-йўл уст кийи-ми) кияди.

50-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Сизлардан вафот этиб, хотинларини қолдирган бўлсалар, (бева хотинлари) тўрт ойу ўн кун ўзларини кузатиб (идда сақлаб) ўтирадилар. (Идда) муддатларини ўтаб бўлгач улар ўз (турмуш)лари хусусида яхшилик билан қилган ишларида сизлар учун (эй маййит эгалари!) гуноҳ йўқдир. Аллоҳ қилаётган иш-ларингиздан хабардордир» («Бақара» сураси, 234-оят).

51-боб. Фоҳиша (зинокор аёл)нинг маҳри ва фосид никоҳ ҳақида.

52-боб. Аёлига қўшилиб қўйган кишининг берган маҳри ҳақида. Яқинлик қилмасдан бурун аёлга маҳр ёки талоқ бериш яхшидир!

53-боб. Маҳри тайин қилинмаган аёлга маблағ бе-риш ҳақида.

Нафақалар китоби

1-боб. Оилага қилинадиган нафақанинг фазилати ҳақида.

2-боб. Аҳли аёлига харж (нафақа) қилиш ҳақида.

3-боб. Кишининг ўз аҳли аёли учун бир йилга етадиган егуликни захира қилиб қўйиши ҳақида ва аҳли аёлга қандай нафақа қилинади?

4-боб. Эри (маълум сабабларга кўра) уйида мавжуд бўлмаган аёлнинг ва болаларнинг нафақаси ҳақида.

5-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Оналар болаларини тўла икки йил эмизадилар». (Бу муддат) эмизишни камолига етказишни истовчилар учундир. Уларни (оналарни) меъёрида озиқлантириш ва кийинтириш отанинг (эрнинг) зиммасидадир. Ҳеч кимга тоқатидан ортиқ (масъулият) юкланмайди. Болалари туфайли ота ҳам, она ҳам зарар кўрмасин! Меросхўрнинг зиммасида ҳам худди шундай (нафақа масъулияти бор). Агар ота-она ўзаро келишиб, маслаҳат билан (болани сутдан) ажратмоқчи бўлсалар гуноҳкор бўлмайдилар. Агар болаларингизни (бегона аёлга) эмиздирмоқчи бўлсангиз, ҳаққини меъёрида тўлаб турсангиз гуноҳкор бўлмайсиз. Аллоҳдан қўрқингиз ва билингизки, албатта, Аллоҳ қилаётган ишларингизни кўриб турувчи зотдир» («Бақара» сураси, 233-оят).

6-боб. Аёлнинг ўз эри уйида меҳнат қилиши ҳақида.

7-боб. Аёлнинг хизматкори хусусида.

8-боб. Эркакнинг ўз оиласи ишларига қарашиши ҳақида.

9-боб. Агар эр (мумсик бўлиб) ўзига нафақа қилмаса, хотин ўзи ва болаларини таъминлаш учун эрига билдирмай унинг молидан инсоф билан олиши мумкин!

10-боб. Аёл эрининг молини ва харжини тежаши лозим!

11-боб. Инсофан вақти-вақти билан аёлларга устбош қилиб бериб туриш даркорлиги ҳақида.

12-боб. Аёл эрига унинг болаларини парвариш қилишда ёрдам бериши лозим!

13-боб. Камбағал кишининг ўз оиласига қилган нафақаси ҳақида.

14-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Меросхўрнинг зиммасида ҳам худди шундай (нафақа масъулияти бор)» («Бақара» сураси, 233-оят) ҳамда «Аллоҳ яна икки киши ҳақида мисол келтирур: улардан бири ҳеч нарсага кучи етмайдиган соқовдир. У эгасига (ортиқча) юк бўлиб (хажаси) уни қаерга юборса, бирор яхшилик (фойда) келтирмайди. Ўша кимса билан ўзи тўғри йўлда бўлгани ҳолда, (ўзгаларни ҳам) адолатга буюрадиган киши баробар бўлурми?!» («Наҳл» сураси, 76-оят).

15-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг: «Кимки ўзидан кейин қарз ёки етим қолдирган бўлса, у меникидир!» – деб айтганлари ҳақида.

16-боб. Чўрилардан бўлмиш энагалар ва бошқалар ҳақида.

Таомлар китоби

1-боб. Аллоҳ таоло: «Пок ризқларимиздан тановул қилингиз ва уларга (шукр қилмаслик билан) ҳаддан ошмангиз!» («Тоҳа» сураси, 81-оят), «Эй имон келирганлар! Ўз қўл меҳнатингиз ва Биз сизлар учун ердан чиқарган нарсаларнинг яхшиларидадан эҳсон қилингиз!» («Бақара» сураси, 267-оят), «Пайғамбарларимизга шундай дедик: «Эй пайғамбарлар! Пок (таом)лардан тановул қилингиз ва эзгу (иш) қилингиз! Албатта, мен қилаётган ишларингизни билувчидирман» («Муъминун» сураси, 51-оят), – дейди.

2-боб. Аллоҳ таолонинг исмини айтиб, ўнг қўл билан таом ейиш ҳақида.

3-боб. Ўз олдидан (таом) ейиш ҳақида.

4-боб. Бир лагандан таом еяётиб шеригига ёқмаслигини ўйламай унинг тарафига ҳам қўл узатган киши ҳақида.

5-боб. Таом ейишни ҳамда бундан бошқа ишларни ўнгдан бошлаш лозимлиги ҳақида.

6-боб. Тўйгунича таом еган киши ҳақида.

7-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «(Жангга чиқмасликда) кўзи ожиз кишига гуноҳ йўқдир, чўлоққа ҳам гуноҳ йўқдир, беморга ҳам гуноҳ йўқдир. (Эй мўминлар!) Ўз уйларингиздан ё оталарингизнинг уйларида, ё оналарингизнинг уйларида, ё ака-укаларингизнинг уйларида, ё опа-сингилларингизнинг уйларида, ё амакиларингизнинг уйларида, ё аммаларингизнинг уйларида, ё тоғаларингизнинг уйларида, ё холаларингизнинг уйларида, ё сизлар калитларига эга бўлган уйларида, ё дўстингизнинг уйидан (изн сўрамасдан) таомланишингизда сизларга (гуноҳ йўқдир). Тўпланган ё бўлинган ҳолларингизда овқатланишингизда сизларга гуноҳ йўқдир. Бас, қачонки уйларга кирсангиз бир-бирларингизга Аллоҳ ҳузуридан бўлган муборак, покиза саломни айтингиз (яъни: «Ассалому алайкум!» – денг). Сизлар ақл юргизишларингиз учун Аллоҳ ўз оятларини сизларга мана шундай баён қилур» («Нур» сураси, 61-оят).

8-боб. Юмшоқ нон ҳамда хонтахта ва дастурхонда овқатланиш хусусида.

9-боб. Талқон ҳақида.

10-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг таомни, Аллоҳ таолонинг исмини айтмай ва унинг номидан тайёрланганлигини билмай туриб тановул қилмаганлари хусусида.

11-боб. Бир киши тўядиган овқат икки кишига ҳам кифоя қилади!

12-боб. Мўмин битта ичаги тўлгунча овқат ейди!

13-боб. Ёнбошлаб овқат ейиш хусусида.

14-боб. Қовурилган гўшт ҳақида.

15-боб. Ҳазира ҳақида.

- 16-боб.** Пишлоқ ҳақида.
- 17-боб.** (Қанд) лавлаги ва арпа хусусида.
- 18-боб.** (Гўштни) тиш билан узиб олиб чайнаш ва гўштни (қозондан) олиш ҳақида.
- 19-боб.** Қўл гўштини ейиш хусусида.
- 20-боб.** Гўштни пичоқ билан кесиш ҳақида.
- 21-боб.** Расулуллоҳ (с.а.в.) таомга наҳ урмас эдилар!
- 22-боб.** Арпа (унини) пуфлаш (совуриш) ҳақида.
- 23-боб.** Расулуллоҳ (с.а.в.) билан у зотнинг саҳобалари нима ейишар эди?
- 24-боб.** Сутли хўрда ҳақида.
- 25-боб.** Сарид ҳақида.
- 26-боб.** Қўй гўшти қовурдоғи, қўл ва биқин гўшти ҳақида.
- 27-боб.** Оила бошлиқларининг ўз уйлари ва сафарлари учун таом, гўшт ва бошқа егуликлар ғамлаб қўйганлари ҳақида.
- 28-боб.** Хайс (хурмога ёғ ва пишлоқ қўшиб тайёрланадиган таом) ҳақида.
- 29-боб.** Кумуш идишда овқат ейиш хусусида.
- 30-боб.** Дин илми хусусидаги йиғинда таом ҳақида сўзлаш (макруҳ эмас!)
- 31-боб.** Хуруш (иштаҳани очувчи воситалар) ҳақида.
- 32-боб.** Ҳолва ва асал ҳақида.
- 33-боб.** Қовоқ (кади) ҳақида.
- 34-боб.** Киши ўз биродарлари учун таом тайёрлаб тақаллуф кўрсатади.
- 35-боб.** Бир кишини таом билан сийлаб, сўнг ўз ишига кетган шахс ҳақида.
- 36-боб.** Суюқ овқат (марақ) ҳақида.
- 37-боб.** Сур гўшт ҳақида.
- 38-боб.** Дўстининг (ўртоғининг) олдидаги хонтахтага бирор егулик келтириб қўйган киши ҳақида.

39-боб. Янги узилган хурмони бодринг (таррак) билан ейиш ҳақида.

40-боб.

41-боб. Янги узилган хурмо ва хурмо қоқиси ҳақида.

42-боб. Жуммор (хурмонинг эзилиб пишган жойи) ни ейиш ҳақида.

43-боб. Ажва (энг олий нав хурмо дарахти) ҳақида.

44-боб. Хурмони жуфтлаб ейиш ҳақида.

45-боб. Таррак ҳақида.

46-боб. Хурмо дарахтининг баракаси ҳақида.

47-боб. Бир вақтда икки хил таом емоқлик ҳақида.

48-боб. Меҳмонларни ўнта-ўнтадан қилиб уйга кiritган киши ҳамда ўнта-ўнта бўлиб овқатланиш ҳақида.

49-боб. Саримсоқ ва айрим кўкатларнинг макруҳлиги ҳақида.

50-боб. Арок (ёғочидан мисвок ясаладиган дарахт) меваси ҳақида.

51-боб. Таом егандан сўнг оғиз чайқаш ҳақида.

52-боб. Бармоқларни ялаб ва сўриб, сўнг рўмолчага (сочиққа) артиш лозим!

53-боб. Рўмолча ҳақида.

54-боб. Киши овқатланиб бўлгач нима деб айтиши лозим?

55-боб. Хизматкор билан бирга овқатланиш ҳақида.

56-боб. Шукр қилиб таом тановул қилувчи сабр қилиб рўза тутувчи кабидир!

57-боб. Таомга таклиф қилинган кишининг: «Бу ҳам мен билан бирга», – деб айтганлиги ҳақида.

58-боб. Агар кечки овқат келтирилса, (намозга) шошилиномасин!

59-боб. Аллоҳ таолонинг «... таомдан сўнг гапга берилиб кетмай, тарқалингиз!» («Аҳзоб» сураси, 53-оят) деган сўзи ҳақида.

Ақиқа китоби

1-боб. Агар яхши туғилган чақалоққа ақиқа қилин-маса, унга исм қўйиб, танглайи хурмо билан кўтариб қўйилади.

2-боб. Ақиқа вақтида (ўғил) бола сочининг (ёки жинсий аъзосидаги хатна қилинадиган терининг) олиб ташланиши ҳақида.

3-боб. Туянинг дастлабки туққан боласини бутга қурбонлик қилиш ҳақида.

4-боб. Ражаб ойининг биринчи ўн кунлигида жон-лик қурбонлик қилиш ҳақида.

Қурбонлик, ов ва овга тасмия айтиш ҳақида китоб

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй имон келтирган-лар! Аллоҳ Ўзидан ғойибона қўрқадиганларни билиш учун сизларни (эхромдаги ҳолларингизда) қўлларингиз ва найзаларингиз етганича олинадиган нарса билан овда синайди. Шундан кейин кимки ҳаддан ошса, унга аламли азоб (бордир)» («Моида» сураси, 94-оят).

2-боб. Миъроз билан ов қилиш ҳақида.

3-боб. Миърознинг йўғон (ён) томони билан жаро-ҳатланган жонивор ҳақида.

4-боб. Камон билан ов қилиш хусусида.

5-боб. Тош ва кесак (гувалак) отиш ҳақида.

6-боб. Кимки този бўлмаган (ёки овга ўргатилмаган) итни боқса ҳар кунги қилган амали солиҳларига тега-диган савобларнинг икки қийротини йўқотади!

7-боб. Агар ит (ўлжани) еган бўлса...

8-боб. Отилган жониворни йўқотиб қўйиб, икки-уч кундан кейин топса...

9-боб. Агар киши ов (ўлжа) ёнида бегона итнинг турганини кўрса...

10-боб. Овчилик қилиб кун кўриш хусусидаги ҳадислар.

11-боб. Тоғларда овчилик қилиш ҳақида.

12-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Ўзингиз ва сайёҳ (ўткинчи)лар фойдаланиши учун сизларга денгиз ови ва таоми (балиқлари) ҳалол қилинди» («Моида» сура-си, 96-оят).

13-боб. Малаҳ ейиш ҳақида.

14-боб. Мажусийлар тутган идиш ҳамда ўлимтик ҳақида.

15-боб. Сўйиладиган жонлиққа тасмия (Бисмиллоҳи, Аллоҳу акбар!) айтиш ҳамда атайлаб тасмия айтмаган шахс хусусида.

16-боб. Каъба ёнига ўрнатилган тошга ҳамда бутга атаб қурбон қилинган жонлиқ ҳақида.

17-боб. Жаноб Расулуллоҳнинг: «Аллоҳ таолонинг исмини айтиб сўйсин!» – деганлари ҳақида.

18-боб. Қамиш, чақмоқтош ва темир билан сўйилган жонлиқ ҳақида.

19-боб. Аёл ва чўри сўйган жонлиқ ҳақида.

20-боб. Тиш, суяк ва тирноқ билан сўйилмайди!

21-боб. Бадавийлар ва шуларга ўхшаш кишилар сўйган жонлиқ ҳақида.

22-боб. Уруш ва бошқа соҳа кишиларида бўлмиш китоб аҳли сўйган жонлиқлар гўшти ва ёғи ҳақида.

23-боб. Қочиб кетган мол ваҳший (ёввойи) ҳайвон ўрнидадир!

24-боб. Наҳр ва забҳ хусусида.

25-боб. Жониворларга азоб бериш, уларни сувсиз, егуликсиз қолдириб тутқунликда ушлаб туриш макруҳ!

26-боб. Товуқлар (уй паррандалари) ҳақида.

27-боб. От гўшти ҳақида.

28-боб. Хонаки эшаклар гўшти ҳақида.

29-боб. Қозиқ тишли барча ҳайвонлар гўштини емаслик лозимлиги ҳақида.

30-боб. Ўлимтик (ҳаром ўлган) ҳайвонлар териси хусусида.

31-боб. Мушк ҳақида.

32-боб. Қуён ҳақида.

33-боб. Эчкемар ҳақида.

34-боб. Қуюқ (қотган) ёғга сичқон тушиб қолса...

35-боб. Молнинг юзига тамға босиш ва белги қўйиш хусусида.

36-боб. (Чорвани) қавм ўлжа олган бўлса-ю, қавмнинг баъзи кишилари ўртоқларининг буйруғисиз бирор қўйни ёки туяни сўйса, ейилмайди!

37-боб. Агар қавмнинг туяси қочиб кетса-ю, қавмдошлардан бири ўз қавмига яхшилик қилиш ниятида найза отиб уни ўлдирса, жоиздир!

38-боб. Ночор аҳволда қолган кишининг егулиги ҳақида.

Қурбонликлар китоби

1-боб. (Қурбон ҳайити куни) жонлиқ қурбон қилишнинг суннати ҳақида.

2-боб. Имомнинг қурбонлик учун одамларга жонлиқларни тақсимлаб бериши ҳақида.

3-боб. Мусофир ва аёллар номидан жонлиқ қурбон қилиш хусусида.

4-боб. Наҳр куни иштаҳа билан гўшт ейиш ҳақида.

5-боб. «Бугун жонлиқ қурбон қиладиган кундир!» – деб айтган киши ҳақида.

6-боб. Мусаллода (намоз ўқийдиган жойда) жонлиқ қурбон қилиш ҳақида.

7-боб. Жаноб Расулуллоҳнинг икки шоҳдор семиз қўчқорни қурбон қилганлари ҳақида.

8-боб. Жаноб Расулуллоҳнинг Абу Бурдага: «Ўша эчкини қурбон қила қолгин, аммо бу сендан кейин бирор кишига жоиз эмас!» – деб айтганлари ҳақида.

9-боб. Ўз қўли билан қурбонликка аталган жонлиқларни сўйган киши ҳақида.

10-боб. Ўзганинг қурбонликка аталган жонлиғини сўйган киши ҳақида.

11-боб. Жонлиқни намоздан сўнг сўйиш лозим!

12-боб. Кимки жонлиғини намоздан илгари сўйиб қўйган бўлса, (намоздан кейин) ўрнига бошқа жонлиқ сўяди!

13-боб. Жонлиқнинг биқинига оёқ қўйиш ҳақида.

14-боб. Жонлиқ сўйиш вақтида такбир айтиш ҳақида.

15-боб. Киши жонлиғини қурбон қилиш учун (Каъбага) жўнатса, унга ҳеч нарса ҳаром қилинмайди!

16-боб. Қурбон қилинган жонлиқлар гўштини ейиш ва эҳтиёт қилиб қўйиш ҳақида.

Ичимликлар ҳақида китоб

1-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Эй имон келтирганлар! Албатта, май (маст қилувчи ичимликлар), қимор, бут-санамлар ва (фол очадиган) чўплар шайтоннинг ишидан иборат ифлосликдирки, ундан четланингиз! Шояд (шунда) нажот топсангиз» («Моида» сураси, 90-оят).

2-боб. Узумдан тайёрланган (маст қилувчи) ичимлик ҳақида.

3-боб. Маст қилувчи ичимликнинг ҳаром эканлиги ҳақидаги оятнинг нозил бўлиши ва маст қилувчи ичимликнинг хом ва пишган хурмодан тайёрланганлиги ҳақида.

4-боб. Асалдан тайёрланидиган (маст қилувчи) ичимлик ҳақида.

5-боб. Хамрнинг (мусалласнинг) ақлни оздирувчи ичимликлардан эканлиги ҳақидаги ҳадислар.

6-боб. Хамрни (маст қилувчи ичимликни) ҳалол деб ҳисоблаб, уни бошқа ном билан атовчилар ҳақидаги ҳадис.

7-боб. Хум ҳамда тош, мис ва ёғоч идишларга меваларни солиб эзиб сувини чиқариб қўйиш ҳақида.

8-боб. Жаноб Расулуллоҳнинг хум ва мешлардан фойдаланишдан қайтариб, сўнг (яна) унга рухсат берганлари ҳақида.

9-боб. Маст қилмайдиган хурмо суви ҳақида.

10-боб. Бозиқ тўғрисида ва ҳар қандай маст қилувчи ичимликлардан қайтарган киши ҳақида.

11-боб. Агар маст қиладиган бўлса, хом хурмоларни пишган хурмоларга ёки (мевалардан тайёрланган) икки хил nonхурушни бир-бирига қўшмаслик лозим деб ҳисоблаган киши хусусида.

12-боб. Сут ичиш ҳақида.

13-боб. Чучук (тотли) сув ичиб лаззатланиш ҳақида.

14-боб. Сутга сув қўшиш ҳақида.

15-боб. Ширинлик (ҳолва) ва асал ейиш ҳақида.

16-боб. Тик турган ҳолда (сув) ичиш ҳақида.

17-боб. Туясини миниб (Арафотда вуқуф қилиб) турган ҳолда сут ичган киши ҳақида.

18-боб. Ичишнинг (аввал) ўнгдаги, сўнг (яна) ўнгдаги (одамдан) бошланиши ҳақида.

19-боб. Киши бирор ичимликни узатишда ўзининг ўнг томонидаги одамдан: «Аввал сендан каттароқларга узатсам майлими?» – деб изн сўрайдими?

20-боб. Ҳовуздан сув ичиш ҳақида.

21-боб. Кичикларнинг катталарга хизмат қилиши ҳақида.

22-боб. Идиш устини ёпиб қўйиш ҳақида.

23-боб. Мешларнинг оғзини бузиб улардан сув ичиш ҳақида.

24-боб. Мешнинг оғзидан сув ичиш ҳақида.

25-боб. Идиш ичига нафасни киритиш ҳақида.

26-боб. Идиш оғзидан икки ёки уч бор сув ичиб, ҳар гал нафасни ташқарига чиқариш ҳақида.

27-боб. Олтин идишда ичиш ҳақида.

28-боб. Кумуш идиш ҳақида.

29-боб. Қадаҳларда (сув, сут ва бошқалар) ичиш ҳу-
сусида.

30-боб. Жаноб Расулulloҳнинг қадаҳ ва идишлари-
дан ичиш ҳақида.

31-боб. Табаррук қилиб берилган сувни ичиш ва та-
баррук сув ҳақида.

IV ЖИЛД

Беморлар ва тиб ҳақида китоб

1-боб. Беморлик каффорати ва Аллоҳ таолонинг каломи: «Кимки ёмонлик қилса, ўша (ёмонлик) билан жазоланур» («Нисо» сураси, 23-оят).

2-боб. Оғир касаллик ҳақида.

3-боб. Ўзгалардан кўра кўпроқ жабр тортувчилар пайғамбарлар эканлиги ҳақида.

4-боб. Беморнинг ҳолини сўраш хусусида.

5-боб. Беҳуш (ҳушидан кетган) беморлар ҳолидан хабар олиш ҳақида.

6-боб. Қорнига ел тўпланганда ҳушидан кетган бемор ҳақида.

7-боб. Икки кўзи ожиз кишининг фазилати ҳақида.

8-боб. Аёлларнинг эркак беморларни бориб кўришлари хусусида.

9-боб. Гўдак беморларнинг ҳолидан хабар олиш ҳақида.

10-боб. Бадавийлар (кўчманчи араблар)нинг эътиқодлари ҳақида.

11-боб. Мушрик беморни бориб кўриш хусусида.

12-боб. Беморни бориб кўргач, унинг имомлигида жамоат бўлиб намоз ўқилгани ҳақида.

13-боб. Беморнинг пешонасига қўлни қўйиш ҳақида.

14-боб. Беморга айтиладиган ва бемор айтадиган сўзлар хусусида.

15-боб. Уловда ёки пиёда ёхуд бировни эшакка мингаштириб касал кўргани бориш ҳақида.

16-боб. Беморнинг «касалман» ёки «Вой, бошим» ёхуд «Дардим зўрайди» деб айтишининг жоизлиги ҳақида ва Айюб (а.с.)нинг: «Менга мусибат етди. Ўзинг раҳмиларнинг раҳмлироғидирсан» («Анбиё» сураси, 83-оят), – деб айтганлари хусусида.

17-боб. Беморнинг: «Мени ёлғиз қўйинглар!» – деб айтганлиги ҳақида.

18-боб. Бемор болани (Жаноб Расулulloҳнинг хурурларига) дуо қилсинлар деб олиб бориш ҳақида.

19-боб. Беморнинг ўзига ўлим тилашининг тақиқланганлиги ҳақида.

20-боб. Бемордан ҳол-аҳвол сўраш учун келган одамнинг унинг ҳаққига дуо қилганлиги ҳақида.

21-боб. Бемордан ҳол-аҳвол сўраш учун келган одамнинг унга таҳорат сувидан сепганлиги ҳақида.

22-боб. Вабони даф қилишни сўраб дуо ўқиган одам ҳақида.

Тиб китоби

1-боб. Аллоҳ таоло дард юборганда унинг давосини ҳам юборганлиги ҳақида.

2-боб. Эркакнинг аёлни, аёлнинг эркакни даволаши хусусида.

3-боб. Уч нарсада дардга даво борлиги ҳақида.

4-боб. Асал билан даволаш ҳақида.

5-боб. Туя сути билан даволаниш хусусида.

6-боб. Туя сийдиги билан даволаниш ҳақида.

7-боб. Седана ҳақида.

8-боб. Беморга сутли хўрда қилиб бериш хусусида.

9-боб. Бурунга дори томизиш хусусида.

10-боб. Бурунга қусти ҳиндий ва қусти баҳрий томдириш ҳақида.

- 11-боб.** Қон олдирадиган вақт хусусида.
- 12-боб.** Сафарда ва эҳромдалик чоғида қон олдириш ҳақида.
- 13-боб.** Касаллик чоғида қон олдириш ҳақида.
- 14-боб.** Бошга қортиқ солдириш хусусида.
- 15-боб.** Бош оғриганда ёки шақиқа (мигрень) бўлганда қон олдириш ҳақида.
- 16-боб.** Соч (иллатни йўқотишга) халал берганда олдириб ташлаш хусусида.
- 17-боб.** Тамға қиздириб босишни ёқтирмаган киши ҳақида.
- 18-боб.** Кўз оғриганда сурма қўйиш ҳақида.
- 19-боб.** Жузом (мохов) ҳақида.
- 20-боб.** Қўзиқорин сувининг кўзга даво эканлиги хусусида.
- 21-боб.** Бемор оғзининг бир чеккасидан дори томдириш ҳақида.
- 22-боб.** Муртак дарди (ангина) ҳақида.
- 23-боб.** Қорни оғриган беморни даволаш хусусида.
- 24-боб.** Ички касаллик бўлмиш сафар (сариг) касаллиги сафар ойига боғлиқ эмас!
- 25-боб.** Зотилжамнинг давоси ҳақида.
- 26-боб.** Қон оқишини тўхтатиш учун бўйрани куйдириб босиш лозимлиги ҳақида.
- 27-боб.** Иситма жаҳаннам алангасидан эканлиги ҳақида.
- 28-боб.** Об-ҳавоси ёқмаган ердан чиқиб кетганлар ҳақида.
- 29-боб.** Тоун (вабо, ўлат)га доир ҳадислар хусусида.
- 30-боб.** Вабо тарқаганда сабр қилганларга тегадиган савоб хусусида.
- 31-боб.** Қуръон ва муаввизотни ўқиб дам солиш ҳақида.

32-боб. «Фотиҳа» сурасини ўқиб дам солиш, бу ҳақда Расулulloҳ (с.а.в.)нинг Ибн Аббосдан нақл қилинган ҳадислари зикр қилинади.

33-боб. Дам солиш учун бир пода қўй берилиши шарт қилиб қўйилганлиги ҳақида.

34-боб. Кўз текканда дам солиш ҳақида.

35-боб. Кўз тегиши ҳақиқатан ҳам бор нарса эланлиги ҳақида.

36-боб. Илон ва чаён чаққанда дам солиш ҳақида.

37-боб. Набий (с.а.в.)нинг ўқиб дам соладиган дуолари хусусида.

38-боб. Дам солаётиб тупуриш хусусида.

39-боб. Дам солувчининг оғриқ жойни ўнг қўли билан силаши ҳақида.

40-боб. Аёлнинг эркакка дам солиши ҳақида.

41-боб. Сира ҳам дам солмаганлар ҳақида.

42-боб. Ирим-сирим ҳақида.

43-боб. Фол ҳақида.

44-боб. Бойқушнинг фалокат келтирмаслиги ҳақида.

45-боб. Коҳинлик ҳақида.

46-боб. Сеҳр ҳақида.

47-боб. Аллоҳ таолога ширк келтириш ва сеҳр-жоду қилишнинг оқибати ҳалокатли эканлиги ҳақида.

48-боб. Сеҳрни қайтарса бўладими?

49-боб. Сеҳр боби.

50-боб. Баёнда ҳам сеҳр борлиги ҳақида.

51-боб. Сеҳрни ажва (олий нав хурмо) билан қайтариш ҳақида.

52-боб. Бойқушнинг фалокат келтирмаслиги ҳақида.

53-боб. Касал (ўзича) юқмайди.

54-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг заҳарланганликлари ҳақида.

55-боб. Заҳар ичиш ва заҳар ҳамда шунга ўхшаш ҳаёт учун хавфли ярамас нарсалар билан даволаниш ҳақида.

56-боб. Эшак сути ҳақида.

57-боб. Идишга тушган пашшага нисбатан айтилган ҳукм ҳақида.

Либос ҳақида китоб

1-боб. Аллоҳ таолонинг шу хусусдаги сўзи: «Айтинг: «Бандалари учун чиқарган Аллоҳнинг зийнати ва пок ризқларни ким ҳаромга чиқарди?» («Аъроф сураси, 32-оят).

2-боб. Изорини кибрланмай судраб юрадиганлар ҳақида.

3-боб. Кийимни шимариш ҳақида.

4-боб. Тўпиғидан паст кийган одамнинг жаҳаннамга тушиши ҳақида.

5-боб. Димоғдорлигидан кийимини судраб юрган одамлар ҳақида.

6-боб. Попукли изор кийиш ҳақида.

7-боб. Ридолар (узун уст кийими) ҳақида.

8-боб. Кўйлак кийиш ҳақида.

9-боб. Кўйлак ёқасини кўкрак олдидан бошлаб очиш ва бошқалар ҳақида.

10-боб. Сафарда енги тор чопон кийган киши ҳақида.

11-боб. Ғазотда жундан қилинган чопон кийиш ҳақида.

12-боб. Қабо ва ипак фарруж ҳақида.

13-боб. Бурнуслар ҳақида.

14-боб. Чолворлар ҳақида.

15-боб. Саллалар ҳақида.

16-боб. Ниқобланиш ҳақида.

17-боб. Дубулға ҳақида.

- 18-боб.** Бурдалар, ҳабаралар ва шамла ҳақида.
- 19-боб.** Кисо ва хамисалар ҳақида.
- 20-боб.** Бир елкасини мато билан беркитиб, иккинчи елкасини очиб юриш ҳақида.
- 21-боб.** Битта кийим кийиб юриш ҳақида.
- 22-боб.** Қора хамиса хусусида.
- 23-боб.** Яшил кийим ҳақида.
- 24-боб.** Оқ кийим ҳақида.
- 25-боб.** Эркакларнинг ипак кийим кийиши, ипак матода ётиши ҳамда матолардан фойдаланиш имконияти ҳақида.
- 26-боб.** Ипак (кийимни) киймай, ушлаб кўриш ҳақида.
- 27-боб.** Ипак матони кўрпа-тўшак қилиш ҳақида.
- 28-боб.** Қиссий (қассий) кийиш ҳақида.
- 29-боб.** Қичима касалига мубтало бўлган эркакларга ипак кийим кийишга рухсат қилингани ҳақида.
- 30-боб.** Ипак кийимлар кийиш аёлларга жоиз эканлиги ҳақида.
- 31-боб.** Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг бир хил кийим билан чекланмаганликлари.
- 32-боб.** Янги кийим кийган шахс ҳақида дуо қилиш ҳақида.
- 33-боб.** Эркакларнинг заъфарон ишлатиши ҳақида.
- 34-боб.** Заъфарон билан бўялган кийим ҳақида.
- 35-боб.** Қизил кийим ҳақида.
- 36-боб.** Қизил мийсара хусусида.
- 37-боб.** Сибтий чориқлар ва бошқалар хусусида.
- 38-боб.** Чориқни аввал ўнг оёққа кийиш лозимлиги ҳақида.
- 39-боб.** Аввал чап оёқдаги чориқни ечиш лозимлиги ҳақида.
- 40-боб.** Бир пой чориқ кийиб юрмаслик лозимлиги хусусида.

41-боб. Бир пой чориқда икки тасма (боғич) ҳамда битта кенг тасмали чориқни кўрган киши хусусида.

42-боб. Теридан қилинган қизил чодир ҳақида.

43-боб. Бўйра ва шунга ўхшаш нарсалар устида ўтириш хусусида.

44-боб. Тилла тугмалар қадалган кийимлар ҳақида.

45-боб. Тилла узуклар хусусида.

46-боб. Кумуш узук ҳақида.

47-боб.

48-боб. Узук кўзи ҳақида.

49-боб. Темир узук ҳақида.

50-боб. Узукка нақш ўйдириш хусусида.

51-боб. Жимжилоққа тақилган узук ҳақида.

52-боб. Бирор нарсага ёки аҳли китоблар ва улардан ўзгаларга битиладиган хатларга муҳр босиш учун узук ясаиб олиш ҳақида.

53-боб. Узукнинг кўзини кафтига қарата буриб олган шахс хусусида.

54-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг: «Узугимнинг нақши устидан яна нақш ўйилмасин!» – деганлари ҳақида.

55-боб. Узукка уч сатр қилиб нақш ўйса бўладими?

56-боб. Аёллар узуги хусусида.

57-боб. Аёллар мунчоғи ҳақида.

58-боб. Бировнинг маржонини вақтинча олиб тақиш ҳақида.

59-боб. Аёллар сирғаси ҳақида.

60-боб. Болалар мунчоғи ҳақида.

61-боб. Хотинчалиш эркаклар ва эркакчалиш аёллар ҳақида.

62-боб. Хотинчалиш эркакларни уйлардан ҳайдаб чиқариш лозимлиги хусусида.

63-боб. Мўйлабни қисқартириш ҳақида.

64-боб. Тирноқ олиш ҳақида.

- 65-боб.** Соқолни мўл қўйиш ҳақида.
- 66-боб.** Сочнинг оқи ҳақида.
- 67-боб.** (Соч-соқолни) бўяш ҳақида.
- 68-боб.** Жингалак соч ҳақида.
- 69-боб.** Сочни (тўзғимайдиган қилиб) ёпиштириб олиш хусусида.
- 70-боб.** Фарқ ҳақида.
- 71-боб.** Кокиллар хусусида.
- 72-боб.** Аёлнинг ўз қўли билан эрига хушбўйликлар сепиши (ёки суртиши) ҳақида.
- 73-боб.** Бош ва соқолга хушбўйликлар суртиш ҳақида.
- 74-боб.**
- 75-боб.** Ҳайз кўрган аёлнинг ўз эрининг сочини тараб қўйиши ҳақида.
- 76-боб.** Соч тарашни ўнг томондан бошлаш ҳақида.
- 77-боб.** Мушк ҳақида зикр қилинган гаплар.
- 78-боб.** Қандай хушбўйликлардан фойдаланиш афзал?
- 79-боб.** Хушбўйлик (ишлатиш)ни рад қилмаган кишилар хусусида.
- 80-боб.** Зарира ҳақида.
- 81-боб.** Ҳусн учун тишлар орасини кенгайтириш ҳақида.
- 82-боб.** Улама соч ҳақида.
- 83-боб.** Қош териш ҳақида.
- 84-боб.** Улама соч таққан аёл ҳақида.
- 85-боб.** Баданга игна билан аломатлар чизувчи аёллар ҳақида.
- 86-боб.** Баданига игна билан аломатлар чиздирувчи аёллар ҳақида.
- 87-боб.** Суратлар ҳақида.
- 88-боб.** Сурат чизувчиларнинг қиёмат куни азоб чекиши ҳақида.

89-боб. Суратларни йиртиб ташлаш (йўқ қилиш) хусусида.

90-боб. Суратли (чойшаб) тўшаш ҳақида.

91-боб. Суратлар устига ўтиришни макруҳ деб ҳисоблаган шахс хусусида.

92-боб. Суратлар бор жойда намоз ўқишнинг макруҳлиги ҳақида.

93-боб. Фаришталар суратлар бор уйга кирмайдилар.

94-боб. Суратлар бор уйга кирмаган киши ҳақида.

95-боб. Сурат чизувчиларни лаънатлаган киши ҳақида.

96-боб. Кимки сурат чизса, Қиёмат куни ундан суратга жон киргизиш талаб қилинади, у эса бунга қодир эмас!

97-боб. Уловга мингашиб олиш ҳақида.

98-боб. Уловга уч киши бўлиб мингашиб олиш ҳақида.

99-боб. Улов соҳибининг бошқа бир кишини ўз олдига мингаштириб олиши ҳақида.

100-боб. Бир кишининг уловига иккинчи бир кишининг мингашиб олиши ҳақида.

101-боб. Аёлнинг эркак минган уловга мингашиб олиши ҳақида.

102-боб. Чалқанча оёқларини чалиштириб ётиш ҳақида.

Одоб китоби

1-боб. Итоаткорлик ва меҳрибонлик ҳақида.

2-боб. Яхши муомала қилинишга ким ҳақлироқ?

3-боб. Ота-онаси ризо бўлмаса, жиҳод қилмайди.

4-боб. Одам ота-онасини ҳақорат қилмайди!

5-боб. Ота-онасига итоат қилган одамнинг дуоси мустажоб бўлиши хусусида.

6-боб. Ота-онага оқлик (итоатсизлик) қилиш гуноҳи азимлардандир.

7-боб. Мушрик ота-онага мурувват қилиш ҳақида.

8-боб. Эри бор аёлнинг ўз онасига мурувват кўрсатиши ҳақида.

9-боб. Мушрик укага мурувват кўрсатиш ҳақида.

10-боб. Қариндошларга мурувват кўрсатишнинг фазилатлари ҳақида.

11-боб. Қариндошларига беоқибат кишининг гуноҳи ҳақида.

12-боб. Қариндошларига меҳр-оқибатли кишининг ризқи улугʻ бўлиши ҳақида.

13-боб. Кимки қариндош-уруғларига меҳр-оқибатли бўлса, Аллоҳ таоло ҳам унга меҳр-оқибатли бўлади!

14-боб. Қон-қариндошлик риштаси билан боғлаш ҳақида.

15-боб. Қариндошларига оқибатсиз киши қариндош эмас!

16-боб. Мушриклигида қариндошларига оқибатли бўлган ҳамда кейинчалик Исломни қабул қилган одам ҳақида.

17-боб. Ўзи билан бегона қизчанинг ўйнашишига қўйиб берган ёки ўпган ё у билан ҳазил-ҳузул қилган киши хусусида.

18-боб. Болага раҳмдиллик қилиш, уни ўпиб қучоқлаш ҳақида.

19-боб. Аллоҳ таоло ўз раҳматини юз бўлак қилиб яратганлиги ҳақида.

20-боб. Овқатимга шерик бўлмасайди деб ўз боласини ўлдириш ҳақида.

21-боб. Ўғил болани тизза устига ўтқизиш ҳақида.

22-боб. Ўғил болани сон устига ўтқизиш ҳақида.

23-боб. Аҳдга вафо қилиш имондандир!

24-боб. Етим боққан одамнинг фазилати.

25-боб. Тул хотиннинг хизматини қилувчи одам ҳақида.

26-боб. Мискиннинг хизматини қилувчи одам ҳақида.

27-боб. Инсонларнинг ҳайвонларга раҳмдиллик қилиши ҳақида.

28-боб. Қўшнисига васийлик қилиш ҳақида.

29-боб. Кимки қўшнисини фалокатлардан ҳимоя қилмай, ҳалокат гирдобига ташлаб қўяр экан, ўзи ҳам ана шундай беэътибор қолиб, ҳалокатга учрайди!

30-боб. Қўшни аёл ўзига қўшни аёлга (гарчи қўй туёғини бўлса-да ҳадя қилишдан) орланмасин!

31-боб. Аллоҳга ва охират кўнига ишонган инсон қўшнисига озор бермайди!

32-боб. Қўни-қўшничилик ҳақи эшикларнинг бирига яқинлигидадир.

33-боб. Ҳар бир эзгу амал садақадир!

34-боб. Ширинсўз одам ҳақида.

35-боб. Барча ишда ҳушмуомалалик даркорлиги ҳақида.

36-боб. Мўминларнинг бир-бирларига кўмаклашишлари (лозимлиги) ҳақида.

37-боб.

38-боб. Набий (с.а.в.) бадхулқ ҳам, шалоқсўз ҳам эмас эдилар.

39-боб. Ҳушхулқ ва саховат ҳақида ҳамда бахилликнинг макруҳлиги ҳақида.

40-боб. Эркак ўз оиласи (уйи)да қандай бўлиши керак?

41-боб. Муҳаббат Аллоҳ таолодандир!

42-боб. Аллоҳни деб яхши кўриш ҳақида.

43-боб. Аллоҳ таолонинг «Эй мўминлар! (Сизлардан) бирор миллат (бошқа) бир миллатни масҳара қил-

масин! Эҳтимолки, (масхара қилинган миллат) улардан яхшироқ бўлса («Хужурот» сураси, 11-оят) деган сўзи ҳақида.

44-боб. Сўкиш ва лаънатлаш ман қилинганлиги ҳақида.

45-боб. Одамларда айтадиган «новча» ёки «пакана» каби сўзлардан ишлатилиши жоиз бўлганлари.

46-боб. Ғийбатчилик ҳақида.

47-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Ансорларнинг ҳовлилари ичида энг яхшиси...» – деб айтганлари ҳақида.

48-боб. Фасод ва шубҳа аҳлини ғийбат қилишнинг жоизлиги ҳақида.

49-боб. Чақимчилик (ғийбат) гуноҳи азимлардандир.

50-боб. Гап ташиш макруҳ эканлиги хусусида.

51-боб. Аллоҳ таолонинг «Бас, бутлардан иборат нажосатдан узоқлашиб, ёлғон сўздан ҳам четда бўлингиз!» («Ҳаж» сураси, 30-оят) деган сўзи ҳақида.

52-боб. Иккиюзламачи ҳақида айтилган гаплар.

53-боб. Ўз дўстига унинг хусусида нималар дейилаётганини айтиб берувчилар ҳақида.

54-боб. Ўзини ўзига мақташнинг макруҳлиги ҳақида.

55-боб. Дўсти ҳақида билганларини айтиб мақташ ҳақида.

56-боб. Аллоҳ таолонинг «Албатта, Аллоҳ адолатга, эзгу ишларга ва қариндошга яхшилик қилишга буюради ҳамда бузуқчилик, ёвуз ишлар ва зулмдан қайтаради. Эслатма олурсиз деб (У) сизларга (доимо) насиҳат қилур» («Наҳл» сураси, 90-оят) деган сўзи ҳақида.

57-боб. Бир-бирига ҳасад қилиш ва бир-биридан аразлаш ман қилингани ҳақида.

58-боб. Аллоҳ таолонинг «Эй мўминлар! Кўп гумон(-лар)дан четланингиз! Чунки баъзи гумон(лар) гуноҳ-

дир. (Ўзгалар айбини қидириб) жосуслик қилмангиз ва бирингиз бирингизни ғийбат қилмасин!» («Хужурот» сураси, 12-оят) деган сўзи ҳақида.

59-боб. Нималар ҳақида гумон қилса бўлади?

60-боб. Мўмин одам ўз айбини яшириши лозим!

61-боб. Кибр ҳақида.

62-боб. Ҳажр (ўз ҳолига ташлаб қўйиш) ҳақида.

63-боб. Гуноҳкордан аразлашнинг жоизлиги ҳақида.

64-боб. Дўстини куннинг исталган вақтида бориб кўрадимиз ёки ундан эрта билан ва кечқурун хабар оладими?

65-боб. Зиёрат ҳақида ва бир қавмнинг зиёратига бориб, ўша ерда овқатланган шахс хусусида.

66-боб. Меҳмонларни деб ўзига оро бериш хусусида.

67-боб. Ака-ука тутиниш ва келишув ҳақида.

68-боб. Табассум ва кулги ҳақида.

69-боб.

70-боб.

71-боб. Азиятга сабр қилиш ҳақида.

72-боб. Одамларни қаттиқ койимай, ғазабини босган киши ҳақида.

73-боб. Кимки ўз биродарини ўйламай-нетмай кофир деса ўзи кофир бўлади!

74-боб. Атайлаб ёки билмасдан кофирликда айблаш ҳақида.

75-боб. Аллоҳ аза ва жалланинг амрига биноан (душмандан) ғазабланиш ва унга нисбатан шафқатсиз бўлишнинг жоизлиги ҳақида.

76-боб. Ғазабини босиш ҳақида.

77-боб. Ҳаё ҳақида.

78-боб. Уялмасанг билганингни қил!

79-боб. Динни теран ўрганиб олиш учун ҳақиқатдан ҳаё қилмаслик керак!

80-боб.

81-боб. Одамлар билан ҳазил-мутойиба ҳам қилиб туриш лозимлиги ҳақида.

82-боб. Одамлар билан мурсою мадора қилиш ҳақида.

83-боб. Мўмин одам бир қавақдан (чиққан илоннинг) иккинчи бор чақишига йўл қўймас!

84-боб. Меҳмоннинг ҳам ҳақи бор эканлиги хусусида.

85-боб. Мезбоннинг меҳмонни иззат-икром қилиши ҳамда унга шахсан ўзи хизмат кўрсатиши даркорлиги ҳақида.

86-боб. Таом тайёрлаб меҳмонга такаллуф кўрсатиш ҳақида.

87-боб. Меҳмон ҳузурида дарғазаб бўлиш ва тажанглик қилиш макруҳ эканлиги ҳақида.

88-боб. Меҳмоннинг мезбонга: «Сен емагунингча мен ҳам емайман», – деб айтиши ҳақида.

89-боб. Катталарни иззат-икром қилиш ҳақида; биринчи бўлиб катталар гап бошлайди ва савол беради.

90-боб. Шеър, ражоз ва худоънинг жоиз ҳамда макруҳ томонлари ҳақида.

91-боб. Мушрикларни ҳажв қилиш ҳақида.

92-боб. Шеър (шеърят) инсонни Аллоҳ таолонинг зикридан ҳамда илму маърифат ва Қуръондан чалғитадиган даражада енгиб қўймаслиги лозим!

93-боб. Набий (с.а.в.)нинг «Барака топгур!» ҳамда «Бизни йўлдан қолдирадиган бўлибсан-да!» деган сўзлари ҳақида.

94-боб. «Таъкидладилар» деган сўз ҳақида.

95-боб. Бир кишининг: «Шўринг қурсин!» – дегани ҳақида.

96-боб. Аллоҳ азза ва жаллага бўлган муҳаббатнинг аломатлари ҳақида.

97-боб. Бир одамнинг иккинчи бир одамга: «Даф бўл», – дейиши ҳақида.

98-боб. Одамнинг: «Марҳабо!» – дейиши хусусида.

99-боб. Қиёматда одамлар отасининг исми билан аталиши ҳақида.

100-боб. «Қусгим келяпти», – дейилмасин!

101-боб. Дахр (замон, абадият, азалят)ни сўкманглар!

102-боб.

103-боб. «Ота-онам сенга фидо бўлсин!» – деган киши ҳақида.

104-боб. «Аллоҳ таоло мени сизга фидо қилсин!» – деган киши ҳақида.

105-боб. Аллоҳ азза ва жаллага энг маҳбуб бўлган исмлар ҳақида.

106-боб.

107-боб. Ҳузн (ғам) деган исм ҳақида.

108-боб. Исмни ўзгартириб ундан яхшироқ исм қўйиш ҳақида.

109-боб. Болага пайғамбарлар исмини қўйиш ҳақида.

110-боб. Одамни гўдаклигида қўйилган исми билан аташ ҳақида.

111-боб. Дўстини чақирганда унинг исмини чала айтган киши хусусида.

112-боб. Ҳали (уйланиб) бола кўрмаган гўдакка лақаб қўйиш ҳақида.

113-боб. Гарчи лақаби бўлса-да, «Абу Туроб» деган яна бошқа бир лақаб олган киши хусусида.

114-боб. Аллоҳ таоло ёқтирмайдиган энг хунук исмлар ҳақида.

115-боб. Мушрикнинг лақаби ҳақида.

116-боб. (Баъзида) ошкора айтгандан кўра пардали қилиб айтган маъқул.

117-боб. Бир нарса хусусида: «Бу ҳеч нарса эмас!» – деб, кейин ўзининг ноҳақлигини тан олган киши ҳақида.

118-боб. Нигоҳини осмонга қаратиш ҳақида.

119-боб. Чўп билан сув ва лойни қалқитган киши ҳақида.

120-боб. Қўли(даги чўп) билан ерга бир нималарни чизган киши ҳақида.

121-боб. Бирор нарсадан ажабланган вақтда такбир ва тасбеҳ айтиш ҳақида.

122-боб. Тош отиш ман қилингани ҳақида.

123-боб. Аксирган одам Аллоҳ таолога ҳамд айтиши лозим!

124-боб. Акса урган киши: «Алҳамдулиллаҳ», – деса, унга: «Ярҳамукаллоҳ ва йашфик», – деб айтиш лозим!

125-боб. Акса уриш таҳсинга, эснаш нафратга сазовор эканлиги ҳақида.

126-боб. Акса урган киши нима деб жавоб қайтариши лозим?

127-боб. Акса урган одам Аллоҳга ҳамд айтмаса, унга жавоб қилинмайди.

128-боб. Эснаса оғизни қўли билан тўссин!

Ижозат сўраш китоби

1-боб. Салом бериш қандай бошланганлиги ҳақида.

2-боб.

3-боб. Ас-салом – Аллоҳ таолонинг исмларидан биридир! «Қачон сизларга бирор саломлашиш (ибораси) билан салом берилса, сизлар ундан чиройлироқ қилиб алик олингиз ёки ўша (ибора)ни қайтарингиз» («Нисо» сураси, 86-оят).

4-боб. Озчиликнинг кўпчиликка салом бериши ҳақида.

- 5-боб.** Суворийнинг пиёдага салом бериши ҳақида.
- 6-боб.** Ўткинчининг ўтирганга салом бериши ҳақида.
- 7-боб.** Кичикнинг каттага салом бериши ҳақида.
- 8-боб.** Салом-аликни оммавийлаштириш хусусида.
- 9-боб.** Таниган ва танимаганга салом бериш хусусида.
- 10-боб.** Ҳижоб ояти хусусида.
- 11-боб.** Қараш учун рухсат сўраш ҳақида.
- 12-боб.** Аёлнинг асалдонидан бўлак аъзоларига зино қилиш ҳақида.
- 13-боб.** Уч бор салом бермоқ ва рухсат сўрамоқ ҳақида.
- 14-боб.** Таклиф қилинган киши ижозат сўраб кирадими?
- 15-боб.** Болаларга салом бермоқ ҳақида.
- 16-боб.** Эркакларнинг аёлларга, аёлларнинг эса эркакларга салом бермоғи ҳақида.
- 17-боб.** «Ким у?» деб сўраса, «мен» деб жавоб қилмоқ ҳақида.
- 18-боб.** «Алайкассалом» деб алик олган киши хусусида.
- 19-боб.** Агар: «Фалончи сенга салом айтяпти», – деса...
- 20-боб.** Мусулмонлар билан мушриклар аралаш ўтирган мажлисда салом бермоқ ҳақида.
- 21-боб.** Гуноҳкор одамга салом бермаган ва ҳали тавбаси қабул бўлмаган одамга алик олмаган киши ҳақида ҳамда гуноҳкорнинг тавбаси қачонгача қабул қилинмаслиги хусусида.
- 22-боб.** Аҳлүззимма (зиммийлар)нинг саломига қандай алик олинади?
- 23-боб.** Мусулмонлар хусусида бирор яширин маълумот ёзилганми, йўқми, шуни аниқлаш учун бир хатни тафтиш қилган киши ҳақида!
- 24-боб.** Аҳли китобларга мактуб қандай битилади?

25-боб. Мактубни кимнинг исмидан бошлаб битиш лозим?

26-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Бошлиғингиз келганда ўрнингиздан туринг!» – деганлари ҳақида.

27-боб. Қўл бериб сўрашмоқ ҳақида.

28-боб. Икки қўллаб сўрашмоқ ҳақида.

29-боб. Қучоқлашиб сўрашмоқ ва «Яхши ётиб турдингизми?» – деб айтмоқ ҳақида.

30-боб. Лаббайка ва саъдайка деб жавоб берган киши ҳақида.

31-боб. Бир одам иккинчи одамни ўтирган жойидан турғизиб юбормаслиги лозим!

32-боб. Аллоҳ таолонинг сўзи: «Қачонки сизларга йиғилишларда: «(Даврани) кенгайтирингиз!» – дейилса, бас, кенгайтирингиз, Аллоҳ сизларга ҳам (керак пайтида кенг) жой берур. Яна қачонки: «Турингиз!» – дейилса, дарҳол турингиз!» («Мужодала» сураси, 11-оят).

33-боб. Саҳобаларидан ижозат сўрамай, ўтирган ўрнидан ёки уйдан туриб чиқиб кетган ёхуд одамлар чиқиб кетсайди деган ўй билан ўрнидан туришга чоғланган киши ҳақида.

34-боб. Тиззасини қучоқлаб ўтириш ҳақида.

35-боб. Саҳобалари олдида ёнбошлаб ётган киши ҳақида.

36-боб. Бирор ҳожат туфайли ёки бирор мақсадни кўзлаб қадамини тезлаштирмоқ хусусида.

37-боб. Чорпоя ҳақида.

38-боб. Жаноб Расулulloҳга тўшак солган киши ҳақида.

39-боб. Жума намозидан кейинги қайлула ҳақида.

40-боб. Масжидда қайлула қилмоқ хусусида.

41-боб. Бир қавмни кўргани бориб, ўша ерда қайлула қилган киши ҳақида.

42-боб. Қандай хоҳласа шундай ўтирмақ ҳақида.

43-боб. Юрагидаги сирни кўпчиликка эшиттирмай, астагина бировга айтган одам ҳақида ҳамда дўстининг сирини у вафот этгандан кейингина ошкор қилган шахс хусусида.

44-боб. Чалқанча ётиш ҳақида.

45-боб. Уч киши бор жойда икки киши учинчи кишидан яширинча ўзаро суҳбатлашмаслиги лозим!

46-боб. Сир сақлаш ҳақида.

47-боб. Уч кишидан кўп одам бор жойда икки кишининг яширинча ўзаро суҳбатлашиши мумкин!

48-боб. Узундан-узоқ хуфия гап ҳақида.

49-боб. Уйдаги оловни ўз ҳолига ташлаб қўйиб ухламаслик лозим!

50-боб. Кечаси эшикларни тамбалаб қўйиш ҳақида.

51-боб. Катта бўлгач, хатна қилмоқ ва қўлтиқ жунини юлмоқ ҳақида.

52-боб. Аллоҳ таолога тоат-ибодат қилишга ҳалал берадиган, кишининг вақтини ўғирлайдиган ҳар қандай кўнгилочар ўйин макруҳдир ҳамда ўртоғига: «Кел, бир қимор ўйнайлик!» – дейдиганлар ярамас одамлардир!

53-боб. Иморат қурмоқ ҳақидаги ҳадислар ҳақида.

Дуолар китоби

1-боб. Ҳар бир пайғамбарнинг ўз мустажоб дуоси бор.

2-боб. Энг афзал истиғфор ҳақида.

3-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг кечаю кундуз истиғфор айтишлари ҳақида.

4-боб. Тавба ҳақида.

5-боб. Ўнг томони билан ёнбошламоқ ҳақида.

6-боб. Таҳорат олиб ўринга ётгач...

7-боб. Ухламоқчи бўлганда нима демоқ даркор?

8-боб. Ўнг қўлни ёноқ остига қўйиб ётмоқ ҳақида.

9-боб. Ўнг ёни билан ётиб ухламоқ ҳақида.

10-боб. Кечаси уйғонганда ўқиладиган дуо ҳақида.

11-боб. Уйқудан олдин такбир ва тасбеҳ айтиш ҳақида.

12-боб. Уйқудан олдин икки «Кул аъзу»ни қироат қилмоқ ҳақида.

13-боб.

14-боб. Ярим кечада дуо ўқимоқ ҳақида.

15-боб. Ҳожатхонада дуо ўқиш ҳақида.

16-боб. Эрталаб уйқудан уйғонгач нима дейиш лозим?

17-боб. Намозда ўқиладиган дуо ҳақида.

18-боб. Намоздан сўнг ўқиладиган дуо ҳақида.

19-боб. Аллоҳ таолонинг «Улар (ҳаққи)га дуо қилинг!» («Тавба» сураси, 103-оят) деган сўзи хусусида ҳамда ўзини қўйиб, биродарининг шаънига Аллоҳ таолодан раҳмат тилаб дуо қилган киши ҳақида.

20-боб. Дуони сажъ билан (қофияли қилиб) айтиш макруҳдир!

21-боб. Аллоҳ таолодан қатъий ишонч билан сўрасин, у рад этмайди!

22-боб. Банда ошиқмаса, тилаги мустажоб бўлади!

23-боб. Дуода икки қўлни кўтариб (очиб) тилак қилиш ҳақида.

24-боб. Қиблага қарамай дуо қилиш ҳақида.

25-боб. Қиблага қараб дуо қилиш ҳақида.

26-боб. Набий (с.а.в.)нинг ўз хизматкорини: «Умринг узоқ бўлсин, бой-бадавлат бўлгин!» – деб дуо қилганлари ҳақида.

27-боб. Ғам-қайғу вақтида қилинадиган дуо ҳақида.

28-боб. Балолар машаққатидан паноҳ тилаш ҳақида.

29-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Ар-рофиқ ал-аъло!» – деб дуо қилганлари ҳақида.

30-боб. Ўлим ва ҳаётни орзулаб дуо айтиш ҳақида.

31-боб. Гўдакларга барака тилаб дуо қилиш ва боши-ни силаш ҳақида.

32-боб. Набий (с.а.в.)га салавот айтиш ҳақида.

33-боб. Набий (с.а.в.)дан бўлак пайғамбарларга ҳам салавот айтиладими?

34-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Ё Парвардигоро, мен кимга азият етказган бўлсам, ўша одамни (азиятим ту-файли) закот тўлаган деб билгайсан ва уни раҳматингга сазовор қилгайсан!» – деганлари ҳақида.

35-боб. Фитналардан ўзига паноҳ тилаш ҳақида.

36-боб. Одамлар қаҳридан (зўравонлигидан) паноҳ тиламоқ хусусида.

37-боб. Қабр азобидан паноҳ тилаш ҳақида.

38-боб. Тириклик ва ўлим фитналаридан паноҳ ти-лаш ҳақида.

39-боб. Гуноҳкор ва қарздор бўлмоқдан паноҳ ти-лаш ҳақида.

40-боб. Қўрқоқлик ва ялқовликдан паноҳ тилаш ҳақида.

41-боб. Бахилликдан паноҳ тилаш ҳақида.

42-боб. Хор-зор бўлмоқдан паноҳ тилаш ҳақида.

43-боб. Вабо ва дарддан халос қилмоқни сўраб дуо ўқимоқ ҳақида.

44-боб. Хор-зор бўлмоқдан, дунё фитнасидан ва қабр азобидан паноҳ тилаш ҳақида.

45-боб. Бойлик (мол-дунё) фитнасидан паноҳ тилаш ҳақида.

46-боб. Қашшоқлик фитнасидан паноҳ тилаш ҳақида.

47-боб. Уни бадавлат ва серфарзанд қилгайсан ҳам-да унга берадиган неъматларингга баракот ато этгай-сан деб дуо қилиш ҳақида.

Боб. Уни серфарзанд қилгайсан, унга ато этадиган неъматларингга баракот бергайсан деб дуо қилиш ҳақида.

48-боб. Истихора (Ўзинг билган нарсадан мени ҳам огоҳ қилгайсан деб Аллоҳ таолога илтижо қилмоқ) вақтида айтиладиган дуо ҳақида.

49-боб. Таҳорат қилаётганда ўқиладиган дуо ҳақида.

50-боб. Довонга кўтарилганда ўқиладиган дуо ҳақида.

51-боб. Водийга тушганда дуо айтиш ҳақида.

52-боб. Сафарга чиқмоқчи бўлганда ёки сафардан қайтаётганда дуо айтиш ҳақида.

53-боб. Уйланган одамни дуо қилиш ҳақида.

54-боб. Аёлига қўшилмоқчи бўлганда нима дейиш лозим?

55-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Роббана атина фид-дуня ҳасанатан!» – деганлари ҳақида.

56-боб. Дунё (Дажжол) фитнасидан паноҳ тилаш ҳақида.

57-боб. Дуони қайтариш ҳақида.

58-боб. Мушрикларни доуйи бад қилиш ҳақида.

59-боб. «Илоҳи, мушрикларни ҳидоят қилгайсан», – деб дуо қилмоқ ҳақида.

60-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Ё Парвардигоро, менинг ўтган ва келгуси гуноҳларимни мағфират қилгайсан!» – деб айтганлари ҳақида.

61-боб. Жума куни муайян вақтда дуо ўқиш ҳақида.

62-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Бизнинг яҳудийлар қилган дуойи бадимиз мустажоб бўлади, аммо яҳудийларнинг бизни қилган дуойи бади ижобатсиз қолади!» – деганлари ҳақида.

63-боб. «Омин!» – деб айтмоқ ҳақида.

64-боб. Таҳлил айтишнинг фазилати ҳақида.

65-боб. Тасбеҳ айтишнинг фазилати ҳақида.

66-боб. Аллоҳ азза ва жаллани зикр қилишнинг фазилати ҳақида.

67-боб. «Ла ҳавла ва ла қуввата илла биллаҳ!» деган сўз ҳақида.

68-боб. Аллоҳ таолонинг бир кам юз исми бордир.

69-боб. Вақти-вақти билан ваъз айтмоқ ҳақида.

Латиф сўзлар китоби

1-боб. Тансиҳатлик ва бўш вақт; охиратдаги ҳаётдан ўзга ҳаёт йўқдир!

2-боб. Дунёнинг охиратдаги қадр-қиймати ҳақида.

3-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Сен дунёда бир ғарибдек ёки бир йўловчидек бўл!» – деганлари ҳақида.

4-боб. Умид ва унинг муддати ҳақида.

5-боб. Кимки олтмиш ёшга кирган бўлса, демак, Аллоҳ таоло уни шунча вақт кечириб келган!

6-боб. Аллоҳ таолони ризо қиладиган амал ҳақида.

7-боб. Дунё лаззатларига берилишдан ҳамда уларни деб ўзаро рақобатлашишдан ҳазар қилмоқ лозимлиги ҳақида.

8-боб.

9-боб. Солиҳ бандаларнинг бу дунёдан ўтиб кетмоқлари ҳақида.

10-боб. Мол-дунё фитнасидан паноҳ тилаш ҳақида.

11-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Бу мол-дунё деган нарсаси (хайвоннинг кўзини ўйнатадиган ям-яшил ва ширин ўт-ўлан каби) жозибадордир!» – деганлари ҳақида.

12-боб. Киши бойлигининг қанчасини инъом (сарф) қилган бўлса, ўша ўзиникидир!

13-боб. Бадавлат кишилар айна ҳолда қашшоқ кишилардир!

14-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Менинг Уҳуд тоғидек олтиним бўлмоғини истамайман!» – деганлари ҳақида.

15-боб. Ҳақиқий бой – нафси тўқ одамдир!

16-боб. Камбағалликнинг фазилати ҳақида.

17-боб. Набий (с.а.в.)нинг ҳамда саҳобаларининг ҳаёт тарзи ва уларнинг бу дунё муҳббату лаззатларидан юз ўгирганликлари хусусида.

18-боб. Мўътадил ва муттасил тоат-ибодат ҳақида.

19-боб. Хавф билан рижоъ (умид) ҳақида.

20-боб. Аллоҳ таолининг тақиқларига сабр-тоқат қилмоқ ҳақида.

21-боб. «Кимки Аллоҳга таваккул қилса, бас, (Аллоҳ-нинг) Ўзи унга кифоя қилар. Албатта, Аллоҳ Ўзи (хоҳлаган) ишига етувчидир» («Талоқ» сураси, 3-оят).

22-боб. Мишмишнинг макруҳлиги ҳақида.

23-боб. Тилни тийиш ҳақида.

24-боб. Аллоҳ таолодан ҳайиқиб йиғлаш ҳақида.

25-боб. Аллоҳ таолодан қўрқиш ҳақида.

26-боб. Қулоқ осмасликнинг оқибати ҳақида.

27-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Мен билган нарсаларни билганингизда эди, камроқ қулиб, кўпроқ йиғлаган бўлар эдингиз!» – деганлари ҳақида.

28-боб. Жаҳаннам шахватларга берилганлик оқибатида тўлиб кетганлиги ҳақида.

29-боб. Сизга жаннат пойабзалингиз ипидан ҳам яқинроқдир, дўзах ҳам худди шундайдир!

30-боб. Ўзидан улуғроққа эмас, ўзидан тубанроққа назар солсин!

31-боб. Яхшилик ёки ёмонлик қилишни қасд қилганлар ҳақида.

32-боб. Заррача гуноҳ қилишдан ҳам қўрқиш ҳақида.

33-боб. Натижасига кўра баҳоланадиган ишлар ва уларнинг хавфли томонлари ҳақида.

34-боб. Ёмонлик қилишдан кўра тарки дунё қилиш жонга роҳатдир!

35-боб. Виждон (ҳалоллик)нинг йўқолиб кетиши ҳақида.

36-боб. Риё ва шуҳратпарастлик ҳақида.

37-боб. Аллоҳ таолога тоат қилиб, ўз нафсига қарши жиҳод қилган одам хусусида.

38-боб. Тавозеъ ҳақида.

39-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Мен пайғамбар қилиб юборилганимда Қиёматнинг манави икки бармоғим орасини очиб-ёпганимчалик тез фурсатда содир бўлиб ўтиши аён қилинди, Аллоҳ таоло: «Қиёматнинг иши кўз очиб-юмгунчалик ёки шунга яқин фурсатда содир бўлиб ўтади, Аллоҳ барча нарсага қодирдир!» – дейди» («Наҳл» сураси, 77-оят), – деб айтганлари ҳақида.

40-боб.

41-боб. Кимда-ким Аллоҳ таолонинг висолини кўрмоқ орзусида бўлса, Аллоҳ таоло ҳам уни кўришни истайди!

42-боб. Ўлим талвасаси ҳақида.

43-боб. Қиёматда сур (қарнай) чалиниши ҳақида.

44-боб. (Қиёмат куни) Аллоҳ таоло ерни (қўли билан) эзади!

45-боб. Одамлар маҳшарга қай тариқа тўпланади?

46-боб. Аллоҳ таолонинг «Қиёмат зилзиласи улкан (даҳшатли) нарсадир!» («Ҳаж» сураси, 1-оят) деган сўзи ҳақида.

47-боб. Аллоҳ таолонинг «Улар (ўтгандан кейин) қайта тирилувчи эканларини ўйламайдиларми? Улуғ кунда (Қиёматда) – одамлар (бутун) оламлар Парвардигори хузурида (ҳисоб-китоб бериш учун) тик турадиган кунда!» («Мутаффифун» сураси, 4 – 6-оятлар) деган сўзи хусусида.

48-боб. Қиёмат куни олинадиган қасос ҳақида.

49-боб. Кимки ҳисоб-китоб қилинса азоб тортади!

50-боб. Етмиш минг одам жаннатга бесўроқ киради!

51-боб. Жаннат ва жаҳаннам тавсифи ҳақида.

52-боб. Сирот – жаҳаннам кўприги хусусида.

53-боб. Ҳавзи Кавсар ҳақида.

Тақдир китоби

1-боб.

2-боб. Аллоҳ таоло билганини тақдир қалами битиб қўйгандир!

3-боб. Аллоҳ таоло уларга нима қилишлари лозимлигини айтган!

4-боб. Аллоҳнинг иши ўлчовли тақдирдир! («Аҳзоб» сураси, 38-оят).

5-боб. Амаллар натижасига қараб баҳоланади.

6-боб. Банда назрга эмас, тақдирига ишониши лозим.

7-боб. Ла ҳавла ва ла қуввата илла биллаҳ! (Аллоҳдан ўзга куч-қудрат йўқдир!)

8-боб. Аллоҳ ўзи гуноҳдан асраган бандасигина гуноҳкор бўлмайди!

9-боб.

10-боб.

11-боб. Одам ва Мусонинг Аллоҳ таоло даргоҳида ўзаро тортишиб қолганлари ҳақида.

12-боб. Аллоҳ таоло ато этишни истаган нарсага ҳеч ким монъелик қила олмайди!

13-боб. Кулфатлардан, тақдир қабоҳатларидан паноҳ тилаб Аллоҳ таолога илтижо қилиш ҳақида.

14-боб. «Аллоҳ инсон билан унинг дили (ўртаси)да «парда» бўлиб туради!» («Анфол» сураси, 24-оят).

15-боб.

16-боб.

Қасамлар ва назрлар китоби

1-боб.

2-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Аллоҳ таоло ҳақи!» – деганлари ҳақида.

3-боб. Набий (с.а.в.) қандай қасамёд қилар эдилар?

4-боб. Оталарингиз номини ўртага қўйиб қасам ичманг!

5-боб. Лот, Узо ва шайтон номини атаб қасам ичманг!

6-боб. Қасам ичиши лозим бўлмаса ҳам, қасам ичган шахс хусусида.

7-боб. Исломдан ўзга динни атаб қасам ичиш ҳақида.

8-боб. «Аллоҳнинг хоҳлагани ва сенинг хоҳлаганинг (бўлади)!» – дейилмайди; «Мен фақат Аллоҳнинг, сўнг-ра сенинг мададинг билангина мақсадимга эришаман!» – дейилганми?

9-боб.

10-боб. Агар: «Аллоҳ таолонинг номи билан гувоҳлик бераман!» ёки «Аллоҳ таолонинг номи билан гувоҳлик бердим!» – деса...

11-боб. Аллоҳ таолога онт ичиш ҳақида.

12-боб. Аллоҳ таолонинг иззати, сифатлари ҳамда сўзларини ўртага қўйиб қасам ичиш хусусида.

13-боб. «Аллоҳ таолонинг умри ҳақи!», яъни «Аллоҳ таолонинг ҳамиша тирик ва мавжудлиги ҳақи!» – деб қасам ичиш ҳақида.

14-боб.

15-боб. Билмай қасамни бузиб қўйса...

16-боб. (Бу дунёда гуноҳкор бўлиб, охиратда дўзах оташига мубтало қилувчи) ёлғон қасам ҳақида.

17-боб.

18-боб. Ўзида мавжуд бўлмаган нарса ёки бирор гуноҳ иш юзасидан ёхуд дарғазаб бўлиб қасам ичиш ҳақида.

19-боб. Агар: «Бугун сира ҳам гапирмайман!» – деб қасам ичган бўлса-ю, кейин намоз ўқиса, қироат қилса, тасбеҳ, такбир, ҳамд ва таҳлил айтса, қарорини бузмайди!

20-боб. «Оилам олдига бир ой кирмайман!» – деб қасам ичган киши тўғрисида ҳамда ўша ойнинг йигирма тўққиз кун бўлиб чиққанлиги ҳақида.

21-боб. Киши набиз ичмасликка қасамёд қилиб, сўнг узум ёки хурмо шарбати ичади, баъзи одамлар: «Бу билан қасам бузилмайди», – дейдилар, чунки улар юқоридаги ичимликларни масаллас деб ҳисобламайдилар.

22-боб. Нонга хуруш қўшиб, емасликка онт ичиб, сўнг нонга хурмо қўшиб еса ва ундан бак хуруш бўлмаса...

23-боб. Нима ниятда онт ичган бўлса, ўшанга муяссар бўлади!

24-боб. Бойлигини назр учун ёки тавба-тазарруъ қилиш учун эҳсон қилган бўлса...

25-боб. Ўзини ўзи таомдан маҳрум қилса...

26-боб. Назрга вафо қилиш ҳақида.

27-боб. Назрга вафо қилмайдиган одамнинг гуноҳи ҳақида.

28-боб. Аллоҳ таолога тоат қилишини назр қилиш хусусида.

29-боб. Жоҳилият даврида ҳеч ким билан сўзлашмасликка (яъни эътикоф қилмоққа) онт ичиб ёки биров билан сўзлашмасликни (яъни эътикоф қилмоқни) назр қилиб, сўнг Ислом даврида мусулмон бўлса...

30-боб. Назр қилиши лозим бўла туриб вафот этган киши ҳақида.

31-боб. Ўз ихтиёрида бўлмаган ва гуноҳ ишларни назр қилувчилар хусусида.

32-боб. Бир неча кун рўза тутишни назр қилган бўлса-ю, аммо ўша кунлар Қурбон ёки Рамазон ҳайитига тўғри келиб қолса...

33-боб. Ер, қўй, экин ва нарсалар хусусида қасам ичиш ва уларни назр қилиш мумкинми?

Қасамлар каффоратлари китоби

1-боб.

2-боб.

3-боб. Камбағалнинг каффорат беришига кўмаклашган киши хусусида.

4-боб. Каффорат учун, хоҳ қариндош бўлсин, хоҳ бегона бўлсин, олтмиш мискиннинг қорнини тўйғазиши лозимдир!

5-боб. Мадина соъи билан Набий (с.а.в.)нинг муддлари ва унинг баракоти ҳамда Мадина аҳлига булардан қайсилари асрлар оша мерос бўлиб келаётгани ҳақида.

6-боб. Аллоҳ таолонинг «... ёхуд бир қулни озод қилишдир...» («Моида» сураси, 89-оят) деган ояти хусусида. Қандай қулни озод қилиш афзалроқдир?

7-боб. Соҳиби вафот этгач, озод қилишни ваъда қилган қулни, болали онани, нархини оқласа, озод қилиниши ўзи билан шартлашилган қулни ва зинодан туғилган болани каффорат тариқасида озод қилиш ҳақида.

8-боб. Каффорат тариқасида озод қилинган қулнинг валояти кимга ўтади?

9-боб. Қасамдаги истисно.

10-боб. Қасамни бузишдан илгари ва бузгандан кейинги каффорат ҳақида.

Фароиз (мерос) китоби

1-боб.

2-боб. Фароиз (мерос) илмини ўргатиш хусусида.

3-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Биз мерос қолдирмаймиз, биз қолдирган нарсa садақадир!» – деб айтганлари ҳақида.

4-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Кимки ўзидан кейин мол қолдирган бўлса, у бола-чақалариникидир!» – деганлари ҳақида.

5-боб. Ўғил боланинг ота-онасидан қолган мероси ҳақида.

6-боб. Қиз болаларнинг мероси ҳақида.

7-боб. Ўғил бўлмаган чоғда ўғилнинг ўғлига тегадиган мерос ҳақида.

8-боб. Майитнинг қизи билан ўғлининг қизига тегадиган мерос ҳақида.

9-боб. Бобо билан ота ва ака-укалар мероси ҳақида.

10-боб. Эр билан бола ва бошқаларнинг мероси ҳақида.

11-боб. Эру хотин билан болалар ва бошқаларнинг мероси ҳақида.

12-боб. Майитнинг она бошқа сингиллари билан қизларининг мероси ҳақида.

13-боб. Опа-сингиллар ва ака-укалар мероси ҳақида.

14-боб.

15-боб. Амакининг икки ўғли – бири онага ака (ёки ука), иккинчиси эр.

16-боб. Қариндошлар ҳақида.

17-боб. Мулоана қилинган аёлнинг мероси ҳақида.

18-боб. Фарзанд, унинг онаси, хоҳ озод ва хоҳ жория бўлсин, тўшак соҳибиникидир!

19-боб. Қулга ҳомийлик қилиш ҳуқуқини уни озод қилган шахсники эканлиги ҳамда ташландиқ боланинг мероси ҳақида.

20-боб. Қулликдан озод қилинган, ўз ихитиёри ўзида бўлган шахснинг мероси ҳақида.

21-боб. Ўзининг озод қилган қулларидан тонмоқликнинг гуноҳи ҳақида.

22-боб. Қулини бировга ўз қўли билан топширса... Ҳасан Басрий бундай одамда қулга ҳомийлик ҳуқуқи қолмайди деб ҳисоблар эдилар.

23-боб. Аёлларнинг валийлик қилишга ҳуқуқлари борлиги ҳақида.

24-боб. Қавмнинг озод қилган қули ҳам, сингилнинг фарзанди ҳам ўша қавмдандир!

25-боб. Асирнинг мероси ҳақида.

26-боб. Мусулмон кофирдан ва кофир мусулмондан мерос олмайди!

27-боб. Насроний қулнинг ва нарҳини оқласа, озод қилиниши ўзи билан шартлашилган насроний қулнинг мероси ҳамда ўз боласидан тонган шахснинг гуноҳи ҳақида.

28-боб. «Укам» ёки «Акамнинг ўғли» деб даъво қилган шахс ҳақида.

29-боб. Отаси бўлмаган одамни отам деб даъво қилса...

30-боб. Агар аёл бегона болани ўғлим деб даъво қилса...

31-боб. Топқир киши ҳақида.

Ҳадд урмоқ ва ҳадд урилишидан асровчи феълү атвор ҳақида китоб

1-боб. Маст қилувчи ичимликлар ичмаслик лозимлиги ҳақида.

2-боб. Ичимлик ичувчини калтаклаб жазолаш лозимлиги хусусида.

3-боб. Уйда ҳадд уришни амр қилган киши ҳақида.

4-боб. Хипчин ва ковуш билан калтаклаш ҳақида.

5-боб. Ичкилик ичувчиларни лаънатлашнинг макруҳ жиҳатлари мавжуд, чунки улар диндан чиқмаганлар.

6-боб. Ўғри ўғрилиқ қилаётганида...

7-боб. Ўзини қадрламайдиган (ўғрилиқ оқибатида қўлидан ажрайдиган) ўғрига лаънат ўқиш ҳақида.

8-боб. Ҳадд (шаръий жазо) – каффоратдир!

9-боб. Ҳадд уриб жазо берилишидан ҳамда ҳақ талаб қилинишидан ўзга ҳолларда мўмин мўминга ҳимоячидир!

10-боб. Ҳадд (жазоси)нинг қўлланиши ва Аллоҳ таоло муҳаррам қилган нарсалар учун ўч олиш ҳақида.

11-боб. Зодагон ва бечораҳолга нисбатан ҳадд (жазоси)нинг қўлланиши ҳақида.

12-боб. Гуноҳқорни авф этиш сўраб келинганда ҳукмдорнинг шафоат қилишдан бош тортганлиги ҳақида.

13-боб. Аллоҳ таолонинг «Ўғри эркак ва ўғри аёлнинг – қилмишларига яраша жазо ва Аллоҳдан (берилган) азоб сифатида – қўлларини кесингиз!» («Моида» сураси, 38-оят) деган сўзи хусусида.

14-боб. Ўғрининг тавбаси ҳақида.

15-боб.

16-боб. Набий (с.а.в.)нинг диндан қайтиб мусулмонларга қарши уруш қилганларни (қўл-оёқлари кесилгач, қонини тўхтатмай) ўз ҳолларига ташлаб қўйганликлари ва уларнинг ўлиб кетганликлари ҳақида.

17-боб. Диндан қайтиб мусулмонларга қарши урушганларга сув берилмаганлиги ва уларнинг ўлиб кетганликлари ҳақида.

18-боб. Набий (с.а.в.)нинг мусулмонларга қарши уруш қилганларнинг кўзига мил торттирганликлари ҳақида.

19-боб. Фаҳш ишлардан қочган кишининг фазилати ҳақида.

20-боб. Зинокорларнинг гуноҳи ҳақида.

21-боб. Хотини бўла туриб зино қилган кишини тошбўрон қилиш ҳақида.

22-боб. Зино қилган жинни эркак ва жинни аёлнинг тошбўрон қилинмаслиги ҳақида.

23-боб. Фоҳишанинг (боладан) маҳрум қилиниши ҳақида.

24-боб. Саҳнига тош терилган ҳовлида тошбўрон қилингани ҳақида.

25-боб. Намозгоҳда тошбўрон қилиш ҳақида.

26-боб. Ҳадд жазоси берилмайдиган гуноҳ иш қилиб қўйгач имомдан фатво сўраб тавба қилиб келган кимсага жазо чораси қўлланилмаслиги ҳақида.

27-боб. Киши ҳадд урилишига лойиқ гуноҳ қилганига иқроп бўлиб келганда имом унинг қандай гуноҳ қилганини суриштирмай пинҳон қолдириши мумкинми?

28-боб. Гуноҳига иқроп бўлиб келган кишига имом: «Балким, сен тегишгандирсан ёки кўз қисиб қўйгандирсан?» – деб айтадимми?

29-боб. Гуноҳига иқроп бўлиб келган кишидан имомнинг: «Уйланганмисан?» – деб сўраши ҳақида.

30-боб. Зино қилганликни эътироф қилиш ҳақида.

31-боб. Эри бўла туриб зинодан ҳомиладор бўлиб қолган аёлни ражм қилиш ҳақида.

32-боб.

33-боб. Осий ва хунасаларни бадарға қилиш ҳақида.

34-боб. Ҳадд уриб келишни имомнинг ўзи бормаи, имом бўлмаган бир кишига топширганлиги ҳақида.

35-боб.

Боб. Агар чўри зино қилса...

36-боб. Зино қилган чўри уришиб-нетиб ўтирилмайди ҳамда бадарға ҳам қилинмайди.

37-боб. Зинокор зиммийларни жазога ҳукм қилиш ҳамда зино қилиб иши имомга оширилган икки зиммийни бошқа зиммийлар ҳимоя қилганликлари ҳақида.

38-боб. Бир эркак, ҳоким ва одамлар олдида ўз хотинини ёки бировнинг хотинини зинокорликда айбласа, ҳоким ўша хотинга одам юбориб, қўйилган айб ҳақида суриштирадими?

39-боб. Султон (ҳукмдор)дан берухсат ўз боласининг ёки бошқа бировнинг адабини берган киши хусусида.

40-боб. Хотини билан бирга бегона эркакни кўрган-да уни ўлдириш ҳақида.

41-боб. Ётиғи билан, кенгроқ тушунтириш ҳақида.

42-боб. Қандай таъзир ва адаб бериш даркор?

43-боб. Аёлнинг фоҳишалик қилганини ҳамда унга қўйилган айбнинг рост эканлигини гувоҳ ва далилсиз исботлаган шахс хусусида.

44-боб. Покдомон аёлларга тухмат қилувчилар ҳақида.

45-боб. Қулга тухмат қилиш ҳақида.

46-боб. Имом ўзининг ўрнига дарра урмоқни бировга буюра оладими?

Товонлар китоби

1-боб.

2-боб.

3-боб.

4-боб. Қотилни айбига иқрор бўлгунига қадар сўроқ қилиш ва унга ҳадд жазосининг ҳақли эканлигини тан олдириш ҳақида.

5-боб. Тош ёки асо билан уриб ўлдирса...

6-боб.

7-боб. Тош билан қотиллик қилган шахсдан тош билан қасос олган шахс ҳақида.

8-боб. Бирор кимсаси ўлдирилган одамга икки қасос йўлидан бирини танлаш ихтиёри берилади!

9-боб. Бировнинг қонини ноҳақ тўкиш талабида бўлганлар ҳақида.

10-боб. Янглишиб ўлдириб қўйганни авф қилиш хусусида.

11-боб.

12-боб. Одам ўлдирганига бир марта иқрор бўлса, бас, шу билан ўлдириб юборилаверади!

13-боб. Эркакни аёлни ўлдиргани учун ўлдириш ҳақида.

14-боб. Эркагу аёлларнинг ўзаро етказилган жароҳатлар учун қасос олишлари ҳақида.

15-боб. Хукмдорнинг изнисиз ўз ҳаққини ёки ўчини олган кимса ҳақида.

16-боб. Тўс-тўполонда ўлган ёки ўлдирилган бўлса...

17-боб. Билмай ўзини ўлдириб қўйган одам учун товон берилмайди.

18-боб. Бир кишини тишлаб олсаю шунда икки тиши тушиб қолса...

19-боб. «Тишга тиш ва жароҳатларга қасос (олинур)!» («Моида» сураси, 45-оят).

20-боб. Бармоқлар учун бериладиган товон.

21-боб. Бир кишига мусибат етган бўлса, бутун қавмдан қасос олинадими?

22-боб. Қасам ҳақида.

23-боб. Бировнинг уйига ўғринча мўралаган одамнинг кўзини ўйиб қўйишса, товон тўланмайди!

24-боб. Қотилнинг хун ҳақи тўлайдиган қариндошлари ҳақида.

25-боб. Аёлнинг ҳомиласи ҳақида.

26-боб. Аёлнинг тушиб қолган ҳомиласи ҳамда аёл тўлолмай қолган товонни унинг боласи эмас, балки қариндошлари тўлаши лозимлиги ҳақида.

27-боб. Қул ёки болани ёрдамга чорлаган киши хусусида.

28-боб. Кон ҳамда қудуқ (эгаси, агар уларга биров тушиб кетиб майиб бўлса ёки ўлиб қолса), товондор бўлмайди!

29-боб. Тилсиз ҳайвон (етказган жароҳат учун унинг эгаси) товондор бўлмайди!

30-боб. Айбсиз зиммийни ўлдирган кишининг гуноҳкор бўлиши ҳақида.

31-боб. Кофирни ўлдириб қўйган мусулмоннинг ўлдирилмаслиги ҳақида.

32-боб. Мусулмон одам жаҳли чиқиб яҳудийга шапалоқ урса...

Муртаду мунофиқларни тавба қилдириш ва уларга қарши курашиш хусусида ҳамда Аллоҳ таолога ширк келтирганларнинг гуноҳлари ва уларнинг бу дунё билан охиратда тортадиган азоблари ҳақидаги китоб

1-боб.

2-боб. Муртад эрқагу аёлга нисбатан чиқарилган ҳукм ҳақида.

3-боб. Фароизни қабул этишдан бош тортганларни ўлдириш ҳамда диндан қайтганликка тенглаштирилган хатти-ҳаракатлар ҳақида.

4-боб. Зиммий ёки бошқа бир ғайридин Набий (с.а.в.)ни киши билмас ҳақорат қилиб: «Ас-сому алайка!» – деса...

5-боб.

6-боб. Диндан чиққан ва ҳақ йўлдан озиб нотўғри йўлга қадам қўйганларни, айблари далиллар билан иботлангач, қатл қилиш хусусида.

7-боб. Муроса қилиш ниятида ҳамда одамларни ўзидан бездириб қўймаслик учун диндан қайтган кишини ўлдирмаган шахс ҳақида.

8-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Даъвоси бир бўлган икки гуруҳ инсонлар ўзаро урушмагунларига қадар Қиёмат бўлмайди!» – деганлари ҳақида.

9-боб. Мутааввиллар (Қуръонни етти усулда қироат қилувчилар) ҳақида ҳадислар.

Мажбур қилиш ҳақида китоб

1-боб. Кофир бўлишдан кўра калтакланишини, ўлдирилишини ва сазойи қилинишини афзал кўрган шахс хусусида.

2-боб. (Яшаётган еридан кўчишга) мажбур қилинганларнинг (ўзларига тегишли нарсаларни) сотиб кетиши ва бундай кишиларнинг шу хусусдаги ҳақ-ҳуқуқлари ҳақида.

3-боб. Мажбурлаб никоҳ қилиш ножоиздир!

4-боб. Қулни мажбуран инъом қилса ёки сотиб юборса, жоиз эмас!

5-боб. Мажбур қилмоқ – жабр қилмоқдир!

6-боб. Зинога мажбур қилинган аёлга ҳадд жазоси қўлланилмайди!

7-боб.

Ҳийлалар китоби

1-боб. Ҳийла қилмаслик лозимлиги ҳамда ҳар бир одамнинг ният қилган нарсасига муяссар бўлиши ва бошқалар ҳақида.

2-боб. Намоз хусусида.

3-боб. Закот ҳақида ҳамда закот олинишидан чўчиб бир подани иккига бўлиш ва икки подани бирлаштириш жоиз эмаслиги хусусида.

4-боб. Никоҳда ишлатиладиган ҳийла ҳақида.

5-боб. Савдо-сотиқда ҳийлакорлик макруҳ эканлиги ҳақида: хашак танқис бўлсин деб сувни танқис қилиш ярамайди!

6-боб. Бозорни касод қилиш учун атайлаб нарх-на-вони ошириш макруҳдир!

7-боб. Савдо-сотиқда алдамчилик қилишнинг макруҳлиги ҳақида.

8-боб. Киши ўз тарбиясига олган етимча қизни ёқтириб қолса ҳийла ишлатиб никоҳига олмасин ҳамда унга тўлиқ маҳр бермаслик пайида бўлмасин!

9-боб.

10-боб.

11-боб. Никоҳ ҳақида.

12-боб. Аёлнинг ўз кундошларига ҳасад қилиб эрига ҳийла ишлатишининг макруҳлиги ҳамда Жаноб Расулуллоҳга шу хусусда нозил бўлган оят ҳақида.

13-боб. Вабо (ўлат) чиққан жойдан ҳийла қилиб қочиш қилишнинг макруҳлиги ҳақида.

14-боб. Ҳадя ва шуфъа ҳақида.

15-боб. Закотчининг ҳийлакорлик қилиб закотга берилган нарсалардан ўзига олиб қолиши ҳақида.

**Туш таъбири ҳамда Расулуллоҳ (с.а.в.)
га келган дастлабки ваҳийнинг яхши туш
тарзида нозил бўлгани ҳақида китоб**

1-боб.

2-боб. Солиҳ бандаларнинг тушлари ҳақида.

- 3-боб.** Туш Аллоҳ таоло тарафидан кўрсатилади!
- 4-боб.** Яхши туш пайғамбарликнинг қирқ олти жузъидан бир жузъидир!
- 5-боб.** Мубашширот (яхши тушлар) ҳақида.
- 6-боб.** Юсуф (а.с.)нинг тушлари ҳақида.
- 7-боб.** Иброҳим (а.с.)нинг тушлари ҳақида.
- 8-боб.** Турли кишилар кўрган тушларнинг ўзаро мувофиқ келиб қолиши ҳақида.
- 9-боб.** Зиндон аҳлининг туши ҳамда фисқу фасод ва ширк ҳақида.
- 10-боб.** Набий (с.а.в.)ни тушида кўрганлар ҳақида.
- 11-боб.** Тунги туш ҳақида.
- 12-боб.** Кундузги туш ҳақида.
- 13-боб.** Аёллар туши ҳақида.
- 14-боб.** Ёмон туш (алғов-далғов туш) шайтон тарафидан содир қилинади!
- 15-боб.** Тушдаги сутнинг таъбири ҳақида.
- 16-боб.** Тушда қўл-оёқ ёки тирноқлардан сут оқса...
- 17-боб.** Тушдаги қўйлакнинг таъбири ҳақида.
- 18-боб.** Тушда қўйлак этагини узунлигидан ерда судраб юрса, таъбири нима бўлади?
- 19-боб.** Тушда кўринган яшил нарс билан ям-яшил чорбоғнинг таъбири ҳақида.
- 20-боб.** Тушда матога ўраб қўйилган аёлни очиб кўрса, таъбири нима бўлади?
- 21-боб.** Тушда кўринган ипак мато таъбири ҳақида.
- 22-боб.** Тушда қўлга тутқазилган калитлар ҳақида.
- 23-боб.** Тушда тугун ва сиртмоққа маҳкам осилиб олиш ҳақида.
- 24-боб.** Тушда чодир устунини ёстиқ остида кўрса...
- 25-боб.** Тушда ипак мато кўриш ва жаннатга кириш ҳақида.
- 26-боб.** Тушдаги кишан ҳақида.

27-боб. Тушда кўз ёши тўкмоқ ҳақида.

28-боб. Тушда қудуқдан сув тортиб одамларга ичиришнинг таъбири ҳақида.

29-боб. Тушда қудуқдан бир-икки сув тортиб кам сув чиқарганлик ҳақида.

30-боб. Тушда дам олиш ҳақида.

31-боб. Тушда кўринган қаср ҳақида.

32-боб. Тушда ўзига оро бериш ҳақида.

33-боб. Тушда Каъбани тавоф қилиш ҳақида.

34-боб. Тушида ўзидан ортган сутни бировга берса...

35-боб. Тушда фалокати ариб, тинч-хотиржам бўлганини кўриш ҳақида.

36-боб. Тушда жаҳаннамнинг ўнг тарафидан ўтказиб кўйиб юборса...

37-боб. Тушда қадах (ёки пиёла сингари идиш) кўрса...

38-боб. Тушда бирор нарсанинг учганини кўрса...

39-боб. Тушда сўйиладиган (яъни семиз) сигир кўрса...

40-боб. Тушда пуфлаш ҳақида.

41-боб. Тушда бирор нарсанинг жойи ўзгартирилганини кўрса...

42-боб. Тушда кўринган қора хотин ҳақида.

43-боб. Тушда кўринган сочи тўзиқ хотин ҳақида.

44-боб. Тушда қилич ўйнатса...

45-боб. Ёлғон туш тўқийдиганлар ҳақида.

46-боб. Тушда нохуш нарсани кўрса уни бировга айтмаслиги ва хотирлаб юрмаслиги лозим!

47-боб. Дастлабки таъбирчи нотўғри таъбир қилганда унинг хатосини айтмаган киши хусусида.

48-боб. Тушнинг таъбирини бомдод намозидан сўнг айтиш ҳақида.

Фитналар ҳақида китоб

1-боб.

2-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Мен вафот этганимдан кейин сизлар ўзингизни нафратлантирадиган ишларнинг гувоҳи бўласизлар, Ҳавзи Кавсар бўйида учрашганимизга қадар сабр-бардошли бўлинглар!» – деганлари ҳақида.

3-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Умматимнинг ҳалокати нодон ёшлар қўлидадир!» – деганлари ҳақида.

4-боб. Жаноб Расулуллоҳнинг: «Яқинда бўладиган фитналардан арабларнинг шўри қуриб қолади!» – деб айтганлари ҳақида.

5-боб. Фитналарнинг юзага келиши ҳақида.

6-боб. Замонлар тобора ёмонлашиб бораверади!

7-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Кимки бизга қарши қурол кўтарса, у биздан эмасдир!» – деганлари ҳақида.

8-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Мен вафот этганимдан сўнг бир-бирингизнинг бўғзингизга тиғ урадиган кофир бўлиб кетманг!» – деганлари ҳақида.

9-боб. Фитна содир бўлганда тик тургандан кўра ўтирган яхшироқдир!

10-боб. Икки муслмон бир-бирига қилич билан ҳамла қилса...

11-боб. Халифа бўлмаган чоғда ихтилоф чиқиб қолса, муслмонлар нима қилишлари лозим?

12-боб. Фитна ва зулм аҳлининг сони.

13-боб. Сарқит (разил) одамлар ичра қолса...

14-боб. Фитнадан қочиб саҳройи араб бўлиб кетганлик ҳақида.

15-боб. Фитналардан паноҳ тилаш ҳақида.

16-боб. Жаноб Расулуллоҳнинг: «Фитна машриқ тарафдан чиқади!» – деганлари ҳақида.

17-боб. Денгиз мавжлангани каби мавж уриб келадиган фитна ҳақида.

18-боб.

19-боб. Аллоҳ таоло бирор қавмга азоб юборса...

20-боб. Набий (с.а.в.)нинг Ҳасан ибн Али ҳақида: «Дарҳақиқат, бу ўғлим раҳнамодир! Шояд, Аллоҳ таоло унинг воситасида икки мусулмон тоифанинг орасини келиштириб қўйса!» – деб айтганлари хусусида.

21-боб. Қавм ҳузурида бир гапни айтиб, ташқарига чиққач бошқа бир гапни айтса...

22-боб. Тириклар қабрда ётганлар ўрнини орзу қиладиган бўлмагунча қиёмат бўлмайди!

23-боб. Замонлар ўзгариб, одамларнинг бутларга ибодат қиладиган бўлиб қолишлари ҳақида.

24-боб. Ўт (аланга) чиқиши ҳақида.

25-боб.

26-боб. Дажжол ҳақида.

27-боб. Дажжол Мадинага кирмайди.

28-боб. Яъжуж ва маъжуж ҳақида.

Ҳукмлар китоби

1-боб.

2-боб. Амирлар Қурайш қабиласидан бўлиши лозимлиги ҳақида.

3-боб. Оқилона ҳукм чиқарган кишига тегадиган ажру савоб ҳақида.

4-боб. Агар имом гуноҳ ишни буюрмаган бўлса, унга қулоқ солиб итоат этиш лозимдир!

5-боб. Илтимоссиз амир бўлган одамга Аллоҳ таоло мададкордир!

6-боб. Амирлик мансабига илтимос билан эришган одам унга суяниб қолади!

7-боб. Амирлик мансабига ҳирс қўйишнинг макруҳлиги ҳақида.

8-боб. Қўл остидагиларга насихат қилмаган бошлиқ ҳақида.

9-боб. Қийнаганни Аллоҳ таоло қийнайди!

10-боб. Йўлда (кетаётиб) ҳукм ва фатво чиқариш ҳақида.

11-боб. Жаноб Расулуллоҳнинг эшикбонлари бўлмагани ҳақида.

12-боб. Ҳоким ўзидан мансаби юқори бўлмиш имом мавжуд бўлмаса ҳам қатл жазосига лойиқ кишини ўлимга маҳкум қилаверади.

13-боб. Ҳоким ғазабнок ҳолида ҳукм чиқариши ёки фатво бериши жоизми?

14-боб. Гап-сўз ва тўхматдан қўрқмайдиган қози одамлар иши юзасидан ўзи билиб ҳукм чиқараверади деб ҳисоблаган киши хусусида.

15-боб. Муҳрланган хатнинг сохта эмаслигига далил келтириш ва бунинг қулай ва ноқулай томонлари ҳамда ҳокимнинг ўз хизматчиларига, қозининг эса қозига хат ёзиши ҳақида.

16-боб. Киши қачон қозиликка муносиб бўлади?

17-боб. Ҳоким ва унга хизмат қилувчиларнинг ризқи (маоши) ҳақида.

18-боб. Масжидда муҳокама ва лиён қилган киши ҳақида.

19-боб. Масжидда ҳукм қилиб, ҳадд уришга келганда уни масжид ташқарисида ижро этишни амр қилган киши ҳақида.

20-боб. Имомнинг даъвогарларга панд-насихат қилиши ҳақида.

21-боб. Ҳокимнинг ҳокимлик давридаги гувоҳлиги ҳукм чиқаришга асос бўла олади, ундан илгариги гувоҳлиги эса фақат даъво ўрнига ўтади!

22-боб. Волий (ҳукмдор) икки амирни бир ерга юборса бир-бирига итоат қилиб, ўзаро қаршилик қилмасликни буюради!

23-боб. Ҳокимнинг таклифни қабул қилиши ҳақида.

24-боб. Закот йиғувчиларнинг (закотдан олган) «ҳадялари» ҳақида.

25-боб. Озод қилинган қуллардан қози ва амалдорлар тайин қилиш ҳақида.

26-боб. Қабила оқсоқоллари ҳақида.

27-боб. Султонни ўз ҳузурида улуғлаб, ташқарига чиққач бошқа гапни айтишнинг макруҳлиги ҳақида.

28-боб. Ғойиб киши устидан ҳукм чиқариш ҳақида.

29-боб. Кимнинг фойдасига бир мусулмон биродарининг ҳақи нотўғри ҳукм қилиб берилса, зинҳор олмасин, чунки ҳоким (қози) ҳаромни ҳалол, ҳалолни ҳаром қилолмайди!

30-боб. Қудуқ ва шу кабилар ҳукми ҳақида.

31-боб. Икки ўртада талашилаётган мулк кўп бўладими ёки оз бўладими, бундан қатъи назар, уларга нисбатан бир хил ҳукм чиқарилади!

32-боб. Имомнинг ўзгалар мол-мулкини одамларга сотиши ҳақида.

33-боб. Бир киши хусусида айбдор қилгудек бирорта ҳам сўз билмаган одамларнинг таънасига парво қилмаган шахс ҳақида.

34-боб. Ашаддий хусуматчи мудом хусумат қилишни қўймайди!

35-боб. Ҳоким шафқатсизлик қилишни ёки илм аҳлига хилоф иш тутишликни буюрса, рад қилинади!

36-боб. Бир қавм ичида низо чиқса, имом бориб келиштириб қўйиши лозим!

37-боб. (Қуръон) котиби ишончли (ҳалол) ва оқил киши бўлиши лозим!

38-боб. Ҳокимнинг ўз амалдорларига, қозининг эса ўз аминларига хат ёзиши ҳақида.

39-боб. Ҳоким тафтиш учун ёлғиз бир кишини юборса, жоизми?

40-боб. Ҳокимларга таржима қилиб туриш. Уларга бир таржимон жоизми?

41-боб. Имомнинг ўз амалдорларининг ишини ҳисоб-китоб қилиб туриши ҳақида.

42-боб. Имом (ҳукмдор)нинг аъёнлари ва маслаҳатчилари ҳақида.

43-боб. Имомга одамлар қандай байъат қилади?

44-боб. Икки бор байъат қилган киши ҳақида.

45-боб. Бадавийлар байъати ҳақида.

46-боб. Болаларнинг байъати ҳақида.

47-боб. Байъат қилиб, байъатидан қайтган киши ҳақида.

48-боб. Мол-дунё учун бир кишига байъат қилган шахс ҳақида.

49-боб. Аёлларнинг байъати ҳақида.

50-боб. Байъатини бузганлар ҳақида.

51-боб. Ўз ўрнига халифа (ўринбосар) тайин қилиб қолдириш ҳақида.

52-боб. Ислом тақиқларига бўйсунмайдиган ҳамда Исломга шубҳа туғдирувчиларни аниқлаб, уйларида қувиб чиқариш лозимлиги ҳақида.

53-боб. Имом жиноятчи ва гуноҳкорларнинг ўзи билан гаплашишларини ёки зиёрат қилишларини ва шу кабиларни ман қила оладими?

Таманно (орзу-истаклар) китоби

1-боб. Таманно ҳақидаги ҳадислар ва шахид бўлишни орзу қилган киши ҳақида.

2-боб. Эзгуликни орзу қилиш ҳамда Жаноб Расулulloҳнинг: «Агар менинг Уҳуд тоғичалик олтиним бўлганда...» – деб айтганлари хусусида.

3-боб. Жаноб Расулulloҳнинг: «Келажакда қандай вазиятга тушишимни олдиндан билганимда эди, қароримни ўзгартирмаган бўлар эдим!» – деб айтганлари ҳақида.

4-боб. Жаноб Расулulloҳ: «Кошки, шундоқ ва шундоқ бўлса!» – деганлари ҳақида.

5-боб. Қуръон ва илмни орзу қилиш ҳақида.

6-боб. Орзу қилишнинг макруҳ жиҳатлари ҳақида.

7-боб. Бир кишининг: «Аллоҳ таолонинг ўзи ҳидоят қилмаганда, ҳидоят топмас эдик!» – деб айтгани хусусида.

8-боб. Душман билан тўқнашишни орзу қилишнинг макруҳлиги ҳақида.

9-боб. Лав (агар) боғловчисининг қўлланиши жоиз бўлган жиҳатлари ҳақида.

Биргина шахс томонидан айтилган хабарлар ҳақида китоб

1-боб. Биргина ростгўй кишининг азон, намоз, рўза, фароиз ва аҳком хусусида берган хабарига ишонишнинг жоизлиги ҳақида.

2-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг Зубайрнинг якка ўзини илғор ўрнида юборганлари ҳақида.

3-боб.

4-боб. Расулulloҳ (с.а.в.)нинг бир амир ёки элчининг кетидан иккинчисини юбормаганликлари хусусида.

5-боб. Набий (с.а.в.)нинг бир араб қабиласи вакилларига: «Буни ортингиздагиларга ҳам етказинглар!» – деб васият қилганлари ҳақида.

6-боб. Бир аёлнинг берган хабари ҳақида.

Китоб (Қуръон) ва суннатга қатъий риоя қилиб ўзни гуноҳлардан пок тутиш ҳақида китоб

1-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Мен Қуръон билан юборилдим», – деганлари ҳақида.

2-боб. Расулуллоҳ (с.а.в.)нинг суннатларига эргашмоқ (риоя қилмоқ) ҳақида.

3-боб. Қўп савол беришнинг макруҳлиги ҳамда ўзи учун муҳим бўлмаган вазифани зиммасига олган шахс хусусида.

4-боб. Набий (с.а.в.)нинг қилган амалларига эргashiш хусусида.

5-боб. Илм хусусида Аллоҳ таоло белгилаган чегарадан чиқмоқлик ва баҳслашмоқлик ҳамда динга ҳам, бидъатга ҳам ўта берилмоқлик макруҳдир!

6-боб. Жиноятчини ўз паноҳига олган шахснинг гуноҳи ҳақида.

7-боб. Ўз билганича фикр юритмоқ ва хулоса чиқармоқ хусусида, ўзинг билмаган нарса ҳақида хулоса чиқарма!

8-боб. Набий (с.а.в.)дан ҳали ўзларига ваҳий қилиб юборилмаган нарса хусусида сўрашса, «билмайман» дер эдилар ёки ваҳий келмагунча жавоб бермас, ўз билганларича фикр юритиб хулоса чиқармас эдилар.

9-боб. Набий (с.а.в.) Аллоҳ таоло ўзларига ўргатган нарсаларни эркак ва аёл умматларига ўргатишда ўзбилармонлик қилмаганлар.

10-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Умматимдан бир тоифаси ҳақ йўлида курашда давом этаверадилар, улар дин олимларидир!» – деганлари ҳақида.

11-боб. Аллоҳ таолонинг «... ёхуд сизларни (турли) фирқаларга айлантириб...» («Анъом» сураси, 65-оят) деган сўзи хусусида.

12-боб. Асли аниқланиши лозим нарсани асли аниқ нарсага боғлаган киши хусусида, Аллоҳ таоло сўровига тушунарли бўлсин учун ҳар иккиси ҳақида ўз ҳукмини баён қилгандир!

13-боб. Қозиларнинг Аллоҳ таоло нозил қилган йўл-йўриқлардан четга чиқмасликлари лозимлиги ҳақида.

14-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Ўзингиздан илгариги қавмларнинг тариқатига эргашасизлар», – деганлари ҳақида.

15-боб. Залолатга даъват қилган ва қабоҳатга йўл очиб берган кишининг гуноҳи ҳамда Аллоҳ таолонинг каломи: «Ўзларининг барча гуноҳларини ҳамда ўзлари жоҳилона йўлдан оздирган кимсаларнинг гуноҳларидан...» («Наҳл» сураси, 25-оят).

16-боб. Набий (с.а.в.)нинг илм аҳлини ва икки ҳарам – Макка ва Мадина аҳолисини тотувликка даъват қилганлари хусусида ҳамда Набий (с.а.в.), муҳожирлар ва ансорларнинг Макка ва Мадинадаги қадамжолари ва Набий (с.а.в.)нинг намозгоҳ, минбар ва қабрлари ҳақида.

17-боб. Аллоҳ таолонинг «Сиз учун (эй Мухаммад!) бу ишда бирор ихтиёр йўқдир!» («Оли Имрон» сураси, 128-оят) деган сўзи хусусида.

18-боб. Аллоҳ таолонинг «Дарҳақиқат, инсон кўп жанжал (баҳс) қилувчидир» («Каҳф» сураси, 54-оят) ва «Сизлар аҳли китоблар билан фақат энг чиройли услубда мунозара қилингиз» («Анкабут» сураси, 46-оят) деган сўзлари ҳақида.

19-боб. Аллоҳ таолонинг «... ва Пайғамбарнинг сизларга гувоҳ бўлиши учун «ўрта уммат» қилиб қўйдик!» («Бақара» сураси, 143-оят) деган сўзи хусусида ҳамда Жаноб Расулulloҳнинг бунга жавобан илм аҳлига қандай зарурий кўрсатмалар берганлари ҳақида.

20-боб. Агар закотчи ёки ҳоким ғайрат қиламан деб билмай хато қилиб Пайғамбарга хилоф қарор қабул қилиб қўйса, қарори бекордир!

21-боб. Одилона ҳукм чиқараман деб жон-жаҳди билан интилиб тўғри ёки хато ҳукм чиқариб қўйган ҳокимга тегадиган савоб ҳақида.

22-боб. «Набий (с.а.в.)нинг аҳкомлари ошкора эди», – деб айтувчиларга ҳужжат. Баъзи саҳобалар доимо Жаноб Расулуллоҳнинг кўз олдиларида ва Исломига тааллуқли ишларда ҳозир эдилар.

23-боб. «Бундай қилмагин», – дейилганда ўзга кишини эмас, Жаноб Расулуллоҳни далил қилиб кўрсатган шахс ҳақида.

24-боб. Далиллар асосида тан олинадиган ҳукмлар. Далил ўзи нима ва уни қандай тушунтириш керак?

25-боб. Жаноб Расулуллоҳнинг: «Китоб аҳлларида (яхудийлардан шариатга тааллуқли) бирор нарса ҳақида сўраманглар!» – деганлари ҳақида.

26-боб. Қуръон аҳкомлари хусусида тортишувга йўл қўйиб бўлмаслиги ҳақида.

27-боб. Набий (с.а.в.) шароитга қараб рухсат берса бўладиган нарсадан одамларни бутунлай маҳрум қилмасликни уқтирганлар!

28-боб.

Тавҳид китоби

1-боб. Набий (с.а.в.)нинг ўз умматларини Аллоҳ таборак ва таолони яккаю ягона деб эътиқод қилишга даъват қилганлари ҳақида.

2-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ деб чорлангиз ёки Раҳмон деб чорлангиз. Қандай чорласангиз ҳам (жоиздир). Зеро, Унинг гўзал исмлари бордир» («Исро» сура-си, 110-оят) деган ояти каримаси ҳақида.

3-боб. Аллоҳ таолонинг каломи: «Зеро, Аллоҳнинг Ўзи (барча халойиққа) ризқ берувчи қувват соҳиби ва қудратлидир» («Зориёт» сураси, 58-оят).

4-боб. Аллоҳ таолонинг «Ғайбни билувчидир. Ўз ғайбидан бирор кимсани хабардор қилмас» («Жин» сураси, 26-оят), «Дарҳақиқат, Аллоҳнинг ҳузуридагина Қиёмат (қачон бўлиши) тўғрисида билим бордир» («Луқмон» сураси, 34-оят), «Лекин Аллоҳ Сизга нозил қилган нарса (Қуръон)га Ўз илми билан гувоҳлик беради» («Нисо» сураси, 166-оят), «Ҳар бир аёлнинг ҳомиладор бўлиши ва кўзи ёриши фақат Унинг илми билан бўлур» («Фотир» сураси, 111-оят), «Қиёматнинг маълумоти Унинг Ўзи-гагина қайтарилур» («Фуссилат» сураси, 47-оят) деган сўзлари хусусида.

5-боб. Аллоҳ таоло Ўзини: «У шундай Аллоҳдирки, Ундан ўзга илоҳ йўқдир» («Ҳашр» сураси, 23-оят), – дегани хусусида.

6-боб. Аллоҳ таоло ўзини: «Одамлар подшоҳига» («Нас» сураси, 2-оят), – дегани хусусида.

7-боб. Аллоҳ таолонинг «Қудрат эгаси бўлмиш Роббингиз улар қилаётган сифатлардан (айбу нуқсондан) покдир» («Соффат» сураси, 180-оят) ҳамда «... куч-қудрат фақат Аллоҳники, Унинг Пайғамбариники ва мўминларникидир» («Мунофиқун» сураси, 8-оят) деган сўзлари хусусида ҳамда Аллоҳ таолонинг иззати ва сифатларини тилга олиб оинт ичганлар ҳақида.

8-боб. Аллоҳ таолонинг «У осмонлар ва Ерни ҳикмат билан яратган зотдир. «Бўл!» – деган онда (истагани) бўлади. Унинг сўзи ҳақдир» («Анъом» сураси, 73-оят) деган сўзи хусусида.

9-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ эшитувчи ва кўрувчи зотдир!» («Нисо» сураси, 134-оят) деган сўзи ҳақида.

10-боб. Аллоҳ таолонинг «... қудрати етадиган зот-дир деб айтгин!» («Анъом» сураси, 65-оят) деган сўзи ҳақида.

11-боб. Қалбларни ўзгартирувчи зот ҳақида.

12-боб. Аллоҳ таолонинг бир кам юзта исми борлиги ҳақида.

13-боб. Аллоҳ таолонинг исмларини айтиб илтижо қилиш ва паноҳ тилаш ҳақида.

14-боб. Аллоҳ таолонинг Ўзи танҳо илоҳ эканлиги, Унинг сифатлари ва исмлари ҳақида.

15-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ сизларни «Ўзидан» огоҳлантиради» («Оли Имрон» сураси, 28-оят) ва «Сен дилимдагини билурсан, мен «дилимдагини» билмасман» («Моида» сураси, 116-оят) деган сўзлари ҳақида.

16-боб. Аллоҳ таолонинг «Унинг «юзи»дан бошқа барча нарса ҳалок бўлувчидир» («Қасос» сураси, 88-оят) деган сўзи хусусида.

17-боб. Аллоҳ таолонинг «Менинг кўз ўнгимда (ҳимояда) ўсишинг учун...» («Тоҳа» сураси, 39-оят), «кўзларимиз» ўнгида (ҳимоямизда) сузар» («Қомар» сураси, 14-оят) деган сўзлари хусусида.

18-боб. Аллоҳ таолонинг «У яратувчи, йўқдан бор қилувчи, қиёфа (шакл) берувчидир» («Ҳашр» сураси, 24-оят) деган сўзи ҳақида.

19-боб. Аллоҳ таолонинг «Қўлим» билан яратган нарсага сажда қилишдан сени нима ман этади?» («Сод» сураси, 75-оят) деган сўзи хусусида.

20-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Аллоҳ таолодан кўра рашклироқ зот йўқдир!» – деганлари ҳақида.

21-боб.

22-боб. «Аллоҳнинг Арши сув устида эди» («Худ» сураси, 7-оят) ва «У Буюк Аршнинг Парвардигоридир» («Тавба» сураси, 129-оят).

23-боб. Аллоҳ таолонинг «(Жаброил) миқдори (ма-софаси) эллик минг йилга тенг (бўлган) бир кунда (Қиёмат кунида) Унинг ҳузурига кўтарилиурлар» («Маориж» сураси, 4-оят) ва «(ҳар бир) ёқимли сўз Унинг ҳузури сари чиқур» («Фотир» сураси, 10-оят) деган сўзи ҳақида.

24-боб. Аллоҳ таолонинг «У кунда баъзи юзлар яш-наб турувчи, Парвардигорларига боқувчидир» («Қиёмат» сураси, 22 – 23-оятлар) деган сўзи хусусида.

25-боб. Аллоҳ таолонинг «Дарҳақиқат, Аллоҳнинг раҳмати эзгу иш қилувчиларга яқиндир!» («Аъроф» сураси, 56-оят) деган сўзи ҳақида.

26-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ осмонлар билан Ерни завол топишларидан сақлаб туради» («Фотир» сураси, 74-оят) деган сўзи хусусида.

27-боб. Осмонлар билан Ернинг ва бундан бошқа борлиқнинг яратилиши ҳақида. Бу – Аллоҳ таборақ ва таолонинг феъли ва амридир. Аллоҳнинг сифатлари, феъли ва амри мавжуд бўлиб, у яратувчидир, яратилган эмасдир, балки Ўзи бор қилувчидир, барча нарсалар Унинг феъли, амри, яратиши ва бор қилиши билангина вужудга келгандир!

28-боб. Аллоҳ таолонинг «Бизнинг пайғамбар бўлган бандаларимиз ҳақидаги (ушбу) лафзимиз кечгандир» («Соффат» сураси, 171-оят) деган сўзи хусусида.

29-боб. Аллоҳ таолонинг «Дарҳақиқат, Биз бирор нарсани ирода қилсак, унга айтадиган сўзимиз: «Бўл!» – дейишдир» («Наҳл» сураси, 40-оят) деган сўзи ҳақида.

30-боб.

31-боб. Хоҳиш ва ирода (истак) ҳақида. Сизлар хоҳламайсизлар, балки Аллоҳ таоло хоҳлайди!

32-боб.

33-боб. Парвардигорнинг Жаброил билан суҳбати ва Аллоҳнинг малоикаларга нидоси ҳақида.

34-боб. Аллоҳ таолонинг «(Қуръон)га ўз илми билан гувоҳлик беради» («Нисо» сураси, 166-оят) ва «(Аллоҳнинг) амри (фармони) уларнинг (осмон ва Ер) ўртасида нозил бўлиб турар» («Талоқ» сураси, 12-оят) деган каломи хусусида.

35-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳнинг сўзини ўзгартирмоқчи бўладилар» («Фатҳ» сураси, 15-оят) ва «Шубҳасиз, у (Қуръон ҳақ билан ботилни) ажрим этувчи сўздир. У ҳазил (беҳуда сўз) эмасдир» («Ториқ» сураси, 13 – 14-оятлар) деган сўзи хусусида.

36-боб. Аллоҳ таолонинг Қиёмат куни пайғамбарлар ва бошқалар билан сўзлашиши ҳақида.

37-боб. Аллоҳ таолонинг «Аллоҳ Мусо билан (бевосита) гаплашди» («Нисо» сураси, 164-оят) деган сўзи ҳақида.

38-боб. Аллоҳ таолонинг жаннат аҳли билан сўзлашиши ҳақида.

39-боб. Аллоҳ зикри – ҳукм билан ва бандаларнинг зикри – дуо, тазарруъ, пайғом келтирмоқ ва ўзгаларга (ҳам) етказмоқ биландир!

40-боб.

41-боб.

42-боб.

43-боб. Аллоҳ таолонинг «(Эй Муҳаммад!) Қуръонни тезроқ (ёдлаб) олиш учун тилингизни у билан (кўп) қимирлатмай қўя қолинг» («Қиёмат» сураси, 16-оят) деган сўзи ва Жаноб Расулulloҳнинг ваҳий нозил бўлганидаги хатти-ҳаракатлари ҳақида.

44-боб. Аллоҳ таолонинг «Сўзингизни яширингиз ёки ошкора қилингиз, (барибир) У диллардаги сирларни ҳам билувчидир! (Ахир) яратган зот (Ўзи яратган нарсаларини) билмайдими?! У лутfli ва (барча нарсадан) хабардор зотдир» («Мулк» сураси, 13 – 14-оятлар) деган сўзи ҳақида.

45-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Аллоҳ таоло бир кишига Куръонни (тажвид билан тиловат қилиш ва уни теран тушуниш бахтини) ато этган бўлса-ю, у кечаю кундуз шу иш билан машғул бўлса, бошқа бир киши унга ҳавас қилиб: «Аллоҳ таоло менга ҳам (шундай бахт) ато этганда эди, мен ҳам шундай қилган бўлар эдим!» – деса...» – деб айтганлари ҳақида.

46-боб. Аллоҳ таолонинг «Эй Расул! Роббингиздан Сизга нозил қилинган нарса (оятлар)ни (одамларга) етказинг! Агар (буни) қилмасангиз, Унинг рисоласи (топшириғи)ни етказмаган бўлурсиз. Аллоҳ Сизни одамлар (зарари)дан сақлагай. Албатта, Аллоҳ кофирлар қавми-ни ҳидоят сари йўлламагай» («Моида» сураси, 67-оят) деган сўзи хусусида.

47-боб. Аллоҳ таолонинг «...Тавротни келтириб, ўқиб кўрингиз» («Оли Имрон» сураси, 93-оят) деган сўзи ҳад-ма Жаноб Расулуллоҳнинг: «Аҳли Тавротга Таврот берилиб, улар унга амал қилдилар, сўнг аҳли Инжилга Инжил берилиб, улар унга амал қилдилар, кейин сизларга Куръон берилиб, сизлар унга амал қилдингизлар», – деб айтганлари ҳақида.

48-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Намозни «имон» деб атаганлари ҳамда «кимки «Фотиҳа» сурасини ўқимаса, намози мақбул эмас!» – деганлари ҳақида.

49-боб. Аллоҳ таолонинг «(Бойликни) йиғиб сақлаган (яхши жойларга сарфламаган) кимсаларни ҳам. Дарҳақиқат, инсон бетоқат қилиб яратилгандир. Қачонки унга ёмонлик (камбағаллик ёки мусибат) етса, у ўта бардошсизлик қилувчидир» («Маориж» сураси, 18 – 20-оятлар) деган сўзи ҳақида.

50-боб. Набий (с.а.в.)нинг ўз Парвардигорини ёд этиб, У ҳақида ривоят қилганлари.

51-боб. Аллоҳ таоло нозил қилган Таврот ва шу каби китобларни араб ва бошқа тилларда тафсир қилиш хусусида.

52-боб. Набий (с.а.в.)нинг: «Қуръон моҳири олиҳиммат, олижаноблар билан бирга бўлади!» ва «Ўз овозларингиз билан Қуръонга зийнат беринглар!» – деганлари ҳақида.

53-боб. Аллоҳ таолонинг «Қуръондан (ўзингизга) осон бўлган миқдорда ўқийверинг...» («Музаммил» сураси, 20-оят) деган сўзи хусусида.

54-боб. Аллоҳ таолонинг «Биз Қуръонни зикр (эслатма) учун осон қилиб қўйдик. Бас, эслатма олувчи борми?!» («Қомар» сураси, 17-оят) деган сўзи ҳақида.

55-боб. Аллоҳ таолонинг «Балки, у (инкор этилган нарса) улуғ Қуръондирки, (унинг асл нусхаси) Лавҳул Махфуздир» («Буруж» сураси, 21 – 22-оятлар) деган сўзи ҳақида.

56-боб.

57-боб. Фожиру мунофиқларнинг қироати, овозу тиловатлари бўғизларидан нарига ўтмайди!

58-боб. Аллоҳ таолонинг «Қиёмат куни адолат таразуларини ўрнатамиз» («Анбиё» сураси, 47-оят) деган сўзи хусусида.

Алҳамду лиллаҳи роббил аъламин.

МУҲДАРИЖА

I жилд.....	5
II жилд	77
III жилд	145
IV жилд	231

